

KAYSERİ LİSESİ

100. YIL

ŞEREF BELGESELİ

Yayın No : 01

Basım : Ocak 1997

KAYSERİ LİSESİ

100. YIL ŞEREF BELGESELİ

(Kayseri Lisesi Kültür - Edebiyat Kolu Yayını)

Hazırlayan :

Yusuf ÖZMERDİVENLİ

(Kayseri Lisesi Fizik Öğretmeni ve Müdür Yardımcısı)

Kapak :

MEDYA MERKEZ AJANS

(Grafik Tasarım Grubu)

Yapım Prodüksiyon :

MEDYA MERKEZ AJANS REKLAM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.

İstasyon Cad. Alaybey Apt. No. 21/6 KAYSERİ

Tel : (0.352) 222 28 37 (pbx)

Fax : (0.352) 222 66 17

Teknik Danışman:

Ali BÜYÜKHİZ

(Medya Merkez Ajans Grubundan)

Tashih Ekibi :

Şerife ÖZTÜRK

(Kayseri Lisesi T. Dili Edebiyatı Öğretmeni)

H. Meral GÜNEŞ

(Kayseri Lisesi T. Dili Edebiyatı Öğretmeni)

Dizgi - Montaj :

MEDYA MERKEZ AJANS

Film :

TEKNOTES FİLM SAN.

(0.322) 458 70 53

Baskı - Cilt :

ARMAN OFSET MATBAACILIK LTD. ŞTİ.

G. M. K. BULVARI 52/B Maltepe - ANKARA

KAYSERİ LİSESİ 100.YIL ŞEREF BELGESELİ'NİN HİKAYESİ

Beş yıl süren bir çalışma sonunda nihayet elinize ulaşan bu belgeselin ilk tasarımları, 1979-1980'lerde İstanbul Selimiye Kışlası'nda başladı. Yedek subay olarak vatani görevimi yerine getirirken asker olmanın verdiği avantajla ecdadımızın, tarihimizin sanat zenginlikleriyle dolu İstanbul ve Edirne'deki muhteşem eserlerini gezmek, incelemek fırsatını bulmuştum. Sanatın, siyasetin, mimarinin doruğa çıktığı günlerden sonraki gelişimi ve değişimi, bugünkü nesle sunuluşunu görmüş, acımasız zaman selinin önünden kurtarılması için izlenen yolu incelemiştim. O güzelim eserlerin geçmişi, gelecek nesillere layıkı ile anlatılmaya çalışılmıştı. **Askerlik dönüğü mezunu ve mensubu olmakla gurur, onur ve şeref duyduğum Kayseri Lisesi'ne öğretmen ve idareci olarak atandığım zaman bu muhteşem kültür hazinesinin geçmişini, ne zaman kurulduğunu, ne gibi hizmetler verdiğini, kimleri yetiştirdiğini araştırmaya başladım.** Üzülerek söyleyeyim ki; kapıda asılı levhadaki 1893 tarihinden başka derli toplu bilgi veremediler. İstanbul'daki tarihi eserlerle ilgili kitap, broşür, belge, resim v.b... ni düşündükçe kendi kendime niye Kayseri Lisesi'nin geçmişini geleceğe taşıyan böyle kitaplar yok diye soruyor, belki ileride kendimin çıkarabileceğini düşünerek teselli buluyordum. **Bugün yılların hayalini gerçekleştirmiş olmanın sevincini yaşıyorum.**

Böyle bir kaynak esere ihtiyaç bulunduğu, öncülüğünü yaparak; 1982-1983, 1984-1985, 1986-1987, 1990-1991 ve 1992-1993 öğretim yıllarında çıkardığımız beş adet "KAYSERİ LİSESİ YILLIĞI"nı okuyanlardan, görenlerden çok, pek çoklarının yazdıkları mektuplardan ve bizzat söyledikleri teşekkür, takdir dolu stayışkar sözlerden de anlaşılıyordu. Eser bundan böyle, Kayseri Lisesi ile ilgili çeşitli konularda konuşmak, yazmak ve düşünmek isteyenlere faydalı olursa sevinirim.

Yerli - yabancı bir çoğumuzun bildiği gibi Kayseri'de Kışkapı'da tam merkezi yerde muhteşem bir taş yapı vardır. Kayseri İdadisi, Kayseri Sultanisi gibi isimlerden sonra bugünkü haliyle burası KAYSERİ LİSESİ'dir.

Bu muhteşem taş yapı, tarih ve kültür hazinesidir. Çünkü tarih ve kültür hazineleri bir ulusun geçmişinden geleceğine yansıyan, en büyük simgesi ve sancaklarıdır.

Ancak inanıyorum ki; bu ecdat mirasının gelecek kuşaklara tam ve noksansız aktarılması, tanıtılması bizim omuzlarımızdaki vebale dayalı birer emanettir.

Bu emaneti muhafaza etmek her Türk'ün asli görevidir. Ömrünü bu binada hizmete adanmış kişilerden biriyim. Bunu yaşam tarzımın bir şansı olarak değerlendiriyorum.

Bilimin, tekniğin yol ve yöntemleriyle Türklüğümüzün varlık gururu olan bu tarih kokan kültür hazinesine sahip çıkalım, geleceğini tesadüflere bırakmayalım.

Çünkü acımasız zaman, hataları affetmiyor. Bu derece önemli bir görev mutlaka birileri tarafından daha fazla zaman kaybedilmeden yerine getirilmeliydi. Çünkü her geçen gün Kayseri Lisesi eski mezunu ve mensupları teker teker aramızdan ayrılıyor, Hakk'ın rahmetine kavuşuyor. Dolayısıyla ile Kayseri Lisesi ile ilgili bilgi ve belge de yok oluyordu. 1982-1983 Kayseri Lisesi Yıllığı'nın yankıları ve eski mezunlarımızın 'Niye bizim zamanımızda böyle yıllık çıkarılmadı?' diye sitemleri üzerine Erciyes Dergisi yöneticilerinden değerli arkadaşım Alim Gerçel'in desteği ile önce 90.yıl olarak düşünüp, sonra gösterilen ilgi ve bütün Kayseri Lisesi mezunlarına ulaşmanın zorluğu ve zaman alacağı düşüncesi ile 100.Yıl şerefine çıkarmaya karar verdik. Yüzüncü yıla kadar epeyce bilgi, belge ve form toplamıştık. Mesela; Bir öğrencim "Hocam: dedem Kayseri Lisesi'nde öğretmenlik yapmış. Bir çok, eski yazılı fotoğraf vardı. Annem kalabalık etmesin diye sobaya atıyordu. Hocam bunlara meraklı. Ona göstereceğim diye getirdim. İşinize yarar mı?" dedi. Bu resimlerden biri hiç bir yerde yayınlanmamış Faruk Nafiz'in resmi idi. Bunun gibi bir çok bilgiyi, belgeyi, vesikayı yok olmaktan, acımasız zaman selinin elinden tesadüfen kurtarmıştım. Yine öğrencilerimden Nilüfer Feyzioğlu'da dedesi Tahir Feyzioğlu'nun diplomasının basına kazandırılmasını aynı yolla sağlamıştı. Bir karıncanın, bir arının taşıdığı erzak misali; okulda odama, akşam eve her dönüşümde kafam Kayseri Lisesi'nin feçmişine ait yeni bilgilerle ellerim yeni belgelerle dolu olarak dönüyordum. Sıfırdan başladığım bir konu hakkında yılların birikimi epeyce bilgi ve belge toplanmıştı. Artık bu kadarıyla yetinerek bu zamana kadar olanları bir kitap haline getirmenin vakti geldi diye düşündüm.

Törenlerden hemen sonra baskıya geçecektik. Ancak maddi finansman sorunu karşımıza çıktı. Önceki yıllardaki tecrübem biraz reklam olarak maliyetini aşağıya çekerek az katılım payı ile herkesin kolayca eseri alabilmesi yönünde idi. Bu vesile ile ilk olarak 21-22 Ağustos 1993 günleri yapılan 100.Yıl kutlama törenleri esnasında; eseri alacak kişilerin yaklaşık sayısını tesbit etmek ve peşinat sağlamak amacıyla 300'er bin lira katılım payı makbuzu kestirmek için ekipler görevlendirdik. Malesef 23 kişinin 150.000.-TL veya 300.000.-TL'lik makbuz kestirmiş olduğunu gördük. En az 4-5 bin kişinin makbuz kestireceğini beklerken sükut-u hayale uğramıştık. Böyle bir eserin çıkacağını duymamış olanlardan basın yayın ve medyadan törene katılmayıp da katılabilen arkadaşlardan yeni duyararak katılanlar da oldu.

Bunun üzerine baskı hazırlıkları Ocak 1994 tarihine sarktı. Ocak 1994 tarihinde basım ile ilgili hazırlıklarımız tamam olarak ihale yaptığımızda ilgililer, "Kaç milyon peşinatınız var? Kağıdı şu kadar milyar tutuyor. Bu eser önceki yıllıklara benzemez. Onların miktarı ve sayfası az. Üstelik onların müşterisi - lise son sınıf öğrencilerini kast ederek- elinizin altında. Bugün almazsa yarın alır. Bize olan borcunuzu ödersiniz. Fakat bu belgesel çok büyük çaplı bir eserdir. Milyarlarca lira kağıdı için peşinat yatırmamız gerekir. Kağıt altın gibi kıymetlidir veresisi olmaz. Kısa aralıklarla zam gelir. Dizgi, film, montaj aylarca sürer. Bu esnada kağıda gelen zamlar bizi götürür. Ayrıca satılarak katılım payı alınması da çok zaman alır. **Her Kayseri Liseli için bu tarihi eser anti-ka değerindedir. Almaz demiyoruz, alırlar ama yıllar geçer...** En azından kağıt parasını peşin ödeyecek konuma gelin, öyle bu işe girişirsiniz..." diyerek ihaleden çekildiler.

Eserin finansman kaynağının birincisi reklam ve bağışlar, ikincisi katılım payı ücretidir. Tören sonrası makbuz kestirenlerin sayısından dolayı ikinci kaynaktan ümidimiz kesilmişti. Anlaşılan bu eser basılıp ortaya çıktıktan sonra vatandaş eseri görüp alacaktı.

Katılım payını da o zaman ödeyecekti. Tek seçenek, tek çare reklama ağırlık vermektir. Ocak 1994 de seçim arefesi (27 Mart Belediye Seçimleri) nedeniyle piyasa durgun, dolayısı ile eş-dost seçim sonrasında piyasaların açılmasını bekleme önerisinde bulundular.

Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı. Seçim sonrası gelen 5 Nisan Kararları ortalığı malum hale getirmişti. Kimseye reklam vererek, bize destek olmalarını söyleyemiyorduk. Söyleme cesaretini bulduğumuz dostlarımızda "Çeklerimiz, senetlerimiz ödenemiyor. Sözüünüz geri kahr, bekleyiniz hocam..." diyorlardı. Bekledik. 1995'in baharı idi sanırım. Bir grup eski mezun öğrencimiz ziyaretime gelmişti. "Hocam çıktı ise

100.Yıl Yılığımızı (Belgeselimizi) de alalım" dediler. Çıkarılmadığını, sebebini anlattığımızda cebinden çek defterini çıkarıp, 10 milyon liralık çek yazdıktan sonra "Bir reklam katkım olsun. Dolayısı ile okulumuza vefa borcumu kısmen ödemeye çalıştım" dedikten sonra, "Hocam kusura bakmayınız. Kayseri Lisesi'nde oturmakla bu eser çıkmaz. Herkes de benim gibi buraya kadar gelip de reklam vermez. Şu anda ekonomi en iyi durumda. Teşebbüs ederseniz reklam alabilirsiniz." dedi. O günden sonra bir yılı aşkın süre asli görevimiz öğretmenliğin dışında belirli zamanlarda reklam almaya çalıştık.

Değil ilimizde, Türkiye'mizde bile her liseye nasip olmayan büyük bir geçmişe sahip olduğumuz bir gerçek. Büyüklüklerin de ancak büyük çalışmalarla muhafaza edilmesi mümkün. Memleketimizde daha doğru dürüst üniversiteler yokken lisemiz vardı.

Okulların gelir kaynakları maddi imkanlarının sınırları bellidir. Okulumuza gelen ödenek ve yapılan yardımlarla ancak o öğretim yılına ait ihtiyaçları karşılanabilmektedir. Dolayısı ile bu ölçüdeki bir çalışmayı okulun kendi bütçesinden çıkarması mümkün değildi. İşte bu sebeple değerli eski mezunlarımızın kapılarını çaldık. Sağolsunlar hepsinden saygı gördük. İlgi gördük. Ancak bizler böyle bir çalışmada daha da üst seviyede yardım beklemekte idik. Üzülerek belirtmek gerekir ki; bu nokta üzüldüğümüz zaman dilimleri de burada bahsedecek kadar fazla olmuştur.

Bugün lisemizden mezun olan yüzlerce insanımızın büyük işadamlığı vasfı ile ekonomik hayatımıza katkıda buldukları da bir gerçektir.

Dünyün çocukları iken bu günün büyük işadamları olan hemşehrilerimizin büyük çoğunluğundan malesef beklediğimiz desteği göremedik. Her nedense bu mezunlarımız diğer bir çok yere ve özellikle de ilimizde bulunan üniversiteye büyük ölçülerde yardım ederken okulumuza karşı aynı duyarlılık ve cömertliği gösterememişlerdir. Buradan bu değerli işadamlarımızı da sitemle yad etmek istiyoruz.

Yine Kayseri Lisesi'nde okuyan bir çok mezunumuz, mensubumuz Kayseri Lisesi'nin verdiği eğitim-öğretim sayesinde iyi bir işadamı olmuş, iyi konuma gelmişlerdi. Atalarımız "bekara hanım boşamak kolay" derler. Bir çok mensubumuz: "Hala 100. Yıl Belgeseli (Yılığ) çıkmadı mı?" diye tenkit ediyorlardı. Durumu izah ettiğimizde bize yol gösteriyorlar (!) Ankara'da, İstanbul da çok zengin Kayserililer var. Onlara gidiniz, tek başlarına o eseri bastırırlar..." diyorlardı. Önce kendileri reklam veya yardım makbuzu kestirme büyüklüğünü gösteremiyorlar. Adeta cepleri sırtlarında diki idi. Yine atalarımız: "Balı, kolu uzun olan değil, kısmeti olan yer" demişler. Sudan sebeplerle bu

esere yardımdan kaçan mensuplarımızı da burada sitemle yadetmeden geçemeyeceğiz.

Bununla birlikte yaptığımız çalışmayı gerek reklam vererek, gerekse bizlere yardımcı olarak destekleyen ve çoğu orta ölçekli sanayici ya da işadamı olan değerli mezunlarımızı, hatta Kayseri Lisesi ile uzaktan yakından ilgisi olmadığı halde katkıda bulunanları da tebrik ediyor, şükranlarımızı sunuyoruz. Zira mezun oldukları okullarını unutmadıkları gibi, vefa borçlarını da zamanı gelince layıkı ile yerine getirmişlerdir.

Ancak üzüldüğümüz konulardan birkaç örnek vermeden geçemeyeceğim. Reklam almaya teşebbüs ettiğimiz günlerde Kayserimizin en büyük zenginlerinden S.Y. Beyi ziyaretinde (fabrikasında) ziyaret ettik. Böyle bir belgesel eser çıkaracağımızı, bu aynı zamanda Kayseri Maarif Tarihi sayılabileceğini belirterek, "Kültürel faaliyetlere destek olan bir kişi olarak reklam desteğinizi rica ediyoruz" dedik. Anlatılanları dinledikten sonra, "Benim Kayseri Lisesi ile uzaktan yakından bir ilgim yok. Kendi mezunlarınıza gidiniz" dedi. Bunun üzerine rastgele zenginlere değil, kendi mensubumuz olanlara gitmeye karar verdik. Kayseri Liseli olanlardan, kendi devresi veya tanıdığı Kayseri Liseli'nin adını, adresini alarak yolumuza devam ediyorduk. Devre arkadaşları tarafından ismi verilen mültimilyarder (sarraf dükkanı, döviz bürosu ve oto bayii sahibi) A.G. Beyi ziyaret edip, durumu anlattık. "Ben Kayseri Lisesi mezunu değil, Tomarza Lisesi mezunuyum. Beni mazur görünüz" dedi. Okula geldiğimde kayıtları inceledim. Arkadaşlarının verdiği bilgi doğru ve kendisi Kayseri Lisesi mezunu idi. Ama okuluna bir reklam vererek yardımcı olmamak için, aslını inkar edecek kadar küçülmüştü. Yine A.R.O. Bey de mültimilyarder Kayseri Lisesi mezunu olmasına rağmen, üç ayrı haftada görüşmek için randevu verip, sonunda da, "Ben bu reklamdan fayda beklemiyorum. (Bir günlük ömrü olan) gazetelere reklam veririm. Reklamı severim. Bu esere reklam vermiyorum" dedi.

Bunun üzerine "Hiç olmazsa katılım payı için makbuz kestiriniz. Eserin çıkmasına peşinat sağlanmasına faydanız olsun" denildiğinde, "Eser çıkınca parasını verir, alırım" diyerek kendisini bu hale getiren, yetiştiren okuluna vefa borcunu ödeme kadirşinaslığını (!) göstermiştir.

Herkes sadece birkaçını saydığım yukarıda örneklerdeki gibi davransa idi, bu eser elinizde olamayacak ve insanlığa kazandırılmayacaktı. Fakat sağolsunlar kendilerine ulaşabildiğimiz mezun ve mensuplarımızın büyük çoğunluğu, umulanın üstünde sıcak, samimi, saygı dolu ilgiyle karşıladı. Karınca kararınca yardımcı olalım dediler. Damlaya damlaya göl olur hesabı ile az-çok demeden, **profesyonel bir reklam ajansı ölçüsü yerine amatörce reklam kabul ettik. Sonuçta bir çok dostumu-**

zun verdiği reklam parasının bize destek olması şöyle dursun, kendi dizgi, film, kalıp vb.. masrafını karşılamaya zor yetti, hatta bazılarının kine biz katkıda bulunmak zorunda kaldık. Buna rağmen onların reklam sayfalarının oranlarını taahhüt ettiğimiz miktarda çıkardık. Ayrıca reklamların tamamı son bölümde çıkacakken mizampaj değişikliği yaparak aralara serpiştirdik. Bize inanıp, güvenip yardımcı olan bu kişi ve kuruluşlara biz de böyle bir jest yapalım istedik.

Her türlü zorluklara rağmen yılmadık, ümitsizliğe düşmedik. Azmettik. Azmin elinden bir şey kurtulamaz diyerek yolumuza devam ettik. Böylece bu eseri sizlere sunmayı başardık. Hayırlı olsun.

Eskiye özlememek mümkün değil. Her şeyiyle güzel, her şeyiyle değerliydi. O zaman önemi kavranamamış olsa bile, "Değerler, Kavramlar, Eşyalar, İnsanlar, Alışkanlıklar" kimi gelişen çağa ayak uydurmak zorunluluğu ile yenilendi, kimi az biraz değişikliğe uğradı, kimi de gerçek anlamda tarih oldu.

Bunu böyle kabullenmek, dünü yaşanması gereken bir dönem olarak değerlendirip, bugüne uyarlamak gerektiğine inanıyorum.

Bu eseri hazırlamaktaki amacımız: Geçmişin mirasını ve gururunu paylaşmak, Kayseri Lisesi Arşivi'nin tozlu raflarından kurtarılıp gelecek nesillere, Türk halkının hizmetine sunmaktır. Tarihi şan ve şerefle dolu ve böylesine görkemli geçmiş olan Kayseri Lisesi'nin Türk Maarifine (Milli Eğitimi'ne) hizmetlerini, geçmişe açılan pencereden insanlık alemine seyrettirmek; zamanın sonsuz belleğinde, dünden bugüne, bugünden yarına aktarmaktır. Bu yoldaki çalışmalarımızda damla su oldu. Yükselen Türkiye'nin yükselen değerlerinin en yüksek kürsüsünden sesleniyor. Bugün KAYSERİ LİSESİ müstesna kadrosu, duyarlı, Milli Eğitim'in amaçları ve Atatürk ilkeleri doğrultusundaki eğitim politikası ve milletimizin teveccühünü gösteren ilgisi ile inşallah daha nice yüzyıllara damgasını vuracaktır.

İnsanın yitirmeye yüz tutmuş değerlere, acı tatlı anılara, kaybettiklerine, kısaca eskiye bağlı kalması hoş bir şey tabii. Dün unutulmamalı ki; yarın gerektiği gibi yaşanabilsin.

Yusuf ÖZMERDİVENLİ
Kayseri Lisesi Fizik Öğretmeni,
Müdür Yardımcısı
100.Yıl Belgeseli Hazırlama
Komitesi Başkanı

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

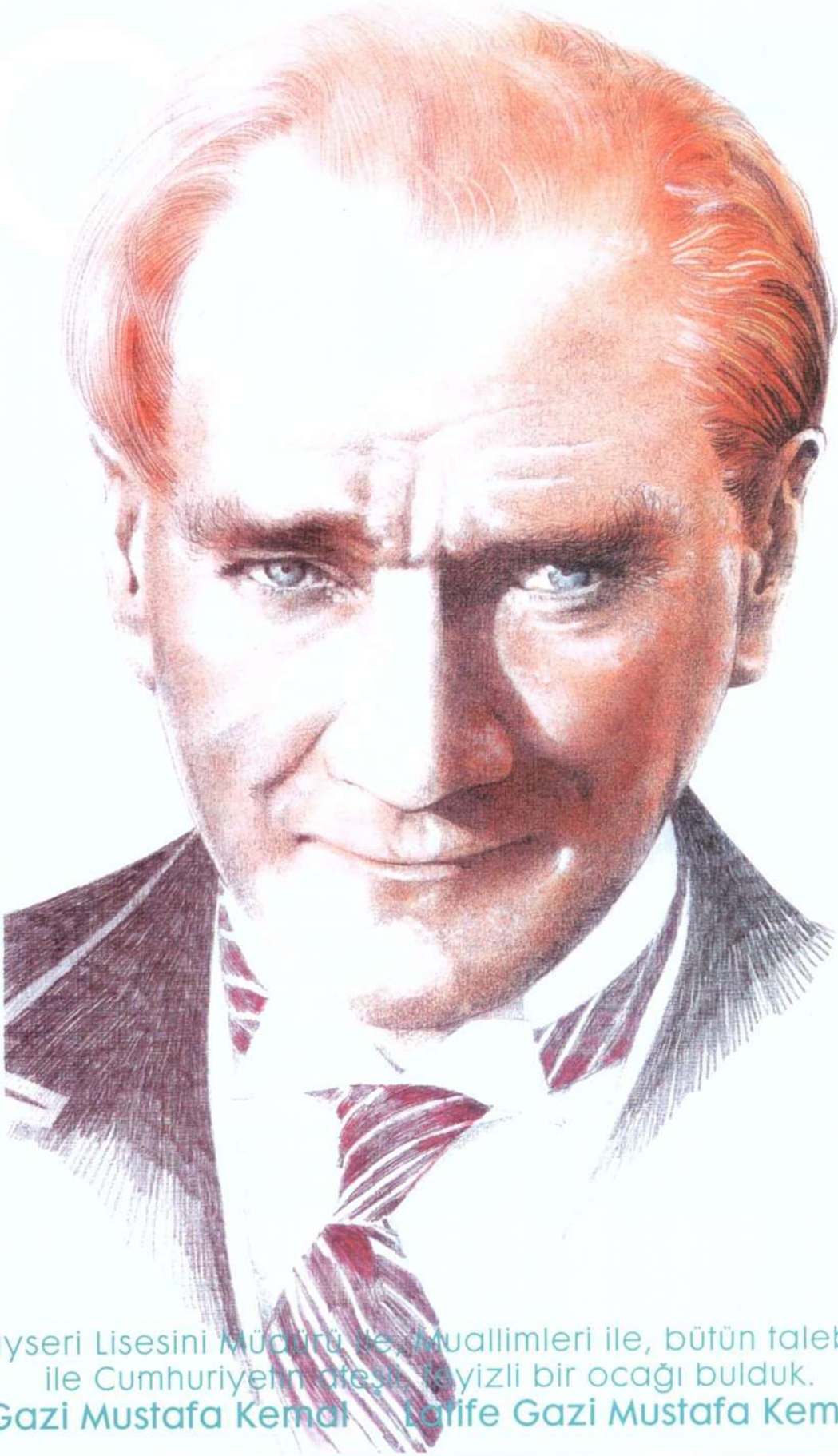
Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar - ki şahadetleri dinin temeli -
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder - varsa - taşım,
Her cer'hamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

Kayseri Lisesini Müdürü ile, Muallimleri ile, bütün talebesi
ile Cumhuriyetin ofesi, kayizli bir ocağı bulduk.

Gazi Mustafa Kemal   **Lafife Gazi Mustafa Kemal**

BÜYÜK ÖĞÜT:

ATATÜRKÜN GENÇLİĞE #TTABESİ

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbâlinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbâlde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dahili ve harici bedbahtların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerâit, çok namüsaıt bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeriatten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyânet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakrû zarûret içinde harap ve bitâp düşmüş olabilir.

Ey Türk İstikbâlinin evladı! İşte bu ahvâl ve şerâit içinde dahi vazîfen; Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Kemal Atatürk

GENÇLİĞİN ATATÜRK'E CEVABI :

EY BÜYÜK ATA !

Varlığımızın en mukaddes temeli olan, Türk istiklâl ve Cumhuriyeti'nin ebedî bekçisiyiz. Bu karar, sarsılmaz irademizin değişmez ifadesidir.

İstikbâlde, hiç bir kuvvet bizi yolumuzdan döndüremeyecektir.

Bizler, bütün hızımızı, millî tarihimizden ve ruhumuzdaki sönmez iman ateşinden alıyoruz. Senin kurduğun kuvvetli temeller üzerinde attığımız her adım sağlam, yaptığımız her hamle şurludur.

En kıymetli emanetin olan Türk istiklâl ve Cumhuriyeti, mevcudiyetimizin esası olarak, eğilmez başların, bükülmez kolların, yenilmez Türk evlatlarının elinde ilelebet yaşayacak ve nesillerden nesillere devredilecektir.

Bu mukaddes emanete yönelen dahilî ve haricî bütün tecavüzler, iman dolu göğsümüze çarpacak ve parçalanacaktır.

İstiklâl ve Cumhuriyetimize kastedecek düşmanlar, en modern silahlarla mucehhez olarak, en kuvvetli ordularla üzerimize saldırsalar dahi, millî şuorumuzun ve yenilmez Türk gücünün zeresini bile sarsamayacaklardır.

Çünkü, istiklâl ve Cumhuriyetimize kâstedenler, karşılarında beşbin yıllık şerefli Türk tarihinin yenilmez evlatlarını, Cumhuriyet inkilâplarının feyizli ve imanlı gençliğini bulacaklardır.

EY TÜRK'ÜN BÜYÜK ATASI!

İstiklâl ve Cumhuriyetimizi korumak mecburiyeti hâsıl olunca, içinde bulunacağımız ahvâl ve şerâit ne olursa olsun, kudret ve cesaretimizi damarlarımızdaki asil kandan alarak, bütün engelleri aşip, her güçlüğü yenmek azmindeyiz.

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kırmızı süsü...
Kızkardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım !
Senin destanını okudum senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selamlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım

Dalgalandığın yerde ne korku ne keder...
Gölgende bana da bana da yer ver !
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar;
Yurda ay-yıldızının ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık;
Dağlardan çöllere düşürdüğü gün,
Gölgene sığındık.

Ey şimdi süzgül, rüzgârlarla dalgalı,
Barışın güvercini, savaşın kartalı...
Yüksek yerlerde açan çiçeğim
Senin altında doğdum
Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim her şeyim;
Yer yüzünde yer beğen:
Nereye dikilmek istersen
Söyle seni oraya dikeyim.

Arif Nihat ASYA

SÜLEYMAN DEMİREL

CUMHURBAŞKANI

Milli Eğitim Politikası olarak; NASIL BİR İNSAN

İnsanımızı

Milli Kültürümüz içinde

* Sevgi, Akıl ve Bilim Temellerine,

* Milli, Çağdaş, Laik, Demokratik İlke ve Değerlere;

* İyilik, Güzellik, Doğruluk, Sorumluluk Duygu ve Erdemlerine Dayalı ve Bağlı Olarak;

* Milli ve Manevi Ortak Duygumuzu, Ruhumuzu ve Birliğimiz Koruyarak ve Güçlendirerek;

* Kendisine, Ailesine ve Toplumuna Yabancılaştırmadan; Kişilikli ve Bilinçli;

Kendisine Güvenli ve Yeterli;

Gerçekci, Araştırmacı, Üretici ve Yaratıcı;

Kendini Sürekli Yenileyen ve Geliştiren;

Kendi Kendisiyle ve Başkalarıyla Yarışan;

Kendi Mutluluğu ile Yetinmeyen; Kendi Mutluluğunu Sağlama Yanında;

Bunu Başkalarının, Toplumunun ve İnsanlığın Mutluluğu, Huzuru ve

Barışı İçinde Değerli ve Anlamlı Bulan, Uzlaşabilen ve Paylaşan;

Eleştireci Bir Dimağ ve Medeni Cesaret Sahibi Olan;

Kendini ve Milletini Daima Yüceltmeye Çalışan;

Görevini, Sorumluluğunu ve Onurunu; Hak ve Adaleti

Herşeyin Üstünde Tutan;

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Gelişmelere ve Faaliyetlere;

Hem Bağımsız Olarak, Hem De İşbirliğiyle Katılmaya İstekli, Azimli,

Kararlı, Cesur ve Atılgan;

Fert ve Millet Olarak Hür ve Bağımsız Yaşayabilmek İçin; Düzenli ve Di-

siplinli Düşünme; Sürekli Çalışma, Yarışma, Başarma, Mücadele Duygu-

su, Heyecanı, Çabası ve İradesi İçinde,

Kalbi İnsan ve Vatan Sevgisiyle Dolu;

**ÇAĞDAŞ, AKILCI ve LAİK DAVRANIŞLI
BİR KİŞİLİK ve AHLAKİ KARAKTERDE YETİŞTİRMEKTİR.**

NECMETTİN ERBAKAN

BAŞBAKAN

NASIL BİR MİLLİ EĞİTİM

Çağımızda artık bilinmektedir ki; eğitim, kabiliyetleri ortaya çıkarabiliyor ve insana rehberlik ederek, öğrenmesini, anlamasını, uygulamasını, analiz, sentez ve değerlendirme yapmasını geliştirebiliyorsa, çağdaş ve değerli.

Okullarımızı; sadece bilgi aktaran ve bununla yetinen öğretim kurumları değil; çocuklarımızı yetenekli hale getiren, sevgi ortamında öğretmen ve öğrencinin birlikte çalışarak öğrendikleri, başarısızlığın sözkonusu olmadığı, mevcut potansiyellerinin büyük çoğunluğunu kullanarak değişen dünyaya uygun tutum kazandırdığı yerler olabiliyor ise, çağdaş okuldur.

Bütünüyle eğitim sistemi, insanda ve toplumda okuma ve öğrenme istek, heyecan ve ihtiyacını artırabiliyor, sevgiyi ve ümidi besleyebiliyor; kendine ve topluma güven verebiliyor; kişiliğini, inancı ve karakteri güçlendirebiliyor; yaşama sevincini geliştirebiliyor ise sağlıklı ve doğrudur.

Çünkü; İNSAN ve İNSANLIK açısından asıl amaç; **insanın mutluluğudur.**
Mutlu insanların oluşturduğu toplumun refahıdır.

MUTLULUĞUN

Sürekli, kalıcı ve doyum sağlayıcı olabilmesi için
İNSANIN KENDİSİNE KAYGISINI VE ONURUNU YİTİRMEYEN, HÜR VE BAĞIMSIZ YAŞAMASI, KENDİ KENDİSİ OLABİLMESİ, POTANSİYEL GÜÇ VE YETENEKLERİ SON SINIRINA KADAR DEĞERLENDİREREK KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRMESİ VE GELİŞTİRMESİ şarttır.

Bu bakımdan dünya milletleri ailesinin yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı olabilmek için, eğitim sistemimizin bu genel amaç, görüş ve hedeflerin gerektirdiği yapıya ve davranışa kavuşturulması zorunludur.

Çünkü eğitim; gelecektir, geliştirmektir, yenilenmektir, güçlenmektir.

Akılcı olan, isabetli olan, doğru olan, yararlı olan, bu gerçekleri bilerek hazırlanmak, uzlaşmak, anlamak ve paylaşmaktır. Hem ferdi olarak mutlu olmak, hem de toplum olarak mutlu olmayı bilmek ve insan olmanın bilincine ve yüceliğine ermektir.

Bu sebep, gerçek ve ihtiyaçlardan dolayı, **Milli Eğitimimiz;**

* **Herşeyden önce millidir, milli olmalıdır ve olacaktır.** Bu milli benliğimizin ve varlığımızın korunmasının ve yaşatılmasının temel şartıdır.

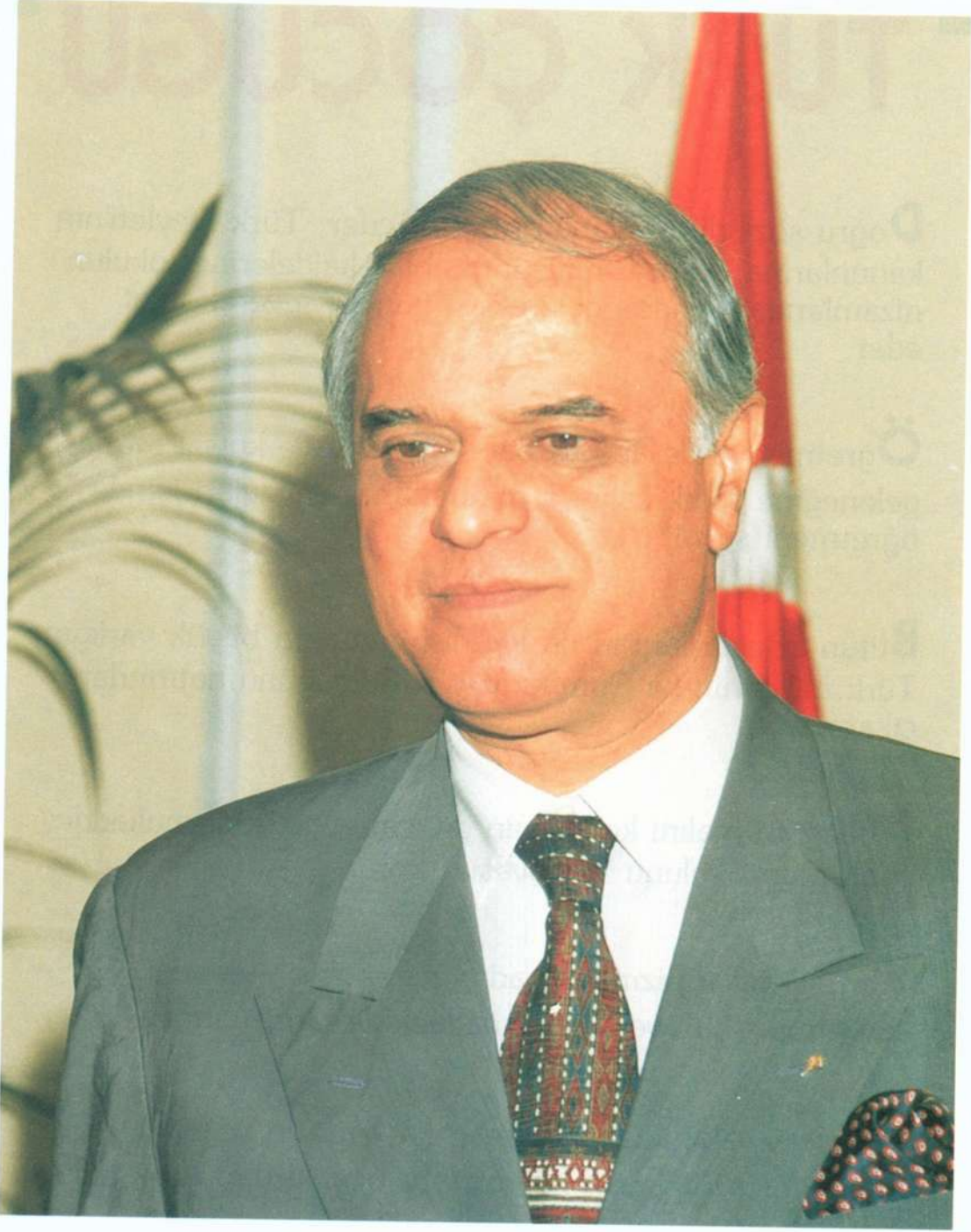
* **Çağdaştır;** çağdaş olmalıdır ve çağdaş kalacaktır.

* **Demokratiktir;** demokrasinin çağdaş değerleri ile daha da pekiştirilecektir.

* **Laiktir;** çünkü milli bünyemizin gerçek ve özelliklerine saygılı demokrasi anlayışına, insanlık hak, hürriyet ve ideallerine bağlı; insan sevgisine ve anlayışlı olmaya dayalı olarak, dayanışmayı ve uzlaşmayı sağlamanın ve güçlendirmenin yegane vazgeçilmez şartı laikliktir. Laiklik, medeni bir millet, çağdaş bir toplum olmanın da temel ilkesidir.

Özellikle ülkemiz açısından Laiklik, milli birlik ve bütünlüğümüzün korunup geliştirilmesinin en önde gelen dayanağı ve insan mozaiğimizin yegane harcıdır.

Milli Eğitim'den

MEHMET SAğLAM

MİLLİ EğİTİM BAKANİ

TÜRK ÇOCUĞU

Doğru sözlüdür, yalandan nefret eder, Türk Devleti'nin kanunlarına, Türk cemiyetinin ahlak kaidelerine, okulun nizamlarına, içinden gelerek ve bunları severek itaat eder.

Öğretmenini de ana ve baba gibi aziz ve kutsal tutma geleneğine sadık kalır ve minnettarlık duyguları içinde öğretmeni sayar.

Bütün arkadaşlarının da kendisi gibi aynı büyük varlığın, Türk milletinin ve Cumhuriyeti'nin olduğunu hatırlar ve çıkarmaz.

Milletinin malını kendisinin de içinde yetiştiği mukaddes ocak olan okulunu ve eşyasını korur.

Yurt ve millet hizmetine adanmış olan sıhhat ve kuvvetini zehirli ve zararlı maddelerle tahrip etmez.

İnsanlara vakit kazandırmayıp kaybettiren ve kötü akibetlere sürükleyen kumar v.b. oyunlardan uzak kalır.

İyi ve nazik tavırlı, kaba söz ve hareketten daima çekinir. Okula düzgün devam eder ve vazifesini eksiksiz yapar. Muvazeneli bir hale getirdiği varlığını milleti için hayırlı bir şekilde kullanır.

KAYSERİ LİSESİ'NİN KURULUŞUNUN 100. YIL DÖNÜMÜNÜN
KUTLANDIĞI 21-22 AĞUSTOS 1993'DE GÖREVDE BULUNAN PROTOKOL

TANSU ÇİLLER

BAŞBAKAN

NAHİT MENTEŞE

MİLLİ EĞİTİM BAKANI

Mevlüt Çetinkaya

Kayseri Valisi

Kayseri ve Kayseri Lisesi

Eğitim ve öğretimin kişiler hayatındaki ve sonuç olarak da milletler tarihindeki önemi ortadadır. Yüz yıllar boyunca, eğitime önem veren milletlerin daima dünya liderliğini üstlendikleri de hem tarihte hem de günümüzde bir gerçek olarak karşımızda duruyor.

Türk tarihine bakıldığı zaman da; eğitimin düzenli, ilmi ölçülere dayanan, gerçekçi ve kültür yapımızla bütünleştiği zamanlarda dünyaya hükmettiğimiz görülecektir. Son cihan devletimiz olan Osmanlı Devleti bunun en son ve en güzel örneklerinden birisidir.

Eğitimin önemini bilen ve bunu memleketimizin en ücra köşelerine kadar ulaştırmaya çalışan ecdadımız da, en zor zamanlarında bile, eğitim yuvalarımız olan okullarımızın açılması için büyük gayret göstermiştir.

Günümüz Türkiye'sinde, ecdadımız Osmanlı'nın bıraktığı ve ayakta durarak hala gençleri yetiştirmeye devam eden orta öğretim kurumlarının sayısı parmakla sayılabilecek kadar azdır. Bu nadir okullardan birisi olarak Kayseri Lisesi'nin, ilimize vurulmuş bir mühür gibi duran varlığı, bize hem gurur veriyor hem de tarihin derin ve fedakarlık taşıyan izlerini hatırlatan bir abide olarak geçmişe bağımızı sağlıyor.

Kayseri için de, büyük öneme sahip olarak bulduğumuz Kayseri Lisesi'nin şeref dolu geçmişi içerisinde, gencecik son sınıf öğrencilerinin Sakarya Savaşında tamamının şehit düşmesi, taşıdığı en fedakare ve aziz bir hatıradır. Türkiyemizin hiçbir okulunun böyle bir şeref sahifesine sahip olmaması, Kayseri Lisesinin büyüklüğünü bir kez daha göstermektedir.

Bizlerin de bu şehit çocuklarımızın hatırasını müşahhas bir şekilde yaşatacak olan abidelerini yaptırmamız önemli bir vefa borcumuzdur. Bu konuda zaten okulumuz tarafından başlatılmış olan çalışmaları da destekliyoruz.

Günümüzde de yapılan çalışmalarını ve başarısını takdirle takip ettiğimiz Kayseri Lisesi öğretmen ve öğrencilerini, Kayseri Lisesi ve Kayseri Liseli geleceğinin mümtaz birer temsilcileri olarak görüyoruz.

Kurumların geçmişleri ile ilgili olarak yapılan ve belgelere dayanan çalışmalar, geçmişle bugünü ve yarını birbirine bağlayan önemli vesikalardır. Kayseri Lisesi Belgeseli de, hem kapsadığı zaman hem de teknik detayı ile eğitim tarihimiz ve Kayseri Kültür Tarihi'nin tesbiti açısından oldukça önemlidir. Bu vesile ile böyle bir belgeseli hazırlayarak bizlere kazandıran okul yönetimini ve bu zahmetli çalışmada emeği geçen tüm öğretmen ve öğrencilerimizi tebrik ve takdir ediyorum.

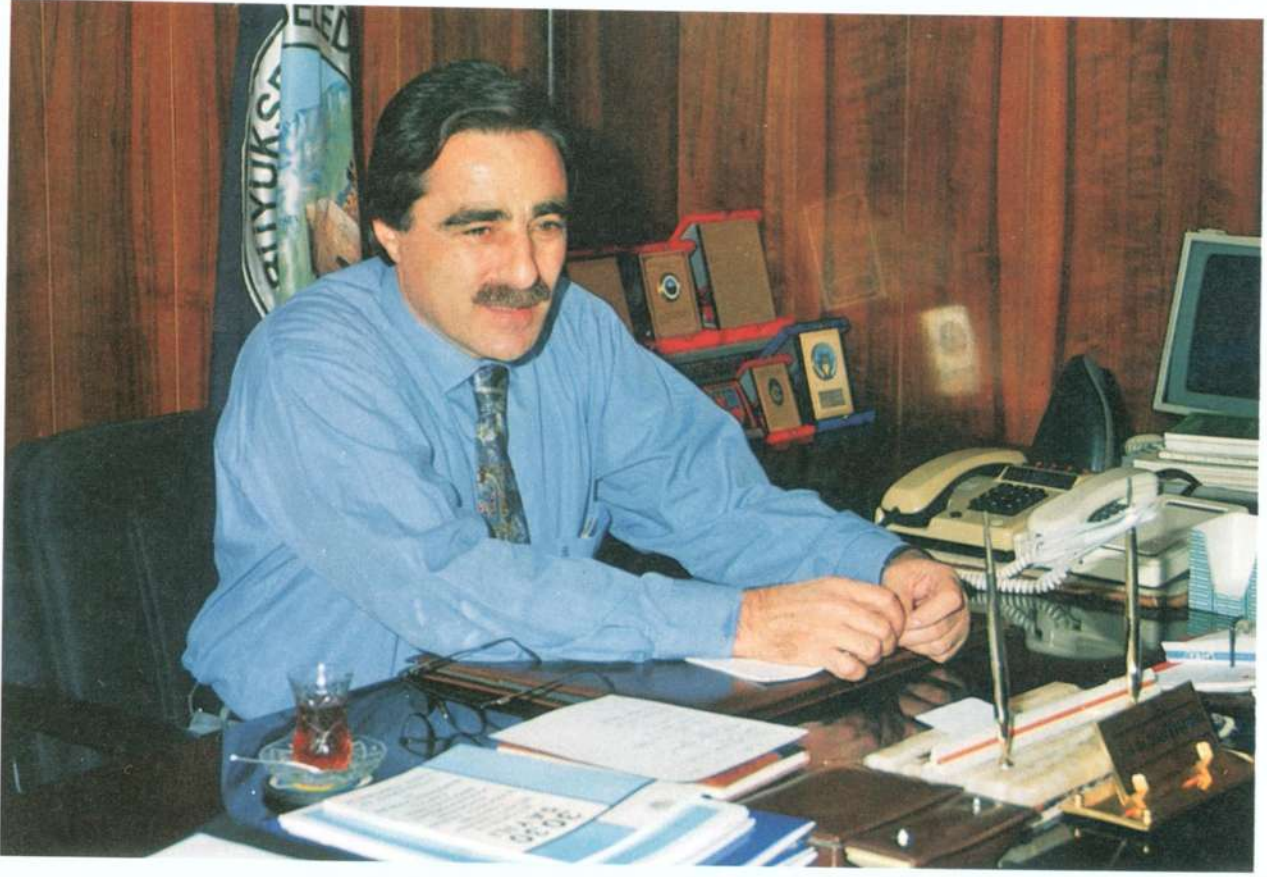
Geleceğimizin teminatı olan sevgili gençler, Kayseri Liseliler;

En dar manası ile bu okul, daha geniş manası ile Kayserimiz, memleketimiz, devletimiz yakın gelecekte sizlerin ellerinde olacaktır. Bu bir emanettir. Bu emaneti, biz, bizlerden öncekilerden aldık ve bugünlere getirdik. Sizler de bizlerden alacaksınız ve sizlerden sonrakilere teslim edeceksiniz.

Bu kutsal emanet, sadece korunmayı değil, alındığı durumdaki daha da ileri bir seviyede teslim edilmeyi gerektirir. Dolayısıyla, çalışmalarınız da bu yönde olmalıdır.

Ve her zaman şu soru sorulmalıdır: Ben devletim ve milletim için neler yapabilirdim, neler yaptım? Bu sorunun cevabını tam bir ruh huzuru ve gönül rahatlığı ile verdiğiniz gün, hem ecdadın hem de senden sonraki neslin sana rahmet okuyacaktır.

Sevgili gençler, zaman zaman karşılaşacağınız zorluklar sizi yıldırmasın, ümitsizliğe düşürmesin. Sen her türlü güçlüğü yenecek, her türlü engeli aşacak güç ve kudrettesin. Zira büyük ATA'nın da dediği gibi 'Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur'

Doç. Dr. **Şükrü KARATEPE**
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

Kayseri Lisesi

Kayseri Lisesi Orta Anadolu'nun en eski ve köklü eğitim kurumlarından birisidir. Sadece Kayseri'ye değil, çevresindeki illere de hizmet vermiş olan bu eğitim müessesesi memleketimizin siyasi, iktisadi ve sosyal hayatında etkili çok değerli insanlar yetiştirmiştir.

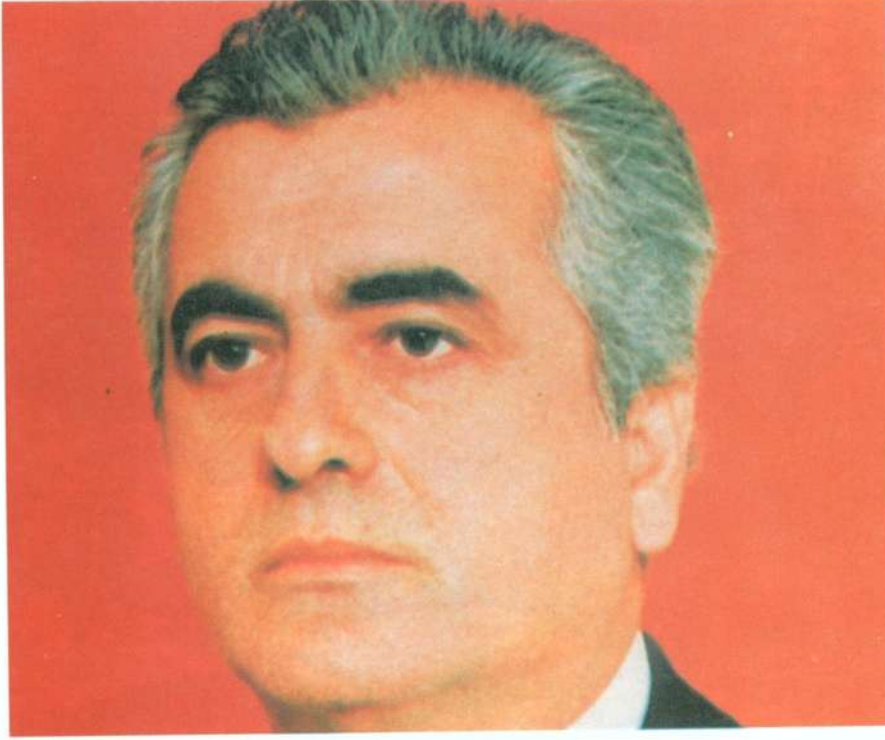
Kayseri Lisesi tarihimiz bakımından da önemli roller oynamış bir kurumdur. Bir dönem mezunlarının çoğunu vatan müdafasında şehid verdiği bilinir. Böylesine değerli bir tarihe sahip ikinci bir lise bulabilmeniz imkansızdır.

Kayseri Lisesi'nin daha sonraki dönemlerde yetiştirdiği insanlar, her bakımdan memleketimizin gelişmesine yardımcı olmuşlardır. Kayseri Lisesi'nde ben de dört yıl okudum. Ortaokul son sınıfı ve üç yıllık lise öğrenimimi Kayseri Lisesi'nde

yaptım. Kayseri Lisesi'nde geçen yıllarım kişiliğimin oluştuğu dönemlerdir. Burada gerek öğretmenlerim, gerek arkadaşlarım, gerekse lisemizin tarihi ve kültürel atmosferi içerisinde yaşadığım günler daha sonraki yıllarımda dünya görüşümün şekillenmesinde önemli rol oynamıştır.

Kayseri Lisesi bugün de her zamanki gibi tarihine layık bir şekilde çocuklarımızı yetiştirmekte ve ülkemizin geleceği için onları hazırlamaktadır. Kayseri Lisesi inanıyorum ki; önümüzdeki yıllarda da memleketimizin siyasi ve iktisadi hayatında önemli mevkilere gelecek öğrenciler yetiştirmeye devam edecektir. Bu köklü eğitim kurumuna daha nice uzun yıllar, burada çalışan öğretmenlerimize ve tüm öğrencilerimize eğitim hayatında başarılar diliyorum.

KAYSERİ LİSESİ'NİN KURULUŞUNUN 100. YIL DÖNÜMÜNÜN
KUTLANDIĞI 21-22 AĞUSTOS 1993'DE GÖREVDE BULUNAN PROTOKOL

RİDVAN YENİŞEN
KAYSERİ VALİSİ

NİYAZİ BAHÇECİOĞLU
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

MEHMET GÜLER

Melikgazi Kaymakamı

Vatan ve millet hizmetinde binlere gence ilim ve irfan kaynağı olmuş, tarihi, kültürel ve sanat eserlerini bünyesinde toplayan güzel Kayseri'mizin adeta simgesi, bayrağı haline gelmiş kültür abidemiz "Kayseri Lisesi"nin 100. Kuruluş Yıldönümünü yapılan törenlerle coşkuyla kutluyoruz.

Bu süre içerisinde Cumhurbaşkanı dahil bir çok devlet adamı, yönetici, sanayici, mühendis, doktor, hakim, milletvekili, ilim adamı, öğretmen, müteahhit, işçi, çiftçi, şair, yazar v.s. gibi değerli insanlar bu bilim yuvarından yetişmiş ve yurdumuza hizmet etmişlerdir.

Tarihi binası, kütüphanesi, pansiyonu, kapalı spor salonu ile Kayseri Lisesi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da gençlerimizin eğitimine ve öğretimine gerekli katkıyı yapacak, gençlerimizi 21. asrın teknoloji ve bilim çağının gereklerine göre yetiştirecek, eğitimin esas gayesi olan insanın mutluluğu, mutlu insanların oluşturduğu toplumun refahını sağlayacaktır. Eğitim; gelecektir, geliştirmektir, yenilemektir, güçlenmektir.

13 Eylül 1893 tarihinde kurulan Kayseri Lisemiz 1895-1896 öğretim yılında öğrenci sayısı 60 olup aynı yıl 8 mezun verdiği halde, 1992-1993 öğrenim yılında 3542 öğrencisi idareciler dahil 100 öğretmenle ilimizin en eski ve en büyük liselerinden birisidir. Müzeciliğin temelini atılması, modern sporların kuruculuğu, basın-yayın hayatında öncülük, 1920-1921 öğretim yılında tüm son sınıf öğrencilerinin Sakarya Muharebesi'nde şehit düşmeleri, bu sebeple o yıl okulun mezun vermemesi, aziz Atatürk'ün eşleri Latife hanımla okulu ziyaretlerinde okulun hatıra defterine 14.10.1924'de yazdıkları ve imzaladıkları "Kayseri Lisesi'ni müdürü ile muallimleriyle, bütün talabesi ile Cumhuriyet'in ateşli, feyizli bir ocağı bulduk" ifadesi Kayseri Lisesi'nin şeref hanesinde yer almış önemli

olaylardır.

İstiklal mücadelesinin en karanlık günlerinde ulu önder Mustafa Kemal Kayseri'ye geldi ve memleketin mukadderatı hakkında Kayserili vatanseverlerle bu çatı altında konuştu ve önemli kararlar alındı. Bu tarihi bina Türk çocuklarına vatan, millet, bayrak sevgisi hislerini yudum yudum içirdi.

Tarihi yönden, öğrenci adedi yönünden, bir çok hizmetlere öncülük etmesi, eğitimi ve öğretim hizmetlerindeki başarısı yönünden en büyük ve en eski okulumuz olan Kayseri Lisesi'nin bu tarihi önemi ve büyüklüğüne uygun olarak ve daha iyi hizmet vermesi yönünden büyük bir onarımdan geçirilmesi, bilgisayar laboratuvarının kurulması, diğer ihtiyaç ve eksikliklerinin karşılanması her kademedeki idarecilere, hayırsever Kayseri halkına ve hepimize düşen bir görevdir.

Lisemizde bugüne kadar hizmet eden seçkin idareci, öğretmen, öğrencilerini ve diğer personelini bu yıl mezun olacak öğrencilerimizi içtenlikle kutluyor, hayatta olmayan mensuplarına Allah'tan rahmet diliyorum. Lisemizde bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Atatürk ilke ve inkılaplarına yürekten bağlı, büyüklerini sayan, küçüklerini seven, yurdunu, bayrağını, istiklalini her şeyden üstün tutan, bilgi ve teknoloji çağını yaratacak, Cumhuriyetimizi yüceltip, toplumumuzu çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkaracak, insanların ve toplumun refah ve mutluluğunu düşünen iyi yurttaşlar yetişeceğine inanıyorum.

İlçemde yeralan bu güzide eğitim ve öğretim yuvasının başarılarla dolu olarak daha nice yüzyıllar ülkemize hizmet vermesini diliyorum. Eski ve yeni değerli yönetici, öğretmen, öğrenci ve tüm mensuplarına saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

HALİL TARCAN ARPAK
Kocasinan Kaymakamı

NOT: 14. 12. 1988 tarih ve 20019 sayılı resmi Gazetede yayınlanan 3508 sayılı yasa ile KAYSERİ BELEDİYESİ, BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYESİ statüsüne dönüştürülmüş ve aynı yasa ile KAYSERİ il merkezinde MELIKGAZI ve KOCASINAN adıyla iki ilçe aynı adlarda iki Belediye kurulması yasa-
laşmıştır.

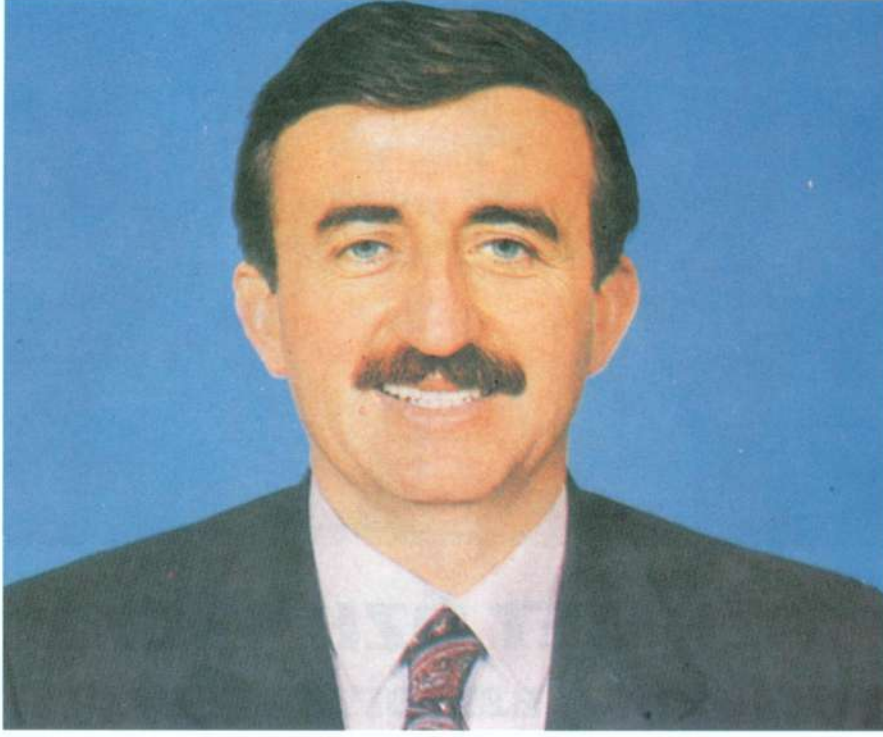

MEHMET ÖZHASEKİ
MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI

BEKİR YILDIZ
KOCASINAN BELEDİYE BAŞKANI

KAYSERİ LİSESİ'NİN KURULUŞUNUN 100. YIL DÖNÜMÜNÜN
KUTLANDIĞI 21-22 AĞUSTOS 1993'DE GÖREVDE BULUNAN PROTOKOL

ŞEVKET BAHÇECİOĞLU
MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI

ALİ İHSAN ALÇI
KOCASINAN BELEDİYE BAŞKANI

İSMAİL BOZKURT

Kayseri İl Milli Eğitim Müdürü

KAYSERİ LİSESİ

Tarih ve her geçen gün eğitimin insanların ve milletlerin hayatındaki önemini açık bir şekilde göstermiştir ve göstermektedir.

Bir milletin yaşayış, örf, adet ve gelenekleriyle eğitimi gerçekçi bir şekilde sürdürdüğü ve uygulandığı takdirde, o milletin cihan devleti olmaması için hiç bir sebep yoktur.

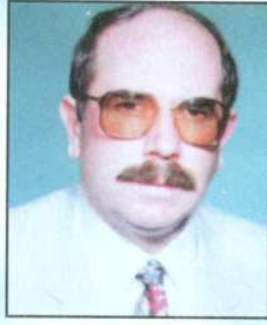
Kayseri Lisemiz de bir asrı aşan ömrü boyunca daima milletimizin ve eğitim camiamızın mümtaz bir örneği olmuştur.

1893'te bir fidan olarak Orta Anadolu'nun bağrında yeşeren Kayseri Lisemiz, yetiştirdiği her bir mezunu ile, toprağa ince damarları ile kök salan ve her geçen yılla daha da güçlenen çınarlar gibi kök salmış ve bugün Anadolu'nun en ücra köşeleri ile dünyanın dört bir yanına yayılmıştır.

Bir kurumun mevcut önemi kadar geçmişinin bilinmesi de gereklidir. Toplumlar ancak tarihleri ve tarihleri boyunca taşıdıkları idealleri ile vardır. Bu belgesel de hem Kayserimizin hem de Kayseri Lisemizin şerefle dolu olan geçmişini ortaya koyması bakımından önemlidir.

Böyle bir belgeselin hazırlanmasında emeği geçen değerli meslektaşlarımı ve sevgili öğrencilerimizi tebrik ediyorum.

KAYSERİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCILARI VE ŞUBE MÜDÜRLERİ

Mustafa CEMİLOĞLU
Müdür Yardımcısı

Osman Nuri GÜLAY
Müdür Yardımcısı

Sabahattin ÇUKURLUOĞLU
Müdür Yardımcısı

Nebi ÖZHAN
Müdür Yardımcısı

Sadık BAHAR
Şube Müdürü

Yaşar TURGUT
Şube Müdürü

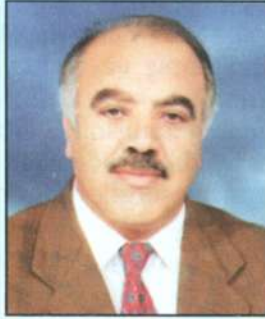
Oktay ERGÜN
Şube Müdürü

M.Emin KARAPAÇA
Şube Müdürü

Kemal ÖĞRETMEN
Şube Müdürü

Fuat POYRAZ
Teftiş Kur. Başk.

Talat KUTLU
Teftiş Kur. Bşk. Yrd.

Mustafa DİKMEN
MELIKGAZI MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Nusret ALTUN
Şube Müdürü

Adem DÖNER
Şube Müdürü

Halil KARACA
Şube Müdürü

Yılmaz ÇALIŞKAN
Şube Müdürü

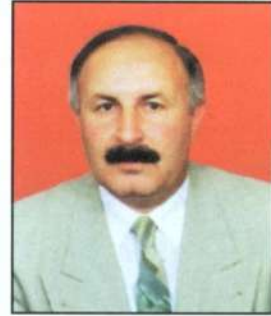
Nihat ERSOY
Şube Müdürü

Salih ÇALIKSOY
KOCASINAN MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Murat DURDU
Şube Müdürü

Mehmet SİVRİTAŞ
Şube Müdürü

Abdulcelil CAN
Şube Müdürü

Yüksel POYRAZ
Şube Müdürü

**KAYSERİ LİSESİ'NİN KURULUŞUNUN 100. YIL DÖNÜMÜNÜN
KUTLANDIĞI 21-22 AĞUSTOS 1993'DE GÖREVDE BULUNAN PROTOKOL**

Ramazan DURSUN
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Ali GÜNEY
Müdür Yardımcısı

Azmi ALKIŞ
Şube Müdürü

Şahset CERAN
Şube Müdürü

Mücahit ACAR
Teftiş Kur. Başk.

Muammer ŞAHİN
KOCASINAN MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Necati BAĞIŞ
Melikgazi M.E. Şb. Md.

Yılmaz ENGÜR
Kocasinan M.E. Şb. Md.

YAŞLANDIKÇA GENÇLEŞMEK

Milletlerin ve devletlerin, dünya üzerindeki varlıklarının ve ağırlıklarının önemli ölçülerinden birisi de, sahip oldukları geçmişleridir.

Büyük Türk Milleti ve kurmuş olduğu cihan devletleri, dünya üzerindeki varlığımızın ve gücümüzün temellerini oluşturur. Böyle bir geçmişe sahip olmak, her millete ve millet ferdine nasip olmadığı, olmadığı için, milletimizle ve tarihimizle övünüyor, gurur duyuyoruz.

Milletleri bir arada tutan; geçmişin hatırasını taşıdığı gibi, geleceğe ait emelleri de barındıran kurumları ve kurumların da kendi alt birimleridir.

İşte Kayseri Lisesi, büyük göç diyebileceğimiz, Anadolu'ya göç sonrasında ve son cihan devletimiz Osmanlı Devleti'nin, son asrına denk gelen zamanlarda hayata geçirilen bir kurumumuzdur.

Kayseri Lisesi, yıkımlar zamanında ve yıkıntılar içinde ortaya çıkarılan büyük idealin, Anadolu'daki sembolüdür.

Bu gün, bir mensubu olmakla kendimizi bahtiyar hissettiğimiz Kayseri Lisesi, kurulduğu 1893 yılından bu zamana kadar, bir cihan devletinin yıkılışını görmüş, şimdi tatlı bir nostalji olan padişahlık yıllarını yaşamış, meşrutiyetin heyecanını hissetmiş, büyük milletimizin; titreyip kendisine dönerek ve kimseden bir şey ummayarak; "Ya İstiklâl ya ölüm" kararlığı ile yola çıktığı Kurtuluş Savaşı'nı kendi damarlarında hissetmiş ve kendi üzerine düşen görevini, sırası geldiğinde; bir hastanın damarlarından ölümü pahasına enjektörle çekilen kan misali, sınıflarından gençlerini çekerek cepheye göndermiş, hepsinin şehadet haberini kalın taş duvarları arasına, acılı ama gururlu olarak gömmüş, düşmanın engel tanımayan tecavüzünde; yokluğa rağmen, iman ve var olma direnciyle, kendisini milleti-ne Meclis olarak hazırlamış, yeniden dirilişin meyesi olan Cumhuriyet rejiminin uygulayıcısı, kollayıcısı ve sahiplerinden birisi olmak şerefine erişmiş, yıllar kendisini yormak yerine; adeta zaman içinde zamanı tersine işleterek her geçen gün gençleşmiş, bu gün sayısı on binlere ifade edilebilen sayıda insanımızı toplulumuza kazandırmış ve kazandırmaya devam etmektedir.

Kayseri Lisesi; çorak Anadolu'nun ortasında, mümbit bir bahçe olmuş, bu gün, her biri adına abideler diktığımız, birçok devlet adamını, bürokrati, teknokratı, sanatçıyı, sanayiciyi, müteşebbisi hâsılı, her meslek ve sahada "münevverlik" vasfına layık olan insanları yetiştirmiştir. Zira, dikkatle bile değil, geliş güzel olarak mezunlar arasında bir göz gezdirildiğinde, başta bir döneme damgasını vurmuş olan, merhum Cumhurbaşkanımız sayın Turgut Özal olmak üzere, yüzlerceğini yetiştirdiğimiz abidevi şahsiyetlerimiz görülecektir.

Hızla geçen zaman içinde, bir kısmı ebediyete intikal etmiş büyüklerimiz yanında, hayatta olan her bir mezunumuz; hâli hazırda; her ne kadar yaşlansalar da, devlet kademelerinin en üst noktalarında olsalar da, bir aile büyüğü olarak hükmetmeler de; bizim; her birisinin hatıralarını, asırlık binamızın koridorlarında, sınıflarında, bahçesinde, yaşlı çınarlarımızın gölgesinde ve nihayet hafızalarımızda sakladığımız sevgili birer çocuklarımızdır.

Kayseri Lisesi, sadece mezunları ile değil, kendi bünyesinde çalışanları ile de dikkate şayan bir okulumuz olarak da yüzümüzü ağırtmıştır. Genç ve toy bir delikanlı olarak okulumuza gelirken; edebiyatımızın şaheserlerinden olan Han Duvarları'nı kaleme alan ve milletinin sevdalısı olan yüreğinde, büyük bir imanla bağlandığı gençliğim, Kayseri Liseli gençlerin marşını yazan Faruk Nafiz Çamlıbel, Cevdet Kudret gibi sanat ve ilim camiasının birçok önemli ismi de bünyesinde bulundurmış, hem onlarla yetişmiş hem de onları yetiştirmiştir.

Merhum Cumhurbaşkanı Sayın Turgut Özal'ın okulumuza yazmış oldukları bir mektuplarında belirttikleri gibi; "Yüz yıl bir eğitim kurumu için başarılarını isbat etmek ve şerefli bir gelenek oluşturmak için yerli bir süredir."

İşte bu sürenin, her bir sayfasını; şeref, haysiyet, namus, irfan, iman ve insan cinsinin erdem saydığı faziletlerle dolduran Kayseri Lisesi, kendi geleneğini oluşturmuş olmanın verdiği güven duygusu ile yarınlara da hedefler teşkil etmektedir. Bu günün büyüklerini yetiştirmiş olan okulumuz, yarının da büyüklerini yetiştirmektedir. Her bir gencimiz, inaniyor ve güveniyoruz ki; milletimiz, devletimiz ve vatanımız için, Necip Fazıl'ın dediği gibi: "Kim var?" diye seslenince, sağına ve soluna bakınmadan, fert fert "Ben varım!" diyecek nitelik, güven ve gurura sahiptir.

Meftûnu olduğum ve üzerinde hayallerim olan ve bir ömrün bütün meyvesini uğruna tükettim genç evladım;

Nasıl ki, milletin bu günlere birden bire gelmemiş ve sen bu günleri kolay bulmadı isen, bu gün bir ferdi olmakla övündüğün Kayseri Lisesi de bu günlere kolay gelmemiştir!

Kayseri Liseli olmak, sadece Kayseri Lisesi'ne kayıtlı olmak değildir!

Kayseri Liseli;

Millet, devlet ve vatan üçlüsünün kıymetini bilen ve bunlardan birisi dahi olmadığı zaman, hayatının hiç bir kıymet ifade etmediğini idrak ederek, bu üç altın değere sarılan ve sahip çıkan, onların çıkarlarının, geçici olarak kendisine zarar veriyor olsa da kendi çıkarları olduğunu bilendir.

Kayseri Liseli;

Tarihi, kendisine kalkan ya da hedef tahtası yapmayan ama sevap ve günahları ile tarih şuru içinde olan, geleceğe ait ümitlerini bu geniş zamanlı tarih hafızası ile oluşturandır,

Kayseri Liseli;

İlim, iman ve erdemle yola çıkarak, en geniş anlamı ile kâinatı anlamanın iman; öğrenme ve çözümlenim ilimle ve kâinata hükmetmenin de erdemle olduğu gerçeğini kavrayarak, bu üçlüden de kesinlikle vaz geçmeyendir.

Kayseri Liseli;

Her devirde, geçer akçenin çalışmak olduğuna bilerek, gündelik hayatın telaşında boğulmayan, çevresiyile bütünleşen, uzağı görebilen, iç disipline sahip olandır.

Kayseri Liseli,

İlim terbiyesi içinde, öğretmenin kıymetini bileerek, ona her zaman ve şart altında saygı duyan, ama millî terakki için gelecek zamanda onu geçmek zorunda olduğunu da unutmamandır.

Kayseri Liseli;

Feleğin geçmişte olduğu gibi; gelecekte de kendisini ateşle imtihanında, Ata'sının da yıllar öncesinden ifade ettiği gibi; "muhtaç olduğu kudreti damarlarındaki asil kanda" bulandır.

Kayseri Liseli olmak vasfına sahip olan gencim; geçen bir asırdan fazla süre içinde bizi temsil ettin ve yanıltmadın, bu gün de seni Kayseri Liseli vasfınla karşımda görmekten bahtiyarım, gelecekte de senin bu vasıflarından zerre kadar taviz vermeyeceğinden eminim.

Bir meslek hayatının son günlerine geldiğim şu zaman dilimlerinde, bana, yıllarca seninle olmak bahtiyarlığını bahşeden Allahıma binlerce kere şükrederken, gönül rahatlığı içinde, sadece kendimi değil, şanlı milletimi ve memleketimi de senin kadirşinas ellerine teslim ediyorum.

Bu şanlı koşuda, aldığın emaneti sen de aynı şan ve şerefle tarihin sayfalarına aktaracaksın.

Bütün emeklerim, yorgun gündüzlerim, uykusuz gecelerim, hâsılı; uğruna tükettiğim ömrüm, son zerresine kadar sana helâl olsun!

Hayırla yâd edilmek temennisi ile...

GENÇOSMAN MART
KAYSERİ LİSESİ MÜDÜRÜ

MAZİ-HAL VE İSTİKBÂLE İÇ İÇE YAŞAMAK

Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun onüç-ondört milyon olduğu yıllarda, Madrid Büyükelçisi olan üstad Yahya Kemal'e bir vesile ile Türkiye'nin nüfusu sorulur. Şair hiç tereddüt etmeden:

- Türkiye'nin nüfusu elli milyondur, der.

Soruyu yöneltenler hayret ettiklerinde;

- Bunda hayret edilecek ne var? Biz ölülerimizle birlikte yaşarız, cevabını verir.

Bir topluluk, geçmişi ile birlikte değilse veya sahip çıkacağı bir geçmişi yok ise millet değildir, sadece bir gürühtür.

Kayseri Lisesi bu noktadan bakıldığında, milletimizin geçmişine ait izlerinden birisi ve halen varlığını bütün işlevleri ile devam ettiren bir kurum olarak medar-ı iftiharlarımızdandır.

Mezunu olmakla gurur duyduğumuz ve halen bağımızı koparamadığımız lisemizin, bugüne kadar geçmişi de önem taşımaktadır.

"Kayseri Lisesi 100. Yıl Şeref Belgeseli" sayısı onbinleri aşan mezunlarımızı bir arada vermesi bakımından önemli bir çalışmadır. Ayrıca bu belgesel, Kayseri Kültür tarihinin de geniş bir özettir.

Aradan geçen yüz yılı aşkın süre ve diğer bir çok etken (zaman içinde yıpranan, tahrip olan / edilen evrak, alfabe değişikliği vs.) düşünüldüğünde belgesel çalışmasının kolay olmadığı ortadadır.

Böylesine zorlu bir eseri, sıradan bir merakın ya da meraklının yapması, hem de hiç üzerine vazife olmadığı halde, kolay değildir. Bu ancak bir sevda meselesidir.

Yıllarının bir kısmını okulumuzda öğretmen ve idareci olarak geçirmiş bulunan, her öğrencisi, öğretmeni, sınıfı hasılı her unsuruyla okulumuzu sahiplenen, onun için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan değerli okul müdürümüz Sayın Gençosman Mart ve kendisi de bu

okulun değerli mezunlarından olan, halen müdür yardımcılığı görevini yürüten öğretmenimiz Sayın Yusuf Özmerdivenli, Kayseri Lisesi'nde böyle bir çalışmayı, bütün olumsuzluklara ve güçlüklerle rağmen başlatan, iki Kayseri Lisesi sevdalısıdır. Ve bu çalışmada emeği geçen adlarını saymaya başladığımızda uzun bir listesi çıkacak olan diğer idareci ve öğretmen arkadaşlarımız da aynı sevdanın yükünü ve sorumluluğunu taşıyan fedakâr insanlarımızdır.

Kayseri Lisesi Belgeseli'ne, maddi destek bulmak da ayrı bir dert olmuştur. Bu noktada da her biri sahasının başarılı isimleri olmuş değerli mezunlarımız, kendi sevdalarını göstermişler ve okulumuzu desteklemişlerdir. Böyle uzun soluklu bir çalışmaya hiçbir karşılık beklemeden maddi yardımda bulunmuşlardır.

Hazırlanması yılları bulan bu belgesel ile Kayserimiz ve Kayseri Lisemiz geçmişi ile kucaklaşmış, şimdiki gençlerimize de büyük bir şevk kazandırmıştır.

Her bir sayfasında ayrı bir dünyanın gizli olduğu bu belgeseli, yıllarını vererek hazırlayıp, bizlere kazandıran ve emeğini esirgemeyen, gündüz normal mesaisini gece de belgesel çalışmalarını yapan Müdür Yardımcısı Yusuf Özmerdivenli'yi ve emeği geçen tüm öğretmenlerimizi, öğrencilerimizi samimiyetle ve minnetle tebrik ve takdir ediyor, kendilerine bir Kayseri Lisesi Mezunu olarak şükranlarımı sunuyorum. Zira bize yukarıda aktardığımız gibi, ölümlüze - dirimizle yaşadığımızı bir kez daha hatırlatmışlar, bu eserle de ölümsüz hale getirmişlerdir.

İrfan TEKİNER

Eczacı

Kayseri Lisesi Koruma Derneği
Başkanı ve Okul - Aile Birliği Üyesi

GENÇÖSMAN MART
OKUL MÜDÜRÜ

FEVZİ AY
MÜDÜR BAŞYARDIMCISI

YUSUF ÖZMERDİVENLİ MÜDÜR YARDIMCISI

*C*ok Muhterem Kayseri Liseli ve Kayserili Hemşehrilerim.

Kayseri tarihtir. Kayseri medeniyettir. Kayseri menba-ı ilim, makarr-ı ulemâ, makarr-ı evliyâ (evliyalar yatağı, veliler yurdu) övgüsüne layık bu belde aynı zamanda çok eski çağlardan beri bir çok medeniyeti bünyesinde barındırmıştır. Kayseri tabii güzelliklerinin yanında manevî güzellikleri de bünyesinde saklar. Kayseri çok zengin tarihi yapılar mirasına da sahiptir. Bu inanç ve kültürümüzü abideleştiren eserler hâlâ yaşamaktadırlar ama bazıları maalesef zaman içinde kayboluyor. Yaşayan bu güzel eserlerden birisi de değişik yapı özellikleri arz eden ve yine değişik zamanlarda yapılan ek binalarla bir eğitim külliyesi oluşturan Kayseri Lisesi'dir.

Kayseri Lisesi'nin örf, adet, gelenek, telkin ve telakkileri ile içiçe yetişen; havasını teneffüs edip suyunu içen, ilim irfanından nasibini alan bir hemşehriniz olarak, gurur ve iftihar kaynağımız Kayseri Lisesi'nin mazisine dalmak, orada gizlenen kültür hazinelerini, bu kutsal yuvadan yetişerek, vatana, millete, insanlığa yararlı hizmetlerde bulunan kişileri birer birer gün ışığına çıkararak sevgili hemşehrilerimiz ve Kayseri Liselilerin gözleri önüne sunarak insanlık alemine ve gelecek nesillere çok önemli bir

eser bırakmak, bende tarifi imkansız zevk uyandırmaktadır.

Kanaatimizce insanlarımıza, bilhassa gelecek nesillere çevrelerinde bulunan tarihi, kültürel eserler öğretilmeli, gezdirilmelidir. Gençlerin ülkelerini, bilinçli seveceklerine ve bu eserleri koruyacaklarına inanıyoruz. Bir kimsenin ömrü boyunca defalarca bir tarihi eserin önünden geçtiği halde, o eser hakkında bilgi sahibi olmaması insanlık adına bir talihsizliktir. İlkokul çocuklarının bile tarihi Kayseri Lisesi'nin önünden geçerken yanındaki arkadaşına; "... bak bu okul yapıldı 103, 104. yıl olmuş. 103 yaşındaymış, asırlık okul..." gibi ifadelerle hayretini belirterek, "... ben de burada okuyacağım" dediklerini, okulun önündeki caddeden geçerken çok duymuşumdur. Gençlerin bu hayranlıkları bu kutsal yuvanın büyüklüğünü ve geçmişini tanımakla daha da artacaktır. Ayrıca bu gayreti taşına toprağına büyük sevgi beslediğim, yetiştirdiği kişilerle Türkiye hatta dünya siyaset bilim ve ticaretine damgasını vuran Kayseri Lisesi için en büyük borç ve vazife telakkî ediyorum. Kayseri Lisesi'ne hizmet etmeyi ibadet aşkıyla görev telakkî etmişimdir.

Geçmiş günlerden söz etmenin hazzına ve tadına doyum olmuyor. Her zaman geçmişini ve kökünü unutmayan milletler daima yükselir.

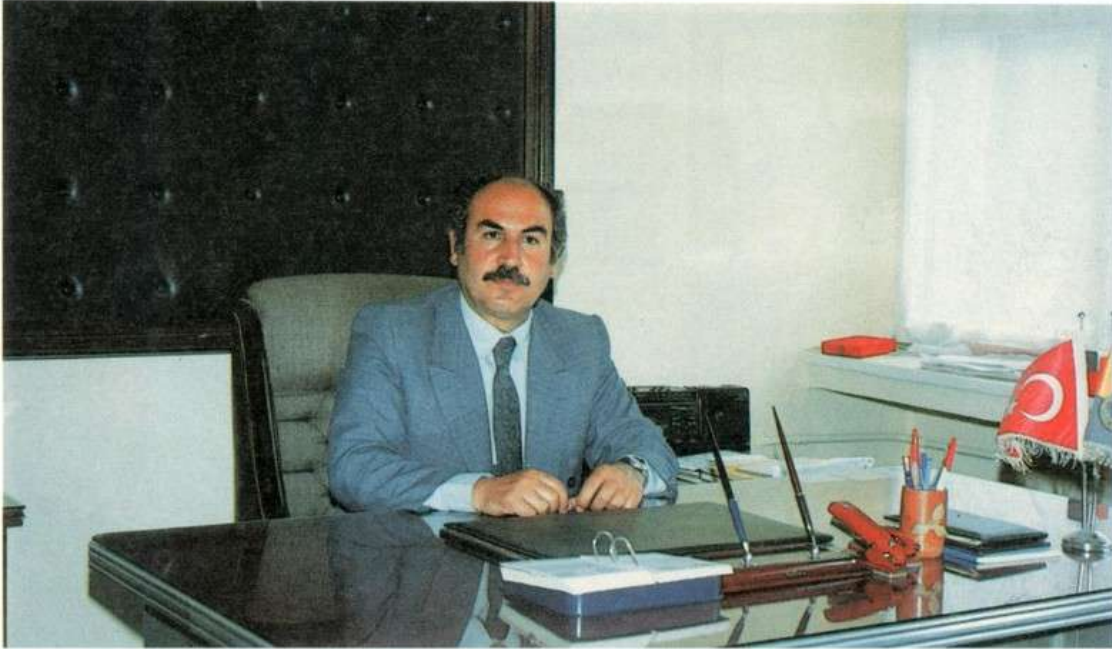
SEYİT TEKİN
MÜDÜR YARDIMCISI

GÜLAY BAYRAM
MÜDÜR YARDIMCISI

FAZİLET KILINÇ
MÜDÜR YARDIMCISI

HAYRETTİN CENGİZ
MÜDÜR YARDIMCISI

M. KEMAL KILNAMAZ
MÜDÜR YARDIMCISI

İSMAİL KAYA
MÜDÜR YARDIMCISI

M. SAMİ ERTEN
MÜDÜR YARDIMCISI

AHMET KARATOPRAK
MÜDÜR YARDIMCISI

SÜLEYMAN AYDIN
MÜDÜR YARDIMCISI

OSMAN GÖRGÜZ
REHBERLİK UZMANI

1996 - 1997

**104.YIL
EĞİTİM ve ÖĞRETİM
KADROSU**

İbrahim Doğan
Edebiyat

Hayrettin Cengiz
Edebiyat

Rezan Soyakça
Edebiyat

H. Meral Güneş
Edebiyat

Şerife Öztürk
Edebiyat

Süleyman Aydın
Edebiyat

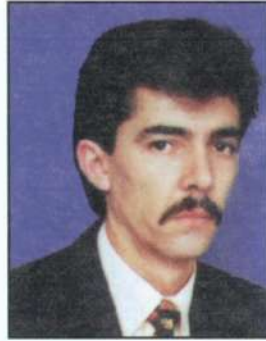
H. Ali Azgın
Edebiyat

Nimet Yakut
Edebiyat

Işıl Cingöz
Edebiyat

Y. Mahmut Sürmeli
Edebiyat

Fatma Deliceoğlu
Edebiyat

Hanife Demir
Edebiyat

Ali Menekşe

Ülkü Oğuz

Serap Çelik

Mehmet Bediz
Din Kült. ve Ahlak Bilgisi

Mehmet Buğday
Din Kült. ve Ahlak Bilgisi

Fevzi Ay
Din Kült. ve Ahlak Bilgisi

Mustafa Velibeyoğlu
Din Kült. ve Ahlak Bilgisi

Gülay Bayram
Tarih

Naim Bolat
Tarih

Kudret Kutlu
Tarih

Celil Pehlivanoglu
Tarih

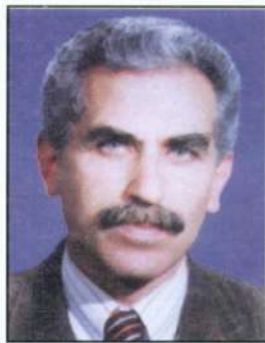
Abdullah Ayçetin
Tarih

İsmail Kaya
Tarih Öğretmeni

Meltem Akkan
Tarih

Mustafa Maden
Coğrafya

İsmail Aslantaş
Coğrafya

Mustafa Adibelli
Coğrafya

Asım Erkan
Coğrafya

Celasin Başkan
Matematik

Talip Öccü
Matematik

Ayhan Mutlu
Matematik

Mustafa Yılmaz
Matematik

Hüseyin Özyalçın
Matematik

Mehmet Erol
Matematik

Erol Arkalı
Matematik

Cavit Bal
Matematik

Gençosman Mart
Okul Müdürü

Seyit Tekin
Fizik

Yusuf Özmerdivenli
Fizik

Ali Vanlı
Fizik

M. Kemal Kılınmaz
Fizik

İbrahim Tokat
Fizik

Ahmet Karatoprak
Kimya

Nilgün Yağız
Kimya

Hayriye Türkmen
Kimya

Deniz Göğebakan
Kimya

Hayriye Çoşkun
Kimya

Kadriye Dinçer
Kimya

Sibel Bakır
Kimya

Nilgün Aydoğan
Biyoloji

Gülsüm Arıkan
Biyoloji

Akay Salar
Biyoloji

Bekir Erdoğan
Biyoloji

Nurinisa Tutucu
Biyoloji

Şahin Yılmaz
İngilizce

Yusuf Telis
İngilizce

Ruhittin Soyakça
İngilizce

Güngör Akın
İngilizce

Gorca Türker
İngilizce

Makbule Eldeniz
İngilizce

Ayhan Koçak
İngilizce

Fikret Tüzüngüven
Fransızca

Fazilet Kılıç
Fransızca

M. Sami Ertem
Almanca

İbrahim Yaltraklı
Beden Eğitimi

Cengiz Eke
Beden Eğitimi

Mediha Emre
Resim

Canser Ökten
Resim

Oya Özcan
Müzik

Sibel Özdoğru
Müzik

Orhan Timur
Sanat Tarihi

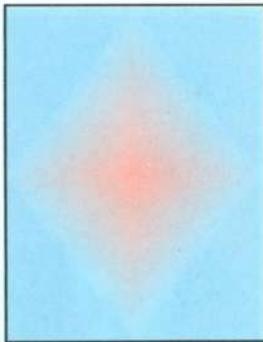
Kazım Çetin
Milli Güvenlik

Veli Kocakaya
Milli Güvenlik

Osman Görgüz
Rehberlik Uzmanı

Sedat Karakoç
Edebiyat

Nursun Alkan
Edebiyat

Memurlarımız

Ömer Arslan

Fatma Tufanoğlu

Fatma Tufan

Emine Özsoy

Süleyman Yılmaz

Yaşar Genç

Pansiyonumuz Belletici Öğretmenleri

Ömer Ünsal

İlker Sunal

Ramazan Küçükkavruk

“BİR LİSE KADROSU ULUSAL HAYATTA EN ÖNEMLİ ROLÜ OYNAYAN EN ÖNEMLİ EKİPTİR.”

Ahmet Hamdi Tanpınar

Hizmetlilerimiz

Ali Gürdal

Ahmet Aksakoğlu

Mustafa Arslan

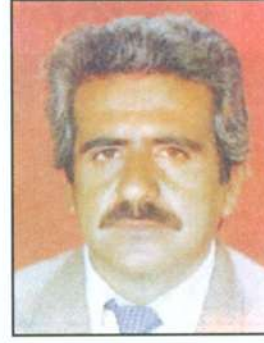
Mehmet Aslan

Sinan Şahin

Yıldız Makul

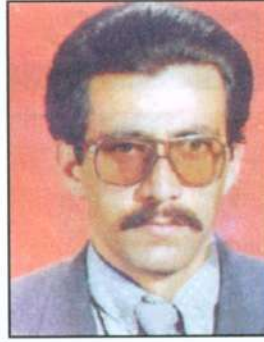
Mustafa zkaya

Muharrem Tek

Şaban Karakuş

Süleyman Türkmen

Murat Kalender

Ömer Kilię

Sefer Kilci

Koruma Derneği Üyelerimiz

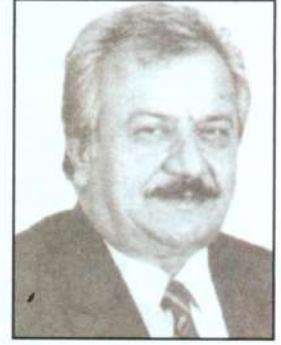
İrfan Tekiner

Osman Varol
Karamete

İzzet Başkal

Ayhan Uzandaç

Rauf Selçuki

Okul Aile Birliği Üyelerimiz

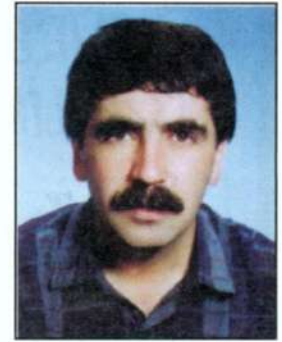
Dr. İsmail Ulusoy
Başkan

Rauf Selçuki

İrfan Tekiner

Kemal Kahraman

Ömer Tekiner

Gençosman Mart
Tabi Üye

Fazilet Kılınç
Öğretmenler Temsilcisi

KÜLTÜREL VE DOĞAL
GÜZELLİKLER ŞEHİRİ :

KAYSERİ

Coğrafi Durum

İç Anadolu'nun Yukarı Kızılırmak bölgesinde 34, 56-36, 59 doğu boylamlarıyla 37, 45-39, 18 kuzey enlemleri arasında yer alan Kayseri ili 16.917 km²'lik yüzölçümleriyle ülke topraklarının %2.2'lik bir bölümünü kaplar. İl merkezinin denizden yüksekliği 1043 m'dir.

Kayseri il alanı, kuzeybatı ve kuzeyden; Yozgat'ın Çayıralan ve Boğazlıyan, kuzey ve kuzeydoğudan; Sivas'ın Gemerek, Şarkışla, Kangal ve Gürün, doğudan; Kahramanmaraş'ın Afşin ve

Göksun, güneyden; Adana'nın Tufanbeyli, Saimbeyli, Feke ve Karaisalı, güneybatıdan; Niğde Merkez ve Çamardı, batıdan ise Nevşehir'in Derinkuyu, Ürgüp ve Avanos ilçeleriyle çevrilidir.

İli, güneyden ve doğudan Orta Torosların uzantıları, kuzeyden ve batıdan ise geniş bir lav platosu sınırlar. Kayseri topraklarının %36.1'i dağlarla, %14.8'i ovalarla, %49.1'i gibi büyük bir bölümü ise platolarla kaplıdır.

Topraklarının %88.7'si tarıma elverişli nitelikte olan ilde, toprak kullanımında en büyük pay

%41.1'le çayır ve meralardır.

1990 nüfus sayımına göre ilin toplam nüfusu 943.484 olup km²'ye 56 kişi düşmektedir. Kent merkezinin nüfusu 421.000'dir.

Orta Anadolu'nun Yukarı Kızılırmak bölümünde yer alan Kayseri il topraklarında, kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu kırıklı-kıvrımlı sıra dağlar, bu dağlar arasında yer alan yaylalar ve ovalar ilin başlıca yeryüzü şekillerini oluşturur. İl merkezinin güneyinde yükselen Erciyes Dağı (3916 m.) İç Anadolu Bölgesi'nin en yüksek noktasıdır. Erciyes Dağı volkanik bir dağdır. Erciyes'in doruğu genel görünümü ile bir kubbeyi andırmaktadır. Dağın püskürmeleri sırasında ortaya çıkan lavlar yaklaşık 100 km. uzaklığa kadar yayılmış ve bu volkanik malzemeler Erciyes Dağı'nın çevresindeki tepe ve platoların

bugünkü yapısını belirlemiştir. Kayseri il merkezi bu dağın kuzey eteğine yakın bir bölgede kurulmuştur. İlin önemli yerleşme merkezlerinden Develi ilçesi ise dağın güney eteklerinde yer almaktadır.

Erciyes, il halkı için önemli bir dinlenme ve turizm amaçlı bir mekan olmuştur. Özellikle kuzey yamaçları bağ ve bahçelerle dolu olup; dağ ve kış sporları amacıyla da yararlanılmaktadır.

İldeki önemli dağlar Adana ili sınırlarındaki Bakırdağ (2171 m.) ve Beydağ (3075 m.), Yeşilhisar'ın kuzeybatısındaki Hodul dağı (1937 m.), Pınarbaşı'nın doğusundaki Tahtalı Dağ (2700 m.), Felahiye'nin kuzeyindeki Akdağ (2272 m.), iç kısmında yer alan Hınzır Dağı (2623 m.) ve Kocadağ (2117 m.)'dir.

Seyhan Irmağı'nın yukarı bölümü, Zamantı Irmağı ve Kızılırmak ile sulanan ilde, ortalama yüksekliği yaklaşık 1000 m. olan Kayseri Ovası ve Erciyes Dağı'nın güney eteklerinde uzanan Develi Ovası başlıca verimli tarım alanlarıdır.

Kayseri ilinin çok yerinde bozkır iklimi özellikleri vardır. Burada yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlı geçer. Ancak ilde dağlık yerler ve bunlar arasında kalmış ovalar ile tekneler bulunduğundan yüksekliğin verdiği birtakım iklim özellikleri de belirmiştir. İlde ortalama sıcaklık 10.8 santigrat derece-

dir. En soğuk ay 1.5 santigrat derece ortalamaıyla Ocak, en sıcak ay 22.7 santigrat derece ortalamaıyla Temmuz'dur.

Önemli ölçüde kara ikliminin hüküm sürdüğü Kayseri ilinin doğal bitki örtüsü, özellikle yerleşme ve tarım alanları çevresinde yüzyıllar boyu süren yok etmeler sonucu bozkır (step) görünüşü almıştır. Orman toplulukları ilin güneydoğu kesiminde, Akdeniz bölgesi sınırları içinde yer alan dağlık alanda ortaya çıkar. Bunlar koru orman topluluklarıdır. Yok edilmekten kurtarılan yerlerde 950-1000 m. yükseklikten sonra dağların eteklerine doğru meşe çalılıklarıyla başlayan bitki örtüsü, yukarılarda karaçam ve köknar ağaçlarından oluşan iğne yapraklı ormanlara dönüşür. İldeki dağlar üzerinde ormanın üst sınırı 2.300 m.'de son

bulur. Bu yükseklikten sonra toprağı dağ çayırları, alpin bitkiler kaplar. Ormanlık alanların il toplam yüzölçümünde ki payı %4'dür.

Kayseri ilinin en önemli akarsuları, ilin kuzey kesimini kuzeydoğu-güneybatı yönünde kesen Türkiye'nin en uzun ırmağı Kızılırmak ile ilin güneyinde aynı doğrultuda akan Zamantı Irmağıdır. Sivas ilinden doğan Kızılırmak,

Sarıoğlan ilçesinin kuzeyinden ile girer. İnce-su'nun kuzeybatısından Nevşehir iline geçer. Kayseri ilinin kuzeydoğusundaki dağlık alandan kaynaklanan Zamantı ırmağı ise dar ve derin boğazlardan geçerek Dikmen'in güneyinde, Adana ilinde Seyhan ırmağının başka bir kolu olan Göksu ile birleşir. Irmağın Göksu Irmağı ile birleştiği yere kadar olan uzunluğu 308 km.'dir.

İlin en büyük gölü Bünyan ilçesinin kuzeyinde 1.106 m. yükseklikteki Tuz Gölü'dür. Yüzölçümü 23 km² olan gölün tuzluluk oranı çok yüksektir. Yazın aşırı buharlaşmaya bağlı olarak alanı daralır ve göl çevresinde tuz tabakaları ortaya çıkar. Gölde tuz üretiminde yararlanılmaktadır. Başka bir göl Develi'nin batısındaki Yay Gölü'dür. 1.071 m. yükseklikteki gölün yüzölçümü 20 km²'dir. Ayrıca; Develi Ovası'nın güneyindeki Sultan Sazlığı, Engir Gölü, Erciyes'in eteklerindeki Sarıgöl ve Sarımsaklı Baraj Gölü ilin güzellikleri arasında yer alır.

ERCIYES'in TARİHİ

Jeologlar, Erciyes'in tarihini 20 milyon yıl öncesine kadar götürürler. Yapılan araştırmalara göre, bugünkü dağ ve çevresi, 20 milyon yıl önce denizle kaplıydı. Zamanda yerkabuğundaki çatlamlar sonucu, deniz çevresindeki kara parçaları oluştu ve çevre göl haline aldı. Bu iş için milyonlarca yıl geçti ve nihayet 15 milyon yıl kadar önce, bu gölde volkanik patlamalar oldu. "Neojen Dönemi" adı verilen bu devrede meydana gelen bu patlamalar, gölün ortasında bugünkü Erciyes'ten 400 metre daha yüksek koni şeklinde bir dağın oluşmasına sebep oldu. Tepede bulunan krateri iki baca beslediği için, buradan fıskıran lavların iri parçaları göl içerisinde tortularak yeni bir tabaka; ince toz parçaları ise dağın 100 km ötesine kadar savrulurken buralarda kül yığınları meydana getirdi.

Bu durum, bugünkü Kayseri'nin çevresinde bulunan taş ocaklarının teşekkülüne ve Göreme çevresindeki Peri Bacaları'nın oluşmasına ve özellikle de bimis dediğimiz krater küllerinin çevrede büyük kütleler halinde bulunmasına sebep oldu. Tomarza ve Develi bölgesindeki bimis yatakları, Cırgalan, Güzelyurt, Gesi çevresindeki taş ocakları, Ürgüp ve Göreme'deki rüzgarın aşındırarak oluşturduğu Peri Bacaları, Erciyes Dağı'nın bu dönemde püskürttüğü lav ve küllerin sonucu meydana geldi. Erciyes Dağı, bu ilk oluşumundan sonra, uzun bir sessizlik dönemine girdi. Bu dönemde, çevresindeki gölün suları çekildi ve kara parçası oluşarak bunlarda da kırılma ve kaymalar meydana geldi. Tekir Yaylası, Koç Dağı, Sultan Sazlığı teşekkül etti.

Dağ, daha sonra yeniden faaliyete geçti. Bunun tarihi de takriben 2-25 milyon yıl önceye rastlar. Bu yeni volkanik hareket, Ali Dağı, Yılanlı Dağı, Beşparmak Dağı ve Kara Sivri Dağı meydana getirdi. Bu dönemdeki patlamalar da küçük taş parçaları dağın etrafındaki volkanik tepelerin oluşmasını sağladı. Artık çevre, tamamen kara parçasıdır. Sular çekilerek oluşan arazinin tek bekçisi ise Erciyes'tir.

Erciyes Dağı, bu ikinci hareketinden sonra, derin bir sessizliğe gömüldü. Bundan takriben 1 milyon yıl önceye rastlayan bu dönem buzul çağıdır. Erciyes'i de kalın bir buzul tabakası kapladı. Bu; arzun buzlaşma dönemi ya da dördünü zamanın başlangıcıdır. İnsanoğlu da, bu dönemde ortaya çıktı. Erciyes kendisini insanoğluna, buzullarla kaplanmış bir halde takdim etti. Ki, bugün o dönemden kalma buz parçalarının yükseklerdeki iki bazat yatağında bulunduğu ifade edilir.

Artık "sönmüş bir volkan" ya da "ihtiyar bir yanardağ" olarak adlandırılan Erciyes, ilk harekete geçtiği dönemin izlerini tamamen kaybetmiştir. İlk bacalar, şimdiki iki büyük zirvenin bulunduğu yerde kaybolmuş ve Dağ, bugünkü şeklini üçüncü ve son faaliyet döneminde almıştır. Dağın, ilk oluşumundaki yüksekliğinden de takriben 400 metre kaybettiği sanılmaktadır. Bu durumun, dağın tek bir volkan yerine, çeşitli volkanlardan meydana gelen bir "volkan-

lar topluluğu" oluşundan kaynaklandığı da ayrıca işaret edilmektedir.

Günümüzde, heybetine rağmen cazip görünüşü, büyüleyici silüeti Kayseri'yi kucaklayan ihtişamı, onu tabiatın çok, Kayseri'nin vazgeçilmez tek sembolü haline getirmektedir. Üzerine yazılan sayısız şiir de bunun en güzel göstergesidir.

Uzmanlar, son yıllarda dünyanın çeşitli bölgelerindeki yanardağlarda görülen volkan püskürtmelerinden hareket ederek, Erciyes Dağı için de öyle bir durumun söz konusu olup olmayacağı sorusuna, "Çok uzak, hatta çok zayıf bir ihtimal" diye cevap veriyorlar. Uzmanlar, bir yanardağın harekete geçmeden önce belirtilerinin görüleceğini ifade ederek, "Sismografik araştırmalar, Erciyes'te böyle bir şeyin olmayacağını ortaya koyuyor. Çünkü çevrede ne yer sarsıntısı oldu ne de dağda buhar ya da duman izleri görüldü. Bir dağın yeniden faaliyete geçebilmesi için bunların olması gerekir" diyor ve ilave ediyorlar, "jeolojik araştırmalar, Erciyes'in tamamen sönmüş bir dağ olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

Erciyes Üniversitesi, Kayseri şehir merkezine 4 km mesafede, Kayseri Talas yolu üzerinde 4.943.486 m²'lik geniş bir alan üzerinde yer almaktadır. Üniversite'nin ilk nüvesi, 1959 yılında kurulan Yüksek İslam Enstitüsü'ne dayanır. Bunu, 1969 yılında Ankara Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı olarak açılan Kayseri Gevher Nesibe Tıp Fakültesi tamamladı. Arkasından 1977 yılında Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nin de hizmete girmesiyle, Kayseri'de Yüksek Öğrenim Kurumları bir "üniversite çatısı altında toplanma" gereğini ortaya koydu. Bunun üzerine 18.11.1978 tarih ve 2175 sayılı Sayılı Kanunla, Kayseri Üniversitesi kuruldu. Üniversite, Hacettepe'ye bağlı olarak faaliyet gösteren Tıp Fakültesi'ne, Devlet Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi'ne dönüştürülerek Üniversite bünyesine alındı. Bunları 1984'de kurulan Fen-Edebiyat Fakültesi izledi ve böylece Kayseri Üniversitesi 1982'de Erciyes Üniversitesi adıyla yeniden teşkilatlanmış oldu.

Erciyes Üniversitesi'nin nüvesinin 892 Sayılı Kanuna göre 1969 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan Gevher Nesibe Tıp Fakültesi oluşturmaktadır. Daha sonra, 1977 yılında Kayseri'de yine aynı Üniversite'ye bağlı olarak İşletme Fakültesi açılmıştır. Bu fakülteler, 18.11.1978 tarih ve 2175 Sayılı Kanunla kurulan Kayseri Üniversitesi'ni oluşturmuştur. 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile 1982 yılında Kayseri Üniversitesi adını Erciyes Üniversitesi şeklinde değiştirmiştir. Bu kararname ile Fen-Edebiyat Fakültesi kurulmuş, Kayseri Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi Mühendislik Fakültesi'ne, Gevher Nesibe Tıp Fakültesi'ne dönüştürülmüştür. Bunlardan başka Kayseri Meslek Yüksekoku-

lu ve Yozgat Meslek Yüksekokulu Üniversitemize bağlanmış, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlı olarak da 4 yıllık Nevşehir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu kurulmuştur. 1989 yılında Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, 1990 yılında Kocasinan Meslek Yüksekokulu ve Nevşehir'de İncekaralar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, 1992 yılında Mimarlık Fakültesi, Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, 1993 yılında Güzel Sanatlar Fakültesi, Yozgat Mimarlık-Mühendislik Fakültesi ve Yozgat Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu açılmıştır.

Üniversitemizde yüksek lisans ve doktora öğretimi; Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü olmak üzere üç enstitüde yapılmaktadır. Bunların dışında yalnız Üniversitemizde mahsus olmak üzere Gevher Nesibi Tıp Tarihi Enstitüsü vardır.

Bu Fakülte, yüksekokul ve enstitülerin dışında Rektörlüğümüze bağlı beş bölüm ve yedi araştırma merkezi de faaliyetlerini sürdürmektedir. Erciyes Üniversitesi 20. Yüzyılın son beş yılına 8 fakülte 8 yüksekokul 4 enstitü girmektedir. 1994/95 öğretim yılında Üniversite'ye Güzel Sanatlar Fakültesi ile Yozgat Mimarlık Mühendislik Fakülteleri eklendi. 1992 yılında açılan Mimarlık Fakültesi'yle de Kayseri'deki Erciyes Üniversitesi'nin fakülte sayısı sekize yükseldi.

350 Öğretim Üyesi, 970 Öğretim Elemanı ve 1200 de idare personelle hizmet veren Üniversite

de 16.000 öğrenci öğrenim görmektedir. Erciyes Üniversitesi'nin Fakülte ve Yüksekokulları şunlardır:

1. Tıp Fakültesi
2. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
3. İlahiyat Fakültesi
4. Mühendislik Fakültesi
5. Fen-Edebiyat Fakültesi
6. Mimarlık Fakültesi
7. Güzel Sanatlar Fakültesi
8. Veteriner Fakültesi
9. Yozgat Mühendislik Mimarlık Fakültesi
10. Yozgat Fen-Edebiyat Fakültesi
11. Yozgat İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
12. Kayseri Meslek Yüksekokulu
13. Kocasinan Meslek Yüksekokulu
14. Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri M.Y.
15. Yozgat Meslek Yüksekokulu
16. Atatürk Sağlık Meslek Yüksekokulu
17. Yozgat Sağlık Meslek Yüksekokulu
18. Nevşehir İncekaralar Sağlık M. Yüksekokulu
19. Nevşehir Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu
20. Sivil Havacılık Yüksekokulu
21. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
22. Yabancı Diller Bölümü

İNŞAAT

Kayseri, başta Sosyal Sigortalar Kurumu olmak üzere, Konut Kredisi veren kurumlardan en fazla pay alan illerden birisidir. Kayseri'de hızlı şehirleşmede bu sistemin payı oldukça büyüktür. Bunda, halkın teşebbüs gücü yanında, sağlanan devlet desteğini iyi kullanma eğiliminin payı büyüktür. Çeşitli kanallardan sağlanan mesken kredilerinin kullanımında tespit edilen grafiğe bakılırsa, özellikle 1967'den sonra belirgin bir sıçrama görülmüştür. Daha önce sadece kendi imkanlarıyla evini yaptıran Kayserili, krediyi elde edince, bundan faydalanmada oldukça olumlu girişimlerde bulunmuştur. Bir fikir verebilmesi bakımından, seçilmiş bazı tarihlerdeki mesken inşaat miktarını şöylece sıralayabiliriz:

Yıllar	Yapılan Ev	Yıllar	Yapılan Ev
1965	132	1982	2.615
1966	193	1983	1.345
1967	901	1984	1.872
1968	1.348	1985	3.201
1969	1.208	1986	3.849
1970	1.146	1987	4.666
1975	3.726	1988	3.268
1980	2.486	1989	3.250
1981	1.947	1990	4.700
		1994	3.700

Kayseri, inşaat sektöründe yaptığı bu sıçramayı yalnızca krediye bağlı kalarak yürütmemiştir. Şehir

halkındaki teşebbüs gücü ve yine evsahibi olmak arzusu bu yönde önemli etken olmuştur. Kayseri, 1965'lerden sonra çevreye açılan bir şehirleşme politikası izlediği için, daha önce sadece Yeni Mahalle, Esenyurt, Aydınlıkevler semtleri gibi mahallelerde Fevzi Çakmak, Mimar Sinan, Kılıçarslan, Mevlana, Yenişehir, Keykubat Mahallelerini de eklemiş ve böylece hızlı meskenleşme daha çok buralarda yoğunluk kazanmıştır.

Ülke genelinde, 1978'den başlayan inşaatteki duraklamaya rağmen, Kayseri'deki hareketlilik devam etmiş ve hafif inme ve çıkmalara rağmen, mesken yapımı talebi karşılayacak seviyede seyretmiştir. Bugünkü modern Kayseri'nin altında da işte bu istek bulunmaktadır. Bir zamanlar Sosyal Sigorta Kredilerinden, daha sonra çekonduyu önleme bölgesi fonlarından ve banka kredilerinden faydalanan Kayserili şimdi de, Sosyal Konut Fonu'ndan destek sağlayarak inşaat-çılıktaki hızlı temposunu sürdürmektedir. 1985 yılında Toplu Konut Kredisi için Kayseri'den 70 dolayında kooperatifin başvurması bunun en canlı göstergesidir.

NÜFUS

Kayseri, nüfus gelişmesi ve yoğunluğu bakımından ülke geneline yakın bir seyir takip eder. Şehirleşmedeki artış ise yavaşlamıştır.

Kayseri'nin merkez nüfusu bir önceki sayımda 378 bindi. Şimdi bu 421 bine çıktı. Demek oluyor ki, beş yılda 43 bin artış göstermiş. Halbuki, 1980 sayımında 310 bin idi ve 1985'de 378 bin olmuştu. O dönemin artışı ise 70 bin dolayındadır. Demek oluyor ki, Kayseri'de 1990'a daha az artışla geldi. Bunda şehirden dışarı göçün etkili olduğu sanılmaktadır. Bu arada, Kayseri (Büyükşehir) statüsüne alındı. 7.12.1988 yılında 3508 Sayılı Kanunla bu statüye kavuşan şehir, iki ana ilçeye ayrıldı. Bunlar "Kocasinan" ve "Melikgazi" ilçeleridir.

Nüfus artış hızı ise giderek gerilemektedir. 1985'de binde 22 dolayındaki artış, bu sayımda binde 20 dolayına çekilmiştir. Bunda nüfus planlaması yanında, dışa göçün de payının olduğu söylenebilir.

Kayseri nüfusunun demografik yapısındaki değişmeyi dikkate alırsak, özellikle şehirleşmenin ileri seviyeye ulaştığı söylenebilir.

Burada bir hususu da belirtmekte fayda vardır.

Kayseri'de köylerdeki nüfusun düşmesindeki etkinlik daha çok merkez Kocasinan ve Melikgazi ilçelerinde belirgindir. Bunu, Hacılar en düşük köy nüfusuyla takip etmektedir. Şehir nüfusuna göre, köy nüfusu az olan diğer ilçeler ise Talas ve Felahiye'dir.

Diğer ilçelerde ise, köy nüfusu ilçe nüfusundan fazladır.

KAYSERİ TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ...

Kayseri ve civarının Taş Devri ve Kalkolitik Çağ kültürleri hakkında, prehistorik, arkeolojik kazı ve araştırmalara dayanan bilgilere sahip değiliz. Ancak müzeye ilin çeşitli yörelerinden gelen buluntular bölgesinde Neolitik (yeni taş) devir insanına işaret etmektedir.

Kayseri'nin 22 km. kuzeydoğusunda yer alan Kültepe (Kaniş-Karum) Kayseri Ovası'nın en büyük höyüklerinden biridir. Burada 1948 yılından itibaren sistemli bir şekilde Prof. Dr. Tahsin Özgüç başkanlığında yapılan kazılar neticesinde bol miktarda çivi yazılı tabletler, seramik buluntular, mimari kalıntılar ele geçmiştir. Kültepe, M.Ö. IV. bin yıldan, yani kalkolitik çağlardan başlayarak Roma Devri sonuna kadar devamlı olarak yerleşme görmüştür. Geniş binalar, tek vücutlu fakat çok başlı, yassı idoller, çıplak heykeller ve özellikle boyalı seramiği ile Kültepe'nin Eski Tunç Devri'nde Anadolu'nun en önemli şehirlerinden biri olduğu ortaya çıkmıştır.

Kültepe Höyüğü'nde yapılan kazılarda;

A-Eski Tunç Devri	(M.Ö.:2500-2000)
B-Tarih Çağları	(M.Ö.:2000-650)
1)Asur Ticaret Kolonileri Çağı(M.Ö.:2000-1100)	
2)Hitit Çağı	(M.Ö.:1800-1200)
3)Geç Hitit	(M.Ö.:1200-700)
4)Frig Çağı	(M.Ö.:800-650)
- ni ihtiva eden katlar ele geçmiştir.

İLK DEVİRLER:

Eski çağlarda doğmuş bulunan Mezopotamya ve Mısır medeniyetlerinin yanında bir Anadolu Medeniyeti'nden bahsetmek her zaman mümkündür. Kayseri ve çevresi de bu medeniyetin çoğu zaman merkezi ve beşiği olmuştur.

Kayseri'yi tarih sahnesine çıkartan en önemli faktör muhakkak ki Anadolu'dan geçen ticaret yollarının kavşağında bulunmasıdır. Ayrıca Erciyes Dağı'nın etkileyici ve mistik görünüşünün de insanları cezbediği bir gerçektir.

Kayseri çevresindeki en eski yerleşme alanının şehrin 20 kilomet-

re kuzeydoğusunda bulunan Kaneş Höyüğü olduğu anlaşılmaktadır. M.Ö. 2800 tarihinde Helenistik devre kadar önemini koruyan bu merkezde, Eski Tunç Devri, Asur Ticaret Kolonileri Çağı ve Hitit Çağları'na ait birçok belge ele geçirilmiştir.

Hititler'den sonra bu bölgenin Frig hakimiyetine geçtiğini, daha ziyade Kızılırmak havzasında egemen olan bu yönetim zamanında Mazaka'nın da ön plana çıktığını görmekteyiz. Nitekim M.Ö. 676 tarihinde Anadolu'ya akan Kimmerler'in Kaneş ve Mazaka'yı tahrip ettikleri ve Frig hakimiyetinin sona erdiği tarihi kaynaklarda belirtilmektedir.

Kaniş'in önemini kaybetmesinden sonra bölgenin merkezi olarak yerini alan, devrin kutsal dağı Argaios'un (Erciyes) kuzey eteğindeki Mazaka ön plana çıkmıştır. Kimmerler'in Asur ve Lidyalılar tarafından Anadolu'dan atılmaları ile Mazaka, Lidya ve Med hakimiyetine girmiştir. O devrin en önemli ticaret merkezi haline gelmiştir.

M.Ö. 590 yılında Pers Kralı Kyros'un Lidya Kralı Krisos'u yemesi ile bütün Anadolu ile birlikte Mazaka da Pers hakimiyetine girmiştir. Bölgeye İran'dan birçok ahali gelmiş ve kendi ülkelerine benzettikleri Argaios (Erciyes) ve çevresinde iskan olmuşlardır.

Persler zamanında Anadolu idari olarak üç satraplığa ayrılmış üçüncü satraplığın merkezi olarak da Mazaka seçilmiştir. Bölge, Kapaddokia Satraplığı ismi ile yönetilmeye başlanmıştır. İlk Pers Satrabı olarak da Ariaramnes isimli şahıs tayin edilmişti. Bu halk Pers kültür ve dinine (Ateşgede) sıkı sıkıya bağlı idiler.

KAPPADOKİA KRALLIĞI:

M.Ö. 332 yıllarında Ariarathes I, ilk Kappadokia Kralı olarak bağımsızlığını ilan etmiştir. M.S. 17 tarihine kadar 349 sene hüküm süren bu krallığın başkenti Mazaka iken, Ariarathes V zamanında Şehrin adı Eusebia olarak değiştirilmiş

ve nihayet son Kappadokia kralı Archelaos (M.Ö. 36/M.S. 17) zamanında takriben M.Ö. 8 yılı içinde tekrar bir değişiklik yapılarak Roma İmparatoru Caesar'ın adına izafeden CAESAREA ismi verilmiştir. O günden beri yani 2003 senedir şehir bu isimle anılmaktadır.

Bu son Kappadokia Kralı, Roma İmparatoru Tiberius tarafından görevinden alınmış, böylece Kappadokia Krallığı sona ererek bu bölge bir Roma Theması (eyaleti) haline getirilmiştir.

ROMA KOLONIAL DÖNEMİ:

M.S. 17 yılından sonra Roma Theması olan Kaisareia, "Konion" denilen bir Thema meclisi ile idare ediliyordu. Bu dönemde (M.S. 17/ M.S. 37) Kaisareia'da büyük bir zلزele olduğunu ve halkın merkezi Roma hükümetine ödediği vergilerin azaltıldığını kaynaklar yazmaktadır.

M.S. 193-211 tarihleri arasında şehir stadyumu yapılmış ve önemli Roma şehirlerinde olduğu gibi birçok yarışmaların merkezi olmuştur. Şehir surları ise, Roma İmparatoru Gordianus III zamanında yani M.S. 241 yıllarında yaptırılmıştır. Daha sonra dördüncü yüzyılın başlarında Kaisareia halkı tamamen Hristiyanlaşmış ve bu dinin ilmi merkezi haline gelmiştir.

Roma İmparatorluğu'nun Doğu ve Batı olarak ikiye bölünmesi ile Kayseri bir Bizans şehri olmuştur. Bizans zamanında Arap ve İran ordularının defalarca yaptığı İstanbul gazaları sırasında Kayseri işgal edilmiş ve yağmalanmıştır.

KAYSERİ'NİN TÜRKLEŞMESİ:

Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'ın 1071 tarihinde Malazgirt'de Bizans ordularını yok etmesi ile Anadolu Türklere açılmış oldu. Bu tarihten 15 sene sonra yani 1085 yıllarında Kayseri'yi artık bir Türk ve Müslüman şehri olarak görmekteyiz. Kayseri'nin eski halkı olan Rum (Roma vatandaşı) ve Ermeniler'in birer mahallede toplandıkları, çarşı

pazar ve ticarete yavaş yavaş hakimiyetlerini kaybettikleri anlaşılmaktadır.

Şehirde süratle camiler, hanlar, hamamlar ve çeşmeler gibi büyük ve kalıcı yapılar yükseltilerek tam bir İslam şehri kimliği kazandırılmıştır. Bir müddet Danişmendiler'e merkez olan Kayseri özellikle Selçuklu Sultanı Uluğ Keykubad (I. Alaeddin Keykubad) zamanında Türkiye Selçuklu devletinin Konya ve Sivas'la beraber üç başşehirinden birisi olmuştur. Danişmendli ve Selçuklu yönetimleri zamanında yapılan görkemli yapıların en önemlileri olarak; Camii Kebir, Gülük Camisi ve Hamamı, Hunat Külliyesi, Şifaiye-Gıyasiye Medresesi, Hacıkılıç Külliyesi, Lala Muslihiddin Camisi, Sahabiye Medresesi, Kale Surları ve Yoğun Burç sayılabilir.

MOĞOL HAKİMİYETİ:

Selçuklu ordusunun 1243 tarihinde yapılan Köseadağ meydan savaşı ile Moğol ordusuna yenilmesi, Türk tarihinde bir dönüm noktası olmuş ve artık Anadolu'da Moğol hakimiyeti başlamıştır. Gönderdikleri valilerle Anadolu'yu denetleyen Moğollar, 150 sene müddetle Kayseri ve Anadolu'nun bütün maddi ve manevi kaynaklarını yağmalayarak eritmişlerdir. Nihayet Moğol sömürsü altında inim inim inleyen Selçuklu Devleti, bütün gücünü kaybetmiş ve II. Mesud'dan sonra tamamen dağılarak yerini birçok beyliğe bırakmıştır. (1308?)

ERETNA VE KADI BURHANEDDİN DEVLETLERİ:

Selçuklu Devleti'nden sonra Kayseri ve Sivas bölgelerinde hakimiyet kuran Alaeddin Eretna ile başlayan Eretna Beyliği 1381 tarihine kadar devam etti.

Eretna sülalesine 1381 yılında son veren Kayseri Kadısı ve vezir Kadı Burhaneddin Ahmed, kendi adıyla anılan devletini kurmuştur. Babası da Kayseri kadısı olan Burhaneddin, gayet kuvvetli bir şahsiyete sahip bir hükümdardı. Kılıcı ve zekası gibi kalemi de çok güçlü idi. Birçok şiirleri ve divanı olan bu mücadeleci sultanın Kayseri sevgisi şu satırlarında ifadesini bulmaktadır.

"Gözlerümün yaşını ahıdub, ırmağ idüben

Kayseri'yi dahi bu yaş ile Bağdat idelüm."

Kadı Burhaneddin, 1397-1398 tarihinde Yölük Osman Bey tarafından pusuya düşürülerek öldürülmüştür. Oğlu Alaeddin Ali Çelebi (Zeynel Abidin) kısa bir müddet Sivas'ta

tahta çıktı ise de yaklaşan Timur tehlikesine karşı Anadolu halkı birleşme ihtiyacı duymuş ve Osmanlı Devletine iltihak kararı almışlardır.

Önce Dulkadiroğulları'na, sonra da Osmanlı Devletine taabi olan Zeynel Abidin, halkın "İmam Sultan" lakabıyla andığı çok derin bir ilim adamı olmuş ve nihayet 1442 tarihinde Kayseri'de vefat ederek, sonradan mezarı üzerine Abdülhamit Han tarafından bugünkü türbesi yaptırılmıştır.

Osmanlılar'ın 1402 tarihinde yapılan Ankara Savaşı'nda Timur ordularına yenilmeleri ile "Fetret Devri" diye anılan bir boşluk dönemi yaşanmış ve bu arada Kayseri defalarca Dulkadiroğulları ile Karamanoğulları arasında el değiştirmiştir.

OSMANLILAR ZAMANI:

Fatih Sultan Mehmed zamanında, Gedik Ahmet Paşa tarafından

Karamanoğulları Beyliği'ne son verilerek Karaman, Konya ve Kayseri bölgeleri kat'i olarak Osmanlı toprağı haline getirilmiş (1474) olup "Karaman Eyaleti" ismi verilerek 1476 senesinde bu eyaletin sınırları ve vergi nüfusu tespiti yaptırılmıştır. Bu tarihlerden itibaren Karaman Eyaleti'ne bağlı bir sancak merkezi olan Kayseri; 1839 tarihinde Bozok Eyaleti'ne, 1867 tarihinde Ankara Eyaleti'ne, 20 Nisan 1914 tarihinde de bağımsız sancak merkezi olarak Osmanlı idari taksimatında yerini almış ve Cumhuriyet döneminde 1924 tarihinde yapılan yeni Anayasa ile vilayet yapılmıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ:

Bu dönemde epeyce bir zaman küçük bir şehir olarak kalan Kayseri, 1950 yılından sonra büyük bir atılım yapmış, gerek sanayi ve gerekse nüfus olarak Türkiye'nin en büyük on şehri arasında yer almıştır.

İL'İN VALİLERİ:

Kayseri'ye ilk Vali 1909 yılında atandı. Bu tarihte göreve gelen Muammer Bey'den bu yana 44 Vali hizmette bulundu. Valileri ve göreve geliş tarihlerini veriyoruz:

Muammer Bey Ekim 1909, Cemal Bey Eylül 1911, Hüseyin Hüsnü Bey Ekim 1912, İzzet Bey Mayıs 1913, Mithat Bey Nisan 1913, Zekai Bey Mayıs 1915, Münir Bey Haziran 1917, Kemal Bey Mayıs 1918, Ali Ulvi Bey Nisan 1919, Salih Lütfi Bey Eylül 1919, Asaf Bey Şubat 1920, İhsan Bey Mayıs 1920, Bayram Fehmi Bey Aralık 1920, Ethem Bey Haziran 1921, Kemal Bey Eylül 1921, Muammer Bey Temmuz 1922, Ali Vefa Bey Eylül 1923, Fuat Tuksal Ağustos 1927, Nazmi Toker Bey.

1. Ali Vefa Bey (Eylül 1923-Ağs.1927) (1339-1343)
2. Fuat Tuksal (Ağustos 1927-Temmuz 1932)
3. Nazmi Toker (Temmuz 1932-Ağustos 1936)
4. Adli Bayman (Eylül 1936-Mayıs 1939)
5. Şefik Soyer (Mayıs 1939-Şubat 1941)
6. Halit Aksoy (Nisan 1941-Şubat 1942)
7. Cavit Ünver (Mart 1942-Haziran 1944)
8. Raşit Demirtaş (Tem.1944-Kasım 1946)
9. Nazım Günesen (Kasım 1946-Haziran 1950)
10. Kazım Arat (Temmuz 1950-Aralık 1954)
11. Kazım Atakul (Ağustos 1955-Aralık 1957)
12. S.Sırrı Arkan (Ocak 1957-Temmuz 1957)
13. Naci Rollas (Temmuz 1957-Eylül 1957)
14. Ahmet Kınık (Ekim 1957-Mayıs 1960)
15. Tümğ.Selahattin Kaptan (Mayıs 1960-Haziran 1960)
16. Sedat Tolga (Haziran 1960-Ekim 1962)
17. Kazım Atakul (Ekim 1962-Haziran 1964)
18. Tahsin Aksoyoğlu (Haziran 1964-Ocak 1966)
19. Nazım Üner (Şubat 1966-Eylül 1967)
20. Ali Rıza Aydos (Eylül 1967-Ekim 1967)
- 21.A. Asım İğneciler (Ekim 1967-Temmuz 1971)
22. İhsan Aras (Temmuz 1971-Temmuz 1975)

İL'İN VALİLERİ:

23. Bedri Eser	(Temmuz 1975-10 Kasım 1977)
24. Cemal Tekay (Vekil)	(10 Kasım 1977-15 Şubat 1978)
25. Celal Kayacan	(16 Şubat 1978-28 Mayıs 1979)
26. Selami Celayir	(28 Mayıs 1979-8 Ekim 1979)
27. Cemal Tekay (Vekil)	(9.10.1979-20.2.1979)
28. Babür Ünsal	(20 Kasım 1979-3 Eylül 1980)
29. Fevzi Yetkiner (Vekil)	(15 Mayıs 1980)
30. Fevzi Yetkiner	(3 Eylül 1980-27.7.1983) (Vali oldu)
31. Celal Turgut Güvenç	(19.8.1983-3.2.1984)
32. Yüksel Çavuşoğlu	(3.2.1984-Ağustos 1991)
33. Metin İlyas Aksoy	(Ağustos 1991-Şubat 1992)
34. Rıdvan Yenişen	(21 Şubat 1992-Eylül 1993)
35. Muammer Güler	(27 Eylül 1993-6 Temmuz 1994)
36. Saffet Arıkan Bedük	(6 Temmuz 1994-31 Ekim 1995)
37. Mevlut Çetinkaya	

BELEDİYE BAŞKANLARI:

Kayseri'de 1871 yılından bu yana görev alan Belediye Başkanları bilinmektedir. Bundan önceki dönemde de, bu hizmetleri Valiler asli görevleriyle birlikte yürütmüşlerdir. Kayıtlarda ilk Belediye Başkanı Mollaoğlu Mustafa Asaf'dır. Belediyeye hizmet veren 43 Belediye Başkanı'nın isimleri şöyledir:

1. Mollaoğlu Mustafa Ağa	7 Nisan 1287 Rumi 1297 (1871-1881)
2. Tavlusunlu M.Ali Efendi	1297-1317 (1881-1901)
3. Tavlusunlu Dr. Mustafa Bey	8 Temmuz 1317-12 Temmuz 1322 (1901-1906)
4. F. Şih İbrahim Efendi V.	1322-1324 Vekil (1906-1908)
5. Feyzizade Feyzullah efendi	1324-1325 (1908-1909)
6. İmamzade Mehmet Bey	1325-1330 (1909-1914)
7. Rifat Çalika	1330-1336 (1914-1920)
8. Ahmet Hamdi Nakipoğlu	1336-12 Şubat 1338 (1920-1922)
9. Nafiz Akşehirlioğlu (Vekil)	12 Şubat 1338-Tesrinisani 1338 (1922-1922)
10. Ahmet Hamdi Nakipoğlu	12 Teşrinisani 1338-16 Şubat 1340 (1922-1924)
11. Rifat Çalık	18 Şubat 1340-10 Haziran 1341 (1924-1925)
12. İbrahim Safa Bey (Hasoğlu)	2 Haziran 1341-25 Kanunievvel 1928 (1925-1928)
13. Hacılarlı Muhittin Gürbaz	25 Kanunievvel 1928-6 Temmuz 1930 (1928-1930)
14. Halil Çılsal (Vekil)	5.7.1930-17.2.1930 (1930-1930)
15. Necmettin Feyzioğlu	17.2.1930-2.2.1932 (1930-1932)
16. Neşat Katırcıoğlu (Vekil Mektupçu)	23.2.1932-15.5.1933 (1932-1933)
17. Seyfi Ekrem (Vekil Başkanlık)	15.5.1933-18.8.1936 (1933-1933)
18. Nazmi Toker (Vali ve Belediye Başkanı)	28.5.1933-18.8.1936 (1933-1936)
19. Mustafa Toksöz (Vekil)	1.8.1936-30.9.1936 (1936-1936)
20. Hayrullah Ürkün	30.9.1936-16.4.1938 (1936-1938)
21. Mustafa Toksöz (Vekil)	16.4.1939-4.2.1938 (1938-1938)
22. Hayrullah Ürkün	4.2.1938-29.3.1939 (1938-1939)
23. Faik Seler (Vekil)	30.3.1939-10.8.1939 (1939-1939)
24. Necmettin Feyzioğlu	10.8.1939-4.8.1942 (1939-1942)
25. Nuri Güven (Vekil Emniyet Müdürü)	4.8.1942-14.9.1942)
26. Halim Ergün (Vekil Sağlık Müdürü)	14.9.1942-2.2.1942 (1942-1942)
27. Faik Seler (Vekil)	2.2.1942-4.3.1943
28. Rafet Bingöl (Vekil Emekli Subay)	4.3.1943-19.4.1943

29. Tacettin Tacettinoğlu (Vekil)	19.4.1943-4.2.1943
30. Emin Molu	5.2.1943-12.6.1944
31. Hüsamettin Karakimseli (Vekil Maiyet Me.)	14.6.1944-10.7.1944
32. İbrahim Kirazoğlu (Vekil)	10.7.1944-12.2.1945
33. Dr. Mehmet Edip Tarmi (Vekil)	2.2.1945-26.3.1945
34. Sait Koçak	26.3.1945-28.12.1946
35. Necmi Kalaçlar (Vekil)	28.12.1946-1.2.1947
36. İbrahim Ergüven	1.2.1947-31.3.1950
37. Ekrem Gönen (Vekil) Vali Muavini	1.4.1950-17.4.1950
38. Taettin Tacettinoğlu (Vekil)	17.4.1950-8.9.1950
39. Osman Kavuncu	9.9.1950-7.2.1954
40. Osman Kavuncu	7.2.1954-17.9.1957
41. Şahap Sicimoğlu	18.2.1957-27.7.1959
42. Mehmet Özateş	29.9.1959-28.5.1960
43. Bedri Demircioğlu (Vekil) Krm. Alb.	29.5.1960-6.7.1960
44. Selahattin Kaptan (Vekil) Tüm General	13.8.1960-8.9.1960
45. Sedat Tolga Vali (Vekil)	10.9.1960-10.10.1960
46. Kazım Atakul Vali (Vekil)	20.10.1962-20.9.1963
47. Mehmet Çalık	1963-2.6.1963
48. Mehmet Çalık	2.6.1968-9.2.1973
49. Niyazi Bahçecioğlu	9.2.1973-2.12.1977
50. Niyazi Bahçecioğlu	2.12.1977-25.9.1980 (12 Eylül'de Askeri İdare yönetime el koydu)
51. Fevzi Yetkiner Vali (Vekil)	25.9.1980-8.3.1983 (Ayrıldı)
52. Yalçın Besceli	9.3.1983 İçişleri Bakanlığı'nca Belediye Başkanlığı'na atandı 3.4.1984
53. Hüsamettin Çetinbulut	25.3.1984-26.3.1989
54. Niyazi Bahçecioğlu	26.3.1989-27.3.1994
55. Doç. Dr. Şükrü Karatepe	27.3.1994

TBMM I. DÖNEM KAYSERİ MİLLETVEKİLLERİ

THE TURKISH GRAND NATIONAL ASSEMBLY FIRST SESSION

KAYSERİ MEMBERS OF PARLIAMENT

Rifat (Çalıka) Bey

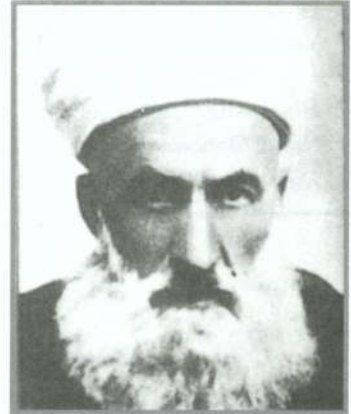
A. Remzi (Gözük) Efendi

Sabit (Gözügeçgel) Bey

Ahmet Hilmi (Kalaç) Bey

Âlim (Çınar) Efendi

Atif (Tüzün) Bey

Osman (Uşaklı) Bey

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAYSERİ ÜYELERİ

1.Dönem:23.4.1336-16.4.1339 (1920-1923)

1. Ahmet Hilmi Kalaç	1887 Kayseri
2. Mehmet Alim Çınar	1861 Bünyan
3. Atif Tüzün	1885 Arhavi
4. Osman Uşşaklı	1874 Kayseri
5. Remzi Akgöz (Aksoy)	1876 Kayseri
6. Rifat Çalık	1888 Kayseri
7. Sabit Gözübüyük	1876 Kayseri

2.Dönem:2.8.1339-26.6.1927 (1923-1927)

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Sabit Gözübüyük	
3. Dr. Halit	1889 Kayseri
4. Nuh Naci	1886 Kayseri
5. Zeki B.	1888 Kayseri

3.Dönem:1.2.1927-26.3.1931

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Dr. Halit	
3. Hasan Ferit Paker	1888 İncesu
4. Dr. Burhanettin	1874 İstanbul
5. İsmail Hakkı	
6. Reşit Özsoy	1884 İstanbul

4.Dönem:4.5.1931-23.12.1934

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Reşit Özsoy	
3. Ahmet Tefik Şatır	1891 Kayseri
4. Osman Coşkun	1892 Develi
5. Sait Azmi Feyzioğlu	1889 Kayseri

5.Dönem:1.3.1935-27.12.1939

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Hasan Ferit Paker	
3. Reşit Özsoy	
4. M.Nahit Kervan	1879 İstanbul
5. Ferruha Güpgüp	1891 Kayseri
6. Salih Turgay	1896 Bosna
7. Süleyman Demirezen	1873 Ruscuk
8. Veli Yaşın	1894 İnegöl
9. Faik Baysal	1886 Pizren
10. Saadettin Serin	1889 İstanbul

6.Dönem 3.4.1939-15.12.1943

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Reşit Özsoy	
3. Salih Turgay	
4. Faik Baysal	
5. Saadettin Serin	
6. Nazmi Toker	1875 İstanbul
7. Ömer Taşçıoğlu	1887 Kayseri
8. Suat Hayri Ürgüplü	1903 Şam

7.Dönem:8.3.1943-14.6.1946

1. Ahmet Hilmi Kalaç	
2. Reşit Özsoy	
3. Faik Baysal	
4. Saadettin Serin	
5. Nazmi Toker	
6. Ömer Taşçıoğlu	
7. Suat Hayri Ürgüplü	
8. Mustafa Kemal Şatır	

CUMHURİYET SENATOSU ÜYELERİ

1.Dönem:15.10.1961-5.6.1966

1. Hüseyin Kalpaklıoğlu (AP 1919 Kayseri)
2. Hüsnü Dikeçligil (AP)
3. Suat Hayri Ürgüplü (AP)

2.Dönem:5.6.1966-12 Ekim 1975

1. Hüsnü Dikeçligil (AP sonra DP)
2. Hüseyin Kalpaklıoğlu (AP sonra DP)
3. Sami Turan (CGP)

3.Dönem:12 Ekim 1975-12 Eylül 1980)

1. İbrahim Kirazoğlu (AP)
2. Sami Turan (AP sonra CGP)
3. Ziya Müezzinoğlu (CGP)

12 Eylül 1980'de Askeri İdare yönetime el koydu, parlamento fesh edildi.

Bu Dönem:5.6.1977-12.9.1980 ihtilalle son buldu.

12 Eylül 1980 ihtilalinden sonra 23 Ekim 1981'e kadar parlamento yoktu. Güvenlik Konseyi'nce Devlet idare edildi ve yine Konseyce kurulan hükümet görevine devam etti.

DANIŞMA MECLİSİ:

23 Ekim 1981'de Danışma Meclisi kuruldu.

Bu meclisin üye adedi 160'dır.

40 üyesi Güvenlik Konseyi'nce doğrudan seçildi.

120 üye, illere verilen kontenjanlara göre il Valileri'nce isimleri tespit edilip yine Güvenlik Konseyi'nce seçildi.

Kayseri'den seçilen üyeler şunlardır:
23 Ekim 1981-1.12.1983

1. Yavuz Altop
2. Prof. Dr. M.Feyzi Feyzioğlu 16.1.1983 Pazar gecesi İstanbul'dan Ankara'ya uçakla gelirken saat 22.00'de Esenboğa havaalanında uçak düşünce öldü.

Kurucu Meclis tarafından hazırlanan yeni anayasa 7 Kasım 1982 Pazar günü referandumuna sunuldu. Oylamaya halkın katılma oranı %91.27'yi buldu. Bu oylardan %91.37'si anayasaya kabul oyu verdi. Anayasa ile birlikte yedi sene müddet için Reisicumhur seçimi de yapılmış oldu. Orgeneral Kenan Evren Reisicumhur oldu. 12 Kasım 1982 Cuma günü and içerek resmen göreve başladı. Resmen oylamaya katılması gereken halk oyu 20.690.914. Red oyu verenlerin oranı %8.63. Anayasa oylamasına katılma oranı % 91.27. Anayasaya kabul oyu verenlerin oranı %91.37. Oylamada 18.841.990 oy muteber sayıldı. Kabul oyu verenlerin sayısı 17.215.559. Red oyu verenlerin sayısı 1.626.431.

1.12.1983 tarihinde danışma meclisinin fiili görevi son buldu.

Milletvekili 17. Dönem: 6 Kasım 1983-29 Kasım 1987

1. H.İbrahim Özbıyık (ANAP 1935 Kayseri)
2. Nuh Mehmet Kaşıkçı (ANAP 1930 Kayseri)
3. Mustafa Şahin (ANAP 1940 Develi Gazi Köyü)
4. Cengiz Tuncer (ANAP 1942 Antalya, Manavgat)
5. Muzaffer Yıldırım (Halkçı Parti 1939 Isparta, Yalvaç)
6. Mehmet Üner (Halkçı Parti 1948 Kayseri)
7. Dr.Mehmet S.Turan (Milliyetçi Demokrat Parti 1933 Bünyan)

Milletvekili 18. Dönem: 29 Kasım 1987-20 Ekim 1991

1. Recep Ergun (ANAP 1926 Kayseri)
2. Mehmet Yazar (ANAP 1936 Kayseri)

3. N.Mehmet Kaşıkçı (ANAP 1930 Kayseri)
4. S.Halil Özsoy (ANAP 1948 Kayseri-Kızıkköyü)
5. M.İrfan Başyazıcıoğlu (ANAP 1951 Kayseri) (Kontenjan)
1. Servet Hacıpaşaoğlu (ANAP 1918 Bünyan)
2. Mustafa Şahin (ANAP 1940 Develi)
3. Macit Yağan (ANAP 1926 Pınarbaşı Kazancık Köyü)

Bu seçim baraj usulü ile yapıldı.

Kayseri iki bölgeye ayrıldı. Neticede, milletvekilinin tamamını ANAP kazandı. Diğer partiler hiç milletvekili çıkaramadı.

19. Dönem:20 Ekim 1991

Milletvekili seçimleri de aynı şekilde baraj usulüyle yapıldı ve RP 1. Bölge'de 4, 2. Bölge'de 3 milletvekilliğini de aldı:

1. Bölge Milletvekilleri

- 1) Abdullah Gül (1950 Kayseri)
- 2) Mustafa Dağcı (1954 Hisarcık)
- 3) Seyfi Şahin (1948 Gülşehir, Nevşehir)
- 4) Şaban Bayrak (Kontenjan 1945 Kayseri)

2. Bölge Milletvekilleri

- 1) Aykut Edibali (1942)
- 2) Osman Develioğlu (1953 Yahyalı)
- 3) Salih Kapusuz (1954 Develi)

20. Dönem:24 Aralık 1995

- 1) Abdullah Gül (1950 Kayseri)
- 2) Salih Kapusuz (1954 Develi)
- 3) İbrahim Yılmaz
- 4) Osman Çılsal
- 5) Ayvaz Gökdemir
- 6) Memduh Büyükkılıç
- 7) Nurettin Kaldırımçı
- 8) İsmail Cem

BAŞBAKANLAR VE GÖREV SÜRELERİ

1) İsmet İnönü (1)	29 Ekim 1923 - 6 Mart 1924
2) İsmet İnönü (2)	6 Mart 1924 - 22 Kasım 1924
3) Ali Fethi Okyar	22 Kasım 1924 - 4 Mart 1925
4) İsmet İnönü (3)	4 Mart 1925 - 1 Kasım 1927
5) İsmet İnönü (4)	1 Kasım 1927 - 27 Eylül 1930
6) İsmet İnönü (5)	27 Eylül 1930 - 4 Mayıs 1931
7) İsmet İnönü (6)	4 Mayıs 1931 - 1 Mart 1935
8) İsmet İnönü (7)	1 Mart 1935 - 1 Kasım 1937
9) Celal Bayar (1)	1 Kasım 1937 - 11 Kasım 1938
10) Celal Bayar (2)	11 Kasım 1938 - 25 Ocak 1939
11) Dr.Refik Saydam (1)	25 Ocak 1939 - 3 Nisan 1939
12) Dr.Refik Saydam (2)	3 Nisan 1939 - 9 Temmuz 1942
13) Şükrü Saraçoğlu (1)	9 Temmuz 1942 - 9 Mart 1943
14) Şükrü Saraçoğlu (2)	9 Mart 1943 - 7 Ağustos 1946
15) Recep Peker	7 Ağustos 1946 - 9 Eylül 1947
16) Hasan Saka (1)	10 Eylül 1947 - 10 Haziran 1948
17) Hasan Saka (2)	10 Haziran 1948 - 16 Ocak 1949
18) Şemsettin Günaltay	16 Ocak 1949 - 22 Mayıs 1950
19) Adnan Menderes (1)	22 Mayıs 1950 - 6 Mart 1951
20) Adnan Menderes (2)	9 Mart 1951 - 17 Mayıs 1954
21) Adnan Menderes (3)	17 Mayıs 1954 - 9 Aralık 1955
22) Adnan Menderes (4)	9 Aralık 1955 - 25 Kasım 1957
23) Adnan Menderes (5)	25 Kasım 1957 - 27 Mayıs 1960
24) Cemal Gürsel (1)	30 Mayıs 1960 - 4 Ocak 1961
25) Cemal Gürsel (2)	5 Ocak 1961 - 20 Kasım 1961
26) İsmet İnönü (8)	20 Kasım 1961 - 25 Haziran 1962
27) İsmet İnönü (9)	25 Haziran 1962 - 25 Aralık 1963
28) İsmet İnönü (10)	25 Aralık 1963 - 20 Şubat 1965
29) Suat Hayri ÜRGÜPLÜ	20 Şubat 1965 - 27 Ekim 1965
30) Süleyman Demirel (1)	27 Ekim 1965 - 3 Kasım 1969
31) Süleyman Demirel (2)	3 Kasım 1969 - 6 Mart 1970
32) Süleyman Demirel (3)	6 Mart 1970 - 12 Mart 1971
33) Nihat Erim (1)	26 Mart 1971 - 11 Aralık 1971
34) Nihat Erim (2)	11 Aralık 1971 - 22 Mayıs 1972
35) Ferit Melen	22 Mayıs 1972 - 15 Nisan 1973
36) Naim Talu	15 Nisan 1973 - 26 Ocak 1974
37) Bülent Ecevit (1)	26 Ocak 1974 - 16 Kasım 1974
38) Sadi İrmak	17 Kasım 1974 - 31 Mart 1975
39) Süleyman Demirel (4)	31 Mart 1975 - 21 Haziran 1977
40) Bülent Ecevit (2)	21 Haziran 1977 - 21 Temmuz 1977
41) Süleyman Demirel (5)	21 Temmuz 1977 - 5 Ocak 1978
42) Bülent Ecevit (3)	5 Ocak 1978 - 12 Kasım 1979
43) Süleyman Demirel (6)	12 Kasım 1979 - 11 Eylül 1980
44) Bülent Ulusu	21 Eylül 1980 - 13 Aralık 1983
45) Turgut Özal	13 Aralık 1983 - Kasım 1989
46) Yıldırım Akbulut	.....
47) Mesut Yılmaz	.....
48) Süleyman Demirel	.....
49) Tansu Çiller	.....
50) Necmettin Erbakan	.....

CUMHURİYET DÖNEMİ MAARİF VEKİLİ, MİLLİ EĞİTİM BAKANI, MİLLİ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI VE MİLLİ EĞİTİM BAKANLARI

S/N.	Adı Soyadı	İşe Başl. ve Ayrılma Tar.		
1	Dr.Rıza NUR (1879-1943)	4.5.1920-13.12.1920	16	Reşat Şemsettin SİRER (1903 - 1953) 5.8.1946 - 9.6.1948
2	H.Suphi TANRIÖVER (1886-1966)	14.12.1920- 20.11.1921	17	Tahsin BANGOĞLU (1904 - ....) 10.6.1948 - 22.5.1950
3	Mehmet Vehbi BULAK (1881-1958)	20.11.1921 - 5.11.1922	18	Avni BAŞMAN (1887 - 1965) 22.5.1950 - 2.8.1950 Nuri ÖZSAN (Vekil) 3.8.1950 - 10.8.1950
4	İsmail Sefa ÖZLER (1883-1940)	6.11.1922 - 7.3.1924	19	Tevfik İLERİ (1912 - 1961) 11.8.1950 - 6.4.1953
5	Vasıf ÇINAR (1895 - 1935)	8.3.1924 - 21.11.1924	20	Prof.Rıfkı Salim BURÇAK (1913 - ....) 9.4.1953 - 17.5.1954
6	Şükrü SARAÇOĞLU (1887 - 1953)	22.11.1924 - 3.3.1925	21	Celal YARDIMCI (1911 - ....) 17.5.1954 - 9.12.1955
	H.Suphi TANRIÖVER (İkinci Defa)	4.3.1925 - 19.12.1925	22	Prof.Ahmet ÖZEL (1910 - ....) 9.12.1955 - 13.4.1957 Tevfik İLERİ (2.Defa) 13.4.1957 - 22.5.1959 Tevfik İLERİ (Vekil) 23.5.1959 - 8.12.1959 Celal YARDIMCI (2.defa) 26.11.1957-22.5.1959
7	Mustafa Necati UĞURAL (1894 - 1929)	20.12.1925 - 1.1.1929	23	Atıf BENDERLİOĞLU (1910 - ....) 9.12.1959 - 27.5.1960
8	İsmet İNÖNÜ (Vekil) (Asil) (1884 - 1973) (Asil) Vasıf ÇINAR (İkinci Defa) Recep PEKER (Vekil)	1.1.1929 - 8.1.1929 9.1.1929 - 27.2.1929 28.2.1929 - 7.4.1929 9.4.1929 - 10.4.1929	24	Prof.Fehmi YAVUZ (1912 - .....) 30.5.1960 - 27.8.1960 Prof.Fehmi YAVUZ (Vekil) 28.8.1960 - 8.9.1960
9	Cemal Hüsnü TARAY (1893 - .....) Dr.Refik SAYDAM (Vekil)	10.4.1929 - 15.9.1930 17.9.1930 - 26.9.1930	25	Prof.Bedrettin TUNCEL (1910 - 1980) 8.9.1960 - 5.1.1961
10	Esat SAĞAY (1873 - 1938)	27.9.1930 - 18.9.1932	26	Prof. Turhan FEYZİOĞLU (1922 - 1988) 6.1.1961 - 7.2.1961 Ahmet TAHTAKILIÇ (Vekil) 7.2.1961 - 2.3.1961
11	Dr.Reşit GALİP (1897 - 1934) Dr.Refik SAYDAM (Vekil)	19.9.1932 - 13.8.1933 14.8.1933 - 26.10.1933	27	Ahmet TAHTAKILIÇ (1909 - ....) 3.3.1961 - 25.10.1961 Ahmet TAHTAKILIÇ (Vekil) 25.10.1961 - 20.11.1961
12	Hikmet BAYUR (1891 - ....)	27.10.1933 - 8.7.1934	28	Hilmi İNCESULU (1917-.....) 20.11.1961 - 26.6.1962
13	Abidin ÖZMEN (1890 - 1966)	9.7.1934 - 9.6.1935	29	Prof.Dr.Ş.R.HATİPOĞLU (1898 - 1973) 26.6.1962 - 8.6.1963
14	Saffet ARIKAN (1888 - 1947)	10.6.1935 - 27.12.1938	30	Dr.İbrahim ÖKTEM (1904 - ....) 11.6.1963 - 20.2.1965
15	Hasan Ali YÜCEL (1897 - 1961)	28.12.1938 - 5.8.1946	31	Cihat BİLGEHAN (1923 - 1981) 20.2.1965 - 27.10.1965

S/N. Adı Soyadı	İşe Başl. ve Ayrılma Tar.	S/N. Adı Soyadı	İşe Başl. ve Ayrılma Tar.
32 Orhan DENGİZ (1918 - .....)	27.10.1965 - 1.4.1967	42 Nahit MENTEŞE (1932 - .....)	21.7.1977 - 5.1.1978
33 İlhami ERTEM (1918 - 1979)	1.4.1967 - 3.2.1969	43 Necdet UĞUR (1923 - ...)	5.1.1978 - 12.11.1979
34 Prof.Dr.Orhan OĞUZ (1923 - .....)	3.2.1969 - 14.3.1971	44 O.Cemal FERSOY (1923 - 1987)	12.11.1979-12.4.1980
35 Şinasi OREL (1916 - .....)	14.3.1971 - 13.12.1971	45 Hasan SAĞLAM (1923 - .....)	21.9.1980 - 13.12.1983
36 İsmail ARAR (1921 - .....)	13.12.1971 - 22.5.1972	46 Vehbi DİNÇERLER (1940 - ...)	14.12.1983 - 13.9.1985
37 Prof.Sebahattin ÖZBEK (1915 - .....)	22.5.1972 - 15.4.1973	47 Metin EMİROĞLU (1943 - ...)	13.9.1985 - 21.12.1987
Orhan DENGİZ (2.Defa)	15.4.1973 - 25.1.1974	48 Hasan Celal GÜZEL (1945 - ....)	21.12.1987 - 30.3.1989
38 Mustafa ÜSTÜNDAĞ (1933 - 1983)	26.1.1974 - 17.11.1974	49 Avni AKYOL	31.3.1989 - 20.11.1991
39 Prof. Sefa REİSOĞLU (1929 - ...)	17.11.1974 - 31.3.1975	50 Köksal TOPTAN Nahit MENTEŞE (2.Defa)	20.11.1991 - 24.6.1993 25.6.1993 - 25.10.1993
S/N. Adı Soyadı	İşe Başl. ve Ayrılma Tar.	51 Nevzat AYAZ	25.10.1993-5.10.1993
40 Ali Naili ERDEM (1927 - .....)	31.3.1975 - 21.6.1977	52 Turhan TAYAN	5.10.1995-29.6.1995
41 Mustafa ÜSTÜNDAĞ (1933 - 1983)	26.6.1977 - 21.7.1977	53 Prof.Dr.Mehmet SAĞLAM	29.6.1995 Dev. ediyor

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLARININ GÖREV SÜRELERİ

Mustafa Kemal ATATÜRK	29.10.1923	10.11.1938
İsmet İNÖNÜ	11.11.1938	22.05.1950
Celal BAYAR	22.05.1950	27.05.1960
Cemal GÜRSEL	27.05.1960	28.03.1966
Cevdet SUNAY	28.03.1966	28.03.1973
Fahri Sabit KORUTÜRK	06.04.1973	06.04.1980
İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL (Vekalet)	06.04.1980	12.09.1980
Kenan EVREN	12.09.1980	09.11.1989
Turgut ÖZAL	09.11.1989	17.04.1993
Süleyman DEMİREL	16.05.1993	

Kayseri Lisesi açıldıktan sonra;

KAYSERİ MİLLİ EĞİTİMİNDE HİZMET VEREN MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLERİMİZ

Kayseri Lisesi açıldıktan sonra görev yapan protokoldaki Cumhurbaşkanlarımız, Başbakanlarımız, Milli Eğitim Bakanlarımız, Valilerimiz, Belediye Başkanlarımız, Milli Eğitim Müdürlerimiz isimleri ve görev süreleri ile de olsa tanıtılması, gençlerimizin geçmişlerini bu

yönüyle de bilmeleri planlanmıştı. Diğerleri tesbit edebildiğimiz kadarıyla tanıtıldı. Ancak; Milli Eğitim Müdürlerimizden 1960'lı yıllardan öncesini kesin olarak tesbit etmek mümkün olmadı. Fakat büyük çoğunluğunun Kayseri Lisesi kökenli olduğu görülmektedir.

KAYSERİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLERİ

1. Sabahattin Avıoğlu	1962 - 1966
2. Nahit Dinçer	1966 - 1968
3. Selahattin Özcan	1968 - 1970
4. Recep Açıkalın	1970 - 1973
5. Fikri Bender	1973 - 1974
6. Cemal Şeker	1974 - 1977
7. Süleyman Oymak	1978 - 1978
8. Fevzi Yılmaz	1978 - 1979
9. Şuayip Yalçın	1979 - 1980
10. H.Hayri Terzioğlu	1980 - 1985
11. Nurettin Kaya	1985 - 1985
12. Mehmet Karakuş	1985 - 1987
13. Yılmaz Atalay	1987 - 1988
14. Mehmet Karakuş	1988 - 1991
15. Ahmet Bülbül	1991 - 1991
16. Ramazan Dursun	1991 - 1992
17. Hüseyin Arık	1992 - 1992
18. Ramazan Dursun	1992 - 1994
19. Cevdet Sezgin	1994 - 1994
20. Rafet Kameroğlu	1994 - 1996
21. İsmail Bozkurt	1996 .....

Geçmişte Kayseri'de okul olarak Kayseri Lisesi, az sayıda da ilkokul varken; bugün Kayseri'de eğitim düzeyinin yükseliş göstergesi olarak çok sayıda okul vardır. Okullarımızı ismen sunuyoruz:

KAYSERİ MELİKGAZİ İLÇESİNE BAĞLI OKULLAR

1. Aydınlıkçevler Lisesi
2. Şeker Lisesi
3. **KAYSERİ LİSESİ**
4. Melikgazi Lisesi
5. Mehmet Akif Ersoy Lisesi
6. Hisarcık Lisesi
7. Nuh Mehmet Baldöktü Anadolu Lisesi
8. Sema Yazar Anadolu Lisesi
9. Fen Lisesi
10. İmam-Hatip Lisesi
11. Merkez Endüstri Meslek Lisesi
12. Hürriyet Teknik ve End. Meslek Lisesi
13. Seyyidi Burhanettin End. Meslek Lisesi
14. Mimar Sinan Endüstri Meslek Lisesi
15. Halil İlik Endüstri Meslek Lisesi
16. Osman Kavuncu Çıraklık Eğitim Merkezi
17. 50.Yıl Dedeman Ortaokulu
18. Kadı Burhanettin Ortaokulu
19. Milli Egemenlik Ortaokulu
20. İbrahim Yüzbaşıoğlu Ortaokulu
21. Şaban Fazlıoğlu İlkokulu
22. Gürpınar Ortaokulu
23. Anbar İlköğretim Okulu
24. E.Dinçbal İlköğretim Okulu
25. Emine Akçakaya İlköğretim Okulu
26. Erbosan İlköğretim Okulu
27. Esentepe Mumcular İlköğretim Okulu
28. Hoca Yusuf Erdem İlköğretim Okulu
29. İstiklal İlköğretim Okulu
30. H. Mustafa Gazioğlu İlköğretim Okulu
31. Malazgirt İlköğretim Okulu
32. Milli Egemenlik İlköğretim Okulu
33. M.Kemal Dedeman İlköğretim Okulu
34. Mustafa Özdal İlköğretim Okulu
35. Mustafa Yazar İlköğretim Okulu
36. Sema Yazar İlköğretim Okulu
37. A.Kirazgiller İlköğretim Okulu
38. Şehit Aziz Özkan İlköğretim Okulu
39. Dr.Ulucan Dayan İlköğretim Okulu
40. Ülfet Kızıklı İlköğretim Okulu
41. Vali S.Arıkan Bedük İlköğretim Okulu
42. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu
43. Ağırnas O. Yücel İlköğretim Okulu
44. Gesi İlköğretim Okulu
45. Gesi Yatılı İ.Bölge O. İlköğretim Okulu
46. Kiranardı İlköğretim Okulu
47. Mimarsinan İlköğretim Okulu
48. Melikgazi Anadolu İlköğretim Okulu
49. Hasan Nuriye Ünlen İlköğretim Okulu
50. Erciyes Uyu. ve Mes.Eğ.Mrk. İlköğ.O.
51. Atatürk İlkokulu
52. Arif Eminoğlu İlkokulu
53. Battalgazi İlkokulu
54. Birlik Mensucat İlkokulu
55. Bozatalı İlkokulu
56. Erciyes Üniversitesi Hast. İlkokulu
57. Erciyes İlkokulu
58. Fatih İlkokulu
59. H. Ali Karamercan İlkokulu
60. Fevziye Mollaoğlu İlkokulu
61. Hayriye Dabanoğlu İlkokulu
62. Hikmet Kozan İlkokulu
63. Keykubat İlkokulu
64. Konaklar İlkokulu
65. Kumarlı İlkokulu
66. Mehmet Soysaraç İlkokulu
67. Mustafa Özgür İlkokulu
68. Mustafa Tatar İlkokulu
69. Müncübe Cingilhoğlu İlkokulu
70. Namık Kemal İlkokulu
71. Nazmi Toker İlkokulu
72. Nuri Has İlkokulu
73. 30 Ağustos İlkokulu
74. Osman Kavuncu İlkokulu
75. Safa İlkokulu
76. Y.Kemal Bayatlı İlkokulu
77. 100.Yıl İlkokulu
78. Zeki Doğan İlkokulu
79. Bağpınar Köyü İlkokulu
80. Bahçeli Köyü İlkokulu
81. Hisarcık F.Çakmak İlkokulu
82. Hisarcık H.Yedekçioğlu İlkokulu
83. Kayabağ Köyü İlkokulu
84. Küçük Bürüngüz Köyü İlkokulu
85. M.Sinan Kas. Sinan İlkokulu
86. H.Sinan Kas. S.M.Kayıhan İlkokulu
87. Özlüce Köyü İlkokulu
88. Sarımsaklı Köyü İlkokulu
89. Yeni Turan Köyü İlkokulu
90. Yeşilyurt Köyü İlkokulu
91. Yeşilyurt M.Tümer İlkokulu
92. Gürpınar İlkokulu

KOCASINAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE BAĞLI İLKÖĞRETİM OKULLARI

S.NO	OKULUN ADI	S.NO	OKULUN ADI
01	Ahmet Eskiyanan İlköğretim Okulu	15	Yavuz Selim İlköğretim Okulu
02	Alsancak İlköğretim Okulu	16	Yunus Emre İlköğretim Okulu
03	Barbaros İlköğretim Okulu	17	Amarat İlköğretim Okulu
04	60.Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu	18	Güneşli İlköğretim Okulu
05	Ergenekon İlköğretim Okulu	19	Erkilet İlköğretim Okulu
06	Nuh Mehmet Yamaner İlköğretim Okulu	20	Himmetdede Atatürk İlköğretim Okulu
07	Osman Zeki Yücesan İlköğretim Okulu	21	Mahzemin İlköğretim Okulu
08	Osman Düşüngen İlköğretim Okulu	22	Yemliha Sami Yangın İlköğretim Okulu
09	Sadiye Nuhoglu İlköğretim Okulu	23	Ebiç İlköğretim Okulu
10	Salih Avgun Paşa İlköğretim Okulu	24	Erkilet Atatürk İlköğretim Okulu
11	Sabit Bozahmetoğlu İlköğretim Okulu	25	Yemliha P.Uzm.Çvş.M.Gürlek İlköğretim Okulu
12	Sancaktepe İlköğretim Okulu	26	Mehmet Alçı İlköğretim Okulu
13	Servet Akaydın İlköğretim Okulu	27	Dadaloğlu İlköğretim Okulu
14	Şh.Üstgm.Mustafa Şimşek İlköğretim Okulu	28	H.Mustafa Postaağası Meslek Okulu

KOCASINAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE BAĞLI MERKEZ İLKOKULLARI

S.NO	OKULUN ADI	S.NO	OKULUN ADI
01	Ahmet Baldöktü İlkokulu	16	H.Nuhoglu İlköğretim Okulu
02	Ahmet Paşa İlkokulu	17	H.Mehmet Soyışık İlkokulu
03	Alpaslan İlkokulu	18	M.Akif Ersoy İlkokulu
04	Argincık Merkez İlkokulu	19	M.Ali Bakkaloğlu İlkokulu
05	Argincık Gazioğlu İlkokulu	20	Mithat Paşa İlkokulu
06	Argincık Barbaros İlkokulu	21	Orhan Gazi İlkokulu
07	Argincık Selçuk İlkokulu	22	Cumhuriyet İlkokulu
08	Boztepe İlkokulu	23	Sümer İlkokulu
09	Cevdet Sunay İlkokulu	24	Ş.Mehmet Gazioğlu İlkokulu
10	Cengiz Topel İlkokulu	25	Şehit Nazım İlkokulu
11	Feridun Cingilli İlkokulu	26	Şeker İlkokulu
12	Gazipaşa İlkokulu	27	Şükrü Malaz İlkokulu
13	Gazi Osman Paşa İlkokulu	28	24 Kasım İlkokulu
14	Güventürk İlkokulu	29	Ziya Gökalp İlkokulu
15	Gözüakçalar İlkokulu		

KOCASINAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE BAĞLI KAŞABA VE KÖY İLKOKULLARI

S.NO	OKULUN ADI	S.NO	OKULUN ADI
01	Akçatepe İlkokulu	20	Himmetdede Merkez İlkokulu
02	Akin Köyü İlkokulu	21	Höbek Köyü İlkokulu
03	Bayramhacı Köyü İlkokulu	22	Kalkancık Köyü İlkokulu
04	Beydeğirmeni Köyü İlkokulu	23	Karakimse Köyü İlkokulu
05	Buğdaylı Köyü İlkokulu	24	Kaş Köyü İlkokulu
06	Boğazköprü Köyü İlkokulu	25	Kemer Köyü İlkokulu
07	Çavuşağa Köyü İlkokulu	26	Kızık Köyü İlkokulu
08	Çevrilköyü İlkokulu	27	Kuşcu Kasabası İlkokulu
09	Dadağı Köyü İlkokulu	28	Koşcağız Köyü İlkokulu
10	Doruklu Köyü İlkokulu	29	Molu Köyü İlkokulu
11	Düver Köyü İlkokulu	30	Obruk Köyü İlkokulu
12	Eğim Köyü İlkokulu	31	Oymaağaç Köyü İlkokulu
13	Elmalı Köyü İlkokulu	32	Sahur Köyü İlkokulu
14	Erkilet General Emir İlkokulu	33	Saraycık Köyü İlkokulu
15	Erkilet Süleyman Tarman İlkokulu	34	Taşhan Köyü İlkokulu
16	Elagöz Köyü İlkokulu	35	Yazır Köyü İlkokulu
17	Eskiömerler Köyü İlkokulu	36	Yemliha Merkez İlkokulu
18	Gömeç Köyü İlkokulu	37	Yeni Yuvalı Köyü İlkokulu
19	Hırka Köyü İlkokulu	38	Yüreğil Köyü İlkokulu

KOCASINAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE BAĞLI ORTADERECELİ OKULLAR

S.NO LİSE VE DENGİ OKULLARIN ADI

01	Atatürk Lisesi
02	Argıncık Lisesi
03	Behice Yazgan Kız Lisesi
04	H.Ahmet Arısoy Lisesi
05	Fevzi Çakmak Lisesi
06	Kocasinan Lisesi
07	Sümer Lisesi
08	Piyade Er Kemal Ergen Lisesi
09	Nuh Mehmet Küçükçalık Anadolu Lisesi
10	Özel TED Kayseri Koleji Vakfı Lisesi
11	Arif Molu Anadolu Tek.ve End.Mes.Lisesi
12	Anadolu Otelcilik ve Turizm Mes.Lisesi
13	Atatürk Ticaret Meslek Lisesi
14	Merkez Ticaret Meslek Lisesi
15	Sami Yangın Anadolu Ticaret Meslek Lisesi
16	Atatürk Kız Meslek ve Anadolu Kız Meslek Lisesi

S.NO LİSE VE DENGİ OKULLARIN ADI

17	Merkez Kız Meslek Lisesi
18	Mustafa Germirli İmam Hatip Lisesi
19	İşitme Engelliler Çok Programlı Lisesi
20	Pratik Kız Sanat Okulu
21	Kız Tek.Öğrt.ve Olgunlaşma Enstitüsü
22	Halk Eğitim Merkezi
23	Ayşe Baldöktü Çıraklık Eğitim Merkezi
24	Argıncık Çıraklık Eğitim Merkezi

ORTAOKULLAR

01	Gültekin Gürkan Ortaokulu
02	Sabahat Hıfzı Gözübüyük Ortaokulu
03	Sümer Ortaokulu
04	Düver Ortaokulu
05	Kalkancık Ortaokulu
06	H.Mustafa Postaağası Meslek Okulu

VATAN VE BAYRAK

Devirleri hatıra ve bilginizin dehlizlerinden geçirin. Onda ayakta duran bir ihtişam ve bağırان bir belagat göreceksiniz; Vatan ve Bayrak. Şuuru kaplayan bu ilahi aşkı milletler birbiri ardınca göğüsten göğüse, kafadan kafaya yadigar bırakıp gidiyor. Akan zamanın ve artan insanlık selinin üstünde tazeliğini muhafaza eden, bu büyük aşka tapıyoruz. Bu tatlı esaretin altında ufukları bağrına basan bu en geniş hürriyete milletler ne doydular, ne de kanıksadılar.

"Esiri aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten" diyen erkek sesin manasını millet anlar.

Baba çocuğunun adını nasıl ezbere bilir, çocuk yuvasının sıcaklığını nasıl düşünmeden anlarsa, vatan ve bayrak denen kutsiyethale-siyle örtülü bu iki kelimenin sırrına, millet çocuğu düşünmeden erer.

Bayrak vatani hudutlandırır, vatan bayrağı dalgalandırırken, birbirine iç ve zarf olan bu varlıklar el ele millet ve istiklali remzeder.

Türkün bağrında vatan aşkı bir volkandır. Onun menkıbeleri vatan potasında kaynamış, onun destanları bayrak üstüne yazılmıştır.

Vatan harareti, bayrak sevgisi Türk'te en ulvi bir tecelli ile ona hayat, ona nefes olmuştur.

Yelesini kükreyişine ortak yapan aslan hid-detini Türkün vatan davasında görmeyen mi kaldı? En yakın tarih içinde onu bu dava ve bu manada her zaman ayakta, her zaman dimdik gördük. Namus kelimesinin şumülü kâmuslara

bile sığmaz. Namus, Türkün vatan ve bayrak sevgisi içinde hülâsa haline gelmiş ve o ihtirasın içinde en kuvvetli zırhla sarılmıştır.

Tarih hadiseleri zihnimizde birer avize halinde asılıp kalıyor. Onun süzülen ışıkları içinde neleri unutup neleri belliyoruz; zihnin yaptığı bu tasnifin içinde vatan hikayeleri kale burçlarında sallanan bayrak hışırtıları asırların arkasından bile sesini duyuruyor, yazıcı kalemimi bu büyük kaynağın usaresi içinde gezdirir. Esrarını onun iksirinden alır.

Kuş, vatan diye öter, ırmak vatan diye akar, ağaçlar ve çiçekler vatan diye yeşerir ve açar. Kuzu vatan diye meler... Ordular vatan için döğüşür.

Demircinin çekicinde vatan ahengi, çobanın kavalında vatan nağmesi vardır.

Orhun'da vatani gördük. Kudatgu Bilig'te vatani okuduk. Atilla'da vatani şaha kaldırdık. Vatan bayrak halinde omuzlarda dolaşa dolaşa Sakarya'da kırmızılaştı. Dumlupınar'da eriyen bir güneş oldu. İzmir kapılarında vatan ve bayrak tarihi göğsüne bastı. Türk çocuğu; sana emanet edilen İstiklal'dir. Cumhuriyettir. İnkılâptır. Bütün bunlar vatan denen büyük muhafazanın içinde bayrak denen al kurdele ile sarılmıştır. Onları vatan zırhının içinden bayrak bağının arasından hiçbir kudret söküp alamaz, alıp kullanamaz.

Mümtaz TARHAN

BUGÜN KAYSERİ'DE BULUNAN OKULLARIMIZ

AKKIŞLA İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Merkez Cumhuriyet İlkokulu
3. Merkez Uğurlu Mah. İlkokulu
4. Alevkişla Köyü İlkokulu
5. Ganişeh Köyü İlkokulu
6. Girinci Köyü İlkokulu
7. Gömürgen Köyü İlkokulu
8. Gümüşsu Köyü İlkokulu
9. Kululu Köyü İlkokulu
10. Ortaköy Köyü İlkokulu
11. Uzunçayır Köyü İlkokulu

BÜNYAN İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Merkez Cumhuriyet İlkokulu
3. Merkez Çağlayan İlkokulu
4. Merkez Namık Kemal İlkokulu
5. Merkez Sümer İlkokulu
6. Merkez Yenimahalle İlkokulu
7. Merkez Fatih İlköğretim Okulu
8. Ağcalı Köyü İlkokulu
9. Akçatı Köyü İlkokulu
10. Akmescit Kasabası İlkokulu
11. Burhaniye Köyü İlkokulu
12. B.Bürüngüz Köyü İlkokulu
13. B.Tuzhisar Kasabası İlköğretim Okulu
14. Ekinciler Köyü İlkokulu
15. Elbaşı Bucağı İlkokulu
16. Emirören Köyü İlkokulu
17. Girveli Köyü İlkokulu
18. Güllüce Köyü İlkokulu
19. Hazarşah Köyü İlkokulu
20. İğdecik Köyü İlkokulu
21. Kahveci Köyü İlkokulu
22. Karacaören Köyü İlkokulu
23. Karahıdır Köyü İlkokulu
24. Karakaya Kasabası İlkokulu
25. Kardeşler Köyü İlkokulu
26. Karadayı Köyü İlkokulu
27. Koyunabdal Köyü İlkokulu
28. Kösehalı Köyü İlkokulu
29. Köprübaşı Köyü İlkokulu
30. Pirahmet Köyü İlkokulu
31. Samağır Köyü İlkokulu
32. Sıvgın Köyü İlkokulu
33. Sultanhanı Köyü İlkokulu
34. Süksün Kasabası İlkokulu
35. Topsöğüt Köyü İlkokulu
36. Yürören Köyü İlkokulu

DEVELİ İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Merkez Cumhuriyet İlkokulu
3. Dumlupınar İlkokulu

4. Merkez Erciyes İlkokulu
5. Merkez Fatih İlköğretim Okulu
6. Merkez İnönü İlkokulu
7. Merkez İstiklar İlkokulu
8. Merkez Mehmet Akif Ersoy İlkokulu
9. Sağırlar Okulu
10. Seyrani İlkokulu
11. Selçuklu İlkokulu
12. Selçuk Maslak İlkokulu
13. Yavuz Selim İlkokulu
14. Sindelhöyük Kasabası İlköğretim Okulu
15. Sindelhöyük Yenice İlkokulu
16. Şıhlı Kasabası İlköğretim Okulu
17. Zile Kasabası İlkokulu
18. Alaylı Köyü İlkokulu
19. Aşağı Künye Köyü İlkokulu
20. Ayşepınar Köyü İlkokulu
21. Avlağa Köyü İlkokulu
22. Ayvazhacı Köyü İlkokulu
23. Beşkardeş Köyü İlkokulu
24. Cambaz Köyü İlkokulu
25. Çadıryeri Köyü İlkokulu
26. Çataloluk Köyü İlkokulu
27. Çaylıca Köyü İlkokulu
28. Çayırözü Köyü İlkokulu
29. Çomaklı Köyü İlkokulu
30. Çöten Köyü İlkokulu
31. Çukuryurt Köyü İlkokulu
32. Derebaşı Köyü İlkokulu
33. Dereşimli Köyü İlkokulu
34. Epçe Köyü İlkokulu
35. Eşelik Köyü İlkokulu
36. Gazi Kasabası İlköğretim Okulu
37. Gazlı Gömedi Köyü İlkokulu
38. Gömeçli Köyü İlkokulu
39. Gümüşören Köyü İlkokulu
40. Havadan Köyü İlkokulu
41. Hoşça Köyü İlkokulu
42. Hüseyinli Köyü İlkokulu
43. İncesu Köyü İlkokulu
44. Kabaklı Köyü İlkokulu
45. Kale Köyü İlkokulu
46. Karacaviran Köyü İlkokulu
47. Karapınar Köyü İlkokulu
48. Kılıçkaya Köyü İlkokulu
49. Kızık Köyü İlkokulu
50. Köseler Köyü İlkokulu
51. Kulpak Köyü İlkokulu
52. Killidere Köyü İlkokulu
53. Oluk Köyü İlkokulu
54. Öksüt Köyü İlkokulu
55. Saraycık Köyü İlkokulu
56. Sarıca Köyü İlkokulu
57. Sarıkaya Köyü İlkokulu
58. Satı Köyü İlkokulu
59. Soysallı Köyü İlkokulu
60. Soysallı Köyü İlkokulu
61. Taşçı Köyü İlkokulu
62. Tonbak Köyü İlkokulu

63. Yaylacık Köyü İlkokulu
64. Yazıbaşı Köyü İlkokulu
65. Yenice Köyü İlkokulu
66. Yenihayat Mah. Okulu
67. Yeniköy Köyü Okulu
68. Yukarı Künye Köyü İlkokulu

FELAHİYE İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Merkez Kanuni Süleyman İlkokulu
3. Acırlı Köyü İlkokulu
4. Alabiş Köyü İlkokulu
5. Büyük Toroman İlköğretim Okulu
6. Büyük Toroman Merkez İlkokulu
7. Kayapınar Merkez İlkokulu
8. Kayapınar İlköğretim Okulu
9. Darılı Köyü İlkokulu
10. İsabey Köyü İlkokulu
11. Karaşih Köyü İlkokulu
12. Kepiç Köyü İlkokulu
13. Kuruhöyük Köyü İlkokulu
14. Menteşe Köyü İlkokulu
15. Silahtar Köyü İlkokulu

ÖZVATAN İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Cengiz Topel İlkokulu
3. Hayriye İlkokulu
4. Yeniköy İlkokulu
5. Kavaklı Köyü İlkokulu
6. Taşlı Köyü İlkokulu
7. Kermelik Köyü İlkokulu
8. Küpeli İlköğretim Okulu
9. Küpeli Kızılırmak Okulu

TALAS İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Anayurt İlkokulu
2. D.Güneş İlkokulu
3. Cemile Oğulcuklu İlkokulu
4. Zehra Dülgeroğlu İlkokulu
5. Rauf Denктаş İlköğretim Okulu
6. Demir Kalaç İlkokulu
7. Akçakaya Köyü İlkokulu
8. Ardiç Köyü İlkokulu
9. Abdullah Aktan İlkokulu
10. Başakpınar Kasabası İlkokulu
11. Koçcağız Köyü İlkokulu
12. Çatakdere Köyü İlkokulu
13. Cebir Köyü İlkokulu
14. Çevlik Köyü İlkokulu
15. Endüllük Köyü İlkokulu
16. Kanber Köyü İlkokulu
17. Kepez Köyü İlkokulu
18. Kuruköprü Köyü İlkokulu
19. Sakalsultan Köyü İlkokulu
20. Örencik Köyü İlkokulu
21. Süleymanlı Köyü İlkokulu
22. Reşadiye Yurttaşlar İlkokulu
23. Yamaçlı Köyü İlkokulu

24. Yaşılı Köyü İlkokulu
25. Zazyurdu Köyü İlkokulu

TOMARZA İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Merkez İlköğretim Okulu
3. Merkez 50.Yıl İlkokulu
4. Sarımehtemli İlköğretim Okulu
5. Yavuz Selim İlkokulu
6. Alakuşak İlköğretim Okulu
7. Çulha İlköğretim Okulu
8. Emiruşağı İlköğretim Okulu
9. Kapukaya İlköğretim Okulu
10. Özlüce İlköğretim Okulu
11. Şihbarak İlköğretim Okulu
12. Akin Köyü İlkokulu
13. Akmezar Köyü İlkokulu
14. Alayinli Köyü İlkokulu
15. Aslantaş Köyü İlkokulu
16. Bostanlı Köyü İlkokulu
17. Böke Köyü İlkokulu
18. Büyükcıanlı Köyü İlkokulu
19. K.Süvegenler Köyü İlkokulu
20. Çanakpınar Köyü İlkokulu
21. Çukurağaç Köyü İlkokulu
22. Cücün Köyü İlkokulu
23. Çayırılı Köyü İlkokulu
24. Çömlekçi Köyü İlkokulu
25. Dağyurdu Köyü İlkokulu
26. Ekinli Köyü İlkokulu
27. Göktepe Köyü İlkokulu
28. Gülveren Köyü İlkokulu
29. Güzelsu Köyü İlkokulu
30. Güzelce Köyü İlkokulu
31. Hacıpaşa Köyü İlkokulu
32. Işıklar Köyü İlkokulu
33. İcadiye Köyü İlkokulu
34. İncili Köyü İlkokulu
35. İmamkulu Köyü Okulu
36. Kale Köyü Okulu
37. Karaören Köyü Okulu
38. Karamuklu Köyü Okulu
39. Karapınar Köyü Okulu
40. Kesir Köyü Okulu
41. Kevenağıl Köyü Okulu
42. Kızılören Köyü Okulu
43. Kömer Köyü Okulu
44. Köprü Köyü Okulu
45. Kuşcağız Köyü Okulu
46. K.Canlı Köyü Okulu
47. Melikvıran Köyü Okulu
48. Ortakavak Köyü Okulu
49. Pusatlı Köyü Okulu
50. Söğütlü Köyü Okulu
51. Şiraz Köyü Okulu
52. Tahtakemer Köyü Okulu
53. Tatar Köyü Okulu
54. Taşoluk Köyü Okulu
55. Toklar Köyü Okulu
56. Turanlı Köyü Okulu
57. Üçkonak Köyü Okulu

58. Yeşilbağ Köyü Okulu

SARIOĞLAN İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
2. Çiftlik Halk Eğitim Merkezi
3. Atatürk İlköğretim Okulu
4. Cumhuriyet İlkokulu
5. Fatih İlkokulu
6. Namık Kemal İlkokulu
7. Alamettin Kasabası İlköğretim İlkokulu
8. Akin Köyü İlkokulu
9. Çiftlik İlköğretim Okulu
10. Düzencik İlkokulu
11. Ebulhayır İlköğretim Okulu
12. Gaziler İlköğretim Okulu
13. İğdeli Köyü İlkokulu
14. Kale İlkokulu
15. Kadılı İlkokulu
16. Karaözü İlkokulu
17. Keklikoğlu İlkokulu
18. Kızılpınar İlkokulu
19. Muratbeyli İlkokulu
20. Ömerhacılı Köyü İlkokulu
21. Ömürlü 50.Yıl İlkokulu
22. Palas Kasabası İlköğretim Okulu
23. Sofu Mahmut İlkokulu
24. Tatılı İlkokulu
25. Tatılı 19 Mayıs İlkokulu
26. Üzerlik İlkokulu
27. Yıldırım İlkokulu

HACILAR İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Hacılar İlköğretim Okulu
2. Muhittin Tatar İlkokulu
3. Ali İhsan Kalmaz İlkokulu
4. Gürbula Çiftliği Köyü İlkokulu
5. Hüseyin Mercan İlkokulu
6. Yunus Cepken İlkokulu
7. Hörmətçi Çiftliği Köyü İlkokulu
8. Ömer Baktır İlkokulu
9. Karpuzseki Köyü (Mustafa Tatar) İlkokulu

İNCESU İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
2. Atatürk İlkokulu
3. Ertuğrul Gazi İlkokulu
4. Karamustafapaşa İlkokulu
5. Karakoyunlu İlkokulu
6. Namık Kemal İlkokulu
7. Vali Sabahattin Çakmakoglu İlköğretim Okulu
8. Kızılören Avşarobası Mah. İlkokulu
9. Kızılören Yeni Avşarobası Mah. İlkokulu
10. Kızılören - Boğazçardak Mezrası İlkokulu
11. Çardaklı Köyü İlkokulu
12. Çardaklı Köyü İmamı Mevrası İlkokulu
13. Dokuzpınar Köyü İlkokulu
14. Garıpce Köyü İlkokulu
15. Hamurcu Köyü İlkokulu
16. Sarıkürklü Hanyeri Mezrası İlkokulu

17. Kanlıçardak Mezrası İlkokulu
18. Karahöyük Köyü İlkokulu
19. Kızılören Karagüney Obası İlkokulu
20. Kızılören Kocaoğlan Çardak mah. İlkokulu
21. Kızılören Ötebatan Mah. İlkokulu
22. Kızılören Parlaklar İlköğretim Okulu
23. Kızılören Santırınçardak Mah. İlkokulu
24. Kızılören Yukarı Mah. İlkokulu
25. Küllü Köyü Halil Cıngıllı İlkokulu
26. Örenşehir Köyü İlkokulu
27. Saraycık Köyü İlkokulu
28. Sarıkürklü Köyü İlkokulu
29. Subaşı Köyü İlkokulu
30. Süksün Kasabası İlkokulu
31. Şeyhşaban Köyü İlkokulu
32. Tahirinli Köyü İlkokulu
33. Üçkuyu Köyü İlkokulu

PINARBAŞI İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
2. M.Gümüşgün İlköğretim Okulu
3. Kaynar İlköğretim Okulu
4. Atatürk İlkokulu
5. Barbaros İlkokulu
6. Hürriyet İlkokulu
7. Melikgazi Milli Egemenlik İlkokulu
8. Akören İlkokulu
9. Akpınar Köyü İlkokulu
10. Alamescit Köyü İlkokulu
11. Altıkese Köyü İlkokulu
12. Aslanbeyli Köyü İlkokulu
13. Artmak köyü İlkokulu
14. A.Beyçayır Köyü İlkokulu
15. A.Borandere Köyü İlkokulu
16. Aşağı Karagöz Köyü İlkokulu
17. Aşağı Kızılcıevlik Kölü İlkokulu
18. A.Potuklu Köyü İlkokulu
19. Avşar Söğütlü Köyü İlkokulu
20. Aygörmek Köyü İlkokulu
21. Ayvacık Köyü İlkokulu
22. Bahçecik Köyü İlkokulu
23. Beşerek Köyü İlkokulu
24. B.Gümüşgün Köyü İlkokulu
25. B.Gürleğen Köyü İlkokulu
26. K.Gürleğen Köyü İlkokulu
27. B.Kabaktepe Köyü İlkokulu
28. B.Karamanlı Köyü İlkokulu
29. K.Karamanlı Mezrası İlkokulu
30. B.Karamuklu Köyü İlkokulu
31. B.Kömarmut Köyü İlkokulu
32. B.Potuklu Köyü İlkokulu
33. Çakılkaya Köyü İlkokulu
34. Çaybaşı Köyü İlkokulu
35. Cinahmet Köyü İlkokulu
36. Cinliören Köyü İlkokulu
37. Cinliyurt Köyü İlkokulu
38. Çördüklü Köyü İlkokulu
39. Çukuryurt Köyü İlkokulu
40. Demircili Köyü İlkokulu
41. Sıçanlı Mezrası İlkokulu
42. Demirciören Köyü İlkokulu

43. Devederesi Köyü İlkokulu
44. Dikilitaş Köyü İlkokulu
45. Dilciler Köyü İlkokulu
46. A.Dilciler Mezrası İlkokulu
47. Elmalı Köyü İlkokulu
48. Emegil Köyü İlkokulu
49. Esenköy Köyü İlkokulu
50. Altıparmak Köyü İlkokulu
51. Eski Yassıpınar Köyü İlkokulu
52. Fakı Ekinciliği Köyü İlkokulu
53. Gaziköy Köyü İlkokulu
54. Gebelek Köyü N.Nedim Eren İlkokulu
55. Gölcük Köyü İlkokulu
56. Uzunahmet Mezrası İlkokulu
57. Gültepe Köyü İlkokulu
58. Halitbeyören Köyü İlkokulu
59. Han Köyü İlkokulu
60. Hassa Köyü İlkokulu
61. Hayriye Köyü İlkokulu
62. Hilmiye Köyü İlkokulu
63. İnlören Köyü İlkokulu
64. Kadıllı Köyü İlkokulu
65. Kurukavak Mezrası İlkokulu
66. Kaftangiyen Köyü İlkokulu
67. Kaman Köyü İlkokulu
68. Karaboğaz Köyü İlkokulu
69. Karahacılı Köyü İlkokulu
70. Karahalka Köyü İlkokulu
71. Karakuyu Köyü İlkokulu
72. Kavak Köyü İlkokulu
73. Kavlaklar Köyü İlkokulu
74. Taşlık Mezrası İlkokulu
75. Kayabaşı Köyü İlkokulu
76. Kayaaltı Köyü İlkokulu
77. Kazancık Köyü İlkokulu
78. Kılıçkışla Köyü İlkokulu
79. Kılıçmehmet Köyü İlkokulu
80. Kırkgeçit Köyü İlkokulu
81. Kevenli Mezrası İlkokulu
82. Kırkpınar Köyü İlkokulu
83. Kızıldere Köyü İlkokulu
84. Tahtalı Mezrası İlkokulu
85. Kızıllhan Köyü İlkokulu
86. Kızıllören Köyü İlkokulu
87. Hasırcı Mezrası İlkokulu
88. Kurbağalık Köyü İlkokulu
89. Kurteri Köyü İlkokulu
90. Kuşçular köyü İlkokulu
91. K.Kömarmut Köyü İlkokulu
92. K.Potuklu Köyü İlkokulu
93. Malak Köyü İlkokulu
94. Melikgazi Köyü İlkokulu
95. Methiye Köyü İlkokulu
96. Olukkaya Köyü İlkokulu
97. Oruçoğlu Köyü İlkokulu
98. Örenşehir Köyü İlkokulu
99. Panlı Köyü İlkokulu
100. Paşalı Köyü İlkokulu
101. Hargüçücük Mezrası İlkokulu
102. Payaslı Köyü İlkokulu
103. Kırımışağı Mezrası İlkokulu
104. Pazarören Uygulama İlkokulu
105. Pazarsu Köyü İlkokulu

106. Saçayağı Köyü İlkokulu
107. Saçlı Köyü İlkokulu
108. Sıradan Köyü İlkokulu
109. Solaklar Köyü İlkokulu
110. Söğütlü Köyü İlkokulu
111. Şabanlı Köyü İlkokulu
112. Şerefiye Köyü İlkokulu
113. Tahtaköprü Köyü İlkokulu
114. Taşlıgeçit Köyü İlkokulu
115. Taşlıoğlu Köyü İlkokulu
116. Taşoluk Köyü İlkokulu
117. Tersakan Köyü İlkokulu
118. Tokmak Köyü İlkokulu
119. Tözgün Köyü İlkokulu
120. Uzunpınar Köyü İlkokulu
121. Üçpınar Köyü İlkokulu
122. Yağlıpınar Köyü İlkokulu
123. Yahyabey Köyü İlkokulu
124. Yarıntepe Köyü İlkokulu
125. Güzelören Mezrası İlkokulu
126. Yeniyassıpınar Köyü İlkokulu
127. Yergeçen Köyü İlkokulu
128. Y.Beyçayır Köyü İlkokulu
129. Y.Borandere Köyü İlkokulu
130. Hangeri Mezrası İlkokulu
131. Kütüklü Mezrası İlkokulu
132. Y.Karagöz Köyü İlkokulu
133. Sanmanobası Mezrası İlkokulu
134. Y.Kızıllçevlik Köyü İlkokulu
135. Yusufklar Köyü İlkokulu
136. A.Karboğaz Köyü İlkokulu

SARIZ İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Halk Eğitim merkezi Müdürlüğü
2. Fatih İlkokulu
3. İlköğretim Okulu
4. Mrk. Kızılpınar İlkokulu
5. Mrk.Kurdini İlkokulu
6. Akoluk Köyü İlkokulu
7. Altısöğüt Köyü İlkokulu
8. A.Kırkısrak Köyü İlkokulu
9. Ayrınlık Köyü İlkokulu
10. B.Örtülü Köyü İlkokulu
11. B.Söbeçimen İlköğretim Okulu
12. Çağşak Köyü İlkokulu
13. Çavdar Köyü İlkokulu
14. Ç.Şarлак Mez. İlkokulu
15. Çörekdere Köyü İlkokulu
16. Çörekdere Bostanlık Mez.İlkokulu
17. Dallıkavak Köyü İlkokulu
18. Darıdere İlkokulu
19. Damızlık Köyü İlkokulu
20. Dayıoluk Köyü İlkokulu
21. Değirmentaş İlkokulu
22. Fettahdere Köyü İlkokulu
23. İmirzağa İlkokulu
24. İncedere İlkokulu
25. İncedere Yeşilova Mez. İlkokulu
26. İncemağara Köyü İlkokulu
27. Karapınar Köyü İlkokulu
28. Karayurt İlkokulu

29. Kemer İlkokulu
30. Kıçkaçlı Kulaksız Mez.İlkokulu
31. Kıçkaçlı İlkokulu
32. Kurudere İlkokulu
33. Kuşçu Köyü İlkokulu
34. K.Kabaktepe İlkokulu
35. K.Örtülü Köyü İlkokulu
36. K.Söbeçimen İlkokulu
37. M.Hüseyinler İlkokulu
38. M.Hüseyinler Sarıfakılar Mez.İlkokulu
39. Oğlakkaya Köyü İlkokulu
40. Sancakağı İlkokulu
41. Tavla İlkokulu
42. Tekneli İlkokulu
43. Tekneli Çağlaksu İlkokulu
44. Yaylacı İlkokulu
45. Yedioluk Köyü İlkokulu
46. Yeşilkent İlköğretim Okulu
47. Y.Kırkısrak İlkokulu

YAHYALI İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Merkez Atatürk İlkokulu
2. Cumhuriyet İlkokulu
3. Fatih İlkokulu
4. İsmetpaşa İlkokulu
5. Kavaçık İlkokulu
6. Mehmet Akif Ersoy İlkokulu
7. Namık Kemal İlkokulu
8. Seydili İlkokulu
9. Yahyagazi İlkokulu
10. Yavuz Selim İlkokulu
11. Ağcaşar Köyü Okulu
12. Avlağa Köyü Okulu
13. Aşağı Burhaniye Köyü Okulu
14. Aşağı Senir Köyü Okulu
15. Balcıçakırı Köyü Okulu
16. Büyükçakır Köyü Okulu
17. Çamlıca Köyü İlkokulu
18. Çavdaruşağı Köyü Okulu
19. Çubukharmanı Köyü Okulu
20. Çubuklu Köyü Okulu
21. Delisliuşağı Köyü Okulu
22. Derebağ Kasabası Okulu
23. Derebağ Çağlayan Okulu
24. Denizovası Köyü Okulu
25. Dikme Köyü Okulu

26. İlyaslı Köyü Okulu
27. Karaköy Okulu
28. Kapuzbaşı Köyü Okulu
29. Kirazlı Köyü Okulu
30. Kocahacılı Köyü Okulu
31. Kopçu Köyü Okulu
32. Kuzuoluk Köyü Okulu
33. Mustafa Beyli Köyü Okulu
34. Sazak Köyü Okulu
35. Süleymanfakılı Köyü Okulu
36. Taşhan Köyü Okulu
37. Ulupınar Köyü Okulu
38. Yerköy Okulu
39. Yeşilköy Okulu
40. Yeşilköy Çağlalık Mezrası Okulu
41. Yukarı Senir Köyü Okulu
42. Yukarı Burhaniye Köyü Okulu
43. Yuları Köyü Okulu

YEŞİLHİSAR İLÇESİNE BAĞLI İLKOKULLAR

1. Başköy İlköğretim Okulu
2. Merkez Atatürk Okulu
3. Merkez Fatih Okulu
4. Merkez Hızırilyas Okulu
5. Karataş Okulu
6. Mithatpaşa Okulu
7. Ziya Gökalp Okulu
8. Akköy Okulu
9. Araplı Köyü Okulu
10. Buket Köyü Okulu
11. Çadirkaya Köyü Okulu
12. Derbentbaşı Köyü Okulu
13. Doğanlı Köyü Okulu
14. Erdemli Köyü Okulu
15. Gülbayır Köyü Okulu
16. Güzelöz Köyü Okulu
17. Kavak Köyü Okulu
18. Kayadibi Köyü Okulu
19. Keşlik Köyü Okulu
20. Kovalı Köyü Okulu
21. Kuşçu Köyü Okulu
22. Musahacılı Köyü Okulu
23. Ovaçiftliği Köyü Okulu
24. Soğanlı Köyü Okulu
25. Yeşilova Köyü Okulu

“Öğrenciye tesir etmeden öğretmeye kalkanlar, soğuk demiri boş yere döverler.”

HORACE MENN

“Milli Eğitim, her ulusun hayat kaynağıdır.”

NAMIK KEMAL

İLÇESİ : TALAS

1. Talas Lisesi
2. Talas Fatma Kemal Timuçin Anadolu Lisesi
3. Talas Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
4. Talas Atatürk Çok Programlı Lisesi
5. Talas Halide Nusret Zorlutuna Kız Meslek Lisesi
6. Talas Şehit Binbaşı Mahmut Şahin Ortaokulu
7. Talas Süleymanlı Ortaokulu
8. Talas Rauf Denктаş İlköğretim Okulu
9. Talas Derviş Güneş İlköğretim Okulu
10. Talas Başakpınar Cengiz Timurcioğlu İlköğ. Okulu
11. Talas Abdullah Aktan İlköğretim Okulu
12. Talas Kepez İlköğretim Okulu

İLÇESİ : TOMARZA

1. Tomarza Lisesi
2. Tomarza Endüstri Meslek Lisesi
3. Tomarza İmam-Hatip Lisesi
4. Tomarza Çıracılık Eğitim Merkezi
5. Tomarza Merkez İlköğretim Okulu
6. Tomarza Alakuşak İlköğretim Okulu
7. Tomarza Emiruşağı İlköğretim Okulu
8. Tomarza Çulha İlköğretim Okulu
9. Tomarza Kapukaya İlköğretim Okulu
10. Tomarza Özlüce İlköğretim Okulu
11. Tomarza Sarımehtemli İlköğretim Okulu
12. Tomarza Şıhbarak İlköğretim Okulu
13. Tomarza Büyükcanlı İlköğretim Okulu

İLÇESİ : YAHYALI

1. Yahyalı Yahyagazi Lisesi
2. Yahyalı Anadolu İmam-Hatip Lis. ve İmam-Hatip L.
3. Yahyalı Dereabağ Ortaokulu
4. Yahyalı Cumhuriyet İlköğretim Okulu
5. Yahyalı Çok Programlı Lise

İLÇESİ : YEŞİLHISAR

1. Yeşilhisar Lisesi
2. Yeşilhisar Endüstri Meslek Lisesi
3. Yeşilhisar İmam-Hatip Lisesi
4. Yeşilhisar Ticaret Meslek Lisesi
5. Yeşilhisar Kovalı Ortaokulu
6. Yeşilhisar Musahacılı Ortaokulu
7. Yeşilhisar Başköy İlköğretim Okulu

İLÇESİ : İNCESU

1. İncesu Lisesi
2. İncesu Karamustafapaşa Anadolu Lisesi
3. İncesu İmam-Hatip Lisesi
4. İncesu Endüstri Meslek Lisesi
5. İncesu Süksün Ortaokulu
6. İncesu Vali Sabahattin Çakmakçı İlköğretim Ok.
7. İncesu Kızıören Parlaklar İlköğretim Okulu

İLÇESİ : HACILAR

1. Hacılar Gürdoğanlar İlköğretim Okulu
2. Hacılar Çok Programlı Lise

İLÇESİ : ÖZVATAN

1. Özvatan Lisesi
2. Özvatan İmam-Hatip Lisesi
3. Özvatan Hayriye İlköğretim Okulu
4. Özvatan Küpeli İlköğretim Okulu

İLÇESİ : PINARBAŞI

1. Pınarbaşı Lisesi
2. Pınarbaşı Mimarsinan Anadolu Öğretmen Lisesi
3. Pınarbaşı Pazarören Lisesi
4. Pınarbaşı Endüstri Meslek Lisesi
5. Pınarbaşı Dedeman İmam-Hatip Lisesi
6. Pınarbaşı M.E.V.Hasan Tahsin Önalp Kız Mes. Lis.
7. Pınarbaşı Panlı Ortaokulu
8. Pınarbaşı Gümüşgün İlköğretim Okulu
9. Pınarbaşı Aslanbeyli İlköğretim Okulu
10. Pınarbaşı Kaynar İlköğretim Okulu

İLÇESİ : SARIOĞLAN

1. Sarioğlan Şehit Hacıbey Kaya Lisesi
2. Sarioğlan Karaözü Lisesi
3. Sarioğlan Çiftlik Şehit Ahmet Bozok Lisesi
4. Sarioğlan İmam-Hatip Lisesi
5. Sarioğlan Atatürk İlköğretim Okulu
6. Sarioğlan Çiftlik İlköğretim Okulu
7. Sarioğlan Alamettin İlköğretim Okulu
8. Sarioğlan Ebulhayır İlköğretim Okulu
9. Sarioğlan Gaziler İlköğretim Okulu
10. Sarioğlan Palas İlköğretim Okulu

İLÇESİ : SARIZ

1. Sarız Lisesi
2. Sarız Yeşilkent Dadaloğlu Lisesi
3. Sarız İmam-Hatip Lisesi
4. Sarız Çağşak Ortaokulu
5. Sarız Kırkısrak Ortaokulu
6. Sarız Tavla Ortaokulu
7. Sarız Merkez İlköğretim Okulu
8. Sarız Yeşilkent İlköğretim Okulu
9. Büyüksöbeçimen İlköğretim Okulu

İLÇESİ : AKKIŞLA

1. Akkişla Lisesi
2. Akkişla Kululu İlköğretim Okulu
3. Akkişla Atatürk İlköğretim Okulu
4. Akkişla Gömürgen İlköğretim Okulu

İLÇESİ : BÜNYAN

1. Bünyan Lisesi
2. Bünyan Endüstri Meslek Lisesi
3. Bünyan Ticaret Meslek Lisesi
4. Bünyan İmam-Hatip Lisesi
5. Bünyan Kız Meslek Lisesi
6. Bünyan Elebaşı Ortaokulu
7. Bünyan Hazarşah Ortaokulu
8. Bünyan İğdecik Ortaokulu
9. Bünyan Namık Kemal İlköğretim Okulu
10. Bünyan Fatih İlköğretim Okulu
11. Bünyan B.Tuzhisarı İlköğretim Okulu
12. Bünyan Akmescit İlköğretim Okulu
13. Bünyan Karakaya İlköğretim Okulu
14. Bünyan Süksün İlköğretim Okulu
15. Bünyan Koyunaptal İlköğretim Okulu
16. Bünyan Güllüce İlköğretim Okulu
17. Bünyan B.Tuzhisar Çok Programlı Lise

İLÇESİ : DEVELİ

1. Develi Lisesi
2. Develi Endüstri Meslek Lisesi

3. Develi İmam-Hatip Lisesi
4. Develi Ticaret Meslek Lisesi
5. Develi Kız Meslek Lisesi
6. Develi Anadolu Lisesi
7. Develi Merkez Ortaokulu
8. Develi Ayşepınar Ortaokulu
9. Develi Bakırdağ Ortaokulu
10. Develi Gümüşören Ortaokulu
11. Develi Çıracılık Eğitim Merkezi
12. Develi Sarayhalı İlköğretim Okulu
13. Develi Fatih İlköğretim Okulu
14. Develi Selçuk Maslak İlköğretim Okulu
15. Develi Gaziköy İlköğretim Okulu
16. Develi Sindelhöyük İlköğretim Okulu
17. Develi Şahmelik İlköğretim Okulu
18. Develi Şıhlı İlköğretim Okulu

İLÇESİ : FELAHİYE

1. Felahiye Çok Programlı Lise
2. Felahiye Büyük Toroman Lisesi
3. Felahiye İmam-Hatip Lisesi
4. Felahiye Kanuni Süleyman İlköğretim Okulu
5. Felahiye Büyüktoroman İlköğretim Okulu
6. Felahiye Kayapınar İlköğretim Okulu

İBN BATUTA'ya GÖRE;

KAYSERİ

Niğde'den Kayseri'ye doğru yola çıktık. Bu şehir dahi Irak Padişahı'nın hükmünde olup, ülkenin en büyük merkezlerinden biridir. Irak ordu birlikleri burada üslendikleri gibi, anılan Alaeddin Eretna Bey'in kadınlarından biri de bu şehirde oturmaktadır. Bu hatun, Bey'in kadınları arasında erdemi ve keremkarlığı ile tanınmıştır. Irak Sultanı ile de akrabalığı vardır. Kendisine ulu anlamına gelen Ağa diye hitap olunur ki, padişahlarla ilişkisi olan her kişiye bu ünvan verilir. Asıl adı Tağa Hatun'dur. Huzuruna çıktığımızda bizi ayakta karşıladı, güzel sözler söyleyerek selamladı. Yemek hazırlanmasını emretti. Bunun üzerine yemeğe kaldık. Ayrılrken adamlarından biri ile bize rahat ve koşumu mükemmel bir atla bir hil'at ve para göndermiş, özür dilemişti.

Burada Ahilerden Emir Ali'nin tekkesine inmiştik. Bu zat, çevredeki Ahilerin en önde gelenlerinden şanlı bir beydir. Şehrin ileri gelenleri, ulularından bir grup kendisine bağlı bulunmaktadır. Tekkesi sağlam yapılı bir bina olup, yiyeceklerinin bolluğu, kandilleri ve döşemeleri ile gördüğümüz zaviyelerin en güzellerinden biridir. Tekke mensupları veya başkaları her gece Emir Ali'nin yanında toplanırlar ve gelen gidene bu yolda olanların gösterdikleri ilginin iki katı ile ikramda bulunurlar.

Bu ülke törelerinden biri de, bir şehirde hükümdar bulunmadığı takdirde Ahilerin hükümeti yönetmeleridir. Ahi, kudreti ölçüsünde geleni gideni ağırlar, giydirir, altına binek çeker. Davranışları, buyrukları, binişleri ile aynen bir hükümdarı andırır.

(İbn Batuta Seyahatnamesi'nden Seçmeler, s. 26-27)

EVLIYA ÇELEBİ'ye GÖRE;

KAYSERİ

Ürünü ve sanatları:Bu şehire Cenab-ı Hak'ın ihسانیyla ila maşallah yaz ve kış kar yağıp yeri sulayarak yetmişyedi çeşit tahıl ve bitkileri, yetmişyedi türlü de sebze ve otu olur. Bilhassa buğday ve arpası meşhurdur.

Şehirde cümle sanat ehli mevcut olup hep işleri beğenilir. Dağlarda mazısı gayet çok olduğundan deblağları onunda keçi derisi işlerler. Öyle bir sarı sahtiyani olur ki güya altın sarısıdır. İçinde adamın çehresi görünür. Hatta halk dilinde "Kayseri sahtiyani gibi gıcır gıcır öter" diye darbimesel olmuştur. Pabucu, mesti, içi dârâyili sarı çizmesi bir yerde yoktur. Bütün vezirlere hediye gider.

Yiyecek ve imaretleri:Has ve beyaz ekmeği, livâşe yufkası, katmer çöreği, baharlı böreği, lahm-ı kadid (kadid et) namiyle şöhrat bulan kimyonlu ve baharlı sığır pastırması ve miskli et sucuğu bir tarafta yoktur. Hep İstanbul'a hediye olarak gider. Eskiden bu şehirde kırk yerde eski imaret olup zengin ve fukaraya nimeti bol imiş. Onlardan Hundi-Hunat Hanım imâreti halen vardır.

Elbise ve lisanları:Büyükleri saya, çuha, samur, zerduva, tilki boğazı, sincap kürk giyip atlastan kaftan biçtirirler. Orta halli olanları Üsküdar ve Londra çuhası, boğası kaftanı giyerler. Karıları sivri takke giyip üzerine ezar bürünürler.

Şehir zurefası (zarif kimseler) Arapça ve Farsça kelimeler kullanırlar ama halk dili Türkçe'dir.

Kayseri Milli Eğitim camiasına hizmet veren kuruluşlarımızdan;

KAYSERİ ÖĞRETMENEVİ

İlimiz merkezinde bulunan Öğretmenevimiz 1.11.1989 tarihinde hizmete açılmış olup, önceleri 75 yatak kapasiteli otelimiz 103 sayısına çıkartılmış olup, 200 kişiye lokantasında, 400 kişiye düğün salonunda yemek verecek kapasitede olup, ayrıca Aile Salonu, Kütüphane, Lokal, Çay Bahçesi, Berber ve Kuaförü ile Üyelerimizin hizmetinde olup, Kurumumuzda 1 Müdür, 2 Müdür Yardımcısı, 2 Memur ve 8 Yardımcı Hizmetli çalışmaktadır.

Kayseri Öğretmenevi Telefonları : 232 59 18 - 222 26 06 Fax : 222 54 55

KAYSERİ ÖĞRETMENEVİ İDARİ KADROSU

Gazi Ünal
Müdür Yardımcısı

Niyazi Yıldırım
Öğretmenevi ve A.S.O. Müdürü

Tahir Yıldırım
Müdür Yardımcısı

KAYSERİ'DE BAZI SANAT ESERLERİ ve MİMAR SİNAN

Kayseri'de en çok Selçuklu eserleri vardır. O devirde önemli bir merkez olan Kayseri'de camii, medrese, kümbet, çeşme yapıları oldukça fazladır. Bugün kalabilenler devrin sanat gücü hakkında fikir vermeye yeter.

1134 yılında yapılan Cami-i Kebir, 1236 yılında yapılan Hunat Camii, 1249 tarihli Hacı Kılıç Camii, aynı tarihlerde yapılan Han Camii ve Lale Camii hep aynı karakterde abidevi Selçuklu eserlerinden bazılarıdır. Ortak özellikleri; geniş mekanlı, kitlesel, loş ışıklı olmalarıdır. Portal (kapı) minber ve mihrapları özellikle belirtilmiştir. Portal ve mihraplar taş işçiliğinin, minberler ağaç işçiliğinin şaheserleridir.

Medrese yapılarından en önemlisi 1205 yılında Selçuklu hanım sultanlarından Gevher Nesibe adına yaptırılan dünyanın ilk tıp medresesi (üniversitesi) ve hastahanesidir. Kare bir avlu etrafında sıralanmış odalardan meydana gelen bitişindeki hastahane de her türlü hastalığın hatta akıl hastalarının bile tedavi edildiği devrini çok aşan bir eserdir.

Hunat medresesi, Hacıkılıç Medresesi, Sahibiye Medresesi, Seraceddin Medresesi, Köşk Medresesi v.s.'de aynı şekilde kare planlı yapılmış ve abidevi portalleriyle devrinin güzide örnekleridir.

Kümbet yapılarına gelince eser çokluğu ve güzelliği yönünden Kayseri Ahlat'tan sonra ikinci sırayı alır. Döner Kümbet dünyaca tanınan nadir örneklerdendir. Hanut Kümbeti, Gevher Nesibe Kümbeti, Hasbek Kümbeti, Han Camii Kümbeti, Ali Cafer Kümbeti, Köşk Kümbeti v.s. aynı devrin güzel mimari örnekleridir. Kümbetler Orta Asya Türk çadırları biçiminde, piramit külahlı, çokgen gövdeli abidevi mezar yapıları oluyor. Mezar, kaide kısmının içinde toprak kısımda bulunur.

Aşevleri, hıfz odaları, mescitler, hamamlar, köp-rüler, bedestenler, çarşılar özellikle çeşmeler gibi daha birçok eserler yapılmış ancak günümüze çok azı kalabilmiştir.

Osmanlılar döneminden ise kalabilenler kale içinde Fatih Camii, Mimar Sinan'ın yaptığı Kurşunlu Camii, Kapalı Çarşı, birkaç da çeşme ve bedestenlerdir.

Bütün bu yapılar şehir manzarası içinde güzelim Selçuklu Türk evleri arasında muhteşem yerlerini alıyorlardı. Ancak günümüzde, zevksiz çok katlı bina yığınlarıyla yok edilen Türk Mimarisi ayakta kalabilenlerle geleceğe uzanmaya çalışıyor. Hiç olmazsa yeni yapılarda Türk geleneği biraz da olsa yansıtılabilir veya doğrudan doğruya yeni teknik imkanlarla da Türk şehir karakteri korunabilirdi fakat şu anda araştırmak, geliştirmek bir yana büyük bir işthla yıkım devam ediyor.

MİMAR SİNAN

Osmanlı Devleti'nin en parlak devrinin en büyük mimarı, Kocasinan adı ile de anılan Mimar Sinan, 1490 senesinde Kayseri'nin Ağırnas Köyü'nde doğdu. Abdülmennan oğlu Sinan, Yavuz Sultan Selim Han zamanında, 1512 yılında devşirme olarak İstanbul'a geldi. 1514'de Çaldıran, 1517'de Mısır seferlerine katıldı. Kanuni Sultan Süleyman Han zamanında yenicereyi oldu. 1521'de Belgrad, 1522'de Rodos seferlerinde bulunarak atlı sekban oldu. 1526'da katıldığı Mohaç Meydan Muharebesi'nden sonra sırası ile acemioğlanlar yayabaşılığı, kapı veya yayabaşılığı ve zemberekbaşılığı

yükseldi. 1532'de Alman, 1534'de katıldığı Tebriz ve Bağdat seferlerinden dönüştü Haseki rütbesini aldı. Bağdat seferinde Van Kalesi muhasarasında, göl üzerinden geçecek kalyonları inşa edip üzerine top yerleştirdi. 1537'de Korfu ile Pulya ve 1538'de de Karabuğdan seferlerine katılan Mimar Sinan, Karabuğdan seferinde seferdeki mimarların Prut Nehri üzerine köprü inşa edememeleri orduyu güç durumda bıraktı. Bu işe o sırada Sinan talip oldu ve 13 gün gibi kısa bir zamanda ordunun bütün ağırlığıyla geçebileceği büyük bir köprü inşa etti. Bu başarısıyla Kanuni Sultan Süleyman'ın dikkatini çekti. Aynı yıl "Reis-i Mimarın-ı Dergah-ı Ali" rütbesi ile Başmimarlığa getirildi. Hayret uyandırıcı güzellikte çok sayıda eserler verdi.

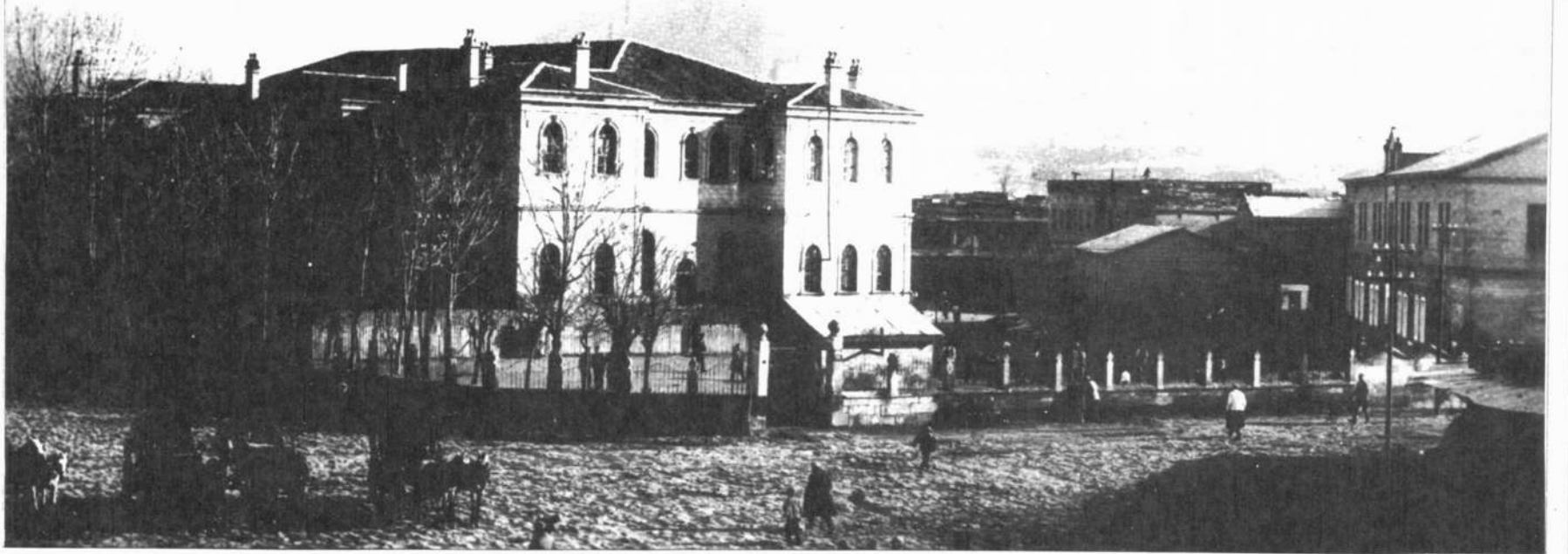
Mimar Sinan'ın İstanbul'da Mimarbaşı olmadan önce inşa ettiği ilk eseri Haseki Külliyesi'dir. Bu külliyyede devrinin bütün mimari unsurlarını birleştirmeyi başararak camii, medrese, sıbyan mektebi, imaret, Darüşşifa'dan meydana gelen bu site onu sanat kabiliyetinin ilk hareket noktası oldu. Mimarbaşılığa getirildikten sonra da kendi gelişme grafiğinin üç ayrı merhalesini teşkil eden Şehzade Camii, Süleymaniye Camii ve Selimiye Camii büyük ilgi topladı. Kendisi "bu eserlerin ilkinin çiraklık, ikincisinin kalfalık, üçüncüsünün de ustalık eseri" olduğunu söyleyerek bu gelişme çizgisini ortaya koydu. Mimar Sinan, özellikle Batılı mimarların İslam aleminde Ayasofya'nın kubbesinden daha büyük bir kubbenin inşa edilemeyeceği iddiasını, kendisine ciddi bir problem saydı. Ustalık eseri Selimiye'yi inşa ederken bu iddiaya cevap verme arzusunu ifade etti. Bunu da Ayasofya'nın kubbesini geçerek ortaya koydu. Sinan, kendi hatıratında bu konuda şöyle der:

"Kefere-i Fecere'nin mimar geçinen takımının Ayasofya'nın kubbesinden daha büyük bir kubbenin Müslüman mimarlarca yapılamayacağı yolundaki iddiası, benim yüreğime dert oldu. Bunun için Selimiye'nin kubbesini dört arşın daha geniş ve altı arşın daha yüksek inşa ederek onlara cevap verdim."

Sinan'ın Edirne'de inşa ettiği Selimiye Camii'nin kubbesi, hakikaten Ayasofya'nın kubbesine üstten bir miğfer gibi oturacak şekilde varlığını devam ettirmektedir. Bu camiye yaptığı dört minare üçer şerefelidir. Her şerefesine ayrı ayrı merdivenlerden çıkılmaktadır.

Mimar Sinan, İstanbul'da Kanuni Sultan Süleyman adına inşa ettiği Süleymaniye Camii'nde ve Selimiye'de ortaya koyduğu mimari üslupta beş asırdan bu yana Türk mimarisinin ilk milli sentezini meydana getirdi. Bugün bile mimarlık eğitimi ve inşa imkanları en üst seviyeye çıktığı halde Sinan'ın eserlerindeki üslup, estetik ve proje derinliği aşılamadı. Mimar Sinan, 50 yılı bulan mimarbaşılığında döneminde 84 camii, 52 mescid, 57 medrese, 7 darülkurra, 22 türbe, 17 imaret, 3 darüşşifa, 5 su kemeri, 8 köprü, 20 kervansaray, 35 saray, 8 mahzen ve 47 hamam olmak üzere toplam 365 eser vücuda getirmiştir.

Mimar Sinan çalışkan, dürüst, inançlı kişiliği ile Türk sanatının yüzü aklı olma özelliğini daha asırlarca koruyacaktır. 1588'de bir asra yakın bir ömür sürdükten sonra, İstanbul'da vefat etti. Süleymaniye Camii'nin bir köşesine kendisi tarafından inşa edilen küçük türbesine defnedildi.

Osmanlı tarihinde 2. Abdülhamit döneminde yapılan, Osmanlı klasik süslemesiyle bezenen, cephelerinde yontma taş kullanılan tarihi Kayseri Lise-i'nin 1930'lardaki halini, devrini tamamlayarak tarih olan geleneksel yaşamın ayrılmaz parçası; pırıl pırıl meşin çamurluklu arabacılarımız fayton ve doru atlarımızı gösteren bu resim sayın Mehmet Erkekkaşe'nin özel arşivinden alınmıştır. Kendilerine teşekkür ederiz.

KAYSERİ'DE YETİŞEN MEŞHURLARDAN BAZILARI...

Şem'un Aleyhisselam, Melik Mehmed Gazi, Melikgazi, Ali Evran, Nureddin Sultanşah, Alaeddin Keykubad, Seyyid Burhaneddin, Gevher Nesibe, Hunat "Mahperi" Hatun, Bostancı Baba, Abdulmuhsin El Kayseri, Emir Çoban, Alaeddin Eretna, Davud-u Kayseri, Kadı Burhaneddin, Muzaffereddin Şeyh Müeyyed, Somuncu Baba, Sulipaşa Hatun, Abdi Dede, Muineddin Pervane, Evhaüddin Kirmani, Fatma Bacı, Zeynel Abidin, İbrahim Tennuri, Süleyman Bey, Mimar Sinan, Piri Mehmed Paşa, Şeyh Şaban Haz. Taceddin-i Veli, Seyit Halil Devletli, İncili Çavuş, Seyrani, Nişancı Mehmed Paşa, Mehmet Raşit Efendi, Dadaloğlu, Cemil Baba, Şeyh Siraceddin-i Kayseri, Necmeddin İmad, Ebu İshak Alemdar Kezaruni, Molla Tatar, Şeyh Rükneddin Sincani, Muin Fezyioğlu, Ahmet Hilmi Güçlü, Turhan Fezyioğlu, Hacı Ömer Sabancı, Ali Nisari, Ahmet Remzi Akyürek, Yaman Dede, Osman Kavuncu, Belig, Aşık Hasan, Hacı Torun Efendi.

KAYSERİ LİSESİ'NDE OKUYAN BAZI ÜNLÜLER

A.Halim Aras	TBMM Başkan Vekili
Göksel Arsoy	Sanatçı
Ahmet Atalay	Bilim Adamı
Niyazi Bahçecioğlu	Kayseri Bld. Başkanı
Şevket Bahçecioğlu	Melikgazi Bld. Başkanı
Ahmet Başsoy	Devlet Adamı
Prof.Dr.Jale Baysal	Bilim Adamı
Saadettin Bilgiç	Eski Bakan
Doç.Dr. Nihat Bilgin	MEB Eski Müsteşarı
Osman Bölükbaşı	Eski Milletvekili
Behçet Kemal Çağlar	Şair
Sabahattin Çakmakçıoğlu	Eski Bakan
Mustafa Dağlı	Milletvekili
İhsan Dede	Devlet Adamı
Mustafa Derin	Politikacı
Prof.Dr. Feyzi Fezyioğlu	Bilim Adamı
Turhan Fezyioğlu	Eski Bakan
Abdullah Gül	Milletvekili, Bakan
N.Mehmet Kaşıkçıoğlu	Eski Milletvekili
Osman Kavuncu	Politikacı
Prof. Dr. İhsan Ketin	Bilim Adamı
Prof. Dr. Naci Kınacıoğlu	Bilim Adamı
Prof.Dr. A.Hulusi Köker	Bilim Adamı
Feyyaz Köksal	Politikacı
Ali Rıza Önder	Devlet Adamı
Korkut Özal	Eski Bakan
Turgut Özal	Cumhurbaşkanı
Prof.Dr. Mehmet A. Özdemir	Bilim Adamı
Yekta Güngör Özden	Anayasa Mahkemesi Bşk.
Dr. Ziya Özel	Bilim Adamı
Prof. Dr. Bahir Özgencil	Bilim Adamı
Halil Özsoy	Milletvekili
Prof.Dr.Mehmet Ö.Palamuto.	Bilim Adamı
Emel Sayın	Sanatçı
Mehmet Yazar	Eski Bakan
Nuh Naci Yazgan	İşadamı
M.Bahattin Yücel	Milletvekili, Bakan

İsimler alfabetik sıraya göre yazılmıştır.

İŞADAMLARI / BUSINESSMEN

Kayseri, Türkiye ticaret ve sanayiini kuran, ülkemizin ekonomisini ayakta tutan bir çok iş adamı yetiştirmiştir. Kayserililerin ticaret ve sanayideki başarıları dilden dile yayılarak sınırlarımız dışına taşmıştır. Bu başarılı işadamlarından bir bölümü şunlardır:

Kayseri has raised many businessmen who have established Turkey's commerce and industry and who have sustained the economy of Turkey. The successes of the citizens of Kayseri in commerce and industry have been spread from tongue and have been carried outside of Kayseri's borders. A number of these successful businessmen are as follows:

Nuh Naci Yazgan, Hacı Ömer Sabancı, Sakıp Sabancı, Şevket Sabancı, Hacı Sabancı, Erol Sabancı, Özdemir Sabancı, Güler Sabancı, Mustafa Özgür, Nuri Has, Kadir Has, Kemal Dedeman, Murat Dedeman, Nuh Mehmet Baldöktü, Nuh Mehmet Kü-çükçalık, Nurullah Narih, Halit Narin, Nuh Kuşçulu, Mehmet Yazar, Nuh Eskiyanan, Ahmet Eskiyanan, Muharrem Eskiyanan, Fikret Eskiyanan, Rifat Hisarcıkıoğlu, Hüseyin Bayraktar, İzzet Bayraktar, Nuri Beğendik, Mehmet Beğendik, Hamdi Beğendik, Cemal Hattat, Emin Hattat, Ahmet Hattat, Mehmet Hattat, Mustafa Özkan, Mustafa Şahin, Enver Durmaz, İdris Demirel, Cemal Bilgin, Rifat Gönen, Osman Kavuncu, Kamil Özsarıyıldız, Yılmaz Büyüknalbant, Mustafa Çapar, Mehmet Çalık, Adem Çilsal, Nuri Cingilioğlu, Halit Cingilioğlu, Asım Kibar, Fikret Gazioğlu, Mahmut Kuşçulu, Ahmet Hatemoğlu, Ertuğrul Hatemoğlu, Şükrü Malaz, Rasim Yurttaş, Mehmet Kayran, Betoncu Kardeşler, Mustafa Alikişoğlu, Mehmet Karamancı, Ahmet Karamancı, Osman Düşünel, Yavuz Altop, Muharrem Daloğlu, Abdurrahman Nantu, İbrahim Özbıyık, Mustafa Özhamurkar, Mustafa Köseoğlu, Ahmet Poyraz, Arif Molu, Faruk Molu, Üveyiz Molu, Saadettin Erkan, Mehmet Uzandaç, Ali Rıza Özderici

OKULUMUZUN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE BUGÜNLERE NASIL GELİNDİ?

1. MODERN EĞİTİME GİRİŞ

19. Asır başlarına kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun muhtelif birimlerinde olduğu gibi Kayseri'de de medrese devri eğitim ve öğretimi uygulanıyordu.

17. Yüzyıl'dan 19. Yüzyıl'a kadar Avrupa devletlerinin üstünlüğünü yalnız askeri sahada gören ve mesafeyi kapatmak için askeri müesseseleri batı ilim, teknik ve eğitim tarzına göre islah etmeyi yeterli bulan Osmanlı devlet adamları, II. Mahmut ve Tanzimat devirlerinde, Batı'nın her alanda kesin üstünlüğünü kabul ederek devletin bütün müesseselerinde islahat yapmak ihtiyacını hissetmişlerdir. Ne var ki ilk önce islahatın veya yeniliğin hangi alanlarda yapılması gerektiği hususunda bir plan-program ve düşünmeye sahip değildiler. Fakat devletin yaşaması için islahat yapılmasının gerekli olduğu fikri, az da olsa bazı aydınlar ve devlet adamlarınca benimsenmişti. Bu da önemli bir adım olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma ve yenilik hareketleri daha ziyade askeri, siyasi, idari ve bir dereceye kadar da içtimai alanlarda yani, padişah ve sadrazamların doğrudan doğruya yetkisi ve denetimi altında bulunan müesseselerde başlatılmış ve devam ettirilmişti. Çünkü söz konusu müesseselerdeki yenilikler gerek muhafazakarların gerek halkın dikkatini çekmediği gibi onların düşünce ve anlayışlarına ters düşmüyordu.

Hatta uzun zaman islahatçılar, ulema ve onun kontrolü altında bulunan halkın tepkisine yol açacak kültür, eğitim, hukuk ve diğer sosyal müesseselerde değişiklik ve yenilik yapaak köklü tedbirler almaya teşebbüs etmediler. Bu yüzden modern eğitim ve öğretim alanında XIX. Yüzyıl'ın ikinci yarısına kadar ciddi hiç bir yenilik hareketine girişilmemiştir.

Eğitim-öğretim alanında yapılacak yeniliklere en büyük engel, şüphesiz asil özelliği kaybeden medreselerdi. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'ın ilanına kadar memleketin eğitim-öğretim ve adalet hayatına doğrudan doğruya; idaresine de kısmen hakim olan medreselerin devletin istediği sivil, askeri, adli memur ve idarecileri yetiştirmek suretiyle faydalı işler gördüğü muhakkaktır fakat medreselerin sonları her türlü ve ileri düşünceye engel olan yuvalar haline geldikleri de bir gerçektir.

Medrese çevrelerinin muhalefetine rağmen ilim ve teknikle mücehhez Avrupa devletlerinin kuvvetlenmesi karşısında endişe ve telaşa dönen islahat taraftarları, devlet adamlarının gayretleriyle 1727'de İstanbul'da ilk matbaa kuruldu. 1773'de Mühendis-hane-i Bahre-i Hümayun, 1786'da yeniçeri ocağı kaldırıldığı gibi 1827'de Mekteb-i Harbiye tesis edildi.

1830'dan sonra ikinci Mahmut'un açmış olduğu reform dönemi, kendisinden öncekilere kıyas edilirse, daha şuurlu, şumulü ve nisbeten cesaretli olduğu görülür. Ayra Osmanlı toplumunda ilk derin zıtlıkla-

rın, muhafazakar ilerici çekişmelerinin müesseselerde ortaya çıkması ve Osmanlı devletini Tanzimat'ın ilanına kadar götürmesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

İkinci Mahmut Batı teknik, ilim ve düşüncesinin ancak maarif ve hukuk yoluyla Osmanlı Devleti'ne girebileceğine inandığı ve değerini kavramış olduğundan hızla işe koyuldu. Eğitim medresenin tekelinden kurtarılarak devletin denetimi altına alınmasına çalışılmıştır. Nitekim "Meclis-i Umur-u Nafia"nın 1838'de hazırlanmış olduğu maarifle ilgili rapor ve arkasından yeni mekteplerin açılması, medrese dışında modern örneklerdir. Bu bakımdan Osmanlı İmparatorluğu'nda modern eğitim alanında teşkilatlanma "Melis-i Umur-u Nafia" içinde olmuştur. Aynı zamanda 1838'de maarif hakkında rapor hazırlayan komisyonla da, merkezi teşkilatın kuruluşuna doğru bir adım atılmıştır. Başka bir deyişle medrese dışında, maarif işleriyle uğraşan bir kurumu ortaya çıkarma hazırlıkları başlamıştır. (Meclis-i Umur-u Nafia'nın 1838 tarihinde "Umur-u Marif-e mütaallik" işler hakkında hazırladığı layiha, her ne kadar çağdaş eğitim sistemini önermiyorsa da bazı yenilikler taşıdığı muhakkaktır.

Teşkilat ve düşünce yönünden getirilen bu yenilikler üzerine II. Mahmut İmamzade Esat Efendiye Anadolu payesiyle Mekatib-i Rüştîye Nazırlığı'na tayin etti. Baş Katipliği'ne de Mehmet Latif Efendi adında biri getirildi. 1838'de irade ile kurulan "Metatib-i Rüştîye Nezareti" ile geleneksel Osmanlı Eğitim ve Öğretim sisteminde bir çatlama meydana gelmiştir. Bu çatlama Tanzimat döneminde iyice büyüyerek Osmanlı eğitimine dünya görüşüyle, eğitim anlayış ve metodlarıyla birbirine tamamen zıt ve düşman iki kutbun doğmasına yol açtı. Neticede her alanda olduğu gibi, maarif alanında da "ikilik" (eski-yeni, medrese, mektep, dini-laik-ülema-Aydın, Batı-Doğu, Şeriat-Hukuk, Dünyevi-Dini Bilgiler...) gerek ve Cumhuriyet devrine kadar sürecektir.

2. MODERN EĞİTİMDE ZITLIKLAR

1839-1918 yılları içine alan Tanzimat (okul) devrinde Türk Eğitim Tarihi'nde yeni yeni, kıpırdanmalar başlamıştır. 1839'larda Osmanlı İmparatorluğu'nda eğitim müesseselerinin genel durumunu şöylece özetlemek mümkündür.

A-Müslümanlara ait okullar (Sıbyan mektepleri, medreseler, çeşitli askeri okullar, enderun v.s.)

B-Gayri Müslümlere ait okullar (Bulgar, Rum, Ermeni, Yahudi, Sırp gibi çeşitli cemaatlerin okulları)

Bütün bu okullar birbirinden metod, felsefe ve dini-Siyasi inanç yönünden ayrı idiler. Dolayısıyla Osmanlı toplumunda birleştirici olmaktan çok, parçalayıcı unsurlar olarak varlıklarını sürdürüyorlardı. Kısaca eğitim sisteminde ve müesseselerinde herhangi bir bütünlük söz konusu değildi.

Yanlı bir uygulama sonucu, azınlık kendi cemaat

okulları ile kaynaşmalarına imkan verilirken, Türk toplumu medrese, mektep ikiliği ve rekabetiyle ağır yaralar aldı. Bu ikilik Türk aydınlarının ve devlet adamlarının medrese ve mektep zihniyeti etrafında ikiye bölerek, birbiriyle amansız bir müadeleye sevk etmiştir. Bu mücadele zamanla siyasi bir görünüme büründüğünden İmparatorluğu zaafa uğramıştır. Zira her iki zihniyette İmparatorluğu ve maarif sistemini modernleştirecek ilmi ve kültürel temellerden yoksundu. Medrese kendi kabuğuna çekilmiş, mektep ise taklitçilikten bir adım öteye gidememiştir. Dolayısıyla yeni bir gerçek eğitim sistemi vücuda getirilememiştir. Bu dönemde medrese dejeneredir. Mektep şuursuz ve hedefsizdir.

Tanzimat döneminde devlet tercihini "okul" lehinde yaptığı için "yeni bir Osmanlı toplumu" meydana getirme görevi de okullara verilmiştir. Ancak, bu yeni okullara Türk öğreniler gittiği için, istenilen siyasi hedefe varılmamıştır. Belki bir dereceye kadar Türk çocukları "Osmanlılaştırılmış" veya "Avrupalılaştırılmıştır".

Türk çocuklarına bu eğitim uygulanırken, diğer gayrimüslim cemaatler kendi milli okullarını kurarak ve çoğaltarak yine kendi çocuklarına milli bir eğitim ve öğretim veriyorlardı. Ayrıca bu devirde yabancılar da imparatorluk da çeşitli maksatlarla okullar kurmak hakkı elde edilince, pek çok yabancı okullar açılmaya başlanmıştır. Bunlara bir de özel okullar eklenince Osmanlı eğitim sistemi, tamamen parçalanmış bir manzara arz eder bir hale gelmiştir.

1876'dan sonra Osmanlı eğitiminde bir denge kurmak gayretleri görülür. Bu dönemde devlet imkanlarıyla önemli illerde "vilayet matbaaları" kurulmuş ve matbaalarda "vilayet gazeteleri" çıkarılarak bir kültür-egitim politikası uygulanarak, çeşitli eğitim müesseseleri arasında dengeye dayanan bir siyaset güdüldüğü açıkça görülmektedir.

Denebilir ki modern eğitimin ilk adımları bu dönemlerde atıldı. Yeni yeni okullara devletçe mali yardım, eğitim giderleri için vergi yolu ile kaynak temini, okul yapmak, öğretmen yetiştirmek, devletçe öğretmen tayini, maarif merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması, darülfünununun açılması ve ayrıca bütün bunların Türkler'in çoğunlukta olduğu yerlere, özellikle Anadolu'ya yönelik olması eğitimdeki şuurlanmanın belirtileri olarak kabul edilebilir. Öte taraftan azınlık okulları ve yabancı okullar az-çok kontrol altına alınmıştır. Bu okullara Türk öğretmenler tayin edilmiş fakat öncelerden verilen haklar yüzünden bu okulların zararlı faaliyetlerinin gözüne geçilememiştir.

Tanzimat döneminde bir türlü İstanbul dışına götürülemeyen maarif hizmetleri, ancak 1878'den itibaren imparatorluğun her köşesine devlet eliyle götürülmeye başlanmıştır. Vilayetleri özellikle Türklerin çoğunlukta olduğu Anadolu'ya modern eğitim ve öğretimi yaymanın bir zaruret haline geldiği ve imparatorluğun yaşamasının bu teşebbüslere bağlı olduğu görüşü benimsenmişti. Vilayetler hakkında ıslahat raporlarında maarife geniş yer verilmesi, valiliklere gönderilen emirlerde; Maarifle ilgili hususların çokluğu, bu devirlerde taşra eğitim ve öğretimi ile ne kadar ilgilenildiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Diğer önemli bir yenilikte 21 Ocak 1871'de

yayımlanan İdare-i Umumiyeye-i Vilayet Nizamnamesi'nin 25 ve 26 maddelerindeki Vilayetlerdeki maarif müdürlerinin görev ve yetkilerinin açıklanmasıdır. 1882 (25 Recep 1299) tarihli resmi ilanla hükümet maarif müdürlüklerine gereken önemi vermiştir. Ancak 1882'den sonra her vilayet merkezine ihtiyaç duyuldukları Maarif Müdürü verilmiştir. 1891 yılına kadar pek çok vilayet merkezine ihtiyaç duyuldukları Maarif müdürlüğüne kavuşmuştur. Bu durum 1898 yılına kadar sürmüş, Hicaz hariç bütün vilayetler maarif idaresine kavuşmuştur.

1892'DE MAARİF MÜDÜRÜ BULUNAN VİLAYETLER

1. Basra	8. Ankara	15. Erzurum	22. Kosova
2. Bağdat	9. Aydın	16. Mamure Tülaziz	23. Vanya
3. Halep	10. Adana	17. Van	24. İşkodra
4. Suriye	11. Sivas	18. Trabzon	25. Manastır
5. Beyrut	12. Kastamonu	19. Rodos	
6. Bursa	13. Diyarbakır	20. Edirne	
7. Konya	14. Bitlis	21. Selanik	(1310 tarihli devlet Salnamesi)

Eğitim öğretim alanında girilen yeni hamlelerle ortaya konulan tablo şuydu:

1- Modern eğitim sistemi, medrese eğitimi aleyhine genişledi.

2- Talim, Terbiye ve tedarik denilince, modern eğitim anlaşılmaya başladı.

3- Eğitim ve öğretim dini alandan, dünyevi alana kaydırıldı.

4- Eğitim politikası, plan ve programları devlet tarafından yazılı olarak tespit edildi.

5- Kanunların tatbiki için maarif teşkilatı düzenlendi ve genişledi.

6- Okulların yapısını ve bu hususta her türlü reform hareketinin yapılması hükümetin yetkisine bırakıldı.

7- Eğitimde 'İkilik' kanunen tescil edilerek medrese ve modern eğitim sahaları birbirinden tamamen ayrıldı.

İşte bu yeni görüş ve anlayış her gün gelişerek imparatorluğun her tarafına yayılmaya başladı. Hızla kurulan Vilayet teşkilatlarında yeni usulle okullar açılmaya başladı. Bir yönden Türk okulları açılırken, bir yandan da yabancıların ve azınlıkların okul açma gayretleri ilgi çekiciydi.

3. İDADİLERİN AÇILMASI

1869'a kadar İmparatorlukta Rüştiyelerin sayısı oldukça artmış. İstanbul'da pek çok meslek okulu ve yüksek okul açılmıştı. Buna rağmen ne vilayetlerde rüştiye üstüne bir okul, ne de İstanbul'da yüksek okullara öğrenci yetiştirecek (Rüştiye dışında) bir okul vardı. Sadece 1868'de İstanbul'da Galatasaray Sultanisi açılmış ise de, vilayetler bu gibi kuruluşlardan tamamiyle mahrum kalmışlardır. Dolayısıyla İdadi okulların kurulması ve açılması hem öğretim, hem de siyaset bakımından zaruret haline gelmiş idi. 1869 Nizamnamesinde İdadi Okullarına yer verilmiş ve bunlarla ilgili hususlar aşağıdaki maddelerde tesbit edilmiştir. (2)

1- İdadi okulları, rüştiyelerden mezun olan müslim ve gayri-müslüm çocukların bir arada öğretim yaptıkları yerdir.

2- 1000 haneden fazla ve buldukları yerin önemine göre seçilecek her kasabada birer idadi okulu yapılacaktır.

3- İdadilerin yapım masrafları öğretmen ve hademe maaşları ve diğer giderleri Vilayet Maarif İdaresi sandığından karşılanacaktır.

4- Her İdadinin muavinleriyle beraber altı öğretmeni bulunacaktır.

5- Her idadinin yıllık tahsilatı, personel giderleriyle birlikte 80.000 kuruş olacaktır.

6- İdadilerin öğretim süresi 3 yıl olup, şu dersler okutulacaktır.

1. Türkçe kitabet ve inşaa	6. Coğrafya	11. Handese ve İlm-i Mesaha
2. Fransızca	7. Tarih-i Umumi	12. Hikmet-i Terbiye
3. Kavanin-i Osmaniye	8. İlm-i mevale	13. Kimya
4. Mantık	9. Cebir	14. Resim
5. İlm-i Servet-i Millet	10. Hesap ve defter tutma	

Maarif Nizamnamesinde hemen açılmaları öngörülen İdadiler 1873 tarihine kadar açılmamıştır. 1872 tarihinde Maarif Nazırı Sadrazama bir teskere yollayarak idadilerin bir an önce açılmalarının gerektiğini gerekçeleriyle belirtmiş ve tezkerenin sonuna da şu maddeleri eklemiştir. (3)

1- İstanbul'da Darülmaarif binasının Nümune-i İdadiye çevrilmesi

2- İdadilerin icabına göre İngilizce, Fransızca ve Almanca derslerinin okutulması

3- İdadilere öğretmen yetiştirmek için Darül-Mualiminde İdadi şubesinin açılması ve mezunlarının rüştiye öğretmenlerinden 200 kuruş fazla verilmesi

4- İdadilerde, derslerin önemine göre öğretim kadrosunun hiç olmazsa 10 kişilik olması ve gerekirse bir müdürle iki hademe tayin edilmesi, gibi tekliflerden ibaretti.

Bu teklifler uygun karşılanmış olacak ki, kısa bir müddet sonra yani 1873 tarihinde Darü'l Maarif İdadiye çevrilmiş ve böylece ilk mülki İdadi İstanbul'da açılmıştır. Vilayetlerde ise ilk defa Mora Yenişehir'inde 1875'de açılmıştır. (4)

İlk İdadiler'de okutulan dersler şunlardır:
Mekaatib-İdadiye'nin umum dersleri (5)

1) Kavaid-i Osmaniye 2) Arabi, 3) Farsı, 4) Kıraat ve Kitabe-i Türk, 5) Tarihi Umumiye-i Osmani, 6) Mükemmel Hesap, 7) Cebir-i ali, 8) Coğrafya-yı Umumiye-i Osmani, 9) Jimnastik (bazı yerlerde), 10) Mükemmel Hendese, 11) Müsellesat, 12) Resim ve Tarama, 13) Fransızca, 14) Almanca, 15) İngilizce

1869 Nizamnamesinin İdadi programlarında gösterilen 'Mantık, İlm-i mevalid, İlm-i Servet, Hikmet-i terbiye ve Kimya' derslerinin çıkarılıp yerlerine Arapça, Farsça, İngilizce, Almanca, Jimnastik ve Müsellestat (Trigonometri) derslerinin konduğunu görüyoruz.

Öğrenilmesi güç yabancı programın doldurulması, İdadi öğrenimi için geriye atılmış bir adım olarak kabul edilebilir.

İdadilerin öneminin anlaşılmasına rağmen, hemen

açılmaları yoluna gidilmemiştir. Bunda Osmanlı-Rus Savaşı'nın tesiri olduğu gibi, en büyük sebep ise parasızlıktı. Çünkü İdadiler gerek daimi giderleri, gerekse tesis ve yapım masrafları bakımından çok miktarda paraya ihtiyaç gösteriyordu.

Fakat Sadr-ı Azam Sait Paşa buna çare bulmak üzere evvelce İlköğretim için kabul edilen vergiyi kaldırmış, bunun yerine 1300 mali yılından itibaren İdadiler için yeni vergi ihdas etmişti. Bu şekilde sağlanan mali kaynaktan İdadilerin masraflarına da karşılık bulunmuş olundu. Bunun sonucu olarak Vilayetlerde İdadilerin açılmasına girişildi. Nitekim ilk hamlede 1885 (1302) yılında Bursa, Edirne, Yanya, Çanakkale'de birer İdadi açılmıştır. Aynı yıllarda İzmir-Selanik, Halep, Rodos, Konya, Priştine, Serfice, Gümülcine, Manisa, Adana, Halep, Kudüs, Maraş, Kırşehir, Çankırı, Teke, Bitlis, Muş, Kastamonu, İzmit ve Sivas şehirlerinde idadi okullarının açılmasına karar verilmiş ve yapılmalarına başlanmıştır. (6)

4. İDADİLERDE PLÂN VE PROGRAM

Bu tarihlere idadilere o kadar önem verilmiştir ki, binaların mimarı tarzı üzerinde bile titizlikle kurulmuştur. İdadi binaların milli mimariye uygun yapılması arzu edilmiş ise de planların yapacak kabiliyetli mimarların yokluğu ve hal-i hazır Osmanlı mimarisinin de milli olmaktan çok uzak olduğu düşüncesiyle bundan vazgeçilmiştir. Bunun üzerine, okulların resim ve planları Paris'ten getirilerek vilayetlere gönderilmiş ve İdadiler Fransız okulları tarzında inşa edilmiştir. (7)

1887 yılında (16 Mart 1304) toplanan maarif komisyonunda İdadiler üç yıldan dört yıla çıkarılmıştır. (8) Böylece taşra İdadileri Sultani seviyesine çıkarılmış oldu. Yine taşrada gündüzü (Nehari) olarak açılmış İdadilerin zamanla leylie (yatılıya) dönüştürülmesi de kararlaştırılarak hemen uygulanmasına geçilmiştir.

İdadiler açılmaya başladıkları tarihten itibaren sekiz veya dokuz yıl sonra genel bir değerlendirilmesini 1310 (1892) yılında yayınlanan resmi bir hükümet tebliğinden öğreniyoruz. Orjinalliği bakımından tebliği aynen alıyoruz:

'Cümlenin malumu olduğu üzere hisse-i ianenin vaz'ını müteakip bairade-i seniyye Maarif Nezaketince ittihaz olunan karara tevfikah taşralarda muhtelif mekatib-i midadile tesisatına başlanmış ve yebniyesi ikmal ile küşad olunanlardan başka ifade-i vakit edilmemek (vakit kaybetmemek) ve bir taraftan binaları yapıldıkça nakl olunmak üzere icar suretiyle dedarik olunan mahallerde dahi hayli mekteb açılmış idi ki, içinde bulunduğumuz işbe sene-i tedrisiye iptidasına kadar Rumeli, Anadolu ve Arabistan vilayet ve evliye merkezlerinde hey'eti idaare ve talimiyesi müdvim ve tedrisatı havi 34 İdadi mektebi bulunuyordu. Bunlar iptidaları nehari halinde olarak açılmış ve sonraları taahhuk eden lüzum üzerine Rumeli'de Selanik, Manastır, Yanya ve Anadolu'da İzmir, Beyrut ve Şam İdadileri leylie tahvil olunmuş... taşra mekatib-i leylie iki kısma ve vilayetin ehemmiyeti haliye ve maliyesine göre mekhatibi leyliyenin dahili talebesi 50, 75, 100 ve 150 olmak üzere dört dereceye taksim olunmuş ve sancak mektepleri vilayet mekatib-i leyliesinin son iki sınıfı ailesine mahreç olarak nehari halinde bilibka bundan evvel leylie halinde idare olunanlarla beraber şimdilik

18 vilayet merkezleri mekabinin leyli olarak meceddeten ve ibkaen teşkil ve küşadına ve derecat-ı erbaa mekatibi dahili talebesinin aded-i mürettebinin nisfı raddesine tecavüz etmemek ve talimatın zeylinde gösterdiği veçhile senelere münkasimen ve şeriat-i mahsusasına tevfikân alınmak üzere dahil-i vilayatta bilcümle kazalar sunuf-u ahalisi fukara evladından meccanen talebe ahzine ve tertib olunan yeni program mucidine nehari idadiler yedi sınıf itibar edilmekle ve her ikisinde tedrisat-ı rüştiye dahi dahil bulunmakla cesamet ve ehemmiyetli derkan olan Edirne, Selanik, İzmir'den maada bulunan ve bu defa müceddeten açılacak olan vilayet ve liv merkezlerinde kadimen mevcut rüştiye mekteplerinin mukeddema şerefsadır olan irade-i seniyyeye tevfikân idadiye ile birleştirerek muallimin ve talebesinin anlara nakil ve kalbine ve işbu tertibi-i ceddidin bu sene-i kedrisiyeden itibaren mevki-i icraya vaz'ına ve teferuatına dair ol babta vuku bulan arz ve istizan üzerine irade-i seniyye-i hazret-i padişahı şeref müteallik buyurularak Nezaretçe mantuk-u münifine tevfikân icabı ve vilayet-ı azam hazratıyla maarif müdürlüklerine tebliğat-ı lazime ifa olunmuş, bu sırada Mahul, Bağdat, Basra hitta-ı Irkiye hakkında icabat-ı mahalliye göre maarifçe ayrıca ıslahat-ı muktezeye ifa ve Anadolu vilayet-i şahanesinden hisse-i ianeleri leyli mektep teşkiline ve Van ve Bitlis vilayâtından Erzurum leyli mektebine ve Mamuratülaziz vilayetinden dahi Diyarbekir mektebine münasib miktar talebinin meccanen gönderilmesi kararlaştırılarak o vilayetlerde bulunan mekabid-i İdadiye yeni programları beş sınıf üzerine nehari halinde ibka edilmiştir.'

Anlaşıldığı gibi taşra idadileri, beş ve yedi yıllık olmak üzere ikiye ayrılmışlardır. Böyle bir ayırma yine mali imkansızlıklar yüzünden gidilmiştir. Zira her vilayet ve sancakta yedi yıllık leyli idadiler açılmaya herşeyden önce devrin maarif bütçesi yeterli değildi. Bundan ötürü sancaklarda ve maarif geliri az olan vilayetlerde beş yıllık nehari açılması uygun görülmüştür. Her iki tip İdadi de rüşkiye sınıflarını içine alıyordu. Leyli İdadilere ücretsiz öğrenci alındığı gibi ücretli öğrenci de kabul ediliyordu. (9)

İdadiler hakkında tamamlayıcı bir fikir edinilmesi bakımından 1310 (1892) yılında hazırlanan talimatnamede öğrencilerle ilgili kısımlarda da şöyle deniliyordu.

İdadilere giriş şartları:

1) 'Yedi senelik mekatib-i İdadiyenin ilk üç sene ile bazı yerlerde bulunan şubeler rüşdi ve diğer senesi idadi derecesidir. Mekatib-i iptidaiden musaddak (onaylanmış) şahadetnamelerle müracat edenler, bilatihan birinci ve makatib-i rüştiye İdadilerinin kısm-ı rüştiyelerinden şahadetnameyi haiz olanlar, keza bilaitimhan dördüncü seneye kayıt ve kabul olunur.'

Beş senelik mekatib-i İdhadiyenin kezalık ilk üç senesi rüşdi derecesinde olup, diğer iki senesi İdadi ise bu nevi mekteplerde beşinci sene tahsilatını ikmal edenlere kaydedilecek ve ancak yedi senelik İdadilerin yedinci ve Dersaadet İdadihlerinin dördüncü senelerinden neş'et edenlere tam idadi şahadetnamesi kılınacaktır.'

'Beş senelik İdadileri ikmal edenler, aldıkları şahadetnameleri ibraz ettikleri halde yedi senelik İdadilerin altınca ve Dersaadet İdadilerinin üçüncü senelerine ve yedi senelik idadi şahadetnamesini haiz olanlar nizam-ı mahususasına tevfikân evkat-i

muayyenesinde Dersaadet mekatib-i aliyesine kabul olunurlar. Suret-i hususiyede tahsil edenler bilimtihan müstehak oldukları sınıflara alelusul alınırlar.'

2) Okula girmek isteyenlerin sağlık raporu, aşı kağıdı, osmanlı teskeresi, daha evvel bitirdikleri okulun diplomasını getirmeleri ve 15 yaşını gelmemiş olmaları gerekir.

3) Maarif vergisi veren ecnebilerin çocukları İdadilere kabul olunur.

4) Ücretsiz alınacak yatılı talebenin miktarı, toplam yatılı talebenin 1/3'ünü geçemez. Fazla sayıda ücretli yatılı talebe alınması, okul binasının kapasitesine bağlıdır. Gündüz talebe sayısı sınırlı değildir.

5) Okul ücreti 12 Osmanlı lirası olup, üç taksitte ödenir. Öğle yemeğini okulda yemek isteyen gündüzlü talebeden ayda 50 kuruş alınır.

6) Ücretsiz alınacak talebenin fakir, kimsesiz ve terbiyeli olması şarttır. Fazla müracaatı eden olursa aralarında müsabaka imtihanı yapılır. Her kaza, verdiği maarif vergisi nisbetinde ücretli talebe kontenjanından faydalanır.

Mükafat ve cezalar:

1) Okula devam eden, çalışkan ve terbiyeli olan talebeye 'Aferin', 'Tahsin' ve 'İmtiyaz' adıyla üç türlü mükafat verilir. Beş imtiyaz alana bir kitap hediye edilir.

2) Cezalar: 'Tenbih', 'Tekdir', 'Nişane-i tevbih', 'İzinsizlik', 'Tekdir-i aleni', 'İhrac-ı muvafakat' ve 'İhrac-ı kat'idir.

İmtihanlar: 1) Sene içinde üç ay ara ile iki yazılı imtihan ve sene sonunda genel imtihanlar yapılır.

2) Notlar: 9-10 alıyyül'ala; 7- 8 ala; 6 karib-i ala; 5 vasat; 4 karib-i vasat; 3 zayıf, 1-2 sıfır olarak kabul edilir.

3) İstanbul ve yedi yıllık taşra idadilerinin son sınıf talebelerinden imtihanda başarı gösteremeyenlere ikinci imtihan hakkı verilir. Bu imtihanda yalnız bir dersten beşten aşağı not alırsa, üçüncü bir hak daha kazanır.

128 md'lik bu talimatname, devri sonunda kadar vilayet ve sancak idadilerinde uygulanmıştır. İdadilerin bu şekilde düzenlenmesiyle, bunlara olan mesela, 120 kişilik olarak yapılan Erzurum İdadisinde talebe sayısı 400'e çıkmış ve diğer idadilerde de buna benzer önemli artışlar olmuştur. Bu arada yeni idadilerin açılmasına devam edilmiştir. 1905-1906 yılı istatistiklerine göre, Abdülhamid devri sonunda bütün imparatorlukta idadilerin durumu şöyledir: (10)

RESMİ İDADİLER

Bulunduğu Vilayet	İdadi Sayısı	Bulunduğu Vilayet	İdadi Sayısı
İstanbul	9	Sivas	3
Edirne	6	Trabzon	1
Erzurum	2	Trablusgarp	1
İşkodra	2	Kastamonu	4
Adana	1	Yemen	2
Ankara	5	Konya	5
Bağdat	1	Kosova	4
Aydın *	5	Mamuratülaziz	2
Beyrut	5	Manastır	4
Cezayir-i Bahr-i Sefid	3	Musul	1
Hicaz	1	Van	2
Halep	3	Yanya	4
Bursa *	5	Selanik *	3
Diyarbekir	2	KAYSERİ	1
Suriye	2	TOPLAM	93

MÜSTAKİL SANCAKLARDA İDADİLER:

Not: Kayseri 1867'den 1914 yılına kadar 47 yıl Ankara'ya bağlı bir sancak durumunda olduğu için Kayseri İdadisi Ankara'daki 5 İdadi sayısına dahil edilmiştir.

Bulunduğu Yer	İdadi Sayısı	Bulunduğu Yer	İdadi Sayısı
İzmit	1	Kudüs	1
Çatalca	1	Çanakkale	1
Samsun	1	Zor	-

HUSUSİ İDADİLER:

Bulunduğu Yer	İdadi Sayısı	Bulunduğu Yer	İdadi Sayısı
İstanbul	5	Beyrut (Kız)	1
İzmir	1	Şam	1
Manisa	1	Manastır (Kız-Erkek)	2

ASKERİ İDADİLER:

Bulunduğu Yer	Talebe Sayısı	Bulunduğu Yer	Talebe Sayısı
Edirne	234	Manastır	274
Erzurum	236	Bağdat	214
Erzincan	200		

Yukardaki tablolarda görüldüğü gibi, 1896'da 54 olan taşra İdadilerinin sayısı, 1906 yılında 84'e çıkmıştır. Böylece bütün imparatorlukta 93 resmi 11 hususi, 5'i de askeri olanların dışında, ne kadar öğrenci olduğunu kesin olarak söylemek güçtür. Fakat 1896'da 54 taşra İdadisinde 7664 öğrencinin bulunduğunu biliyoruz. Bu rakamları 1321 maarif salnamesinde verilen İdadi ve öğrenci sayısı ile karşılaştırsak bir fikir edinebiliriz. :

Taşradan	1896 yılında	54 İdadi	70644
Öğrenci			
Taşrada	1901 yılında	68 İdadi	11.445 ögr.
Taşrada	1906 yılında	93 İdadi	?
Bütün imparatorlukta	1906 yılında	109 İdadi	?

Bütün duruma göre, 1896-1901 arasında, yaklaşık olarak İdadi sayısında %25, talebe sayısında %49 oranında bir artış olmuştur. 1901-1906 tarihinde ise, taşra İdadi sayısı %36 oranında artmıştır. Bu oran bütün imparatorluk için %52 civarındadır. Bu verilere göre, öğrenci sayısında da önemli artış olduğunu tahmin etmek güç değildir. Dolayısıyla, 1909 yılına gelindiğinde, bütün İdadilerdeki öğrenci sayısının 20.000 civarında olduğunu söyleyebiliriz.

5. İDADI PROGRAMLARI

İdadiler, taşrada açılmaya başladıktan sonra, ders programları da ele alınmıştır, ancak köklü değişiklik yapılmamış, sadece İl, kelam ve muhtasar İlm-i Sıyer-i Muhammediye gibi derslerin ilavesiyle dini bilgilere ağırlık verilmek istenmiştir. Devrin genel siyaseti ve anlayışı içinde böyle bir tutum tabii karşılanabilir. Bunun yanında fen derslerine de, 1869 Nizamnamesindeki ilk İdadiler için hazırlanan programlardan, daha fazla ağırlık verilmiştir.

1892'de 5 ve 7 yıllık İdadi programlarında esaslı bir ıslahat yapma ihtiyacı duyulmuştur. Bunun üzerine Maarif Nazırı Ahmet Zühtü Paşa başkanlığında bir komisyon kurularak bu işle görevlendirilmiştir. Komisyon, yazdığı bir mazbatada vazifesi

ni şu şekilde belirtiyordu: 'Taşra mekatib-i İdadiyesi programları ihtiyaç-ı hal ve zamana göre tadil ve ıslahı derece-i vücuda olduğundan bu madde-i mühimmen Komisyon-u aciznamızca ariz ve amik (enine boyuna) müzakere edilerek mekatib-i İdadiyenin teşkilinden masad-ı aslı bir taraftan mekatib-i aliye-i askeriye ve mülkiyeye girebilecek iktidharı haiz talebe ve diğer cihetten memleketin muhtaç olduğu erbab-ı malumata mahreç hazırlamak kaziyeye-i esasiye olduğundan mekatib-i mezkure bu maksada hizmet edebilecek surette tertib ve tanzimi lazimedden olduğundan, rüşdi ve İdadi derslerin şamil olmak üzere tadilen tanzim kılınan ders cetveli komisyon azası tarafından mümzi olduğu halde merbutan takdim ..... kılınmış olmakla...'

17 zilkade

İmzalar:	Aydın Maarif Müdürü
Mekteb-i Mülkiye Müdürü	Emrullah
Abdurrahman Şeref	Rumeli Maarif Müdürü
Trabzon Maarif Müdürü	Mekatib-i İdadiye Md.

Ayrıca komisyonun çalışmaları sonunda hazırlanan kitabın başlangıcında, İdadiler hakkında verilen bilgileri önemli bulduğumuzdan aynen alıyoruz: 'Mekatib-i İdadiye meratib-i tahsil itibarıyla mekatib-i İptidadiye ile mekatib-i aliye beyninde haz-i mevki olup, iptidai derecesinde bulunan mekteplerde tahsil-i mebad-i malumat edenlerin, tevsü-i daire-i malumatına ve mektabi-i aliye müstaid talebe istihzarına hizmet eder. Tecari-i vakaya müsteniden itihaz olunan kara-ı ahire nazaran mekatib-i İdadiye sınıf-ı adiyeye aliye ibaret olmak üzere iki sınıf itibar olunmuş ve vilayet-i şahane'nin mevaki-i mühimmesinde leyli olarak teşkil kılınan ve der dest teşkil bulunan mekatib-i İdadiyenin sunuf-u adiyeye ve aliyeye şamil olmak üzere müddet-i tedrisiyesi yedi seneye iblağ ve liva merkezlerine mahsul olan sunuf-u adiyeye ders cetvelleri bitemamiha müttehid olduğundan, ikinci sınıf idadilerinde ikmal-i malumat ile şahadetname alanlar mekatib-i ayişeş girebilmek için

iktisab-ı ehliyet eylemek veya tahsilin daha ileri derecesini görmek arzu ettikleri halde bilaimtihan sunuf-u iliyey girebilecekleri gibi, saye-i maarif vaye-i Hazreti Şehriyarinde birinci sınıf mekatibi İdadiye tertibat-ı müttehize şakirdanın bir kısmı eccayey devam etmek isteyenler esbab-ı mükemmele-i teshiliye istihzar kılınmıştır. İş bu iki sınıf İdadi mektebelerinin ders cetvelleriyle müfredat programları..." hazırlan-

mıştır. (12)

Bu bilgiler gösteriyor ki, Maarif Nezareti, Rüştiye-i İdadi ve yüksek okul dersleri arasında bir bağ kurmak ve aynı derecedeki okullara zamanın ihtiyacına göre müşterek programlar vermek istemektedir. Komisyonun hazırladığı ders programları şöyledir:

Yedi yıllık leyli (Yatılı) İdadilerin haftalık ders programı: Yıllar ve ders saatleri:

Dersler:	1.yıl	2.yıl	3.yıl	4.yıl	5.yıl	6.yıl	7.yıl
Ulum-udiniye	3	2	2	2	2	2	2
Arapça	3	3	3	3	2	-	-
Farsça	-	2	2	2	-	-	-
Türkçe	6	5	3	2	2	-	-
Fransızca	-	-	4	5	5	5	3
Hesap	2	2	2	3	-	2	2
Hendese	-	-	2	2	3	2	1
Cebir	-	-	-	-	-	2	1
Müsellat	-	-	-	-	-	-	1
Kozmografya	-	-	-	-	-	-	2
Makina	-	-	-	-	-	-	2
Coğrafya	2	2	2	2	2	2	-
Tarih	-	2	3	2	2	2	2
Usul-ü defter	2	-	-	-	2	2	2

Dersler:	1.yıl	2.yıl	3.yıl	4.yıl	5.yıl	6.yıl	7.yıl
Malumatı fenniye	-	-	-	-	-	-	-
Hikmet-i tabiiye ve kimya	-	-	-	-	-	3	2
Mevalid ve hıfzı's-sihha	-	-	-	-	-	-	3
Kavanin	-	-	-	-	-	2	2
Edebiyat ve ahlak	-	-	-	-	-	2	2
Hüsn-ü hat	1	1	1	1	1	-	-
Resim	1	1	1	1	1	1	1

Beş yıllık sancak nehari (gündüzlü) İdadilerin haftalık ders programı

Yıllık ve ders saatleri

Dersler:	1.yıl	2.yıl	3.yıl	4.yıl	5.yıl
Ulum-u diniye	3	2	2	2	2
Arapça	3	3	3	2	2
Farsça	-	2	2	2	-
Türkçe	6	5	3	2	2
Fransızca	-	-	4	5	5
Hesap	2	2	2	3	-
Hendese	-	-	4	5	5
Coğrafya	2	2	2	2	2
Tarih	-	2	3	2	2
Usul-ü defter	-	-	-	-	2
Malumat-ı fenniye	-	-	-	-	3
Hüsn-ü hat	1	1	1	1	1
Resim	1	1	1	1	1

1986'dan sonra ders programlarına, ahlak ve fıkıh ilave edildiği gibi bazı derslerin de müfredatı değiştirilmiştir. (13) 1902 yılında İdadilerin öğretim sürelerine göre mevcut dersleri fazla ve talebeye ağır geldiği gerekçesiyle Leyli İdadiler 8; Nehari İdadiler 6 yıla çıkarılmıştır. (2) Bunun üzerine bazı İdadilerde, ziraat ve sanayi şubeleri açılmış ve din derslerinin de saatleri azaltılmıştır. 1904 yılında Lise ziraat şubeleri kaldırılarak, İdadi kitaplarına ziraat, ticaret ve sanatla ilgili konular ve ayrıca ziraat dersi

konmasına karar verilmiştir. Öğretim müddeti ise tekrar 5 ve 7 yıl olarak kabul edilmiştir. (15) Aynı sene, 2.Abdulhamit'in emri ile bütün okullarda din ve ahlak derslerinin saatleri artırılmıştır. Bu arada bazı fen derslerinde gereken yer verilmiştir. Nitekim 1325 (1907) tarihli Bursa vilayeti Salnamesinde ve 1326 (1908) Beyrut vilayeti Salnamesinde gösterilen İdadi ders programları bu hususu teyit etmektedir. Bu program 2.Abdulhamit devrinin son uygulaması olduğundan aynen almayı uygun görüyoruz.

Rüşdiye Kısmı Dersleri (1.2.3. Sınıflar)

1- Tecvitli Kur'an Ulum-u diniye	5- Farsça	9- Coğrafya
2- Türkçe	6- Fransızca	10- Tarih
3- Ahlak	7- Hesap	11- Hüsn-ü Hat
4- Arapça	8- Hendese	12- Resim

Nehari İdadi Kısmı Dersleri (4. ve 5.Sınıflar)

1- Kur'anı Kerim ve Ulum-u Diniye	5- Farsça	10- Coğrafya
2- Türkçe	6- Fransızca	11- Tarih
3- Ahlak	7- Resim	12- Kitabet
4- Arapça	8- Hesap	13- Ziraat
	9- Hendese	14- Hüsn-ü Hat

Leyli İdadi Kısmı Dersleri (6. ve 7. Sınıflar)

Ulum-u Diniye	Müsellesat	Cebir Mevalit
Ahlak	Hıfzı's-sihha	Hikmet
Edebiyat	Hendese	Coğrafya
Kitabet-i Resmiye	Kosmorafya	Tarih
Arapça	Mekanik	İlm-i Servet
Fransızca	Fizik	Hüsn-ü Hat
Usul-ü defter	Kimya	Resim
Kavanin		

Sonuç olarak ders programları hakkında şunu diyebiliriz; Söz konusu devirde, İdadilerde uygulanan ders programları fen dersleri yönünden 1869 nizamnamesinde gösterilen programdan daha ileri seviyededir. 1892 de kabul edilen program, yürürlükten kalkıncaya kadar İdadilerde din, kültür, fen derslerine aynı ağırlığın verildiğini görüyoruz. Daha sonraki tarihlerde imparatorlukta meydana gelen bir takım olayların iç ve dış olaylar etkisiyle olacak, İdadilerde okutulan kültür derslerinin konuları daraltılmıştır. Fakat fen ve günlük hayatta lazım olacak derslere dokunulmamış ve bunlara biraz daha önem verilmiştir. 1904'ten sonra Ahlak dersinin tekrar yer aldığını görüyoruz.

Kayseri Lisesi'nin Kayseri'nin EĞİTİM-ÖĞRETİM tarihindeki yeri ve önemi (*)

YUSUF ÖZMERDİVENLİ

Kayseri Lisesi Fizik Öğretmeni

Bir millet tarihi ile millet vasfını kazanır. Onun çocukları, tarihlerini iyi öğrenmekle milletlerine layık evlatlar olur. 30 Ağustos Zaferi'ni hazırlayan, sonra da 9 Eylül'e Başkumandanı esir bırakarak kaçacak delik arayan düşmanı, İzmir'den denize dökülen zaferler zincirinin başlangıcı Sakarya Muharebesi ve zaferidir. Bu öyle bir destandır ki, pek az milletin tarihini süslemiştir. İşte bu zaferin kazanılmasında Kayseri Lisesi de "1920-1921 Öğretim Yılı mezuniyet defterine lise son sınıf talebeleri Sakarya Savaşı için cepheye gidip cepheye şehit düştüğünden bu öğretim yılında okul mezun vermemiştir". İbaresinin yazılmasına vesile olarak, bu uğurda da üzerine düşen görevi yapmıştır.

Ben emekli Hakim... Ben emekli Müdür... Ben emekli Mimar-Mühendis... Ben emekli Müfettiş... Okulumuzun eski mezunlarındanım. Yolum Kayseri'ye uğramışken, eski okulumu ziyaret etmeden geçemedim. "Müsaadeniz olursa gezebilir miyim hocam?" diye söze başlayan ikinci kata çıkınca nefesini zorla topladıktan sonra "Ah gençlik; günde şu merdivenleri kaç defa iner çıkardık, bana mısın demezdim. Şurası bizim sınıfımızdı. Tabiye muallimimiz bey, Riyaziye muallimimiz falan hanım, musiki muallimimiz..." diye hatıralarını anlatmaya başlayan bilmem kaçını kişi ile karşılaştım.

Evet bir asıra yaklaşan maziye sahip, İç Anadolu'nun kültür ocaklarından birisi en önemlisi olan Kayseri Lisesi kuruluşundan beni özel marşındaki "KAYSERİ LİSESİ'NİN NURA KOŞAN GENÇLERİ GÜZEL ANADOLU'YA GÜNEŞLER TAŞIYACAK" mısralarında canlandırılan ülkeye uygun yetiştirdiği kaçını nesli de ebediyete uğurlayacaktır.

Tıpkı insanlar gibi, bütün resmi ve hususi müesseselerin hatta alelade evlerin bile kendilerine göre yaşanmış bir hayatları vardır. Hele büyük ve yatılı maarif müesseseleri olan okullar, adeta canlı mahluklar gibidir. Onlar da ilk kuruluşlarıyla dünyaya gelmiş olurlar, yaşarlar, büyürler, gelişirler ve bazen de fertler gibi ölürlere yok olurlar.

Resmi müesseseler, bilhassa okullar eskidikçe geçmiş zamanların bütün köklü izlerini taşırlar. Olgunlaşmış insanlar gibi bütün fonksiyonlarını yapmış olurlar. Artık ananelerini kurmuşlardır ve böyle oluna sonuna kadar yaşarlar.

Bir okul yaşlandıkça, mazisi uzadıkça gelişir ve içtimai hayattaki tesiri ve rolü de nisbette artar. Bir okulun memleket kültürü alanındaki rolünü bu rolün randıman derecesini o yuvadan yetişmiş kimselerin yurda ve millete yaptıkları hizmetleri ile ölçebiliriz. Çok mütevazı asil ve vakur duran, dört duvarı içinde memleketimize asırlara kaç kuşak münevver yetiştirmiş olduğu, bu yetişenler arasında Cumhurbaşkanlığı'na, Başbakanlık'a, Milletvekillik'e, çeşitli askeri yüksek kademelere, çeşitli daire müdürlüklerine ve müdür yardımcılıklarına, doktorluğa, avukatlığa, eczacılığa, mühendisliğe, mimarlığa, öğretim üyeliklerine, ünlü

işadamlığa v.b. kademelere yükselmiş olanlarla; şair, alim, edip hatta musikîşinas ve diğer bütün mesleklerdeki kişilere bakarak anlamakta mümkündür.

Kayseri Lisesi kurulduğu tarihten bugüne kadar yetiştirdiği şehitleri, gazileri, kahramanları, büyük devlet adamları, memleketin her kademesindeki mezunları ile övünmekte, büyük sorumluluğun idraki ve gururu içinde bulunmaktadır.

Kayseri Lisesi'nin eğitim tarihinde ne derece önemli bir görev yerine getirmiş olduğunu daha iyi anlayabilmek için 1900 yılına kadar Kayseri'deki öğrenci ve öğrenim görmüş kişileri belirten bir istatistik bir göz atalım:

(16):Bu yıllarda tek resmi idadi olan Kayseri Lisesinde 85 Türk, azınlıkta da iki öğrenci vardır. Tek kız öğrenci yoktur. Beş öğretmen çalışmakta, coğrafya hesap ve cebir derslerini azınlıktan bir öğretmen okutmaktadır. Buna karşılık azınlığın orta dereceli eğitim kurumları ve öğrenci sayısı şöyledir:

1857-1872 arasında açılmış bulunan 15 orta dereceli okulda 1595 erkek, 993 kız olmak üzere 2588 öğrenci resmi idadideki iki öğrenci ile 2590'dır. Ayrıca 55 öğrencili bir de yüksek okulları vardır.

1900 yılına kadar Kayseri'nin yüksek okul çıkışlı kişiler durumu da ilginçtir.

Bitirilen Okul	Mülkiye	Hukuk	Tıbbiye	Darülmualimin	Eczacı	TOPLAM
Türk	0	1	10	3	0	14
Azınlık (Ermeni-Rum)	5	20	27	0	19	71

İşte böyle üzücü bir tablonun olduğu yıllardan hizmete giren Kayseri Lisesi'nin eğitim tarihindeki yeri çok büyüktür.

1870 de Rüştiyenin açılışından sonraki Kayseri'deki eğitim durumunu Ahmet Nazif Efendi'nin MİR'AT-İ KAYSERİ YE isimli eserinden takip edelim "...Velhasıl Kayseri şehri eğitiminin yükseltilmesi konusunda pek geri kalmış burada doğup büyüyen vatan evlatları ve de anadan yetişememiş imkanların yokluğundan da harice çıkmamıştır. Bir feyz ve parlaklık vesilesi ve cihanı aydınlatan güneş mesabesindeki meşrutiyetin şerefle doğmasını mütakip lise tedrisatı mükemmel bir hale getirilmiş köy ve kasabalarda birçok ilkokul açılması dolayısıyla. İnşa Allahürrahman istenilen elde edilmesinde başarı sağlayacak ümidi doğmuştur. Bu günkü günde Kayseri'de muntazaman bir sivil liseler, Talas'ta bir ortaokul ile iki ilkokul olduğu gibi diğer büyük köylerde ihtiyaç nisbetinde düzenli ilkokulların kurulmasına teşebbüs edilmiştir."(17)

(*)Okulumuzun tarihçesi ile ilgili bilgiler Yusuf Özmerdivenli'nin "Kuruluşunun 100 Yıldönümü'nde Kayseri Lisesi Tarihi" isimli kitabından kısaltılarak alınmıştır. Ayrıca bu yazıların bir kısmı ERCIYES DERGİSİ'nin Kasım 1982 Haziran 1983 sayıları ile "Öğretmen Armağanı" isimli kitapta yayınlanmıştır.

Eşine rastlanmayacak değer ve güzelliklerdeki tarihi eserleri sinesinde toplayan ve Anadolu'nun bütün özelliklerini taşıyan folklor hazinesinin yanında büyük ilim adamları, fikir adamları, şairler yetişmesi bakımından "Marar-ı Ulema.(18) diye adlandırılan Kayseri'mizin Medar-ı İftihar "KAYSERİ LİSESİ".

İlim, irfan feyiz verdiği bir çok nesil edebiyata intikal etmiş olmasına rağmen bir çoğu da halen memleketin yüksek kademelerinde söz sahibi olmuş veya olmakta devam eden, ayrıca yeni mezun etmekte olduğu öğrencilerinin de büyük çoğunluğunu üniversite ve yüksek okul imtihanlarını kazanan köklü ve tarihi kültür yuvalarımızdan birisidir.

Okulumuz 13 Eylül 1893 tarihinde "DERECE-İ ULÂ MEKTEB-İ MÜLKİYE İDADI'si" adıyla kurulmuştur. İdadinin meydana gelmesinde bir merhale olan Rüştüye kısmı 1870 yılında Kayserili Ahmet Paşa tarafından açılmıştır. Kayseri Lisesi binası ile ilgili iki manzum parçayı aktarıyorum; bunlar rahmetli Ahmet Remzi Akyürek'in kaleminden çıkmıştır. Ebeced hesabıyla tarih düşürülmüştür. Altında 1322 hiri tarihleri belirtilmiştir.

Birinci Parça:

**Kayseri Mekteb-i İdadisinin ikmal-i inşasına
Dil-küşa ali safa bahş eylemekte her yeri Görmedi
mislin bu hala mektebin çeşm-i cihan
Oldu pek dikeş güher darih her mısra ana
Her sühandan anlasın,"Remzi"budur nakş-i cihan (1322)**

İkinci Parça:

**Tarih-i diğer beray-ı mekteb-i mezkur (Kayseri İdadisi)
Kayseri şehri gibi kenz-i ulum
buldu bak, şanına layık mekteb
Etti etfalı taleb-kar-ı fünün
Kesb-i ulviyete saik mekteb
Tam tarihi yazıldı remzi
Oldu emsaline faik mekteb (1322)**

Yukarıdaki parçalar, Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu'nun "Ahmet Remzi Akyürek ve Şiirleri" (1987) adlı kitabından alınmıştır.

Burada geçen 1322 hicri yılının büyük bölümü miladi 1904 yılına rastlamaktadır. Bunu esas alırsak, lise binasının birinci katının tamamlandığı yılı, 1904 olarak belirtebiliriz.

"İptidai" denilen, ilkokuldan sonra gidilen idadi 5 sınıflı idi. 1., 2., 3. sınıfları Rüştüye'yi (Bugünkü Ortaokul) 4., 5. sınıfları ise İdadi'yi (Bugünkü liselerin Cumhuriyet'ten önceki adı) meydana getiriyordu. Öğretime ilk defa Kapan Mahallesi'nde (Ulu Camii ve Mimar Sinan Camii arasında) Seyfullan Efendi'nin konağında başlanmıştır.

İlk yıllarda öğrenci sayısı azdı. Zamanla artarak 1895-1896 öğretim yılında 60'a çıktı ve aynı yıl sekiz mezun verdi. Okumaya olan ilginin artması üzerine konak ihtiyaca yetmez oldu. Bunun üzerine şimdiki lise binasının temeli atıldı; ancak çeşitli sebeplerden inşaat sürüncemede kaldı. Birinci katı 1903'de tamamlandı. Aynı yıl içinde okul yeni binaya taşındı. Öğretim süresi altı yıla çıkarıldı fakat ertesi yıl tekrar beş yıla indirildi. 1908-1909 öğretim yılında öğrenci sayısı 141'e ulaştı. 1915-1916 öğretim yılında ise "İdadi" "Sultani"ye çevrilerek sekizinci, dokuzuncu sınıflar meydana getirildi. (19) Aynı yıl okulun ikinci katı da tamamlandı. 1916 yılına kadar öğrenci sayısı gittikçe artmasına rağmen savaşın etkisiyle mevcut 9'a düştü. Ancak dokuz mezun verebildi.(20)

KAYSERİ LİSESİ'NİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Çevremizde binlerce yapı vardır. Hepsisi de kuşkusuz kendine göre bir güzellik sergiler. Onu seyredenler ise ayrı ayrı zevk duyar ama bazı yapılar vardır ki geçmişin tüneline bugünleri ulaştırır. Onu seyretmenin doyumsuz bir hazı vardır. Çünkü o yapı sadece taştan, ağaçtan, mermerden, kiremitten bir bina değildir; o bir tarihtir, bir belgedir, bir canlıdır, adeta konuşur ve her eski binanın bir öyküsü vardır size anlatacak. Onun dilinden anlayanlar kimi zaman hüzünlü, kimi zaman gururlu, kimi zaman mutlu olduğunu bir bakışta anlayabilirler. Çünkü kaderine terk edilmek, insanı olduğu gibi, bir yapıyı da temelinden yıkar. Kimsesizliğe o da dayanmaz. Bakımsız bir binada çığlık çığlık mutsuzluk duyarken, hala genç dönemindeki işlevi yerine getiren bir binada ise çın çın öten bir sevincin sesini işitirsiniz.

Kayseri Lisesi Türkiye'nin en eski ama pırl pırl parlayan ve çağa son derece başarılı bir şekilde ayak uyduran bir kuruluş ve bu bir asırlık dev kuruluşun da kendisiyle yaşıt nice binaları var. Bugün hala aktivitesine olanca enerjisiyle devam eden bu binalar, birer tarihi belge, birer destan ve birer anıt gibi yükseliyorlar yurdun her köşesinden.

Anadolu'da geleneksel yaşam biçiminin hala ayakta olabildiği yerleşim yeri sayısı gün geçtikçe azalıyor. Dededen toruna akıp giden kültürün tazeliğini koruyabildiği üç-beş yer ya var ya yok. Kayseri'de kendini korumasını bilen bir güç. Anadolu Türk mimarisinin gelişmesinde basamaklık yapmış Selçuklu ve Osmanlı yapıları, camiler, külliyele, medreseler, okullar, türbeler, köşkler, hamamlar ve revaklı çarşılarda damlayan geçmişin bütün süsleme sanatları Kayseri'yi bu alanda bir açık hava müzesi haline sokuyor.

Çoğu iki katlı, kemerli pencereleri ve eyvanları ile taş işçiliğinin engin örneklerini sergileyen, içinde dev bir eğitim ailesini barındıran, yazın serin kışın sıcak ortamıyla sağlıklı bir hayatın başışlayıcısı olan Kayseri Lisesi binası II. Abdülhamit döneminde yapılan, aynı planın uygulandığı sayılı okullardan birisidir.

Lisenin yapımında kullanılan malzeme kesme taştır. Plan olarak yatık dikdörtgen bir yapıdır. Üçgen alınlıklı giriş kısmı dışarıya doğru çıkıntı teşkil eder. Buna uydurmak için dört köşede yapı gövdesinden dışarıya çıkıntı oluşturacak şekilde yapılmıştır. Binanın arka cephesinde üçgen alınlıklı girişin simetrisi, dışarıya çıkıntı oluşturacak biçimde yuvarlatılmıştır.

Kayseri Lisesi'nin mimari olarak en belirgin özelliği üçgen alınlıklı giriş kısmıdır. Burada dört sütun, üç kemerle birbirine bağlanır. Sütunların üzerindeki başlıklar korint nizamında yapılmıştır.

Kemerler sivri kemerdir, ortadaki kemer daha büyük yapılmıştır. Kemerlerin ortasındaki kilit taşı dışarı taşkın ve oldukça süslüdür. Kemer aralarında kabartma şeklinde iki tane çiçeğe benzer rozet adı verilen süsleme motifi vardır.

Kayseri Lisesi'nde her iki kat silmelere çepeçevre birbirinden ayrılır. Dıştan bakılınca birinci katın nerede bittiği, ikinci katın nerede başladığı anlaşılır. Birinci kat ile ikinci kat farklı yıllarda yapılmasına rağmen, yapı mimarı bir üstünlük gösterir.

Girişin üzerinde ikinci katta yuvarlak kemerli üç

pencere vardır. Girişteki kemerlerde olduğu gibi ortadaki pencere daha büyük, diğer ikisi küçük yapılmıştır. Pencere aralarında yine iki tane rozet vardır. Pencere-ler konsol adı verilen süsleme üzerine oturmaktadır.

Çatının altındaki üçgen alınlığının tam ortasında bir madalyon içerisinde yer alan doğan güneş motifiyle Kayseri Lisesi'nin rozeti yapılmıştır. Çatıya geçmeden önce yer alan kornis kısmı oldukça geniş tutulmuş, dışarıya taşkın ve süslüdür.

Binanın tüm cepheleri yuvarlak kemerli pencerelerle dışarı açılır. Alt kattaki pencere kemerlerinin kilit taşı sade üst kattakiler ise daha süslüdür. Bütün pencerelerin arasında duvar payeleri vardır. Bunlar süsleme amacıyla yapılmıştır. Yapının dikdörtgen planlı olduğunu hatırlarsak dikdörtgenin kısa kenarlarında da birer giriş kapısı vardır.

Binanın içinde ana giriş kapısından girilince tam karşıda yer alan çift taraflı merdiven her iki katı birleştirir.

Kayseri Lisesi'nin yapıldığı tarihe ve mimari özelliklerine bakarsak Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde İstanbul'da görülen Batı etkisindeki anpir üslubun ve daha sonraki, tamamen klasik Osmanlı mimarisine dönüş olan yeni klasik üslubun etkilerini görürüz.

İSTİKLAL SAVAŞI'NDA KAYSERİ LİSESİ

Kayseri halkı her ne kadar galip devletlerin taksimatı dışında kalmışsa da yerli azınlıkların saldırılarından kurtulamamıştı.

Cephelerde, esaretten dönen İhtiyat Zabıtları Kayseri'de "İhtiyat Zabitan Teavün (Birbirine yardım etme) Cemiyeti"ni kurmuşlardı. Cemiyetin gayesi milli birliği temin ederek, iç ve dış düşmanla savaşmaktı. O günlerde Haçın (Saimbeyli) da Fransızlar tarafından silahlandırılan Ermeniler Türk kardeşlerimize hakaret ve zulüm ediyorlardı.

Haçın'daki ermenilerin bu gibi taşkınlıklarından kuvvet alan diğer yerlerdeki Ermeniler de buldukları yerdeki Türk halkına zulüm ve işkence yapmaya yelteniyorlardı ve Kayseri'deki Ermeniler'de güç geçmezki, taşkınlıklarına bir yenisini ekliyorlardı. Böyle karanlık günlerde de Kayseri halkı ve Kayseri Lisesi öğrencileri de boş durmuyordu. Kayseri Lisesi öğrencileri 1919 yılında Ermeni-Fransız cephesinde gönüllü olarak giden Kayserili Kuvayı Milliye'ye katılmışlardır. Kayseri Sultanisi (Kayseri Lisesi) öğrencilerinden Cemal Hattat, Nakib'in Osman da gruba dahil olanlardır.

O günleri olayların içinde bulunarak yaşamış olan Kayseri halkından 1317 doğumlu sayın Cemal Hattat şöyle anlatır anısını:

"1918-1919, bütün Türk Ulusu için çok kötü geçti. Halkımız umutsuzluk içinde karanlık günler yaşadı.

Kayseri halkı da öyleydi. Mal ve can emniyeti yoktu. Herkes yarınanın emin değildi.

Ermeniler, Türklerin evlerine baskın yaparak kadına, kıza kötülük ediyorlardı.

Bir günde Saraç Mavuş'un Hamdi Efendi'nin evine kağıt yapıştırarak; kendisini ölümle, karısını dağa kaldırmakla tehdit etmişlerdi. Ben o zaman Kayseri Sultanisi'nde (Kayseri Lisesi'nde) okuyordum.

Doğruca Haçın (Saimbeyli)'a gittik. Bir top ve bir de makineli tüfeğimiz vardı. Topu Sivas'tan camız arabasıyla Pilavcı'nın Mustafa Ağa getirdi. Haçın'a inen te-

pelerden birisinde cephe tuttuk ve ateşe başladık. Ermeniler de silah ve cephaneye bol olduğundan bizi kuvvetli ateş altında tutuyorlardı ve bizi köye yaklaştırmıyorlardı.

Bir gün bütün Kayserililer meydana toplanarak miting yapıldı. Dua edildi ve Ermeniler üzerine yürümek ve baskın yapmak için karar verildi. Herkes evinde ne gibi silahı varsa aldı. İbrahim Safa ve Şişli'nin Abdurrahman Efendiler bu olayda çok yararlılıklar gösterdiler.

1921 Ağustos'undaki Sakarya Savaşı esnasında her türlü ihtimali düşünen Ankara Hükümeti bir yenileme meydana geldiği takdirde, Kayseri'ye çekilme kararı verdi, hatta Büyük Millet Meclisi'nin toplantıları için şimdiki Kayseri Lisesi binasını uygun görerek burada gerekli tedbirleri almış ve bu maksatla Kayseri Lisesi binası içinde Büyük Millet Meclisi kürsüsü kurulmuş ve Türkiye Millet Meclisi'ne ait olan matbaa makineleri de yola çıkarılmıştır. Halk da bulabildiği araçlarla Çankırı'ya ve Kayseri'ye doğru göç ediyordu.

Memleketin içinde bulunduğu bu hazin manzara karşısında Kayserililer ve Kayseri Lisesi de boş durmuyordu. Cemiyetler içinde bulunduğu bu hazin manzara karşısında Kayserililer ve Kayseri Lisesi de boş durmuyordu. Cemiyetler kuruluyor, mitingler tertip ediliyor, herkes vatan uğruna ölmek, mertebelerin en yükseği olan şehitlik mertebesine ulaşmak istediğini ifade ediyordu.

Kayseri Lisesi'nin son sınıf öğrencileri de Sakarya Savaşı sebebiyle cepheye gitmiş vatan millet uğruna şehit düşmüş ve Kayseri Lisesi 1920-1921 öğretim yılı mezuniyet defterine son sınıfların karşısına "Lise son sınıf talebeleri Sakarya Savaşı için cepheye gidip hepsi cepheye şehit düştüğünden bu öğretim yılında okulumuz mezun verememiştir" ibaresi yazılmıştır.

1921 yılında Kayseri Sultanisi Ankara Sultanisi ile birleştirilerek oniki yıllık tam teşkilatlı yatılı Sultani duruma getirildi. Üç devreye ayrılıyordu. Birinci dönem beş yıllık olup bugünkü ilkokulu, ikinci devresi dört yıl olup ortaokulu, üçüncü devresi üç yıl olup liseyi meydana getiriyordu.

Böylece Anadolu'nun bağrında birçok fasıllarla terakki adımları atarak ilerleyen müesese genç, körpe Türk dimağlarına ilim, irfan, vatan, millet sevgisi ile ilgili fikirleri vermeye başladı.

İstiklal mücadelesinin en karanlık günlerinde büyük önder Mustafa Kemal Kayseri'ye geldi ve memleketin mukaddareta hakkında Kayserili vatanseverlerle bu çatı altında konuştu ve önemli kararlar aldı. Anadolu'yu ümitsizliğin kaderin, kara bulutların kapladığı bu zamanda bu yuva yine parladı. Türk milletinin kendi benliğini tanımak istediği o masum yıllarda bu tarihi bina Türk çocuklarına vatan, millet bayrak sevgisi hislerini yudum yudum içirdi.

1923 yılında Ziya Gökalp'ın kanun teklifi ile "Sultani" adlı lise çevrilince Kayseri Sultanisi de Kayseri Lisesi oldu.

Atatürk, Kayseri'ye 13 Ekim 1924'de ikinci defa eşi Latife Hanım da Erzurum dönüşünde uğurlar. İki gece Kayseri'de kalırlar. Tarihi Kayseri Lisesi'ne uğrayıp Şeref Defteri'ni Latife Hanım'la imzalarlar. Akşam şereflerine bir fener alayı düzenlenir ve Kayseri Lisesi öğrencisi Behçet Kemal Çağlar halkın ve öğrenci arkadaşlarının hislerine tercüman olarak irat ettikleri uzun nutkunu şu sözlerle bitirir:

"Muhterem Paşam, kutsal arzunuz vechile fikri hür,

vicdanı hür, irfanı hür bir nesil yetiştirilen, yetişen talebe arkadaşlarımızın ruhlarında kaynaşan, hürmeti samimiyet menbalarından sızan şu sözlerime nihayet verirken, bütün Türkiye'nin o en büyük emeli en devamlı duasını tekrar edeceğim: Milletle ve Ordunla varol."

O zamanki Kayseri Lisesi öğrencisi Behçet Kemal Çağlar'ın bu içten, samimi duygularla ifade edilmiş nutkuna Reiscumhur Gazi Mustafa Kemal teşekkürlerini bildirmiştir. Şöyle bir cevap vermiştir:

Mustafa Kemal Paşa, "Ezcümle; Mazinin müteaddid çürümüş zihniyeti olmuştur. Bütün dünya bimelidir ki, Türk milletini hakkını, haysiyetini, şerefini tanıtmaya kadirdir.

Türk vatanının bir karış toprağı için bütün millet bir vüüt olarak ayağı kalkar, haysiyetinin bir zerresine, vatanın bir avuç toprağına vuku bulacak tecavüzün bütün mevcudiyetine vurulmuş darbe olacağını artık Türk milletinin fark etmediğine zehap olmak hatadır. Saygısızlığın, tecavüzün küçüğü büyüğü yoktur" buyurmuşlardı.

Türk çocuklarının okuma aşkı karşısında iki katlı lise binası da ihtiyaca yetmeyince, 1927 yılında Cıvretlerden Kültür Bakanlığı'na satın alınan iki parça bina okula ilave edilerek yemekhane ve kütüphane genişletilmiş ve bir de musamere salonu yapılmıştır.

Kayseri Lisesi kuruluşundan itibaren bölgedeki tarihi eserlerin toplandığı müze görevini de yapmıştır. Kayseri Lisesi Hüsn-i Hat muallimlerinde Ahmet Nazif Efendi'nin gayretleriyle bölgedeki tarihi eserler Kayseri Lisesi'nde atılmıştır. Daha sonra Hunat Hatun Medresesi'nde Kayseri Müzesi açılınca listedeki tarihi eserler müzeye nakledilmiştir. Anak 1926 yılında Boğazköprü civarında mağarada bulunmuş ve 10 kuruş fiyatla Belediye Kayseri Lisesi'ne verilen takriben 2000 yıllık Roma devrinden kalma bir erkek ve bir kız çocuğu mumyası Tabiat Bilgisi derslerinde faydalanılması için lisede alıkonmuş idi. Kayseri Lisesi'nde de 14 Ekim Atatürk Müzesi isimli Eğitim Müzesi Edebiyat öğretmeni Mustafa Parlak'ın gayretleriyle hizmete girmiştir.

YILLAR GEÇTİKÇE ÖĞRENCİ SAYISI ARTIYORDU...

Okulun açıldığı yıllarda Kayseri'nin hatta Yozgat, Niğde gibi çevre illerin öğrencilerinin gelmesine rağmen gerek toplam öğrenci sayısı gerekse mezun sayısı azdı.

Bu dönemdeki okulun durumunu o günleri bizzat yaşayan rahmetli Ahmet Hilmi Kalaç'tan dinleyelim.

"Eylül'ün 15'inde Mekteb-i İdadî'nin ders yılı açıldı. 18 Eylül 1910'da mektepteki tarih, coğrafya hocasına başladım. Şimdiki Kayseri Lisesi'nin birinci katı yapılmış henüz ikinci katı yapılmamıştır. Beş sınıftan ibaret olan Liva İdadisi ne burası kafi geliyordu. Talebe ilk sınıflarda 40-50 mevcudtu ise ed sınıflar yükseldikçe sayı azalıyor, son sınıflar da 8-10 adede iniyordu. Talebenin azlığı hocaların her öğrenciyle daha yakından uğraşmasını ve iyi yetişmesini mümkün kılıyordu. Altı sene öne de bu mektepten çıktığım zaman son sınıfın sayısı ancak dört kişiden ibaretti.

Birini sınıftaki 45 arkadaştan kala kala iki arkadaş kalmıştk. Develi Rüştüyesi'nden gelen bir öğrenci bir sene imtihana girmeyerek bize iltihak eden diğer bir arkadaşla 1904 senesinde Kayseri İdadisi'nden anak dört kişi mezun olmuştu. Altı sene sonra bu sayı bir misli artarak 8 kişi olmuştur.

Derslerin gruplara ayrılması ve muallimlerin tahsil seviyeleri itibariyle de müsbet farklar vardı. Biz talebe iken coğrafya dersi hesap dersi bir muallimde, tarih, Türkçe ve Farsça da bir hocadan toplanabiliyordu. Müfredat programları da hayli karışık ve lüzumsuz derslerle doluydu. Meşrutiyetle birlikte mekteplerde az çok islahat yapılmış programlar semereli hale konarak dersler de gruplara ayrılmıştır.

Savaşların ve karanlık günlerin bitip Türk çoğuna okuma sahasında yeni ufuklar açılmasıyla öğrenci sayısında da artış görülmektedir.

1932-1933 ders yılında 100'ü yatılı olmak üzere 681 öğrencisi vardı. Öğrenci sayısının artması yanında okulun sosyal imkanları da artırdı. Kütüphanesi zenginleştirildi. Fizik, Kimya, Tabiiye laboratuvarı malzemeleri ile diğer derslere ait araç ve gereçler çoğaltılarak öğrencilerin pratik alanda bilgisinin artmasına, paarak yaşayarak öğrenmesine çalışıldı. Kızılay, izi teşkilat ve öğrenci kooperatifi kuruldu.

Kültür Bakanlığı'na 1935-1936 öğretim yılında kız ortaokulu ile birleştirilerek karışık bir lise yapıldı. Bu öğretim yılında 12'si birinci devre, 7'si ikinci devre olmak üzere 19 şube vardır. Lise son sınıf edebiyat kolunun 67. Fen kolunun 26 mevcudu olmak üzere iki şubesi vardır.

Okulun 1949-1950 yıllarındaki durumunu Cahit Beğenç'ten dinleyelim:

Kayseri'de 10 yıl evvel kadar orta öğretim yapan yalnız lise vardı. 10 yılda il içinde daha birçok ortaöğretim müesseseleri açıldı. Merkezde bir ilçelerde dört ortaokul açıldı. Kayseri Lisesi'ni gezdim. Bugünkü haliyle öğrencilere dar. Bir-iki kere fırsat bularak uğradığım bu güzel ve feyizli irfan yuvasının sınıflarını, idare yemeğini; yemekhane, kitaplık kısımlarını dolaşım. Tertip bakımından çok iyi, bilhassa kitaplığında Doğu ve Batı dillerinde yazılmış kıymetli eserler mevcut. Lise Müdürü Ali Rifat Ergeç'e okul, dersler, öğrencilerin bilgi ve inzibat bakımından durumlarını anlattı ve öğrencilerin her bakımdan vaziletlerini sitayişle andı. Okulun hatıra defterini açtık. Atatürk'ün el yazısıyla yazdıkları satırları okuduk.

Lisede 1223 öğrenci var. Çift tedrisat yapılıyor. Yeni ortaokul hemen açılırsa lise nefis olacak. Kayseri de zamanla daha çok ortaöğretim müesseseleri açılacağı tabiidir fakat lise, tarihi yuva hüviyetini daima muhafaza edecektir. (24) sayılı emirler üzerine ortaokul kısmı kaldırılarak öğrencilerin Nazım Toker Ortaokulu'na nakledilmesinden sonra öğretime yalnız lise olarak devam edilmiştir.

13 Eylül 1893 tarihinde öğretime açılan 20. Yüzyıl'ın başlarında bugünkü binası yapılan tarihi, okul zaman zaman ek binalar yapılarak bugünkü hale getirilmiştir. Bunlardan yeni bina olarak adlandırılan yemekhanenin bulunduğu yatılı öğrencilerin kaldığı birinci sınıfların okuduğu bina ise, 1965-1966 öğretim yılında; spor ve konferans salonu ise 1976-1977 öğretim yılında öğretime girmiştir. Müdür ve diğer idarecilerin çoğunluğunun odasının bulunduğu üçüncü sınıfların okuduğu asıl bina, son yıllarda onarılmış ve kalorifere kavuşmuştur.

Kayseri Lisesi'ne bağlı olarak kurulan Akşam Lisesi 1959-1960 öğretim yılında M.Tevfik Tarhan'ın müdürlüğü hizmete girmiştir. Kuruluşundan beri gündüz okullarında çeşitli sebeplerle okuyamamış olan öğrencilere, tahsil imkanı sağlanmıştır. Mezunlarından bir kısım fakülte ve yüksek okullara girdikleri gibi, bir

kısmı da daha iyi iş imkanına kavuşmuştur. Ekim 1980'de müstakil müdürlük emri gelip idari yönden Kayseri Lisesi'nden ayrılmıştır. Anak Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1981-1982 öğretim yılından itibaren kademe olarak akşam okullarının kaldırılma emrinden dolayı kapatılarak demirbaş eşyaları ve evrakları okulu muza devralmıştır. Öğretmenlerinden bazıları okulu muza, bazıları da şehrimizdeki okullara tayin edilmiştir.

Okuldaki öğrenimi artışı mukayesesi için muhtelif yıllardaki liseden mezun sayısına bakalım.

ÖĞRETİM YILI	MEZUN SAYISI	ÖĞRETİM YILI	MEZUN SAYISI
1927-1928	13	1984-1985	352
1930-1931	23	1985-1986	531
1940-1941	77	1989-1990	587
1950-1951	93	1991-1992	915
1960-1961	166	1993-1994	1000
1970-1971	444	1994-1995	1260
1980-1981	281		

Kayseri Lisesi'nden 1922-1923 öğretim yılından 1985-1986 öğretim yılı sonuna kadar 13603 kişi mezun olmuştur. Bu yeküne 2000'e yakın akşam lisesi mezunu dahil değildir.

Şehrimizin merkezi ile çevresinde 60 civarında lise ve meslek lisesi açılmış olmasına rağmen Kayseri Lisesi halen en çok ilgi duyulan ve terih edilen okul ünvanını korumaktadır. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Bu kadar öğrenimi talebi, bina yetersizliği nedeniyle karşılanamamaktadır. Yeni ek binanın yapılmasına şiddetle ihtiyaç vardır. Himmet sahibi bir hayırseverin ek binalar yaptırması temennimizdir.

1987 yılında Belediye okulun ön bahçesine ait milyarlarca değerinde arsasını aldı. Böylece asırlık çınarlar da yolda kaldı. Okulun arka kısmından istimlak sonunda okul için 25.000 m²'lik arsa vereceklerini vaat ettiler. Belediye yetkililerinden bu vaatlerini gerçekleştirmelerini bekliyoruz. O zaman okulumuz rahata kavuşur.

1985-1986 öğretim yılında lise 3. sınıflarda bir edebiyat, on fen şubesinde 490 erkek, 201 kız olmak üzere 691 kişi öğrenim görmüş, 531 kişi mezun olmuştur. 1986 ÖSYM sonuçlarına göre; lise dengi 2462 okul arasında 150. kendi grubundaki 1605 lise arasında ise 40'ını gelmiştir. Ayrıca Kayseri birinisi ve Türkiye 56'nısı olan, öğrenilerde Kayseri Lisesi'nden mezun olmuştur. Aynı öğretim yılında ise ikinci sınıfların bir edebiyat on fen şubesinde 535 erkek, 237

kız olmak üzere 732 öğrenimi öğrenim görmüş, 634'ü sınıfını geçmiştir. Lise birini sınıflarda ise 17 şubede 959 erkek 488 kız olmak üzere 1447 öğrenci öğrenim görmüş 757 öğrenci sınıfını geçmiştir. Okuldışı lise bitirmelere katılan 200 kişiden 20 öğrenci mezun olmuştur.

1986-1987 öğretim yılında lise üçünü sınıflarda bir edebiyat on fen şubesinde 534 erkek, 234 kız, 474 erkek olmak üzere 774 öğrenimi, lise ikinci sınıflarda bir edebiyat 11 fen şubesinde 514 erkek 301 kız öğrenimi olmak üzere 815 öğrenimi, lise birinci sınıflarda ise 15 şubede 749 erkek, 763 kız olmak üzere 1512 öğrenci öğrenim görmekte olup 67 kadrolu altı üretili öğretmenle görev yapmaktadır.

1990-1991 öğretim yılında lise üçünü sınıflarda 3 S.B.Edebiyat, bir fen on matematik şubesinde 254 kız, 474 erkek olmak üzere toplam 728 öğrenci lise ikinci sınıflarda ise 2 sosyal bilimler, edebiyat, 10 fen şubesinde olmak üzere 16 şubede 861 öğrenci, lise birinci sınıflarda 20 şubede 1127 öğrenimi öğretim görmekte olup, 85 kadrolu 9 üretili 93 öğretmen görev yapmaktadır.

BASIN-YAYIN YOLUYLA VERİLEN HİZMETLER

Kayseri Lisesi tarihinde mutlak her yıl çıkarılan duvar gazeteleri dışında muhtelif tarihlerde çıkarılan dergi ve yıllıklarda kalıcı hizmetler vermeye çalışmıştır.

Kayseri Lisesi'nin öğretmen ve öğrencileri tarafından "KAYSERİ LİSESİ MECMUASI" 1932-1933 öğretim yılında çıkarılmıştır. 1937-1937, 1939-1940 ders yıllarının sonlarında küçük birer resimli yıllık çıkarılmıştır. 1939-1940 ders yılında son sınıf öğrencileri "ÇUVALDIZ" isimli bir gazete çıkarmışlardır.

Müdür Mehmet ATEŞOĞLU zamanında "Kayseri Lisesi" ismiyle bir dergi çıkarılmıştır. 1975-1976 öğretim yılında 6 Edebiyat A sınıfı öğrenileri kendi sınıflarının küçük bir albümünü çıkarmışlardır. Ayrıca 1974 yılında Kayseri izcileri "BARBAROS" isimli küçük bir dergi dört sayı devam etmiştir. Akşam Lisesi'nde 1974'de küçük bir yıllık çıkarmıştır.

1940 yılından sonra derli toplu bir yıllık çıkarılmamış iken, okulumuzun kuruluşunun 90'ıncı ve 92'inci yıllarına tesadüf eden 1982-1983, 1984-1985 ve 1990-1991 öğretim yıllarında 314.288 ve 450 sayılık içerisinde faydalı yazıların da bulunduğu lise bir, iki, üçünü sınıfların bütün öğrenileriyle, okulun personelinin tamamını kapsayan yıllıklar bu satırların yazarının öncülüğünde çıkarılmıştır.

1937-1938'DE**GENEL ORTAOKUL VE LİSELERİN HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ**

DERSLER	SINIFLAR						
	Ortaokul			Lise			
	1	2	3	Edebiyat	Fen		
			1	2	3	3	
Türkçe		5	4	4	(bkz. Edebiyat)		
Tarih	2	2	2	2	2	3	1
Coğrafya	2	2	2	2	2	1	1
Yurt Bilgisi	-	2	2				
Matematik	5	4	4	5	4	2	8 (1)
Fen Bilgisi ve Kimya	-	-	3	(bkz. Kimya)			
Fizik	-	3	-	2	2	1	2
Biyoloji ve Hıfzısıhha	-	2	3	-	-	-	-
Tabii İlimler	3	-	-	3	2	1	1
Yabancı Dil	5	4	4	5	5	5	3
El Yazısı	2	-	-	-	-	-	-
Jimnastik	1	1	1	1	1	1	1
Resim	1	1	1	-	-	-	-
Müzik	1	1	1	-	-	-	-
Askerlik (Erkeklerle)	-	2	2	2	2	2	2
Askerlik (Kızlara)	-	1	1	1	1	1	1
Dikiş-Biçki (Kızlara)	-	1	1	-	-	-	-
Ev İdaresi	-	1	-	-	-	-	-
Çocuk Bakımı (Kızlara)	-	-	1	-	-	-	-
Serbest Saat (Erkeklerle)	2	-	-	-	-	-	-
Kimya	-	-	2	2	1	2	2
Kimya Laboratuvarı	-	-	-	1	1	1/2	1
Laboratuvar (Kızlara)	-	-	-	1	1	1	1
Fizik Laboratuvarı	-	-	-	1	1	1/2	1
Edebiyat	-	-	-	3	3	5	2
Filozofi ve Sosyoloji	-	-	-	-	-	7 (2)	3 (3)
Psikoloji	-	-	-	-	2	-	-

1-Cebir 2, Geometri 2, Teorik Aritmetik 1, Müsellelat 1, Mekanik 1, Kozmorafya 1 saat

2-Filozofi 3, Mantık 2, Sosyoloji 2 saat

3-Sosyoloji 2, Mantık 1 saat

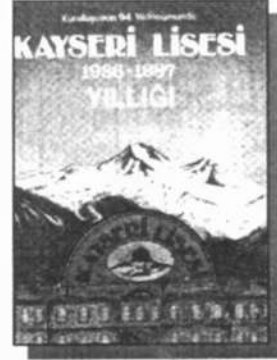
1981-1982'DE**GENEL ORTAOKUL VE LİSELERİN HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ**

Dersler	SINIFLAR							
	Ortaokul			Lise				
	1	2	3	Edebiyat	Fen			
			1	2	3	2	3	
Türkçe	5	5	5	-	-	-	-	-
Matematik	4	4	4	5	4	2	5	7
Sosyal Bilgiler	4	4	3	-	-	-	-	-
Fen Bilgisi	4	4	4	-	-	-	-	-
Yabancı Dil	3	3	3	4	4	5	4	4
Resim	1	1	1	-	-	-	-	-
Müzik	1	1	1	-	-	-	-	-
Beden Eğitimi	2	2	1	2	1	1	1	1
Din Bilgisi (İsteğe Bağlı)	1	1	1	1	1	1	1	1
Ahlak	1	1	1	1	1	1	1	1
El, Ev İşi	3	3	3	-	-	-	-	-
T.C. İnkılap Tarihi	-	-	2	1	1	2	1	2
Türk Dili ve Edebiyatı	-	-	-	5	5	6	3	3
Psikoloji	-	-	-	-	2	-	2	-
Tarih	-	-	-	2	2	2	2	2
Sanat Tarihi	-	-	-	-	1	1	-	-
Coğrafya	-	-	-	4	4	4	4	1
Biyoloji	-	-	-	2	2	-	2	-
Fizik	-	-	-	3	2	2	3	4
Kimya	-	-	-	3	2	1	3	3
Milli Güvenlik	-	-	-	-	1	1	1	1
Turizm ve Sanat Eğitimi	-	-	-	-	-	1	-	1
Seçmeli Ders (Resim, Müzik v.b.)	-	-	-	2	2	2	2	2
Felsefe	-	-	-	-	-	-	6	-
Sosyoloji, Mantık	-	-	-	-	-	-	-	3
Ticaret	1	1	1	-	-	-	-	-

*12 Eylül 1980 Harekatı'ndan sonra programa konulmuştur.

OKULUMUZUN KÜLTÜREL FAALİYETLERİNDEN

Dergi ve Yıllıklar

Kayseri Lisesine olan ilgi ve son yıllardaki öğrenci artışını göstermesi bakımından:

KAYSERİ LİSESİ 1987/1991 YILLARINDAKİ SINIF VE ÖĞRENCİ DURUMU

Sınıflar	Yabancı Dil	1987 - 1988			1988 - 1989			1989 - 1990			1990 - 1991		
		Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
4-A	Almanca	15	34	49	16	48	64	17	41	58	14	38	52
4-B	Almanca	20	28	48	21	32	53	22	36	58	10	26	36
4-C	Fransızca	5	55	60	5	47	52	15	47	62	16	44	60
4-D	İngilizce	15	38	53	29	34	63	20	42	62	19	41	60
4-E	İngilizce	16	34	50	32	27	59	19	43	62	17	46	63
4-F	İngilizce	14	37	51	23	29	52	17	44	61	36	27	63
4-G	İngilizce	6	41	47	29	38	67	15	43	58	21	39	60
4-H	İngilizce	15	37	52	20	38	58	22	38	60	29	31	60
4-İ	İngilizce	17	31	48	21	35	56	15	42	57	16	46	62
4-J	Almanca	13	33	46									
4-K	İngilizce	12	36	48	16	43	59	17	39	56	19	43	62
4-L	İngilizce	20	28	48	16	40	56	21	37	58	20	39	59
4-M	İngilizce	29	18	47	18	41	59	23	37	60	31	26	57
4-N	İngilizce	17	27	44	12	46	58	23	28	51	24	40	64
4-O	İngilizce	27	40	67	19	35	54	30	32	62	31	29	60
4-P	İngilizce	21	31	52	18	39	57	22	42	64	9	43	52
4-R	İngilizce	17	30	47	12	43	55	14	46	60	15	35	50
4-S	İngilizce	14	32	46	16	42	58	16	41	57	13	40	53
4-T	İngilizce	16	31	47	16	41	57	23	41	64	11	42	52
4-U	İngilizce	8	40	48	20	35	55	12	42	54	18	26	54
4-V	İngilizce	8	38	46	24	38	62	20	43	63	19	29	48
4-Y	İngilizce	9	44	53									
4-Z	İngilizce	14	40	54									
5-Sos.Ed.A	İng. Alm. Fr.	17	14	31	21	17	38	18	42	60	21	42	64
5 Sos.Ed.B	İngilizce	11	25	36	10	16	26	32	29	61	26	34	60
5-Fen A	Almanca	9	46	55	13	38	51	9	48	57	17	44	61
5 Fen B	Almanca	17	25	42	17	29	46	15	38	53	16	39	55
5 Fen C	İngilizce	16	42	58	16	42	58	30	24	54	16	35	51
5 Fen D	İngilizce	16	42	58	6	46	52	36	19	55	22	22	44
5 Fen E	İngilizce	17	42	59	20	44	64	18	32	50	20	26	46
5 Fen F	İngilizce	19	41	60	21	40	61	21	44	65	22	36	58
5 Fen G	İngilizce	16	37	53	10	38	48	18	44	62	12	40	52
5 Fen H	İngilizce	25	33	58	14	30	44	20	38	58	15	38	53
5 Fen İ	İngilizce	22	31	53	23	22	45	8	50	58	12	42	54
5 Fen K	İngilizce	24	29	53	21	31	52	12	28	40	22	26	48
5 Fen L	İngilizce	36	24	60	16	35	51	13	38	51	19	36	55
5 Fen M	İngilizce	18	41	59	24	7	51	13	38	51	19	38	57
5 Fen N	İngilizce			7	50	57	21	30	51	14	14	37	51
5 Fen O	İngilizce			15	36	51	9	40	49	17	17	36	53
6 Sos.Ed.A	Alm.İng.	18	30	48	32	24	56	28	31	59	17	42	59
6 Sos.Ed.B	Alm.İng.Fr.	31	22	53	21	40	61	16	38	54	26	18	44
6 Fen A	Alm.İng.Fr.	25	33	58	26	30	56	19	22	41	25	20	45
6 Fen B	İngilizce	37	21	58	34	21	55	17	20	37	27	37	64
6 Fen C	İngilizce	31	25	56									
6 Mat A	Alm.Fr.	15	29	44	5	36	41	14	40	54	8	52	60
6 Mat B	İngilizce	12	29	41	13	21	34	12	44	56	13	46	59
6 Mat C	İngilizce	9	32	41	14	41	55	12	44	56	22	35	57
6 Mat D	İngilizce	7	41	48	16	42	58	22	37	59	17	41	58
6 Mat E	İngilizce	4	42	46	13	43	56	22	38	60	16	30	46
6 Mat F	İngilizce	16	42	58	12	38	50	27	33	60	22	27	49
6 Mat G	İngilizce	18	30	48	15	31	46	20	39	59	21	28	49
6 Mat H	İngilizce	17	36	53	11	45	56	23	34	57	14	30	44
6 Mat İ	İngilizce										11	33	44
6 Mat K	İngilizce										15	35	50
TOPLAM		851	1687	2583	849	1724	2573	908	1806	2714	932	1785	2717
BEKLEMELİLER				595			761			728			943
OKUL DIŞI L.B.		53	324	377	55	312	367	75	318	413	89	302	391

**OKULUMUZ PANSİYONU ÖĞRENCİ SAYISI
VE PANSİYON ÜCRETLERİ**

Öğretim Yılı	Parasız Yatılı Öğrenci Sayısı	Paralı Yatılı Öğrenci Sayısı	Toplam	1 Öğretim Yılı için ödenen pansiyon ücreti miktarı
1987 - 1988	41	59	100	188.000.-TL
1988 - 1989	23	57	80	294.000.-TL
1989 - 1990	32	64	96	592.000.-TL
1990 - 1991	46	44	90	1.137.000.-TL
1991 - 1992	49	45	94	1.870.000.-TL
1992 - 1993	55	36	91	2.900.000.-TL
1993 - 1994	57	48	105	4.600.000.-TL
1994 - 1995	43	48	91	9.150.000.-TL
1995 - 1996	43	42	85	18.300.000.-TL

Kayseri Lisesi (*)

Anadolu'muzun ilim kaynağı
Örnek okul can Kayseri Lisesi
Bin sekiz yüz doksan üçden bu güne
Gençliğime yön, Kayseri Lisesi

Üç bin öğrencisi, seksen hocası
Yüce ahlakıyla tüter bacası
Ahenklidir gündüzüyle gecesi
İşte böyle şen Kayseri Lisesi

Aydınlık bağrında alemler yatar
Eserleri semalara boy atar
Genç şehidi Sakarya'da "Bar" tutar
Tarihimde şan Kayseri Lisesi

Milli Eğitimin gözbebeğidir,
Vatanımın paşasıdır, beyidir,
Daha nice Türk gencini eğitir,
Başarıda ön Kayseri Lisesi

Öyle büyüksün ki, şanların şanı,
Ufkunda doğanlar gönül erkanı,
Kıymet biçip anlatamam ben seni,
Ben Kul Gazi, sen Kayseri Lisesi

23 Şubat 1990
Sivaslı Aşık Kul Gazi

*(*)Sivaslı Aşık Kul
Gazi Kayseri
Lisesi'nin Orta
Okul kısmında
mezun olmuştu.
Yıllar sonra
okulunu ziyarete
geldiğinde duygu-
larını bu şiirle dile
getirmiştir.*

"14 Ekim Kayseri Lisesi Atatürk Müzesi"nin Kuruluş Tarihçesi

Türk Maarif tarihi içinde Batılı anlamda kurulan ilk ortaöğretim kurumu "Mekteb-i Sultani" olarak bilinen Galatasaray Lisesi'dir. Bundan sonra da Osmanlı Devleti, taşra teşkilatında da bunun örneklerini imkanları ölçüsünde çoğaltma çabaları göstermiştir. Bu eğitim kuruluşlarından birisi de hiç şüphesiz "Kayseri İdadisi"dir.

Mektep, Kayseri Mutassarrıfı Cihangir'li Ferik Mehmed Paşa önderliğinde, Ali Hilmi ve Harput'lu Mubassır Hacı Beyler'in destekleriyle Küçük Hasan Paşa Konağı'nın arsasına yapılmıştır.

Cumhuriyet döneminde "Kayseri Lisesi" ismiyle anılan bu irfan ocağı gerek iç ve dış mimari, gerek mefruşat yönünden devrin özelliklerini yansıması bakımından bir çok vasıflarıyla artık günümüzde "anıt" veya "eski eser" özelliğine kavuşmuştur. Bundan dolayı da mimarisi, A, B, C demirbaşlarıyla ve arşiviyle tam bir kültür hazinesi durumuna gelmiştir. Ne yazık ki zaman zaman mektebin iç mimarisinde yapılan tamirat ve tadilat orijinalitenin büyük bir kısmının kaybolmasına sebep olmuş, "antik eser" niteliği olan sayısız eşya bir hiç uğruna berheva edilmiştir. Hiç bir zaman işin kültür ve sanat yönü nazarı dikkate alınmamıştır.

Hatta mimarimizin geleneksel bir yönü olan "kitabe", mermer zemin ve barok çerçevesi bir şekilde Lise'nin giriş portalinin tepesine konmuştur. Ne yazık ki, okulun inşa kitabesi de sonradan şuursuzca kazınarak yok edilmiştir. Milletlerin tarihinde kültür değerleri önemli yerler kaplar. Onlara yaklaşım daima hoşgörü ve saygı çerçevesinde olmalıdır ki, geçmiş ile gelecek arasında bir kültür münasebeti kurulabilsin. Aksi takdirde milletlerin milli tarihlerinin oluşması kesintiye uğrar. Bunun müsebbibleri de millet vicdanında kendilerini sorumluktan kurtaramazlar.

Kayseri İdadisi (Lisesi)si 1331-1332 (1915-1916) öğretim yılı mezunlarından 162 numaralı Cemal Hattat, kendisiyle 7 Mayıs 1986 tarihinde yaptığımız bir röportajda bu konuda şunları söyledi:

"Zihnim beni aldatmıyorsa İdadî (Sultani)nin üç veya dört beyitlik bir inşa kitabesi vardı, bunu her öğrenci ezbere bilir ve vezinle okurdu. Şimdi bu beyitler hafızamda zamanın gadrine uğramıştır. Sa-dece bir beyitini hatırlayabiliyorum:

*Mekteb deyip geçme ki kutsidir ol makam
Beyt-ül şeref sezadır ona kible-i enam"*

(Mefülü-Fâilâtü-Mefâilü-Fâilün / Feilün)

Lisemize Kültür Bakanlığı sahip çıkmalıdır. Zira Milli Mücadelede Sivas'taki "Kongre Lisesi" gibi Kayseri Lisesi de üzerine düşen milli görevini hakkıyla yerine getirmiştir. Merkez bina bir bütün olarak ele alınmalı, yanlış tamir ve tadilatların rölöveleri yapılarak restore edilmelidir. Bir büyük oda Kurtuluş Savaşı'mızın anısına "Milli Mücadele Salonu" olarak düzenlenmeli ve milli heyecanı gelecek nesillere aşılamalıdır.

Bu tarihi mekanı hazırlamak için bazı imkânların mevcut olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Ayrıca Sakarya Savaşı sebebiyle cepheye giden o yılın

son sınıf öğrencilerinden hiç biri geri dönmedikleri için 1336-1337 (1920-1921) öğretim yılında lisemiz mezun verememiştir. Onların hepsi şehadet şerbetini içmiştir. İnkıza uğratılan okul arşivinde bütün aramalarımıza rağmen o dönemin son ve ara sınıflar sınıf geçme arşiv listeleri bulunmamıştır. Tahminimiz odur ki, adı geçen evrak vesika olarak alınmıştır ama kim veya hangi kurum almıştır bilemiyoruz. Bütün bunlara rağmen ümidimizi yitirmedik, araştırmalarımıza devam ediyoruz. Bulduğumuzda, en kısa zamanda bunu yayınlayacağız ve onlar adına biri Sakarya'da diğeri Kayseri'de birer anıt yapılması için çaba sarf edeceğiz.

Gelelim okulun A, B, C demirbaşları ile arşivine;

Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilk ve orta öğretim kuruluş yönetmeliğine göre mefruşata A, laboratuvar malzemelerine B ve kütüphanedeki kitap koleksiyonuna da C demirbaş olarak isim verilmiştir. Okulu çeşitli fonksiyonlarıyla donatan bu demirbaşlardan günümüze intikal edenleri kültür bütçesi olarak görüp koruyamayanlar, hoyrat bir tavırla kaybolmalarına göz yumanlar, kamu vicdanında sorumlu olacaklar, yeri geldikçe de çeşitli yollarla sorgulanacaklardır.

Kayseri Lisesi'ni 1957-1958 öğretim yılında okulun birinci devresine kayıt olmamla tanıdım. Lisenin müdür ve kayıt olduğum muavin odası makamlarının mefruşatından günümüze hemen hemen hiç bir şey kalmamıştır. Orta ve lise kısmında okurken şahit olduğum biyoloji-tabiat, fizik ve kimya laboratuvarlarının zenginliğini ve öğrenciye hizmetini o dönemlerde okuyanlar iyi bilirler. Yalnız şu kadarını bir fikir vermek için belirteyim.

Lise ikinci sınıfta kimya dersimize gelen Eczacı Mustafa Özbakır çalışma potansiyelimizin yetersizliğini tenkid ederken, kendilerinin kimya laboratuvarında trinitrogliserin'in sentezini yaptıklarını, meydana gelen maddenin dinamit oluşundan şüphe etmesi üzerine bir parça alıp patlattığını anlatmıştı.

Yine öğrenciliğimde biyoloji laboratuvarında koruma altında hayvan mumyaları, alkol içinde ceninler ve biri kız diğeri erkek iki mumya olduğuna şahidim. Öğretmenliğimde bu tarihi eserleri koruyamadıklarından 1981 veya 1982'de Lise yönetimi Kayseri Müzesi'ne vermiştir. Okulda bunca kimya ve biyoloji öğretmenleri varken mumyaların korunamaması pek de hoş karşılanacak bir durum değildir. Onları senelerce laboratuvarında nasıl korumuşlar bilemiyorum ama bu işin görev anlayışından kaynaklandığına inanıyorum.

1928 harf inkılabıyla ilgili olarak Lisemiz kütüphanesinde bulunan 3500-4000 cilt Arap harfli kitap koleksiyonu yeni binanın alt katında bir odanın raflarına yerleştirilerek koruma altına alınmıştır.

1961-1963 öğretim yılları arasında okul içinde sürgün hayatı yaşayan arşiv daha sonra yukarıda zikredilen aynı mekânın bir başka odasına alınarak kaybolmasının önüne geçilmiştir.

12 Eylül 1980 askeri hareketinden sonra işbaşına getirilen okul yönetimi "temizlik yapıyoruz" gerekçesiyle Lise'nin bu kültür değerlerinin birçoklarını Seka'ya göndermiş, bazılarını da hurda fiyatına satmıştır. Osmanlıca eserler kütüphanesi de yağmalanmaya terk edilmiştir. Hatta bu eserler-

den bir miktarı (dokuz veya onbir çuval) o zamanları Kayseri Yük-sek İslam Enstitüsü (Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi) Kütüphanesine özel gayretlerle verilmiştir. Adı geçen kütüphane tarandığında bu eserlere rastlanacaktır.

Halâ lise demirbaş defterinde varlığı ve vasıfları görülen, fakat mevcudiyeti olmayan pansiyonun ayaklı bakır dev semaverini okul depolarında aramamıza rağmen bulamadık. Günümüzde "antik" de-ğeri olan bu semaveri pansiyonda kalan her öğrenci bilebileceği gibi, dikkati tam olan gündüzlü her öğrenci de hatırlayabilirler. Zira her gün sabahleyin okul bahçesinde eski yemekhane önünde alenen çay demlenirdi. Semaveri, o dönemin sorumlularından birkaçına sorduğumuzda maalesef birinin hatırlayamadığına üzüntüyle şahit oldum.

Atatürk, Kayseri Lisesi'ni ziyaretlerinin birinde okula imzalarını taşıyan bir yağlıboya portresiyle bayrak hediye etmiştir. Bu eserlerin yakın zamana kadar muhafaza edildiğini Bakanlık Baş Müfettişleri'nden ve Lise'nin eski hocalarından rahmetli Aydın Kılıçarslan'ın bir sohbetinde işitmişizdir. Bu armağanlar daha sonra yapılan bir albüm içinde de neşredilmiştir. Bugün ise mevcudu yoktur.

Lise'nin İdadi (Sultani) dönemine ait mühür de 12 Eylül 1980'e kadar müdür odasında muhafaza ediliyordu. Mührün okul makamına teslim edildiğine dair "teslim-tesellüm" makbuzu Yusuf Özmerdivenli de, kılıfı da müzede olacaktır.

Okulun yemekhanesi için özel olarak yaptırılan küfi armalı zengin porselen yemek takımları vardı. Bunlardan sadece birkaç tane grup servis, öğrenci pay tabakları ile çorba taşlarına ait bir-iki kapak bulabildik. Geriye kalanlar ne oldu meçhuldür.

Müze kuruluş çalışmalarından önce kültür değerleri niteliği taşıyan eşyalar araştırılırken üç cilt olarak öğreten ve memur sicil defteri tespit ettik. Rastgele sayfalarını çevirdiğimizde Faruk Nafiz Çamlıbel, Necmeddin Halil Onan, Nihat Keklik, Arif Hikmet Tanyu (Çivicioğlu) ve Cevdet Kudret gibi zirvelerin Kayseri Lisesi'nde hocalık yaptığına şahit olduk. Daha sonra da bu belgelerin diğerleri gibi kayıplar kervanına katıldığını öğrendik.

Bir zamanları Kayseri Lisesi'nin öğrencisi, 1978'den 1988'e kadar öğretmen olarak, bu acı olaylara seyirci kalmayı bir eğitimci, kültür ve sanat insanı olarak içimize sindiremedik.

1984'de okul müdürü Mehmet Bediz'in desteğinde sosyal kollara "Müzecilik Kolu"nu da ilave ederek bu işe başladık. Kolun teşekkülünden

sonra ilk iş olarak okulumuza bir "müze" kazandırılması için kolları sıvadık.

İlk önce kurulacak olan müzenin ismini "14 Ekim Kayseri Lisesi Atatürk Müzesi" olarak tespit ettik ve Bakanlık'tan ismin tasdikini ve kuruluş vizesini aldık. Daha sonra müzenin yeri olarak merkez binanın ikinci katında eski fizik laboratuvarını tespit ettik. Bakanlığımız'dan 250 bin TL, koruma derneğinden de bir o kadar maddi destek olarak vitrinleri yaptırdık. Lisemiz içinde her tarafı tarayarak müzemize gerekli olan malzemeyi "antika" veya "eski eser" niteliği görülen her eşyayı toplayarak koruma altına aldık.

Bunları kendi arasında tasnif ederek Vilayet'ten, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden, Müze'den, Belediye'den, Kayseri Ticaret Odası'ndan yüzlerle okulumuzdan Yusuf Özmerdivenli ile bu yazının muharriri olmak üzere yedi kişilik bir komisyon kurarak bütün eşyaları liste halinde günün birim fiyatlarıyla tespit ettik.

Eşyalardan tamir ve restore edilecekleri Kayseri Müze Müdürlüğü'nün uzman elemanları desteğinde onardık. Adı geçen müdürlük ve Anıtlar Yüksek Kurulu Kayseri Şube Müdürlüğü'nden temin edilen teknik elemanlarla sergileme işlemini yaptık. Okulumuzun yüzüncü yılı kutlamalarında açılışını yaparak Lise'mize böyle bir eser kazandırdık.

Müzenin sergilenen eserlerini tantmak, tarihçemizi uzatacağından dolayı bu konuyu başka bir zamana ve yazıya bırakıyoruz, ancak bir fikir vermek maksadıyla nadir eserlerden özet mahiyetinde kısaca bahsedelim:

Bir kısmı eksik ve arızalı olan 120 kiloyu tartan küçük "aynalı terazi", petrol lambasıyla çalışan renkli ve hareketsiz sinema makinesi, hareket enerjisini elektrik enerjisine çeviren cihazlar müzenin ilgi çeken eserleri arasındadır.

Böyle bir eserin Lise'mize kazandırılmasında bize maddi ve manevi desteğini hiç bir zaman esirgemeyen Okul Müdürleri'nden Mehmed Bediz ve onun halefi Genç Osman Mart'a kalbi şükranlarımı arz ederim.

Müzenin kuruluşunda emeği geçen bütün meslektaşlarıma, hususiyile Müdür Yardımcısı Yusuf Özmerdivenli'ye, isimlerini buraya yazamayacak kadar çok olan "Müzecilik Kolu" öğrencilerimin her birine ayrı ayrı teşekkür ederim.

Dr. Mustafa PARLAK

Erciyes Üniversitesi Türk Dili Bölümü

KAYSERİ LİSESİ (Mekteb-i İdadi)ne AİT İKİ VESİKA

Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü ile Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 9-13 Ekim 1995'de Üniversite Sabancı Kültür Sitesi sergi salonunda ortaklaşa düzenlediği "Osmanlı Fermanları" konulu serginin bir köşesinde de "Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü" koleksiyonları içinde bulunan Kayseri'yle ilgili bazı yazılı vesikalar da sergilenmişti. Bu sergi içinde Kayseri Lisesi (Mekteb-i İdadi)ne ait iki tarihi belgeye rastladım. Bun-

lar okulun açılışı dolayısıyla sıra okulun yazı tahtası, soba ve diğer mefruşat ihtiyaçlarının alınmasıyla ilgili Bakanlık tezkereleriydi. Bunlardan biri, "Bab-ı Ali Sadaret Dairesi"nin gelen evrak servisine "2553", diğeri de "Şura-yı Devlet Maliye Defteri" bölümüne gelen "2815" sayılı yazıdır. Adı geçen tahriratın fotokopileri Daire Başkanı İsmet Demir'in yardımlarıyla alınarak yayınlanmasını, en azından lisemizin tarihi yönünden faydalı gör-

düm.

Mekteb-i İdadi (Kayseri Lisesi)nin açılışı dolayısıyla okulun donanımı için Maarif Vekaleti, "Bab-ı Ali Sadaret Dairesi"ne başvurarak fizibilitesini hazırlattığı harcama kalemleri için ödenek istemiştir. Durum "Şura-yı Devlet" komisyonunda görüşülmek üzere adı geçen ihtiyaçların karşılanması için devrin Sadrazamı Ferid Paşa tarafından 18 Ramazan 1323 (1905) tarihli bir tezkere kaleme almıştır. Yazılı mürac-

aatında, o senenin taşra teşkilatı bütçesinin harcama kalemlerinden tespit edilen yedibiniyüzaltmışbeşbuçuk kuruşluk bir ödenek talebinde bulunmuştur.

Padişah adına tezkereyi alan "Serkatib-i Şehriyar" (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği) Mehmed Paşa başvurunun altına o dönemin yazışma üslub geleneği doğrultusunda not düşerek gereği için "Şura-yı Devlet Maliye Defteri" komisyonuna 2 Zilkade 1323 (29 Aralık 1905) tarihinde havale etmiştir.

Mezkur komisyon 25 Şaban 1323 (1905) tarihinde Maliye Daire Reisi Başkanlığı'nda toplanarak gündeme aldığı bu konuyu değerlendirip talep doğrultusunda mevcut senenin taşra bütçesinden

ödenmesine dair hüküm vermiştir. "Şurayı Devlet" dairesinin mührüyle de tasdik edilen karar evrağı biri "Maliye Dairesi Reisi" olmak üzere yirmiiki üyelik heyetin oniki üyesinin iştirakiyle karara bağlanmıştır. Komisyonda hazır bulunan üyelerin isimleri imza sırasına göre şunlardır: Mustafa Yusuf Celâleddin, Mehmed Murad, Mehmed Aziz bin Vecihî, Es-Seyyid Adem bin Malik, Hasan bin Hüseyin, Es-Seyyid Nesib Mehmed, Mansur Azam-ı Billah, Ahmed Kemal ve ismi zikredilmeyen "Maliye Dairesi Reisi'dir. Bu birleşime iştirak edip, ancak üç azanın mühürleri iyice çıkmadığından isimleri okunamamıştır. Oturuma katılmayan azalar ise; Muhsin Bey, Reşad Bey, Lütfi Efendi, Arif Hikmet Paşa, Şerif Abdul-

lah Paşa, Fevzi Bey, Saffeti Bey, Fahri Bey ve gay-i Müslim azalardan Mavro Kortak'dır. Karar birleşimine mazretleri belirtilmeden katılmayan üyelerin yanında Fehim Bey na-mizaç özürülü olduğu için toplantıya iştirak edemediği isminin altına şerh edilmiştir.

Her iki yazının dil, üslup ve karakteri hakkında sözü uzatmamak için bilgi vermedik. Yalnız, o devrin devlet yazışmalarındaki ifade özelliğini göstermek, eski kitabe meraklılarına bir fikir vermek amacıyla orijinal metinlerin Latin harflerine aktarılmasıyla yetindik.

Bize bu fırsatı veren Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Daire Başkanı İsmet Demir'e teşekkür ederim.

Bab-ı Ali
Daire-i Sadaret
Amed-i Divan-ı Hümayun
2553

Devletlü Efendim Hazretleri

Maarif Nezaret-i celilesinin Şura-yı Devlet'e havale olunan tezkeresi üzerine maliye dairesinden tazim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada geçende resm-i küşadı icra edilmiş olan Kayseri Mekteb-i İdadisi'nin sınıf tahtalarıyla soba ve mefruşad-ı sairesi için indel keşf sarfa lüzum görünen yedi bin yüz altmış beş buçuk kuruşun sene-i haliye bütçesinin taşra kısmında murakkam tesisat tertibinden tesviyesi hususunun nezaret-i müşarün-ileyhaya havalesi lüzumu gösterilmiş olmağla ol babda her ne vechile irade-i seniye-i cenab-ı hilafetpenahi müteallik şerefsudur buyurulur ise mentuk-ı feyzi infaz eyleyeceği beyaniyle tezkere-i senaveri terkim kılındı efendim.

Tarih:18 Ramazan 1323
2 Teşrinisani 1323
Sadrazam Ferid

Maruzu Çaker-i Kemineleridir ki

Reside-i dest-i ta'zim olup melfuflarıyla manzuri anı buyurulan işbu tezkere-i saye-i sadaret penahileri üzerine mucibince irade-i seniye-yi cenab-ı hilafetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla ol babda emr-i ferman hazret-i men lehül emründür.

Tarih:2 Zilkade 1323
15 Kanunevvel 1321
Serkatib-i Hazret-i Şehriyari
Mehmed

ATATÜRK, KURTULUŞ SAVAŞI VE KAYSERİ

Yunanlılar'ın İzmir'i, Fransızlar'ın Maraş'ı, İngilizler'in İstanbul'u işgali, yurdun her tarafında olduğu gibi Kayseri'de de miting ve protestolarla lanetlenmiştir.

Kayseri, doğu illeri içinde bulunmadığı için Erzurum Kongresi'ne delege göndermemiştir. Sivas Kongresi'ne Ankara, Kırşehir, Adana, Konya, Aydın illerinin delege gönderemedikleri bir durumda Kayseri'nin üç delege ile katılması gözden kaçmayacak önemli bir olaydır. Kayseri delegeleri, Sivas Kongresi'nde M.K. Paşa'ya "Kayseri bundan sonra sizin safınızda yer alacaktır" diyerek söz vermişler, bu söze Milli Mücadele'nin sonuna kadar da sadık kalmışlardır.

Milli Mücadele'ye destek vermek için kurulan önemli cemiyetlerin birer şubeleri Kayseri'de de açılmıştır. Bunlar şunlardır; İhtiyat Zabitan Teavün cemiyeti, Anadolu Müdafaa-i Hukuk cemiyeti ve Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti, Redd-i İlhak emiyeti, Muallim ve Muallimler Derneği, Rum Kilisesi'nin kurduğu Umum Anadolu Türk Ortodoks Cemaatleri ile İntikam Alayı'dır. Yine Fransız işgali altında olduğu için Adana'da kurulamayan Adana Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, M.K. Paşa'nın izniyle Kayseri'de kurulmuştur.

Sivas Kongresi'nden sonra Heyet-i Temsiliye'nin ilk uğradığı şehir Kayseri olmuştur. Heyet-i Temsi-

liye'nin Kayseri'den ayrıldıktan sonra yayımladığı beyanname çok önemli bir belgedir. H.Temsiliye, Kayseri'yi ekonomik bakımdan seçkin bir şehir olarak tanıyordu.

Milli Müadele'de Kayseri din bilginlerinin katkıları çok olmuştur. Heyet-i Temsiliye, şehirde önemli sayılacak hemen her kuruluşu ziyaret ederek, halkın üzerinde önemli saygınlığı olan kişi ve özellikle de din bilgileriyle bir toplantı yaparak, tüm desteği sağladığı için, Kayseri din bilginlerinin Anadolu Fetvası'na imza koyacağından şüphe etmemiştir.

Milli Müadele'de, Anadolu basını'nın gösterdiği tüm olumlu çalışmalar gibi Kayseri basını da görevini fazlasıyla yapmıştır.

Kayseri'nin komşu vilayeti olan Yozgat'ta isyanın başgöstermesine karşılık, Kayseri'nin İntikam Alayı'nı kurarak Yozgat ve havalisindeki isyanı bastırmaya göndermesi, Milli Müadele için önemli bir olaydır.

Yine Kayseri'nin, Ermeni hareketine de çok duyarlı olduğunu tespit ediyoruz. Bununla da kalmayıp Güney cephesi'nin kurtuluşu için İntikam Alayı'nı göndererek, her türlü silah ve cephane yardımını sağlayarak da görevini yapmıştır.

Yunanlılar'ın yurttan atılması için açılan Batı cephesine, silah ve cephane sevkiyatının yanında, silah yapımı için tamirhaneler, Askeri Mensucat Fabrikası, bin yataklı hastahane, mal ve mih yapımevi ile de hiz-

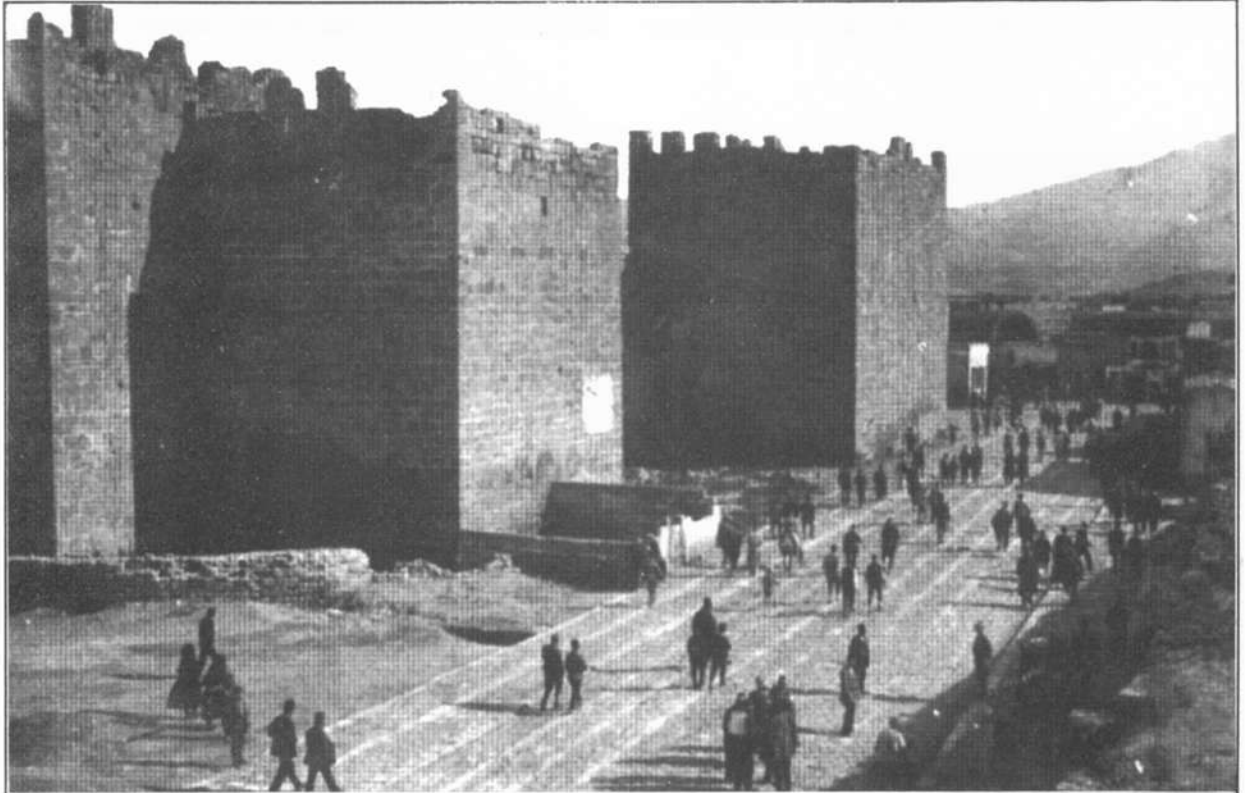

Sakarya Savaşı öncesi Kayseri'de düzenlenen miting (4 Ağustos 1921).

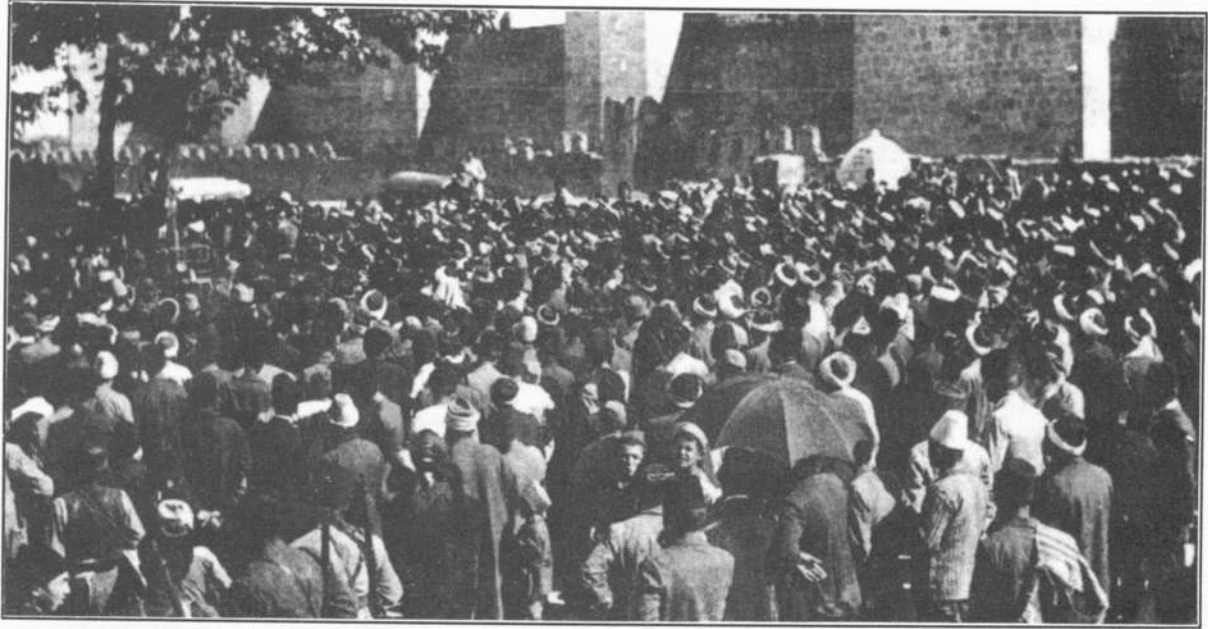
A meeting organized in Kayseri prior to the battle of the Sakarya (4 August 1921).

Kayseri'de 26 Ağustos 1337 (1921) günü Sakarya Savaşı için yapılan toplantıda halk, zaferin kazanılması için dua etti ve orduya selam gönderdi.

5 Eylül 1337 (1921)'de Sakarya Savaşı için yapılan mitingten dağılan halk.
(Bu resimler Kayseri'de çekilmiştir.)

Sakarya Zaferi haberini dinleyen Kayserililer (13 Eylül 1921).

The itizens of Kayseri listening to the news of the Sakarya Vitory (13 Septemper 1921).

met verdiğini görüyoruz.

Milli Müadele içerisinde vurgulanması gerekli olan önemli bir husus da; Kayseri kadınının durumudur. Kayseri'den Ankara'ya kadar götürülen erzak ve giyecek kabilelerinin çoğunluğunu kadınların oluşturduğu bilinmektedir. Gecikmeden Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'nin bir şubesi Kayseri'de açan yine Kayseri kadınlarıdır.

Bugün Kayseri Lisesi olarak eğitim ve öğretim yapan, günün Kayseri Sultanisi olan okulun Milli Mücadele yıllarına rastlayan mezuniyet defterine, "Son sınıf talebeleri Sakarya Savaşı için cephede şehit düştüğünden bu öğretim yılında okul mezun vermemiştir." cümleleri yazılmıştır. Kayseri'nin başkent olma hazırlıklarında, hemen her taraftan kabileler halinde Kayseri'ye gelenlere misafirperverlik gösterilmiştir.

Milli Müadele'de miting meydanlarının ve camilerin halkı birleştirmede, tek vücut olmada çok önemli görevler yaptığını gözlemliyoruz. Sakarya zaferi için Kayseri meydanlarında mitingler yapılırken, ateşli nutuklar söylenirken, camiilerde ve Rumların Kayseri Ayanikola Kilisesi'nde de dualar ediliyordu. Rumlar'ın bu olumlu tutumu Kayserililer tarafından alkışla karşılanmıştır. Kayseri, Milli Mücadele'de meseleler çıkaran bir şehir değil, daima Milli Müadele'yi destekleyen şehir olmuştur.

ATATÜRK VE KAYSERİ

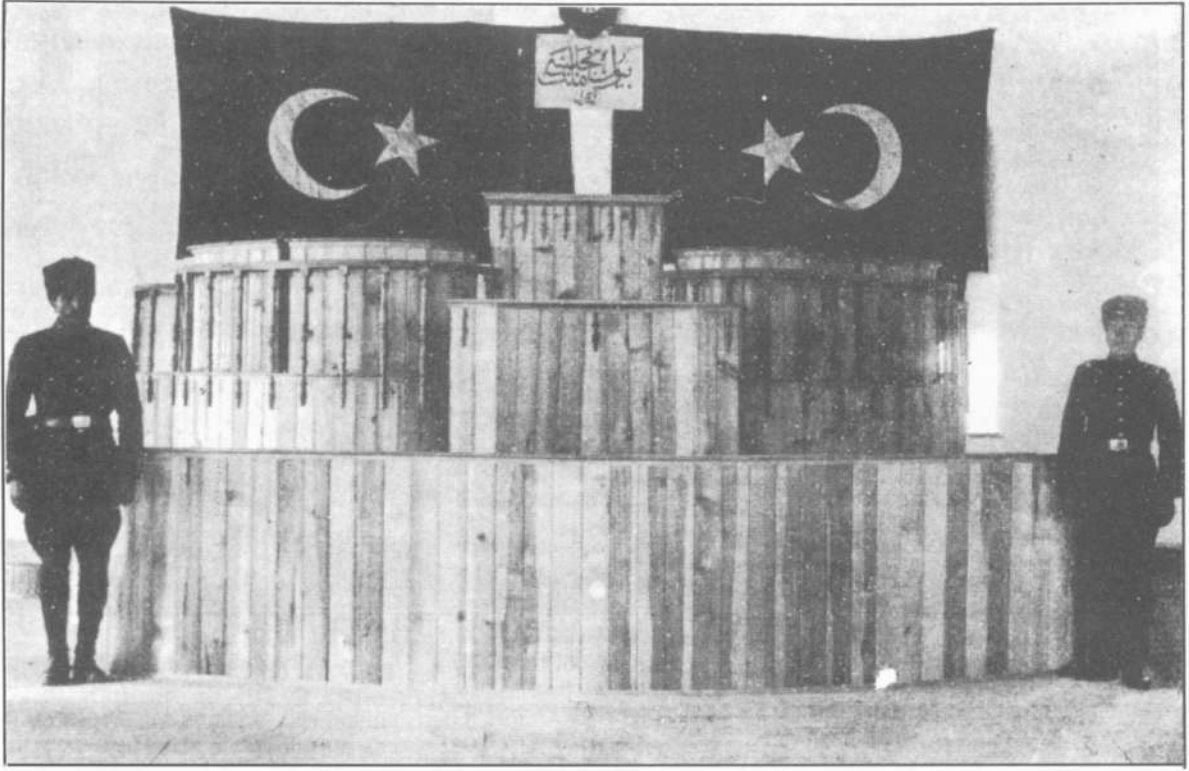
19 Mayıs 1919'da Anadolu'da Milli Mücadele'yi başlatmış olan Atatürk, Sivas Kongresi'nden sonra, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Heyet-i Temsiliye'sini Ankara'ya nakletmeyi kararlaştırmıştır. Yanında, Mazhar Müfit (Kansu), Hüseyin (Gerede), H.Rauf (Orbay), Dr. Refik (Saydam), Hakkı Behiç (Bayiç), A.Rüstem, Şeyh Fevzi Efendi, Yaver Cevat Abbas (Gürer), Muzaffer (Kılıç), Bedri Bey ve başkaları olduğu halde soğuk bir kış günü 19 Aralık 1919'da Kayseri'ye geldi. Mustafa Kemal'i Kayseri ilk defa görecek. Geleceğinden haberdar olan Kayserililer, yaşlı genç yollara dökülerek Sivas Caddesi sonundaki Çifte Kümbetlere kadar yolun iki tarafını doldurmuş, atlı ve yayalar milli kıyafetleriyle

Atatürk'ü karşılamak için yollara dökülmüşlerdi. 19 Aralık 1919 Cuma günü havanın soğukluğu ve yerlerin karlı olmasına rağmen Kayserililer, akşam üstü milli kahraman Atatürk ve arkadaşlarını coşkun gösterilerle, kurban keserek karşılamışlardır. Sivas Kapısı'ndaki Kayseri'nin en gösterişli konağı olan İmamzade Raşit Ağa'nın evinde misafir edilmiştir.

20 Aralık 1919 Cumartesi günü, Atatürk, Kayseri'nin ileri gelenleriyle bir görüşme yaptı. Kayserililer, Sivas Kongresi'ne, Kayserili Katipzade Nuh Naci (Yazgan), İmamzade Ömer ve Ahmet Hilmi (Kalaç)'la katılarak, Kongre'den sonra Kayseri'de Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin bir şubesi açmışlardı. Cemiyet'in Yönetim Kurulu, Müftü Ahmet Remzi başkanlığında, Nuh Naci (Yazgan), A. Hilmi (Kalaç), Mazhar (Karakaya), Faik (Seler), Mustafa (Ağırnaslı), Uşakzade Osman gibi üyelerden kurulmuş, çalışmalarına başlamışlardır. Şimdi "Heyet-i Temsiliye Reisi" Mustafa Kemal Paşa aralarında ve O'nun, memleketi kurtaracağına yürekten inanıyorlardı.

Atatürk o gün, Kayseri İhtiyat ve Zabitan Cemiyeti Merkezi'ni de ziyaret ederek kısa bir konuşma yapmış, "Kayserili İhtiyat Zabitan arkadaşlarımla istiklal mücadelesi uğrunda yaptıklarından ve yapmak istediklerinden tamamen ve memnuniyetle haberdar bulunuyorum" demiştir. O gün akşama kadar Kayseri'de görüşmeler yapan Atatürk, çok memnun kalmıştır. Gece de Kayseri'de kalmış, ertesi gün, 21 Aralık 1919 Pazar günü Kırşehir üzerinden Ankara'ya gitmiştir. Gitmeden önce, Heyet-i Temsiliye'nin candan karşılanışı dolayısıyla Kayserililere bir beyanname yayınlamıştır. Atatürk bu beyanname, "Anadolu'nun kalbi heyecanına bu seyahatimizin ilk merhalesinde Kayseri'de temas ettik. Bu temasın bıraktığı hürmet hatırası ve bağlılığı, şahsen mütehasis olduğumuz kardeşliğin ve nezaketin doğurduğu şükran duygusunu ömrümüz oldukça muhafaza edeceğimiz" diyordu. Kayserililer O'nu Himmetdede'ye kadar uğurlamışlardır.

Atatürk bundan sonra Kayseri'ye 1924, 1928, 1930 ve 1934 yıllarında olmak üzere dört defa daha gelmiştir.

Sakarya Savaşı öncesinde TBMM'nin taşınması için hazırlanan Kayseri Lisesi ve içindeki Başkanlık kürsüsü (23 Ağustos 1921).
The Kayseri High School that was prepared for moving the Turkish Grand National Assembly prior to the Battle of the Sakarya and the chairman's podium inside (23 Ağustos 1921).

Gazi Mustafa Kemal Atatürk Kayseri Lisesi'ni ziyareti sonunda öğrencileriyle birlikte

ATATÜRK KAYSERİ'DE

Aziz Atatürk, Kayserimize dört defa gelmiştir. Her gelişleri bir olay olmuş, inelemelerde bulunmuş, hastane açmış, vatandaşın dertlerini dinlemiştir.

Ne gariptir ki bu güzel ziyaretlerin belgeleri, fotoğrafları, olayın tanıklarının hatıraları, gazete belgeleri, bir bütünlük içerisinde değerlendirilememiştir. Bu belgeler dağınık durmaktadır. Halbuki şimdiye kadar bu belgeler bir kitap haline getirilmeliydi. Şimdiye kadar hiç bir şey yapılmadı demiyorum. Gayret gösterenleri, eser verenleri, anma günleri düzenleyenleri saygıyla anıyorum.

Bu belgeler önce öğretmen yazar Ömer Çelebi'nin Atatürk Kayseri'de adlı eserinde derlenmeye çalışılmıştır. Hatıralar ise Erciyes Dergisi koleksiyonlarında, TTK ve Genel Kurmay Başkanlığı arşivlerindedir.

Atatürk'ün gezileri filme de alınmıştır. Bu filmlerin tamamı dört-beş saati bulmaktadır. Nesiller ecdadına sahiplendikçe, vefa duygularını yitirmedikçe değer kazanır.

Kazanan aziz vatanımız ve yüce milletimiz olur.

Bu vesile ile aziz vatanımız için canlarını veren ecdadımıza yüce Mevla'dan rahmet diliyor, konuyu canlı tutanlara saygılarımı sunuyorum.

Kayseri'de Kuva-i Milliye Çekirdeği

Mustafa Kemal Paşa, Sivas Kongresi'nde üç delege istemiştir. Bu isteğe uyulması, katılıp katılmama konusunun tartışılması için Kayseri ileri gelenleri tarafından bir toplantı yapıldı. Taşçızade Mehmet Bey'in İçerişar Mahallesi'ndeki evinde Ağustos 1919 sonlarında bir gün...

40-50 kişinin katıldığı bir toplantı. O gün toplantıya katılanların bazıları şunlardır. Katipzade Nuh Naci, Hacılarlı Zade Mustafa, Taşçızade Mehmed, Hacı Niya-zizade Faik, Çalikoğlu Rifat (Belediye Reisiği yapmıştır), Nakibzade Sadık, Narinzade Osman, Mustafa Nisari, Mustafa Remzi, Mehterzade Osman, Ağırnaslı Mustafa (Sonraları Halk Fırkası Kayseri Reisi olacak), Mazhar Karakaya, Yedekçizade Mehmed ve kardeşi Hüseyin, Behçetizade Tefik, Bahçelizade Ahmet, Halaçoğlu Ahmet Hilmi, Binbaşı Fehmi Bey.

Toplantıya Ahzıaskre Kalem Müfettişi Binbaşı Fehmi Beyaçmış ve Ahmet Hilmi Kalaç bir konuşma yapmıştı. Mustafa Kemal Paşa'nın Kayseri'den Sivas kongresine üç delege istediği anlaşılmıştır. Katipzade

Nuh Naci ile Ahmet Hilmi Kalaç'ın Sivas'a gitmelerine karar verilmiş, ancak ertesi gün tereddütler husule gelmiş ve bu tereddüt birkaç gün gecikmeye de sebep olmuştur. Bu hususu Ahmet Hilmi şöyle anlatıyor:

Henüz karanlık bir yolun sonunun nereye varacağı kestirilemediği için bunu, isim ve imza ile mahzurlu görmüşler mazbata yapılmaktan sarf-ı nazar edilsin demiştir.

Bu hal yolculuğumuzu birkaç gün tecil etti. Nuh Naci ile konuştum. Netice ne olursa olsun Sivas'a gitmeye karar verdik. İmamzade Ömer Bey de bize iltihak etti.

Bu üç kişilik heyet hüviyetlerini deri ve buğday tüccarı olarak gizleyip yola çıkarlar. Ancak oldukça geç kalmışlardır. Yolda, Sivas kongresinin haberini İstanbul gazetelerine yetiştirmek için hareket eden Ruşen Eşref Üneydin'a rastlarlar ve ondan bilgiler alırlar. Sivas'a varırlar ve ertesi gün Mustafa Kemal Paşa'dan randevu alarak görüşürler.

Yrd. Doç. Dr. Vehbi ECER

CEMAL HATTAT'IN ANILARI

18 Aralık Perşembe günü memleketin büyüklerinden İmamzade Reşit ağa Oğlu Yunus Ağa ile birlikte bana,

-Yarın Mustafa Kemal Paşa gelecek. Sen de gel. Paşa'nın hizmetini gör, dedi.

Yunus ağa benim çok samimi arkadaşım. Hem de o evde çok bulunurdum.

19 Aralık Cuma, karlı bir havada sabahleyin ev derleştirmeye başlandı. Yunus Ağa ile birlikte biz de verdikleri talimatı yerine getirmeye başladık.

Nihayet o gün sabahleyin şehirden Metahin Mehmet ağa, Tacettin Tacettin Ağa, Hisarizade Abdurrahman, Abdurrahman Şişli, Göncü'nün Mehmet Ağa, Çıkrıkçı'nın Kadir, Cemal Cenkeçi, İcra Memuru Şaban ve daha atı silahlı olan 40-50 arkadaş Paşa'yı karşılamak için yürüdüler. Kumarlı ve Kayırhanı'na kadar gidilmiş.

Paşa'yı karşıladılar. Bu arada Kayseri halkı - Necmettin Bey'in evi şehrin harici idi-oraya gelmiş. Biz de evde bekliyorduk.

Bu arada Küçük Hacı bir deve kesmiş ve birçok halk kurban kesmişler.

Paşa sonra kendine ayrılan eve geldi. Köşe odaya yerleşti. Arkadaşları vardı: Bekir Sami Bey, Mazhar Müfit Bey, Rauf Bey, Faik Selzer Bey, İbrahim Safa vardı. Altı kişilirdi.

Bunlar içerisinde Bekir Sami Bey, Rauf Bey arabaları 50 km yukarıda çamura çöktüğü için gelememişler. Bunları almak için Talas'tan Taşçıoğlu'nun Mehmet Efendi, Amerikalılardan bir reo kamyon getirdi. Şöförü Kunduracı Mehmet'ti. Gittiler arabayı Kızılyokuş'tan çektiler, selamete çıkardılar. Fakat bunlar yokken Paşa çok üzgündü. Onlar gelmeden yemeğe oturmadi. Onlar da gelince çok neşelendi.

Oturdular, o zamanlar vali, belediye reisi, eşrafı mümeyyize, şehrin ileri gelenleri geldiler, oturdular sohbet ettiler.

Paşa yapacakları hareketten bahsetti. Halkın hiç üzülmemesini, bu işlerin nihayet biteceğini, sureti katiyede kendi sözleriyle söyledi. Ben ve arkadaşım Yunus Ağa ile birlikte, biz de konuşmaları dinliyorduk.

Bu sırada yemek geldi. Benden pastırma, leblebiyi tazelememi istedi. Onları da getirdim. Memnun oldu, sevindi. Bazı şakalı sözler de söyledi. Nihayet geç vakit yatak odalarına çekildiler.

Biz ve o zamanın belediye reisi kapıda nöbetçi kaldık. 20 Aralık 1919. Sabah oldu, kalktılar, kahvaltılarını yaptılar. Bekir Sami Bey, Rifat Bey Ulukışla'ya gittiler. Ulukışla'da eski paşalardan birisi gelmiş. Telgraf Müdürü Şakir Bey'in evinde misafirmiş. Ali Hikmet Paşa. Bu paşa ile buluşmak istemişler. Bunları ben konuşurlarken duydum.

Sabahtan sonra, yemek, kahvaltı... Yine halkla eşrafla tüccarlarla konuştular. Vakit oldu. Raşit Efendi kütüphanesine gidildi. Buraya birçok hocalar ve halkın ileri gelenleri birikmişler. Biz tabii kapının arkasında duruyoruz. Orada konuşuldu. Halkı müteessir olmamasını, sureti katiyede bu işin halledileceğini, ne Yunan'ın ne İngiliz'in kalacağını, sureti katiyede söylüyordu.

Efendim! Bu sırada kütüphaneden camiye inildi. Orada topluca namaz kılındı. Namazdan sonra birçok yaşlılar arasında memleketin hürmet ettiği yaşlı vardı: Kızıklı Hacı Kasım Efendi.

Evinde bulunan Hacı Kasım Efendi'ye heyetçe gidildi. Orada hocayla konuştular. Ben içeriyi göremediğim için ne konuştuklarını bilmiyorum.

Halkta şayi olduğuna göre bazı şeyler konuşmuşlar. Oradan gelindi. Akşam oldu. Yemeğini yedi. Gelen halkla konuştu.

21 Aralık 1919

Kayseri halkına hitaben, teşekkür ve memnuniyetini ifade eden 21 Aralık 1919 tarihli beyannamesini yayınladığı sabahleyin Rauf Bey, M. Müfit Bey bunlar üç arkadaş Ankara'ya gittiler.

Benim gördüğüm bu kadar. Benim hizmetini gördüğüm iki gece idi. Bu işin birinci safhasıdır. Şimdi bir de ikinci safhası var. Kendisini yine ikinci defa Kayseri'yi Latife Hanım'a gösterdi, "İlk Kayseri'ye geldiğimde bu çocuk benim hizmetimde bulundu. Bana hizmet etti" dedi. Latife Hanım da benim sırtımı okşadı. O sırada yine hizmetinde bulunmuş olduk, yine gittiler.

Üçüncü safha:

Kayserili Hasan Efe, Latife Hanım'ı Kayseri'ye getirdi ve Sivas'ta Atatürk'le barıştırmak fikriyle Sivas'a Latife Hanım'ı götürdü.

Geldiklerinde tesadüfen Kayıkhanının kapısında duruyordu. Benim orada durmaktaki vazifem; Efker'e de 19 Alay vardı. Onların hayvanların yiyeceklerini götür, geçer giderdim.

Paşa oraya gelmiş. Burası ağaçlıklı sulu yer idi. Herhalde hava almak için indi. İsmet Paşa, kendisi, Latife Hanım indiler. Bana sordu:

-Sen hancı mısın, yolcu musun?

Ben de iki defa hizmetinde bulunduğumu belirtince, anladı ve

-Evet, dedi.

Bunlara iskemle verdim. Oturdular, sonra bana,

-Kahven de var mı?, dedi.

-Var Paşam!, dedi.

Gözleri önünde, bilhassa Latife Hanım'ın gözü önünde kahveyi pişirdim. Kendilerine verdim. Bir yudum aldı. İsmet Paşa'ya dönerek

-Paşa! Güzel kahvedir. Bir daha iç, dedi.

Aslında kahve tabii, han kahvesiydi. Fincanlar kirliydi. Onlar da göre göre içtiler. Bilahare

-Su da var mı? dedi.

-Var, dedim.

Taş Avanos bardaklarıyla küpten su getirdim, çok memnun oldular, bana

-Çok güzel su, dedi.

Paşa'ya

-Sen de iç, dedi ve O da içti.

Bundan sonra Kayseri'ye gelmek üzereyken kapıda köylüler peydah oldu. Onlardan biri kapının ağzında efe vaziyette durdu. Paşa'ya

-Ben seni taşıyorum Paşa

dedi. Hayli konuştular. Bu adama harçlık verdi ve adam gitti. Bana dönerek

-Yeni harfleri öğrendin mi? dediler.

-Öğrendim Paşam, dedim.

Bana harf yazdırdı. Bilahare hareket ettiler. Şimdiki Cumhuriyet meydanındaki saat kulesinin altındaki küçük odaya gelindi. Burada oturdular. Bu sırada kamyoncu Mehmet Efendi vardı. Turan Hoca derdik. O zat,

-Paşa'yla konuşacağım, şikayetim var., dedi.

Korumalar görüştürmek istemedilerse de, Paşa işin farkına vardı.

-O Efendiyle konuşalım, bırakın., dedi.

Turan Hoca dedi ki:

-Paşam size benim şikayetim var.

-Kimden?

-Tahakkuk Memuru Fuat Ağa'dan.

-Ne yapıyor?

-Çocukların beşiklerini, kadınların çarşaflarını, yatak döşeklerini topluyor, vergi borcu için alıp götürüyor.

Bu kadar yapmasa çok iyi olur, dedi.

-Buna delilin nedir? diye sordu gür sesiyle.-

Tahakkuk dairesinin anbarları, dedi.

Kılıçlı Paşa ve birkaç kişiyi teftiş gönderdiler de-poya. Hakikaten Turan Hoan'ın dedikleri doğru idi. Kapacak, ev eşyaları v.b. hacizli ambarda durmaktadır. O sırada valiyle konuşmuş ve emir vermiş. Gelir Müdürü görevden alınmış. Müteakiben tüccarlardan Cingilloğlu Ömer Efendi,

-Benim de şikayetim var, dedi.

Kulübenin balkonunda bu konuşmaları dinliyoruz.

Ömer Efendi,

-Paşa Efendi! Biz Kayseri'de pastırma yapmak üzere Erzurum'dan hayvan getiririz. Fakat Erzincan hududuna geldiğimiz zaman vilayet engelliyor. Sebepi ise hayvanlar da şap hastalığı var. Biz şehre sokmayız dediler. Bir küsur hayvanımız orada kaldı. Getirmeye çare bulamadık. Hayvanlarımız orada daha 10-15 gün kalırlarsa mahvolacağız, iflas edeceğiz. Bize merhamet ediniz. Hayvanlarımız zayıflamadan keselim, dedi.

-Peki, dedi ve emir verdi.

Hayvanlar Sivas'a geldi. O zamanlar hayvanlar 25-30 günde Kayseri'ye gelirdi.

Başka Atatürk'le Ankara'da da görüşmüşlüğümüz vardı ama zamanı gelince onları da anlatırız.

(13.10.1924)

Kayseri'den beş saat uzakta Vali, kumandan Belediye ve Halk Fırkası Reisleri, milletvekillerinden Naci, Ahmet, Halit Beylerin bulunduğu Kayseri heyeti tarafından karşılandı.

Gesi bucağında bir çeyrek saat kadar dinlendikten sonra saat 17.00'de Kayseri'ye varıldı. Tören yapılmaması bildirildiği halde büyük tezahürat ile karşılandı. Yüzlerce atlı milli kıyafetleriyle beş kilometre şehir dışında misafiri karşıladılar. Şehir girişinde hemen bütün halk, "Yaşasın Büyük Gazimiz!" tezahüratı ile karşıladı. Belediyeyi ziyaretten sonra halkla beraber yürüyerek kendisine ayrılan köşke gitti.

KAYSERİ'DE FENER ALAYI

Kayseri'de bütün gece şenlikler ve fener alayları devam etti.

Bu gece Gazi'nin ikametleri etrafında devam eden samimi tezahürat sırasında Paşa Hazretleri, halkın arasına çıktılar, alkışlarla ve "Yaşa Büyük Gazi" sesleriyle selamlandılar. Burada halkın ve öğrencilerin duygularını dile getiren Kayseri Lisesi öğrencilerinden Behçet Kemal (Çağlar) Efendi, pek çok alkışlanan şu konuşmayı yaptı:

"Paşam, Türkiye'nin ortasında olan şehrimiz-de hem manen hem maddeten Türkiye'nin kalbi halindedir.

Türkiye'nin damarlarında dolaşan kandaki besalet, istiklal nabızlarını sen verdin ve veriyorsun. Bugün sen çocukların babası, gençlerin kardeşi ve ihtiyarların oğlusun. Türkler sana böyle bir sevgi besliyor. Zamanın eli, bir İskender'i gönüllerden çıkarır, bir Napolyon'u yahut cüret ve besaletin bir heykelini yıkar, bir Fatih'i, bir Yavuz'u dillerden silebilir fakat o kalplerin en müstesna köşesine uzanırken huşu ile titrer, kırılır ve mağlup olur. İşte o köşe senin yerindir.

Güneş geceleri kaybolur, gündüzleri bulutla örtülür. Lakin bir güneş vardır ki, bulutsuz, saf, yüksek bir semanın ufkunda doğmuştur. Ne gece, ne gündüz, onun ziyasını mahvedemez. Bu sema istiklalın seması, o ufuk milletin hasiyesidir ve o güneş senin, sönmezsin, sönmeyeceksin.

Meş'um Mütareke anlarıydı. Türkler'in dünyayı en kara gördüğü zamanlardan biri idi. Artık Türkiye'nin göğsüne korkunç karanlık bir gece çökmüştü.

Aradan yıllar geçti ve kutup gecelerinden daha uzun bir gecenin sabahını bekleyen gözler, içlerinde

bedbinliğin esneyen gölgeleri titreyerek yere eğilmiş ve birkaç damla yaş dökmüştü. Birgün tuludan evvel Şark'ta beliren kırmızılıklar şafaklar gibi Anadolu'nun şarklarında Erzurum ve Sivas Kongreleri belirtti. Artık şafak atmıştı, artık güneş doğacaktı. Füsunkar ziyaretlerini kalplerin gözleri gördü ve aydınlattığı havayı vicdanların, mefkûrelerin ciğeri içti. İşte güneş deminki güneşti. Sen böyle doğmuştun değil mi Gazi Paşamız?

Yine o gecelerden birine dönüyorum. Kamer sabahdan beri oynayan facianın kanlı aksini parlak saatinde göstermemek için karanlıklara karışmış; arz, kalplere matem tutulan haile-engiz bir mersiyetin gürlüğüyle çalkalanmıştı. Rüzgarlar, bin an için durmuş; kainat, hareketi muntazamasını bir an için kaybetmişti. Anadolu yanıyordu. Manş'ın ötesinde bir sırtlan hunharlığıyla sırttan İngiliz emperyalizmi Peloponnes'in ihtiyar haydudu Konstantin'e insanîyet namına teşekkür ediyordu. Elnizm'in sahifei hatıratına Don Kişot menkıbeleri kaydetmek isteyen o ihtiyar haydut, o hayali sergerde gülüyordu. Anadolu'da ise tahaccüp bir adam siyah bir kaputa bürünmüş, kuvvetli bakışlı büyük bir adam gözlerini Garpa çevirmişti. Baktı, baktı. Uzun bir cephenin üstünde bir baykuş gibi öten gecenin karanlığını nazarıyla eritti. Birkaç gün sonra Akdeniz'in neva-zişkar meltemleri ile iklimleri aşık eden rüzgarı bu büyük adamın önünde diz çöktü. Türk süva-rilerinin küçük Asya'da at nallarından sıçrayan kıvılcımları köhne bir krallıkla hayati bir imparatorluğu maziye karıştırırken Manş'ın ötesinde insan kanıyla geçinen İngiliz emperyalizminin korkunç heykeli de zalimin korkunç ve mütefessih vücuduyla beraber karanlıklara karışıyordu. Ufuktan bir ses yükseldi:

Yaşa Türkiye! Yaşasın Mehtimiz!

İşte mehti o büyük adamı ve o büyyük adam da sendin, Muhterem Paşam.

Ey millet peygamberi! Sen münilerin, halaskarların en bahtıyarısın. Çünkü kurtardığın millet, milletlerin en büyüğüdür ve ebediyen yaşamaya namzet bir millettir. Bu milletin damarlarında dolaşan kahraman hür kanı, şu mavi gözlerinin derinlerinde titreyen dehanın bir kıvılcımıyla ateşlerken eğer onun besletinden emin olmasaydık yine bedbin olmayacak, ruhunla yarattığın inkılabı azminle besleyecek ve yeryüzünde aleme gösterecektir. Türk'ün büyük imanı, ölmeyen, öldürülmeyen azmi, yılmayan besaleti sana rehber oldu.

İnkılapta senin şerefini, Türkiye'nin şerefinden ayırmak bir hatırdır. Senin şerefün Türk'ündür. Türklüğün şerefi senindir. Sen olmasaydın şimdi istiklaline kavuşamayacaktı. Eğer, o olmasa sen olmayacaktın.

Efendiler; size birisi Türklüğün azmini, imanını, istiklal arzusunu ispat et derse, eskisi gibi maziye dalmayın. Daima ümitle atıye bakan gözlerini arkaya çevirip de bir aşiretten bir devlet kurduk, krallara emir verdik demeyin. Böyle bir anda şu karşınızdaki duran ve Türk'ün bütün hasletlerinin canlı bir timsali olan Paşamızı gösterin. Çünkü o, bu aşiretten bir devlet değil, yoktan hür, müstakil, müterakki bir millet yarattı. Çünkü o, mehmetçiğin azmiyle kazandığı zaferle dünyayı titretti. Alem, O'na manen ram oldu.

Seni görmemiş bir Türk için görmek, sana kavuşmak, istiklali görmek, hürriyete kavuşmak kadar mukaddes bir emeldir. İşte bugün biz bu emelin tahakkukuyla bahtıyarız ve bunun için derin minnetlerimizi, her teşekkürlerimizi arz ederiz Paşam!

Senin de böyle büyük bir emelin, yaşatmak iste-digin mukaddes bir gayen vardır değil mi? Biz bunu

senin emsalsiz vatanseverliğinde sezdik. Sarsılmaz hayırhahlığında okuduk. Gayen, mefkurenin ebedi olmasıdır değil mi Paşam?

Gözlerimizi atiye çevirerek, ellerimizi vicdanlarımızın üzerine koyarak yemin ediyoruz ki, mefkurenin ebediyen yaşatacağız. Bugün gençlik uykudayken silkinmiş, zinde, millettine kuskanç bir kitledir. Gençlik cumhuriyetin ne demek olduğunu anlamış, ateşli kanına mefkurenin aşılamıştır.

Paşam! Parlak, cesur gözleriniz karşısında eriyen ruhlarımız son zafere en kuvvetli tak olmuştur ve Cumhuriyet'in temeli kalbimizde atılmıştır. Seni yakından görmek; işte bize yol gösterecek eller, işte bizden istiklale giden en doğru yolumuzu ilk defa gören gözler, işte zahirde nahif ve nazikken bir arslan pençesi kuvvetiyle saltanatın tahtını deviren birlikler diyebilmek, bakmak ne büyük bahtiyarlıktır.

Muhterem Paşam! Mukaddes arzunuz veç-hile fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir nesil yetiştirilen, yetişen talebe arkadaşlarımızın ruhlarında kaynaşan hürmet, samimiyet menbalarından sızan şu sözlerle nihayet verirken bütün Türkiye'nin en büyük emelini, en devamlı duasını tekrar edeceğiz; Milletle ve Ordunla varol."

REİSİCUMHUR HAZRETLERİ'NİN CEVABI

Reisicumhur Hazretleri, bu nutka cevap verdi ve teşekkür etti.

Ezcümle: "Mazinin müteredit, çürümüş zihniyeti ölmüştür. Bütün dünya bilmelidir ki, Türk Milleti hakkını, haysiyetini, şerefini tanıtmaya kadirdir. Türk vatanının bir karış toprağı için, bütün millet bir vücut olarak ayağa kalkar. Haysiyetinin bir zerresine, vatanın bir avuç toprağına vuku bularak tecavüzün bütün mevcutiyetine vurulmuş darbe olacağını artık Türk Milleti'nin fark etmediğin zahip olmak hatadır. Saygısızlığın, tecavüzün küçüğü, büyüğü yoktur" buyurdular.

KAYSERİ LİSESİ'NDE

Bugün Gazi Hazretleri Hükümet Dairesi'ni, Kumandanlığı, Halk Fırkası'nı ve Ticaret Odası'nı ziyaret etti ve yapımı biten memleket hastanesinin açılışını yaptıktan sonra saat 16.00'da liseye geldi ve saat 20.00'ye kadar dört saat içinde lisede derslere girdi, şerefine verilen müsemereye hazır bulundu.

FİZİK DERSİNDE

Bu ziyareti, o günün lise 10. sınıf öğrencisi olan (sonra belediye başkanı olmuştur) **Hacı Mehmet Çalık'tan** dinleyelim:

"Lise 10. sınıftaydım. Fizik öğretmenimiz **Abdullah Bey** ders anlatıyordu.

Kapı açıldı. Gazi ve beraberindekiler sınıfa girdi. Gazi, girer girmez öğretmene baktı, kaşları çatıldı. Öğretmenin kılık-kıyafetinden hoşlanmadığı belli idi. Fizik öğretmenimiz **Abdullah Bey**; orta boylu, şişman, gür siyah sakallı, dazlak kafalı, çekik gözlü bir zattı.

Gazi ve beraberindekiler sınıfa girince hoca hiç tavır ve hareketini bozmadan ders anlatmaya devam etti. Ders ilerledikçe Gazi'nin yüzündeki memnuniyetsizlik ifadesi dağılmaya başladı ve daha sonra yüzünde memnunluk ifadesi belirdi. Belliydi ki, dersin anlatılışından hoşlanmıştı.

Abdullah Bey,sakin sakın konuyu anlattıklarımı denklem ile ifade etmek için kürsüden indi, denklemi yazarak tebesiri tahtaya koydu ve ellerini çırparak Gazi'ye "Hoşgeldiniz" dedi. Gazi, öğretmeni tebrik etti.

Bu olayı zamanın öğrencilerinden olan Emekli General **Celal Ayan** da doğrulamakta ve **Abdullah Bey**'in çok geçmeden terfi ettiğini söylemektedir.

MÜSAMEREDE

Müsamerede Gazi Hazretleri ile **Latife Hanım** ve

maiyetinde bulunanlar, Kayseri milletvekilleri, Vali ve Fırka Kumandanları, subaylar, pek çok Kayserili hanımlar ve öğrenciler de bulundu.

Müsamere, bütün seyredenlere pek heyecanlı dakikalar yaşattı. Okul Müdürü ile öğrenciler, Büyük Kurtarıcı'nın Kayseri'de ve bilhassa lisede bulunmalarının ilham ettiği hisleri konuşmalarıyla pek samimi bir surette ifade ettiler.

Müsamerenin temsil ve musiki bölümleri de çok başarılı geçti. Gazi Hazretleri, şiddetli ve sürekli alkışlar arasında okuldan ayrıldı.

Kayseri Lisesi'ndeki müsamere ile ilgili hatırayı şöyle anlatıyor:

"Gazi **Latife Hanım**la beraber Kayseri'ye gelmişti. Liseyi ziyaretlerinde öğrenciler İstiklal Savaşı'nı anlatan "Ümidin Güneşi" adlı bir temsil oynamışlardı. Üst sonda temsilin bir tablosunda bir Türk askeri ölürlen, nişanlisına şu şarkıyı söylüyordu:

Kumandanım emir verdi; savaş var.

Gidemezdim, kaçamazdım ölümden

Ey Türklüğün güzel kızı, sıklıma

Avuçlarla kurşun attım, oç aldım.

Bu sahne karşısında Gazi ağlamaya başladı. **Latife Hanım** da, "Gazi'yi buraya ağlamaya mı getirttiniz?" diyerek perdeyi kapattı fakat Gazi **Mustafa Kemal Paşa** bu temsilden çok duygulandı ve arkasını imzaladığı bir büyük yağlı boya tablosunu liseye hediye etti.

KAYSERİ LİSESİ HATIRA DEFTERİNE

YAZDIKLARI

Gazi **Mustafa Kemal Paşa**, okuldan ayrılırken hatıra defterine de şunları yazdı:

Kayseri Lisesi'ni Müdürü ile muallimleri ile bütün talebesi ile Cumhuriyetin ateşli, feyizli bir ocağı bulduk.

Gazi **Mustafa Kemal**

Latife Hanım da aynı sayfaya "Latife Gazi **Mustafa Kemal**" imzasını attı.

KAYSERİ'DE YAZI DERSİ

(20.09.1928)

Reisicumhur Hazretleri, beraberinde **Başvekil** olduğu halde saat 14.30'da Kayseri'ye geldi. İl sınırında Kayseri Valisi **Fuat Bey Başkanlığı**'ndaki bir heyet ile Fırka (Parti) Müfettişi ve **Kastamonu Milletvekili Ali Nazmi Bey** tarafından karşılandı.

Gazi Hazretleri, **Şarkışla**'dan sonra **Gesi bucağı**ndan geçerken burada halkı yeni harflerden imtihan etti ve köylülerin gösterdikleri kabiliyet ve başarıdan çok memnun oldu. Kayseri'ye gelince Cumhuriyet Halk Fırkası binası önünde kadın-erkek binlerce halk tarafından etrafı çevrili olduğu halde tahta başında Kayserilileri imtihan etti. İmtihan olanlardan çoğu yeni harfleri öğrenmeye başlayalı beş-on gün olmuştu. Buna rağmen verdikleri cevaplarda başarılı oldular. **Reisicumhur Hazretleri**, memnuniyetlerini dile getirerek, "Se-yahatim esnasında her yerde bilhassa köylerde gördüğüm hayrete şayan misaller hepimiz için ümittir."

Gazi Kayseri'de iki saat kadar kaldıktan sonra saat 16.30'da özel trenle **Ankara**'ya hareket etti.

KAYSERİ'DE ZİYARETLERİ

(05.02.1934)

Gazi Hazretleri, bugün saat 13.00'de Kayseri **Tayyare Fabrikası**'nı, **Talas** merkezini, Kayseri'de **Hunat Hatun Medresesi**'nde kurulan müzeyi gezdi. Müzeden çıktığı zaman oraya toplanan binlerce Kayserili, coşkun tezahüratla karşıladı ve alkışladı.

15.30'da Kayserililer'in coşkun ve candan tezahürat ve alkışları arasında trenle **Niğde**'ye gitti.

Çağlar'dan da bir hatıra

Behçet Kemal ÇAĞLAR

1923'te Kayseri Lisesi'nin ilk sınıflarındaydım. Gündüz öğretmenlerim, gece babam, beni Milli mücadelenin atmosferi içinde buldurmakta idiler. Babamın, hemen her, "Mustafa Kemal" deyişinde gözlerinin dolduğunu bu gün gibi hatırlıyorum.

Vatanın, İstiklalin, zaferin ne demek olduğunu yeni anlayan o yaşlarda ki her Türk çocuğu gibi, ben de O'nu görmek arzusu ile deli gibi idim. Bir gün haberi geldi: "Doğu yolculuğundan dönüyor. Kayseri'ye uğrayacak..." İçimiz içimize sığmıyordu. Duvarları, Kayseri'nin gülleri yerine halılarıyla süslenmiş vali konağında misafir kalacağını, şerefine gece bir fener alayı tertip edileceğini, eğer balkona çıkar görünürse, O'na Kayseri adına seslenmek için liselilerden birinin bir nutuk hazırlayacağını; ayrıca mektepte bir müsamer verileceğini duymuştum.

Edebiyata küçük yaştan beri hevesli idim. Babam, dedelerimden geçen şairliğimi, benimle uzun uzun uğraşarak beslemiş bulunuyordu.

Fazlı ve Eflatun Cem hocalarım içimdeki ateşi yakmışlar, körüklemişlerdi. Kayseri adına Mustafa Kemal'e ateşlenen ber olamaz mıydım? O akşam hiç bir şey yemeden, dededen kalma eski konağın üst katına kapanmıştım. Arada bir pencereyi açıyor, bahçedeki şadırvanın sesini dinliyordum. Sabahlara kadar yazıp bozdum. Nihayet bir hitabe, bir de şiir yazmış bulunuyordum. Okudukça değiştiriyor, içimdeki tapınışı hiç bir kelimeye emanet edemiyordum. Gözümü kırpmadan, ağızıma bir lokma almadan mektebe koştum; hocalarıma, arkadaşlarıma okudum. Beğendiler; nihayet iş idare büyüklerine duyuruldu. Beni çağırıp okuttular; beğendiler. "Babası yardım etmiş olacak" diye fısıldaştılar. Zoruma gitti. Bazı yerlerini yanlarında işleyip güzelleştirdim; o zaman inandılar, kutladılar.

Ortalık karardıkça benim içim aydınlanıyordu. Mustafa Kemal'i gündüz görmek imkanlarının hepsini reddetmiş, gece balkona çıkmağa, konuşmaya başlarken görmek ve o andaki heyecanımı sığdırmaya sesime katmak istemişim.

Fener alayı başlarken, mum ışıklarından fazla benim içim titriyordu. Alkışlar, haykırışlar o kadar canlandı ki; Mustafa Kemal güzel yüzü heyecandan ağarmış; güzel gözleri parıl parıl; balkonda bir genç alev gibi görünürdü. Bana, "Haydi" dediler. Balkona çıkan merdivenleri uçar gibi geçtim. Yanyanaydık; sanki o taş balkonda haceri muallakta idim, miraca ulaşmıştım, titriyordum. Sesim tutuşmuştu, ruhum gürlüyordu.

Hitabeyi, ezberden yeni, vasıflar bulup ka-

tarak, coşup çağlayarak söyledim. Bana elini uzattı; öptüm mü, bağırama mı bastım, hâlâ bilmiyorum. İnce parmakları demiri canlandıracak veya sıkıp bükecek gibi bir büyüklü kudretle balkonun parmaklığını tuttu. Halka-bir ummana eğilir gibi eğildi-konuşmaya başladı. Ya rabbi ne güzeldi! Saçları yele yele, alev alev; bakışları şimşek şimşek, ışık ışık. Artık Valinin balkonunda değil, Kayserinin kalbindeydi.

Aradan yıllar geçti. 1932 de idi. Bir gün "Atatürk seni istiyor" diye saat 22 de eve haber geldi. Bu arada Ankarada O'na "Görmeye geldim" isimli bir şiir yazmış, göndermiş, sofrasında bulunmak, şiirimi kendisine okumak, zaman zaman kendisine, yakınında şiir yazabilmek fırsatlarına kavuşmuşum. (Kayseri de ki karşılaşmamızdan hiç bahis geçmemişti) Büyük yemek salonuna doğru ilerlerken, O'nun mermeri çınlatan sesini duydum. Türk milletine engin tarihini öğretmek ve onun ululuğuna, medeniyet önderliğine inandırmak için giriştiği bilgi savaşında kendisine arkadaş seçtiklerini, kimbilir hangi küçük ihmallerinden dolayı titizlenerek paylıyordu. Havayı değiştirmek umudile benim geldiğimi haber verdiler. Elini öptürmeden, "Buyurun" diye bir yer gösterdi; çıkışına devam etti. Hazır olanların hepsi başlarını eğmişlerdi. Ben O'nu hayran ve memnun seyrediyordum. Beni de o mahçuplar arasına almak istemiş olacak ki, "Beyefendi! Siz Milli şair geçiniyorsunuz; tarihten kara cahil olup olmadığınızı anlayalım. Bize şöyle tarihi-kablettarihi devirleri-taş devrini, tunç devrini bir anlatın bakalım" demez mi?

"Benim takrir iddiam yok; izin verin not alayım" diyebilmişim. İzin çıktı. İçerde bir yere çekildim. On dakika sonra seslendiler; koştum. Herkes notlarına bakarak bir şeyler anlatacağımı sanıyordu. Bense beş altı mısra okudum:

**"Sorma, dünya tarihi, bana kaç devre diye;
Ömrümün tarihini sen böldün üç devreye
Senden evvel, seninle, senden sonra devri var
İptidai ve meçhul, bir kablettarih kadar
İşlenmiş bir yeri yok, günlerce evir, çevir
Taş devri ve tunç devri senden evvelki devir"**

Güzel yüzü pembe pembe yanarak gülümsemi, hiddetini unuttu. Çehresinin çelik çizgileri kadifeleşti. Deminki gazaplı havası dağılıyordu. Hep birden gülüştük.

Biraz sonra, gözlerinin içi gülerek bana seslendi; "Bu, senin yaptığın, şairlik değil, Kayserililik. Beni aldatıldınız ya, sen ona bak." Gülüşler arasında ilave etti, "Ben bu çocuğu ilk defa Kayseride, karşımda nutuk söylerken tanımıştım..."

ERCİYES DERGİSİ'nden...

● Atatürk güleriyle öğretmene yaklaşmış, elini sıktı ve "Teşekkür ederim" dedi. Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi'ye de "Değerli bir öğretmen, kıymetini bilin" buyurdular. Bir hafta sonra Abdullah Beyin maaşına zam geldi, bir de takdirname.

● Türkçe'den sınıfta kalan bir öğrenci, dilekçe yazarak şikayet etmişti. Öğretmen, "Başarısızlığın ve hastalığının sebebini kendisi yazıları ile göstermektedir" deyince, Atatürk öğrenci hakkında yapılan işlemi doğru ve yerinde bulmuştu.

FIKİR MEYDANI

EĞİTİMCİ ATATÜRK'TEN İKİ ANI

Türk devrimlerini arka arkaya yürüten yüce Atatürk, çağdaş yeniliklere halkı alıştırmak için, önemli görevlerde, bilhassa okullarda, eski kafalı kimselerin bulunmamasına, açık fikirli, genç ruhlu, çalışkan öğretmenlerin iş başında olmasına önem verirdi.

Kayseri Lisesi'nde Üniversite Mezununu 50-55 yaşlarında dinine bağlı Abdullah Bey adında sakallı bir fizik öğretmeni bulunuyordu. Yıllarca, aynı lisede arkadaşlık yaptığımız için bu zatı çok iyi tanır ve severdik.

İnkılapçı Atatürk'ün lisede fizik gibi önemli bir fen dersinin gerici bir zat tarafından okutturulmakta olduğunu haber almış olacak ki; bir gün aniden Kayseri'ye gelececeklerini ve lise sınıflarını denetleyeceklerini öğrendik.

BAŞARININ MÜKAFATI ZAM VE TAKDIRNAME

Eğitimci Atatürk, görmek istedikleri sınıfların kapısına o saatteki dersin ve öğretmenin adlarının yazılmış olmasını her zaman isterdi.

Herşey tamamlanmıştı. Ben de öğretmen okulu müdürümüz Murat Bey ile liseye gelerek, yüce Ata'mıza sonsuz saygılarımızı sunma fırsatını bulmuştum.

Ulu önder, Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Kayseri Valisi, Milli Eğitim Müdürü, Lise Müdürü Yunus Kazım Bey, dersi olmayan lise öğretmenleri sınıfları dolaşmaya başladılar. Kapılardaki yazı-

Makbul ÖZDİL Emekli Türkçe Öğretmeni

ları görüyor. Edebiyat, Tarih, Psikoloji, Kimya, Resim geçiyorlar. Sınıf II. Fizik - Öğretmen: Abdullah:

- Evet burayı görelim... buyurdular ve içeri girdiler. Biz öğretmenler, kapının eşiğinde ancak bir yer bulabilmiştik. Öğretmen Abdullah Bey ve öğrenciler büyük bir saygı ile Başöğretmenlerini karşıladılar ve kendilerini takdim ettiler.

Atatürk soruyor:

- Hangi bahsi anlatıyorsunuz?
- Elektromagnetik kavramı ve dinamolar.

- Buyurun devam edin.

Öğretmen tam bir cesaret ve açıklıkla dersini anlatıyordu. Herkes ayakta idi. Yalnız öğrenciler sıralarında oturuyorlar, büyük bir dikkat ve hevesle dersi dinliyorlar ve gereken notları alıyorlardı.

Bir ara, öğretmen bazı teorik bilgileri vermek üzere, tebeşiri aldı ve kara tahtanın önüne geldi. Şükrü Kaya, iri cüssesi ile yazı tahtasının önünü kapatmıştı. Öğretmen eli ile işaret ederek hiç çekinmeden:

- Müsade buyurun efendim... dedi. Şükrü Kaya bu çok keskin ve ciddi söz karşısında biraz

şaşırdı ve hemen yerini değiştirdi.

Öğretmen tam bir ciddiyet ve vakarla teorik bilgileri tahtaya sıraladıktan sonra çocuklara döndü:

- Bu dersin uygulamasını ve küçük bir dinamonun işleyişini gelecek dersimizde laboratuvarında göstereceğim. Anlamadığınızı yerler ve tamamlamadığınızı notlar varsa o gün açıklarız.

Atatürk güler yüzle öğretmene yaklaşmış elini sıktılar.

- Teşekkür ederim. Biz de faydalandık. dediler. Önde Başöğretmen Atatürk, arkada Bakanlar ve diğerleri dışarı çıktık. O sırada Hamdullah Suphi'yi gördüler. - Değerli bir öğretmen, kıymetini bilin... buyurdular.

Bir hafta sonra, Abdullah Bey'in maaşına zam geldi, bir de takdirname.

Yüce ATATÜRK kim olursa olsun, görevinde başarılı ve memleketine faydalı olan çalışkan kimseleri daima takdir, daha başarılı olmaya teşvik ederlerdi.

Abdullah Bey, Ulu Önder'inden aldığı bu cesaret ve sevinçle daha uzun yıllar Kayseri Lisesi'nde binlerce öğrenci yetiştirmiş, emekli olmadan, yine Kayseri'de yüce mesleğine ve hayata veda etmiştir. Değerli öğrencilerinden, aynı lisede müdür ve fizik öğretmenliği yapanlar da vardır.

ÜZÜNTÜDEN HASTA OLAN BİR ÖĞRENCİ

Yıl: 1928 Ulu Önder Harf

Devrimi'ne başlamış. Her tarafta okuma-yazma savaşı bütün hızı ile sürüyor. Arap Harflerinden kurtulmaya çalışılıyordu.

Kayseri'ye 5-6 Km. mesafede bulunan Zincidere Köyündeki Öğretmen Okulu'nda Türkçe Öğretmeni ve Müdür Yardımcısı olarak, bu hayati devrimin yürütülmesine, yayılmasına bütün gücümle çalışıyordum. Okullarda, toplantı yerlerinde kurslar açılmış, kadın-erkek birbirlerine yeni yazıyı öğretiyorlardı. Bu arada yine en çok çalışma ve öğreşme biz öğretmenlere düşüyordu.

Okulumuzdaki öğrencilerin çoğu, köylü çocuğu idi. Bu devrim çabuk alıştılar ve kavradılar. Öğrencilerimi önce yeni alfabeyle alıştırmayı ve sonra Türkçe dersini bu alfabe ile yürütmeyi gece-gündüz düşünüyordum. Öğrencilerim sevinçle ve hevesle çalışıyorlardı. Ders yılı sonunda isteğimizin üstünde başarı gösterdiler. Yalnız ikinci sınıftan 25 numaralı Kamil bir türlü alışmıyor, inatçılık ediyor, çalışmıyordu. Haziran dönemi imtihanları geldi. Kamil Türkçeden bütünlemeye kaldı. Eylül döneminde de yine inatçılığı yüzünden sınıfta kaldı.

15 gün sonra yeni ders yılı başlamıştı. Kamil, arkadaşlarını bir üst sınıfta görüyor, kendisi ise aynı sınıfta üzgün ve isteksiz devam ediyordu. Fakat bu kez bütün derslerine de önem vermeye başlamıştı.

Bir gün 'Hastayım' diyerek, okul revirine yattı. Okul doktoru çocuğu muayene etti ve bir hastalığı olmadığını söyledi. Her durumu ile yakından ilgili ve görevli bir yönetici olduğum halde, hiç yüzüme bakmıyor, yalnız küskün ve kırgın bir halde 'Ben öleceğim' diyordu.

Aradan bir hafta geçmişti. Kamil iyi olmayı, revirden çıkmayı hiç istemiyor, her gün ilerleyen

derslerine kavuşmayı düşünmüyor, hep kötümser bir durumda, 'Ben verem oldum. Öleceğim' sözünü tekrarlıyordu. Doktor; artık çaresiz kaldı. Çocuğun İl Memleket Hastanesi'ne gönderilmesi için Müdürlüğe bir rapor verdi. Kamil o gün gönderildi. Hastaneden her gün durumunu soruyor ve öğreniyorduk. Uzman doktorlar da önemli bir rahatsızlığı olmadığını, ancak sınıfta kalmasından duyduğu üzüntüden çok içlendiğini ve kötümser duygulara kapıldığını söylüyorlardı.

YAZILARI BAŞARISIZLIĞININ SEBEBİNİ GÖSTERİYOR

5-6 gün daha geçmişti. Atatürk'ün Kayseri'ye geldiğini, okulları, hastaneleri ve bazı kuruluşları dolaştığını işitmiştik. Herşeye neşe ve hayat veren onulmadık dertlere deva bulan Yüce Ata, Memleket Hastanesi'ni şereflendirmiş. Hastaların odasını gezerken bir gencin, yalnız bir odada dalgın ve bezgin bir halde oturup düşündüğünü görmüş ve sormuş:

- Oğlum senin neyin var?

(Kamil)
- Ben verem oldum, ölümümü bekliyorum.

- Sende ölecek bir durum yok. Herhalde bir şeyi çok düşünüyorsun, onu söyle!

- Efendim ben öğretmen okulu öğrencisiyim. Türkçe öğretmeni beni haksız yere sınıfta bıraktı. Şaşırdım, kaldım. Verem oldum. Ölümümü bekliyorum.

- Ya öyle mi? Bu söylediklerini yaz da ver! (Yaverine)

- Bir kağıda yazsın, bana getirin!

Kamil eline geçirdiği bayağı bir kağıda söylediklerini kurşun kalem ile yazıyor ve yavere veriyor:

Yüce Cumhurbaşkanı kağıdı alıyor:

"Serian Başvekalete"
"Serian Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne"

"Serian Kayseri Muallim Mektebi Müdürlüğüne"

"Serian Türkçe Öğretmenine"

Böyle bir sür'ati seria ile bana ulaşan dilekçeyi elime aldığım zaman, büyük bir heyecana ve düşünceye daldım. Atatürk gibi, yüce bir dahiye böyle bir başarısızlığın hesabını nasıl verebilecektim?

O gün sabaha kadar uyuyamadım. Düşündün! Düşündüm.

Tek bir cümle dahi yazacak durumda değildim. Öğrencilerimi yetiştirebilmek için var kuvvetimle çalıştığımı nasıl ispat edebilirdim? Bu olamazdı. Çünkü; Kamil hak-sızlığa uğradığı için verem olduğunu ve buna da benim sebep olduğumu bildiriyordu. Kamil'in karışık bir kağıda, kurşun kalemle ve bozuk düzen bir ifade ile dolu dilekçesini bir kaç defa okudum, elime geçirdiğim bir kırmızı kalemle ancak yanlışların altlarını çizebildim. Fakat sonuna ne yazacaktım? Ne yazabilirdim? Bir türlü cesaret edemiyordum. Nihayet ellerim titreyerek:

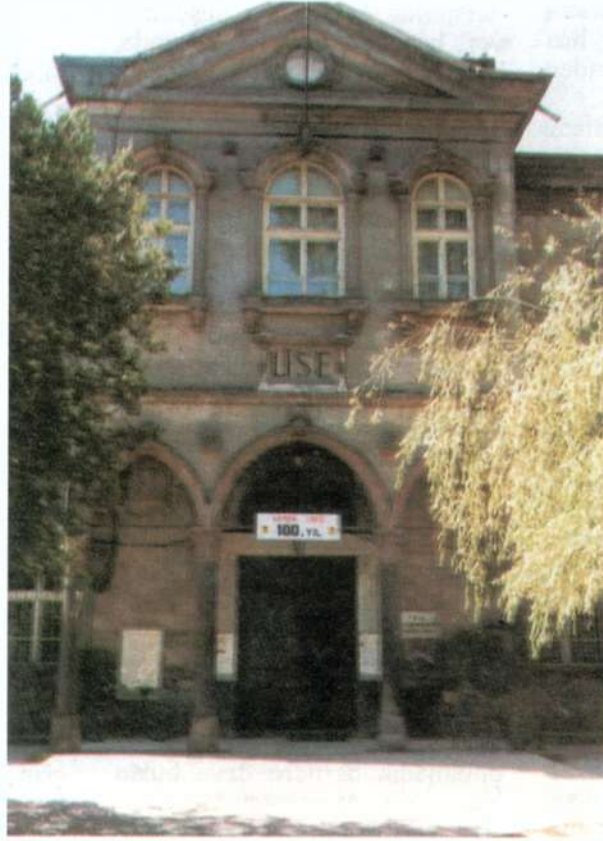
- Başarısızlığın ve hastalığının sebebini kendisi yazıları ile göstermektedir. Sonsuz saygı ve tazimlerimin kabulünü dilerim efendim" diyebildim.

Yine aynı sür'atle (Yüce makama ulaştırılarak dilekçemin cevabı bir hafta sonra Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, okulumuz müdürlüğüne geldi:

"25 numaralı Kamil hakkında yapılan işlemi Reiscumhur hazretleri yerinde bulmuşlardır. Başkaca tayin-i muameleye lüzum kalmamıştır. Bilgi edinilmesini rica ederim."

Kamil, ikinci sene başarı göstererek, sınıfını geçti ve öğretmen olarak inkilap ordusuna katıldı.

SON HAVADİS Gazetesi'nden

Çevremizde binlerce yapı vardır, hepsi de kuşkusuz kendine göre bir güzellik, bir özellik sergiler. Onu seyredenler ise ayrı ayrı zevk duyar ama bazı yapılar var ki, geçmişin tüneline bugün ulaşmıştır. Onu seyretmenin doyumsuz bir hazzı vardır. Çünkü o yapı sadece taştan, ağaçtan, mermerden, kiremitten bir bina değildir. O bir tarihtir, bir belgedir, bir canlıdır, adeta konuşur... Gelip geçenlerin hayranlıkla seyrettikleri, büyüledikleri, güleç yüzlü mutlu bina. Çevredeki yaşıt binaları kıskandırırçasına görkem sergiliyor. İşte bu duygularla Kayseri Lise-si'nin ön cephe girişi ile havadan Temmuz 1993'de objektifimizden görünüşü...

Resimde, 1919 yılında Ermeni-Fransız Cephesine gönüllü olarak giden Kayseri Kuvay-ı Milliyeci gurubu. Tanınabilenlerden; 1-Şişlinin Abdurrahman, 2-Nakibin Osman, 3-Taşçıoğlunun Ömer 4-Nisarizade Abdurrahman, 5,Alim Efendi, 6-Sait Fevzioğlu, 7-Cemal Hattat, 8-Tefik Hoca'nın Mehmet Efendi, 9-Ahmet Efendi.

Mustafa Oğlu 1318 doğumlu Osman Nakip
Kayseri Lisesi öğrencisi iken Ermeni-Fransız cephesine gönüllü gidip yıllarca cephede kalarak subay olan Nakibin Osman
(Resim,oğlu Sayın Ömer Nakipoğlu tarafından verilmiştir.)

Resim Mustafa Kemal ve Heyeti Temsiliye Üyeleri "Kayseri İhtiyat ve Zabitan Teavün Cemiyeti Merkezi" binası önünde halk ile birlikte. Tanınabilenler: Ön sıradakiler: 1) Raif Bey, 2) Mustafa Kemal Paşa, 3) Hüsrev Bey, Arka Sıradakiler: 4) Hacılarlı Mustafa Efendi, 5) Beydayının yeğeni Ahmet Efendi, 6) Nisarizade Abdurrahman Efendi, 7) Taşcıoğlu'nun Mehmet Efendi, 8) Avukat Osman Bey, 9) Ahmet Hilmi Kalaç, 10) Mazhar Müfit Kansu, 11) Mehterin Yunus, 12) Sağırhocanın oğlu, 13) Tacettin Tacettinoğlu, 14) Ahmet Hümi Güçlü

13 Ekim 1924 günü Atatürk'ün Kayseri'de karşılanışı. Resimde tanınabilenler: 1) Ahmet Hilmi Kalaç, 2) Mustafa Kemal Atatürk, 3) Vali Muammer Bey, 4) Mebus Nuh Naci, 5) Taşcıoğlu Mehmet Efendi

دَوْلَتِ عَلِيّهٔ عُثمَانِيّهٔ

وَلِلّٰهِ عِزٌّ كَبِيْرٌ

قصر بهمنی کتبخانه و کتابخانه عثمانیه

اسم و کنیت برای ثبت نگاره ثبت شده یا غیره انچه	محل ولادت قصر	تاریخ تولد ۱۹۰۷	سن ۱۶	مدرسه	تایه
قرآن کیم و فقه شریف	" عالی احمد عالی "		معلومات ذرا عینه و بختیه	" عالی احمد عالی "	دولت عثمانیه
علائق	" احمد "		علاشیا		
عربی، صرف، نحو	" عالی احمد عالی "		حار علی و نظری	" عالی احمد عالی "	
ترکیه، صرف، نحو	" احمد "		جبر: درجه اولی معادلاتی		
فارسی	" عالی احمد عالی "		هندسه: خطیه و سطحیه	" احمد "	
فرانسجه: قرأت، صرف	" قربت احمد "		اصول دفتر		
کتابت	" قربت احمد "		حسن خط	" احمد "	
تاریخ اسلام	" احمد "		رسم	" عالی احمد عالی "	
جغرافیای عثمانی و عمومی	" عالی احمد عالی "		السنة اربعه دت		
		حسن حال و حرکت		" عالی احمد عالی "	

باصول کتبخانه کتبی محمد...
 قلم بهمنی کتبخانه و کتابخانه عثمانیه
 کتبخانه کتبی محمد...
 کتبخانه کتبی محمد...

1907 yılında Kayseri İdadisi (Lisesi)'nden mezun olan merhum Başkatipzade Rıfat Efendi mahdumu Ragıp Efendi'nin diploması. 30x42 ebadındaki aslından küçültülerek alınmıştır. (Türkçe okunuşu arka sayfadadır.)

*İşbu şahadetname tarafımdan dahi
tasdik olunur.*

*Kayseri Mutasarrıfı
Mühür
İmza*

Tugra

Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Maarif-i Umumiye Nezareti

Kayseriye İdadi-i Mülkisi Şahadetnamesi

Tabiyeti	Mezhebi	Sinni	Tarih-i Tevellüdü	Mahalli Veladeti	İsmi ve Künyesi
Devlet-i Aliyye-i Osmaniye	Müslim	16	1307 H.	Kayseriye	Başkatıpzade Rifat Efendi mahdumu Ragıp Efendi
1) Malumatı Ziraiyye ve Sıhhiye	Aliyy'ül alâ		1) Kur'anı Kerim ve Fıkh-ı Şerif		Aliyy'ül alâ
2) İlm-i eşya	-		2) İlm-i Ahlâk		Alâ
3) Hesap ameli ve Nazari	Aliyy'ül alâ		3) Arabi - Sarf Nahiv		Aliyy'ül alâ
4) Cebir:Devcat-ı ulâ muadela -			4) Türkçe Sarf-Nahiv		Alâ
5) Hendese: Hattıye ve Sathıye	Alâ		5) Farişî		Aliyy'ül alâ
6) Usul-i Defter	-		6) Fransızca kıraat sarf		Garib-alâ
7) Hüsn-i Hat	Alâ		7) Kitabet		Garib-alâ
8) Resim	Aliyy'ül alâ		8) Tarih-i İslam		Alâ
9) El sine-i Erbadan	-		9) Coğrafya-i Osmani ve Umumi		Aliyy'ül alâ
	Hüsn-i hal ve hareket				.....Aliyy'ül alâ

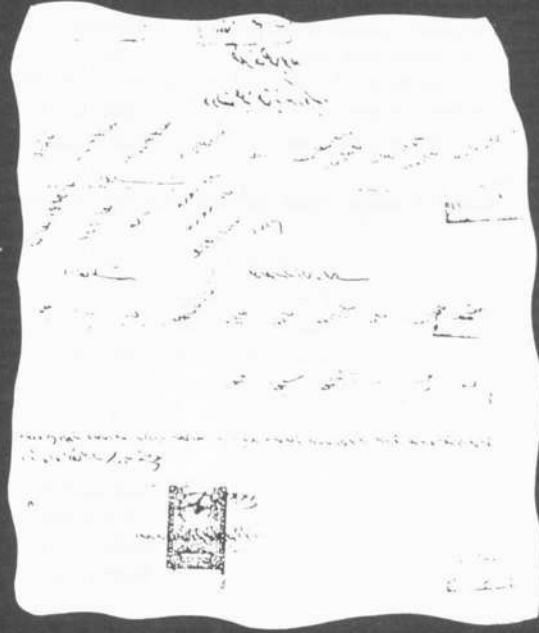
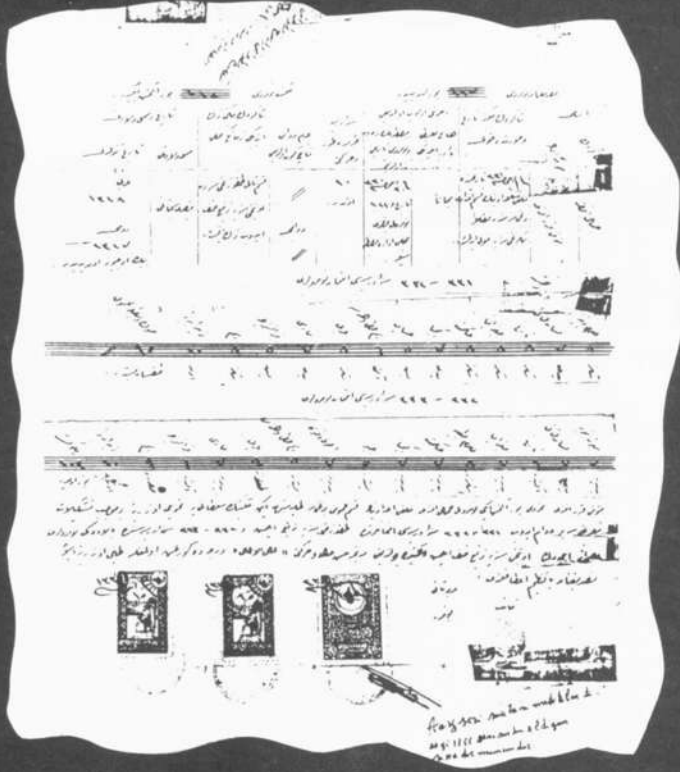
Bâlâda künyesi muharrer Ragıp Efendi, Kayseri Mekteb-i İdadi-i Mülkisi'nde tedrisi meşrut olup, bâlâda tadat olunan ulûm ve Fünûni bittahsil her sene-i tedrisiye nihayetinde komisyon-ı mahsusları marifetiyle icra kılınan imtihanlarda, her fennin hisasında gösterilen derecatta ihraz-ı liyakat ve derecat-ı mezkûrenin mecmuuna nazaran (Alâ) mertebesinde ihraz-ı muvaffakiyet eylemiş ve maarif-i umumiye ni-zamnamesinde muharrer imtiyazâta salâhiyet kesbetmiş olmağla işbu şahadetname yedine ita kılındı.

16 Cemaziyelahir 1325

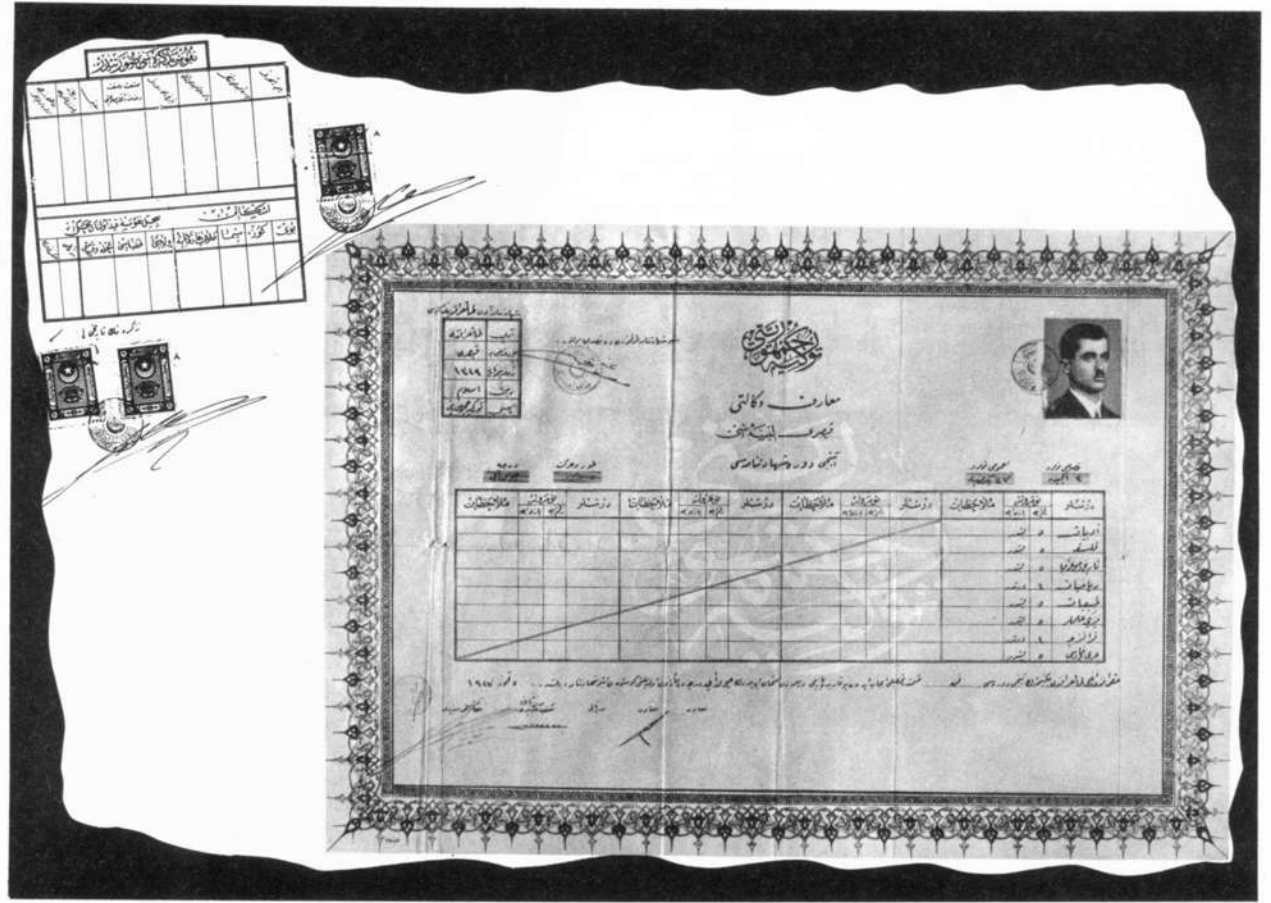
1 Temmuz 1323

14 Temmuz 1907

18 Mümeyyizinin mühürü ve imzası
(Mevlevi Ahmet Remzi Dede - Ulum-i diniye muallimidir.)

Kayseri Lisesi'nin en eski mezunlarından birisi olan **Cemal HATTAT**'ın 1333 (1917) de Kayseri Sultanisi'nden aldığı diplomanın ön ve arka yüzü görülmektedir. Allah öyle günleri bir daha göstermesin. Devletçe o günleri (Birinci Cihan Yılları) ne derece imkansızlıklar içinde bulunduğumuzun canlı örneğidir. Diploma şimdiki normal teksir kağıdı ebadındaki saman kağıda okul idaresince elden çizilerek tanzim edilmiş ve 'Beldede fotoğrafçı bulunmadığından fotoğraf yapıştırılmamıştır' denilmektedir.

Bu da başka bir Kayseri Lisesi mezununun diploması. Eskilerin kapı gibi diploma dedikleri kadar var. 41X56 cm. ebadındaki aslından küçültülerek alınmıştır. Diplomanın sahibi merhum Hakkı oğlu **Tahir FEVZİOĞLU** 1972'de Kayseri Lisesi'nden ikincilikle mezun olmuş. Mezuniyetine müteakip Harp Okulu'na gitmiş ve oradan mezun olmuştur. 1927 yılında emekli Albay iken vefat etmiştir. Merhuma Allah-tan rahmet dileriz. Bu diplomanın aslı, torunu okulumuz 6 Fen- H Sınıfı öğrencisi Nilüfer FEVZİOĞLU tarafından getirilmiştir.

Diplomanın ön yüzü ve arka yüzü görülmektedir. Diplomada şu bilgiler okunmaktadır.

Şahadetname alan
Tahir Efendinin
Ketebesi
Adı: Tahir Efendi
D.Yeri: Kayseri
D.Tarihi: 1319
Dini: İslam
Tabiyeti: T.C.

Türkiye Cumhuriyeti
Maarif Vekaleti
Kayseri Lisesi
2.Devre Şahadetnamesi

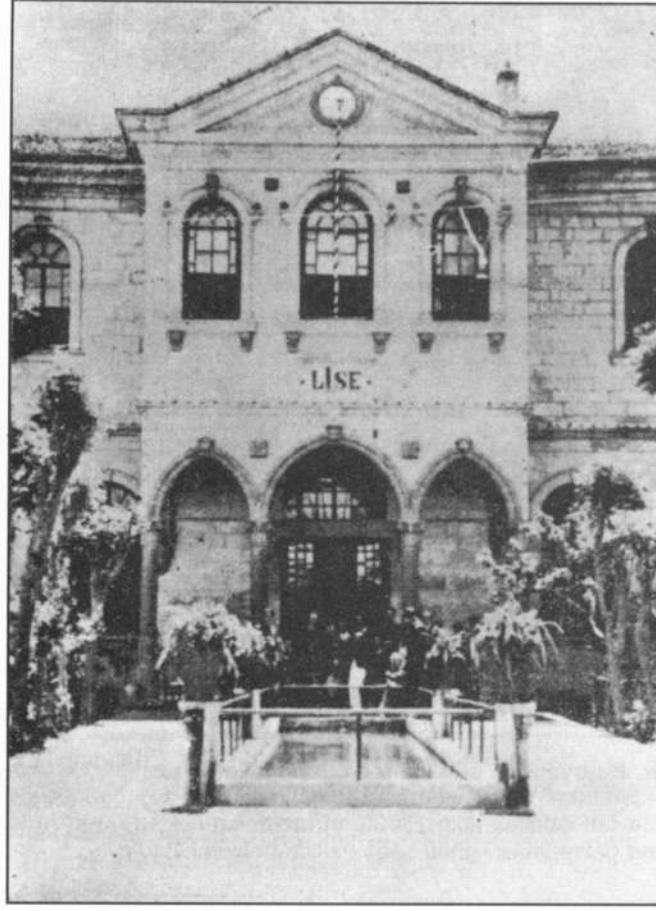
Tavnı Hareket: 5
Derecesi: Çok iyi
Hususi No: 2
Umumi No: 27

İşbu şahadetname
tarafımızdan
tasdik olur.
Mustafa

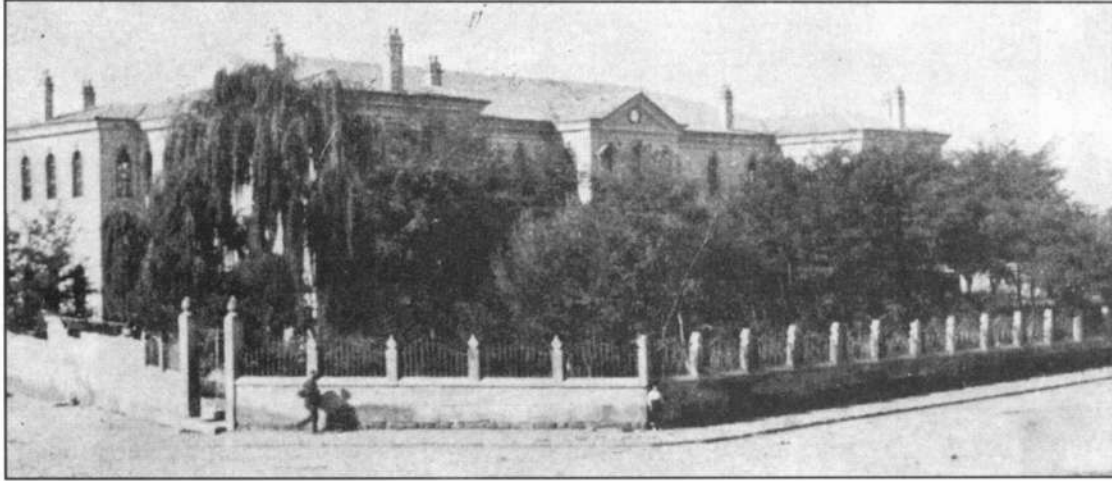
Hakkı Efendi oğlu Tahir Efendi mektebimizin
2.devresi Fen kısmında tahsilin icabeden
Yukarıda yazılı derslerden imtihan edilerek
çok iyi derecede mezun olduğunu gösteren
işbu şahadetname verilmiştir.

5 Temmuz 1927
Müdürü Sani Cafer Efendi
Mektep Müdürü Sadık Efendi

Edebiyat	: 5 Beştir
Felsefe	: 5 Beştir
Tarih ve Coğrafya	: 5 Beştir
Riyaziyat	: 4 Dörttür
Tabiyat	: 5 Beştir
Fiziki	: 5 Beştir
Fiziki	: 5 Beştir
Fransızca	: 4 Dörttür
Arabi ve Farisi	: 5 Beştir

Her köşesi tarih kokan, Kayseri Maarif ve Türk Milli Eğitim tarihine mührünü vuran Kayseri Lisesi'nin 1930'lu yıllarda ve eskilerin hatıralarını anlata anlata bitiremedikleri önünde havuzlu haliyle görüntüsü...

Yıllar herşeyde olduğu gibi Kayseri lisesi'nin çevresinde de hayli değişikliklere sahne oldu. Kayseri Lisesi'nin 1920'li yıllardaki şimdiki Merkez Bankası cephesinden görünüşü...

Bu resim 1987'de çekilmiştir. Bu manzara artık tarih oldu. Hayâllerde yaşayacak. Aynı yıl Kayseri Belediyesi okulun bu geniş ön bahçesinden 10m. kadar içeri girerek milyarlarca lira değerindeki arsasını istimlak etti. Güya okulun arka tarafındaki eski evleri istimlak edip 25000 m2 arsa vereceklerdi. Kayseri Lisesi mensupları belediye yetkilerinin bu sözlerini yerine getirecekleri günü sabırsızlıkla beklemektedir.

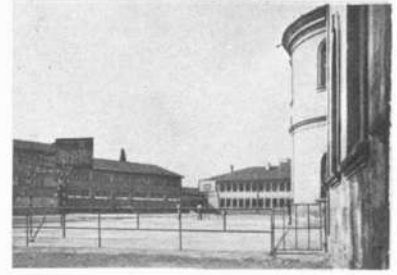
13 Eylül 1893 tarihinde öğretime başlayan ve 21-22 Ağustos 1993 günleri 100. yıl kutlama törenleri yapılmış olan; kurulduğu tarihten bugüne kadar yetiştirdiği şehitleri, gazileri, kahramanları, büyük devlet adamları, memleketin her kademesindeki mezun ve mensuplarıyla övünüp gurur duymakta olan tarihi Kayseri Lisesi'nin arka bahçesinden görünüş...

Geleneksel konut mimarimizin temsilcileri eski evlerin yıkılıp yok edilerek yerini çok katlı beton yığınlarına terk ettiği günümüzde... Arka planda yok olma sırasını bekleyen geleneksel Kayseri evlerini, sağ köşede Merkez Bankası'nı, ön planda yukarıda belirttiğimiz akıbete uğrayan, bir çok nesle Kayseri Lisesi yanında büyük hizmetler veren Nuh Tacî Talebe Yurdu, spor salonu olarak kullanılan eski yapı ve Kayseri Lisesi'nin belediye otobüs duraklarının önünden kaldırılmasıyla kazanmış olduğu sakin halinin 1993 Temmuz'unda görünüşü.

1965-1966 öğretim yılında hizmete giren pansiyon binası ile 1976-1977 öğretim yılında hizmete girerek Kayseri Lisesi Külliyesi'ni tamamlayan Spor Salonu ve Konferans Salonu binasının okul bahçesinden görünüşü... Acı talihsizlik elektrik kontağı ile pansiyon binasının çatısı 19.6.1993 günü yanmıştır. Tek tesellimiz öğrencileri-mizin en ufak zarar görmemiş olması.

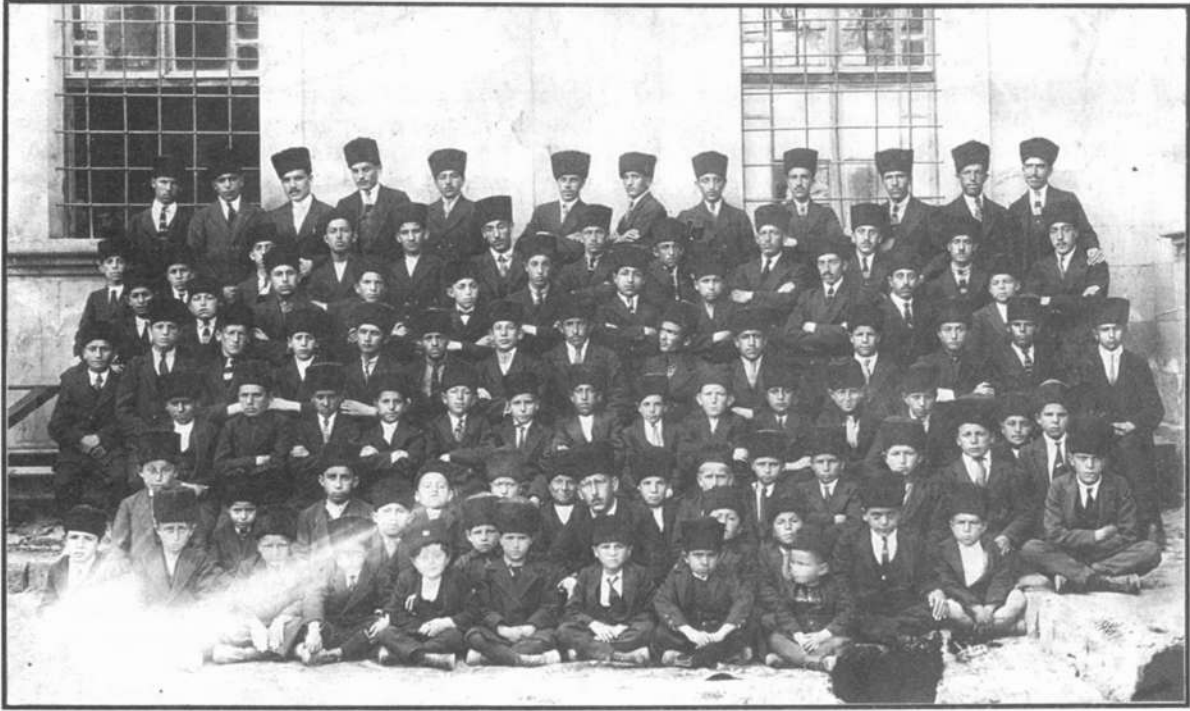
KAYSERİ LİSESİ'nin 1970'li ve 1980'li yıllarda durumundan görüntüler.

Kayseri Lisesi'nin 1920'li yıllarda görünüşü.

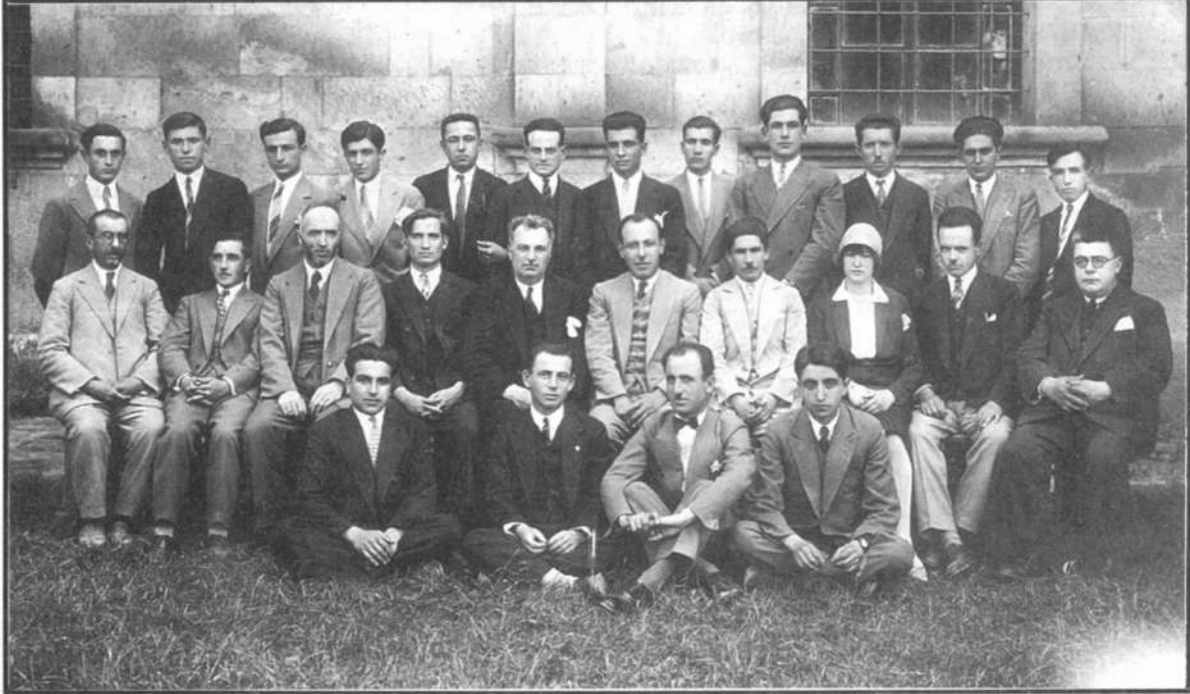

KAYSERİ LİSESİ ALBÜMÜNDEN

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer...

Bir zamanlar fes mecburi, bir zaman kasket (Şapka) derken bugünlere geldik. Kayseri Sultanisinin ilk yıllarına ait olduğunu tahmin ettiğimiz bu resimde Ortaokul ve Lise öğrencilerinden bir grubu okulun önünde topluca görüyoruz.

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer

1930'lu yıllara ait bir resim. Kemalettin Karamete, Hüsnü Aktan, Nevzat Yücel, H. İbrahim Güver ... gibi hatırlanabilen öğretmenler ve arka planda öğrenciler...

LİSE ÇEŞMESİ

Kayseri Lisesi denilince lisede okuyan çok kişinin önemli hatıraları arasında çeşme de canlanır. Bir çok kişinin hatıralarının kaynağı olan lise çeşmesi hakkında bilgi verelim:

Yoğunburçtan batıya doğru uzanan Dışkale surlarının sona erdiği Kiçikapı mevkiinde Kayseri Lisesi bahçesinin doğu kuzey köşesinde duvar arasına yerleştirilmiştir.

Lise çeşmesi olarak tanınan bu çeşme daha önce bulunduğu yerden alınarak buraya getirilmişti. Resim-64

Çeşmenin yakınlarında; dış kale surları, KİLİSE, Selâhattin Hamamı, Lala Camii ve türbesi bulunmaktadır. Ayrıca tescilli sivil mimarlık örnekleri de vardır.

Bu tarihi ortam içerisinde yeni yapılmış ancak diğer çeşmelerin her birinden bir özelliği üzerinde gördüğümüz anıtsal süslü bir çeşmedir. Planı ise kendine özgü olup başka hiç bir çeşmede görülmez.

Derin bir çeşme nişi, nişin iç yan duvarlarındaki yarım daire nişler planı meydana getirir. Ana ve tali küçük nişlerin her iki yanında köşeli sütun ve sütunceler ile bunların üzerinden başlayan yarım daire kemerler bulunmaktadır. Proje-32

Çeşmenin iki orjinal olduğu vardır ancak bu oluklar kullanılmamaktadır, yerine iki modern musluk takılmıştır. Halen bu musluklardan biri akar vaziyettedir. Muslukların her iki yanında tas koymak için küçük nişler yapılmıştır.

Muslukların bulunduğu ayna taşının 30 cm

kadar yukarısında çok geniş bir kitabe çerçevesi bulunur. Kesme taşlardan kabartma çerçevesinin ortasında mermer kitabe vardır. Kitabe, Uzman Ali Rıza Karabulut tarafından okunmuştur. Arap harfleri ile yazılı kitabede şunlar yazılıdır:

"Taşçı-zade el Hac Mustafa Efendi zevcesi Şefika Hanım hayratıdır. 1340-1338"

Kitabe 89x26 cm boyutlarındadır.

Çeşme cephesinde bulunan süsleme panoları, kemer kilit taşı süslemesi, çiçek rozetleri-Sivas Caddesi çeşmesini hatırlatmaktadır. Saçak silmesi üzerinde bulunan taş oyma süsleme ile Kayserili matbah emiri Hacı Halil beyin Çukurlu Camii yanına yaptırdığı çeşmeyi hatırlatmaktadır.

Barok tarzında yapılmış olan saçak üstü süslemesinin benzeri çeşme nişi içerisinde kitabe çerçevesinin üzerine kabartma olarak yapılmıştır.

Kemer kilit süslemesinin sağında ve solunda iki yuvarlak daire kabartması yapılmış ise sembolik ay yıldız işlenmiştir. Yıldızlar hilalin içinde olup, her ikisi de kabartma şeklindedir.

Çeşme arkasına bahçe içinde kalan ikinci bir musluk takılmıştır. Buradan da bahçe sulaması sırasında yararlanılmaktadır.

Lise Çeşmesi ya da yaptıranın adı ile Şefika Hanım ..... Çeşmesi XX. Yüzyıl'da yapılmış Kayseri çeşmelerinin en güzeli, anıtsal ve süslü olanıdır.

1987 yılı yazında okulun Bahçesi'nden 10 metre kadar yol için istimlak yapılırken çeşmede taşları numaralanarak okulun bahçesine çekilmiştir.

KÖRFEZ SAVAŞI NEDENİYLE YARIM KALAN BİR GELENEK :

Milli Eğitim Bakanlığı'nın orta öğretim öğretmen ve öğrencilerine tanıdığı bir haktan yararlanan okulumuz Şubat tatilinde iki yıl üst üste Umre ziyaretine iki kfile göndermiştir. İki kfileye de komşu okullardan katılan öğretmenler de olmuştur. 1991'de ve daha sonraki yıllarda Körfez Savaşı nedeniyle yapılamadı.

KAYSERİ LİSESİNDEN 1989 YILINDA UMRE ZİYARETİNE GİDENLER

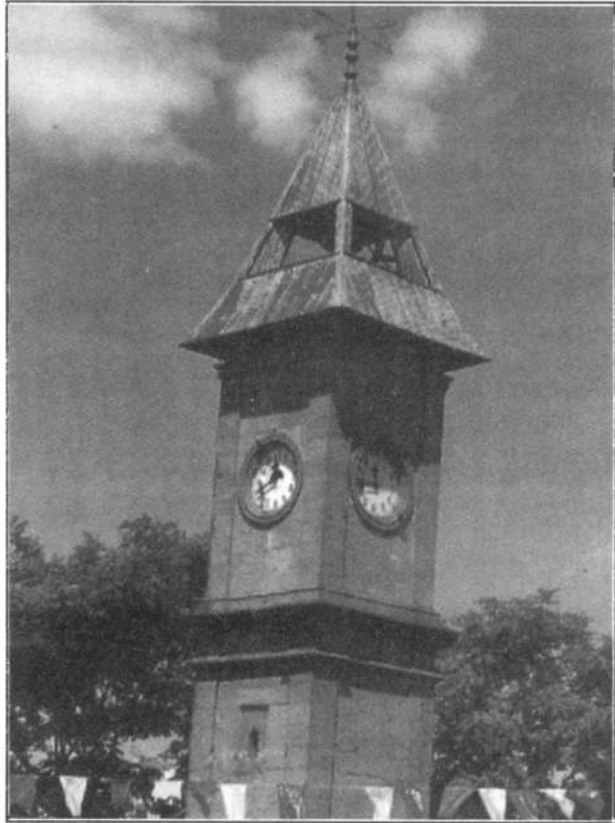
Ahmet Çakır (Müdür Yrd. Kfile Başkanı), Mehmet Bediz (Müdür), Mukadder Bediz (Eşi), Halit Okur (Öğretmen), Fikret Tüzüngüven (Öğretmen), Yusuf Koçyiğit (Öğretmen), Şemsi Nur Koçyiğit (Eşi), İlyas Usta (Öğrenci), A. Fuat Yıldız (Öğrenci), Turan Işık (Öğrenci), Ahmet Hasköse (Öğrenci), Halit Armut (Öğrenci), Ali Aksebzeci (Öğrenci), Hamza Fındıkgil (Öğrenci), B. Bakı Taşçı (Öğrenci), Ali Elmacıoğlu (Öğrenci), Osman Özkavukçu (Öğrenci), Ercan Hacılarlıoğlu (Öğrenci), Salari Özcan (Öğrenci), Osman Tunç (Öğrenci), Serafettin Çubuk (Öğrenci), Mehmet Altıncan (Öğrenci), Ahmet Karaosmanoğlu (Öğrenci), Abdullah Koçyiğit (Öğrenci), Nurullah Göbülük (Öğrenci), İdris Ginkılıç (Öğrenci), Halil Demir (Öğrenci), Yusuf Büyükkılıç (Öğrenci), Hilmi Özpaçacı (Öğrenci), İsmail Demiryürek (Öğrenci), İsmet Gencaslan (Öğrenci), Burhan Çokkeçeçi (Öğrenci), İbrahim Sevdal (Öğrenci), Kuddusi Üzüm (Öğrenci), Ahmet Soyal (Öğrenci),

KAYSERİ LİSESİ KAFİLESİ'DEN 1990 YILINDA UMRE ZİYARETİNE GİDENLER

Ahmet Çakır (Müdür Yrd. Kfile Başkanı), Gencosman Mart (Müdür Baş Yardımcısı), Yusuf Özmerdivenli (Müdür Yrd.), Ömer Sağiroğlu (Öğretmen), Ahmet Kekeç (Öğretmen), Hakan Özkan (Öğretmen), Ali Başegmez (Öğretmen), Mehmet Nalbantoğlu (Öğretmen), Ekrem Resul Karahan (Öğretmen), Yusuf Var (Öğretmen), Mualla Var(Eşi), Tahir Özkaya (Öğretmen) Aysel Özkaya (Eşi) Mustafa Yalçın (Öğretmen), Filiz Yalçın (Eşi), Mustafa Özizmirli (Öğretmen), Tülây Özizmirli (Eşi), İlyas Usta (Öğrenci), Ahmet Karaosmanoğlu (Öğrenci), Reşat Bediz (Öğrenci), Şahin Kahraman (Öğrenci), Fatih Akbeyaz (Öğrenci), Yusuf Bahçecigil (Öğrenci), Hasan Atik (Öğrenci), Sait Özbek (Öğrenci), Şahin Özbek (Öğrenci), Osman Çalış (Öğrenci), Ahmet Kürklü (Öğrenci), Şaban Sağiroğlu (Öğrenci), O. Adil Bozdoğan (Öğrenci), Celalettin Erkiliç (Öğrenci), Ahmet İlhan (Öğrenci), Uğur Manus (Öğrenci),

Atatürk'ün Samsun'a çıkışının anısına her yıl Samsun'dan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı töreninde Cumhurbaşkanına sunulmak üzere yola çıkarılan bayrak, 16 Mayıs günü Kayserili atletler tarafından Sivas il hududunda teslim alınıp saat 18.30'da Vali, Garnizon Komutanı, Milli Eğitim Müdürü, diğer daire amirlerinin de hazır bulunduğu muhteşem bir törenle Kayseri Lisesi önünde karşılanarak okul müdürüne teslim edilir. Okulda bir gece misafir edilip, 17 Mayıs günü 8.45 sularında yine aynı törenle uğurlanarak atletlerimiz tarafından Nevşehir İl hududunda Nevşehirli atletlere teslim edilir. Nevşehirli atletler tarafından Ankaralı atletlere teslim edilir. Ankara'da muhafaza edilerek 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı törenlerinde Cumhurbaşkanımıza takdim edilir. Resimde Bayrağın Samsun'dan geldikten sonra okuldaki Atatürk köşesinde izci nöbetçiler nezaretinde muhafaza edilmiş hali. Ve okul idarecileri görülmektedir.

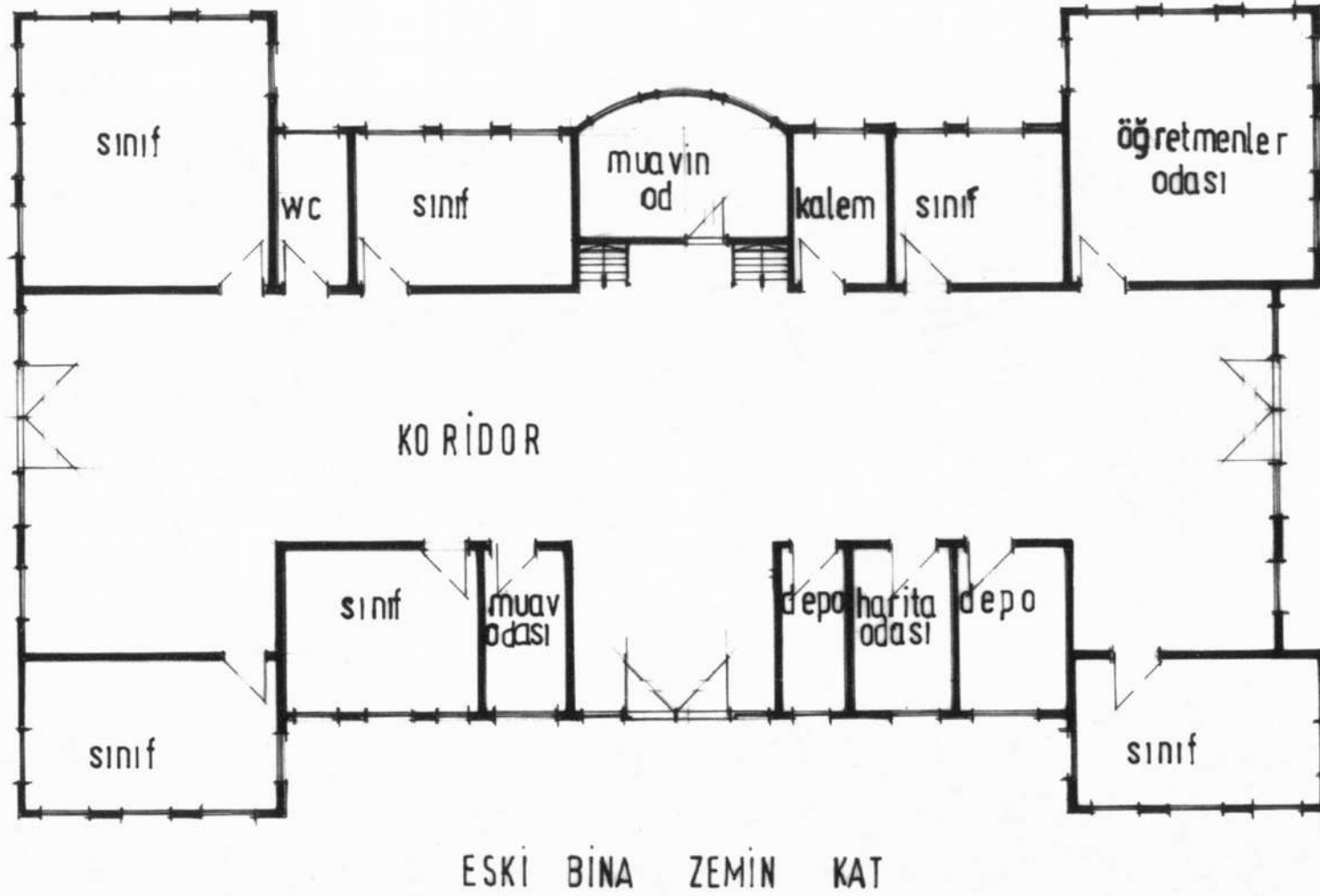

Kayseri Saat Kulesi:

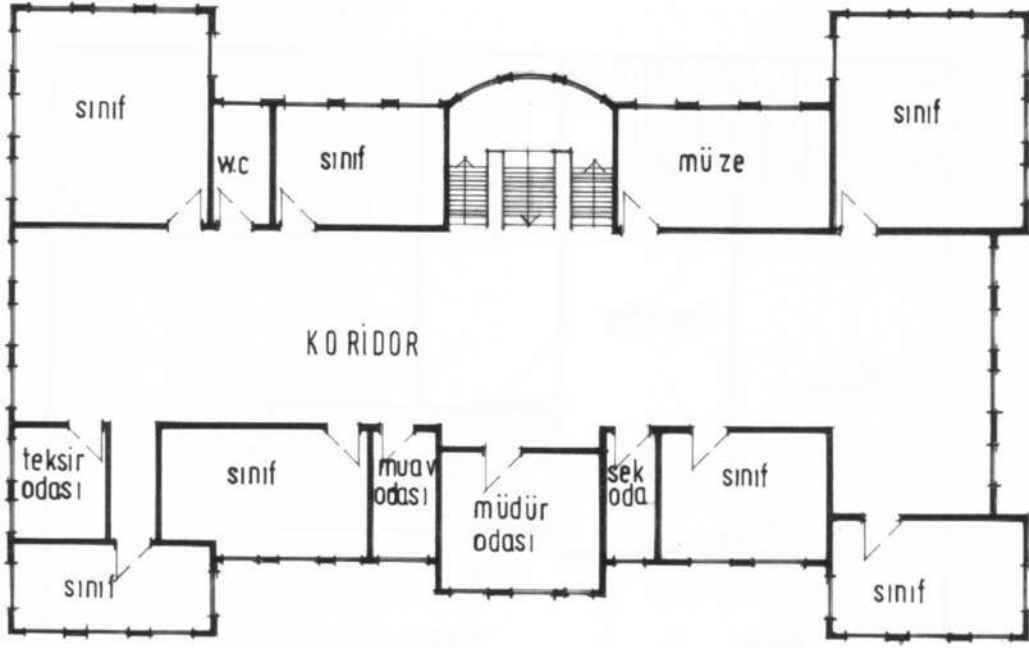
Saat kulesi, şehrin merkezindeki Cumhuriyet Meydanı'nda yer alır. Kule ve bitişiğindeki muvakkithan 1322/M.1906 yılında, Kayseri Mutasarrıfı Haydar Bey zamanında yaptırılmıştır. 13 Ekim 1924 yılında Atatürk Kayseri'ye ikinci kez gelişinde eşi Latife Hanım ile birlikte muvakkithanede oturmuş halkın şikayetlerini dinlemiştir.

Kare prizma şeklinde, yaklaşık 10 metre yüksekliğindeki kule, enine silmelerle üç kata bölünmüştür. Köşelerde katları boydan boya kat eden dikdörtgen silmeler vardır. En üst katta, dört yönde saat kadranlı bulunur. Üzeri sivri piramidal külahla örtüldür. Külahın üzeri dikdörtgen şeklinde açıktır. Kuleye doğuya açılan yuvarlak kemerli kapıdan girilir. İç yüzü silindirik şeklinde olup, ortası minare gibi bir çekirdek etrafında dolanan merdivenle üst kata çıkarılır. Ağırlıkla çalışan saati vardır. Şimdi çalmayan saatin çanı, eskiden birinci çeyrekte bir, ikinci çeyrekte (yarım saatte) iki, üçüncü çeyrekte üç ve saat başında da dört defa vurur ve bundan sonra da saat kaç ise o kadar vururdu. Saati haftada bir kurulurdu.

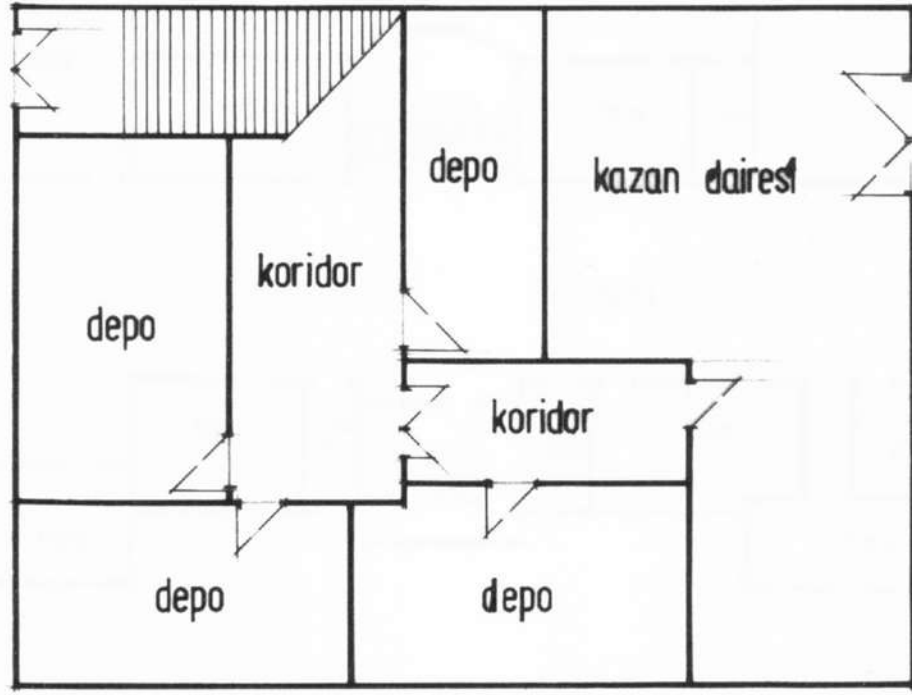
Tarihi Kayseri Lisesi'nin giriş katı plânı: Hey gidi günler hey... Ah şu duvarların, odaların, sınıfların, koridorların dili olsa da konuşabilse. Kimler geldi geçti. Bu sıralar kimlere konukluk etti, kimleri yetiştirdi? Bu yuva başbakan, cumhurbaşkanı, bilim adamı, doktor, mimar, mühendis, şehitler, gaziler, kahramanlar, şair, edip, öğretmen, işadamı, memur, sanatçı... Her kademedeki elemanlar yetiştirilerek vatan-millet hizmetine katkıda bulunmuştur. Sizler de her köşesi buram buram tarih kokan Kayseri Lisesi'nin plânına bakarak sınıflarınızı gözönüne getirip eski günleri hatırlayınız. Geliniz hayal gücümüzü biraz zorlayalım.

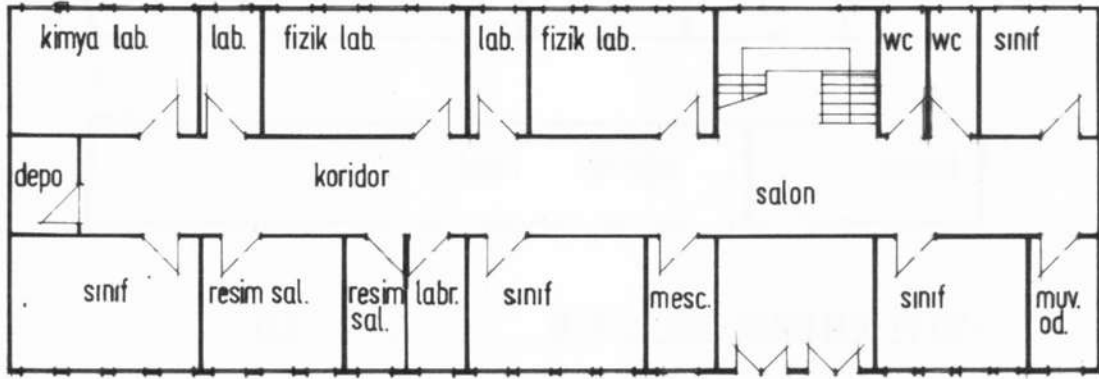
ESKİ VE YENİ BİNAYI BİRLEŞTİREN _____ ZEMİN KAT

Tarihi Kayseri Lisesi eski bina bölümünün ve 1. katının planı ile eski ve yeni binayı birleştiren zemin kat planı:

Hey gidi günler hey... Her köşesi buram buram tarih kokan Kayseri Lisesi kimleri konuk etmedi ki? Ulu önder Atatürk de bu çatı altında vatanın kurtuluşu ile ilgili önemli kararlar aldı.

YENİ BİNA _____ BODRUM KAT

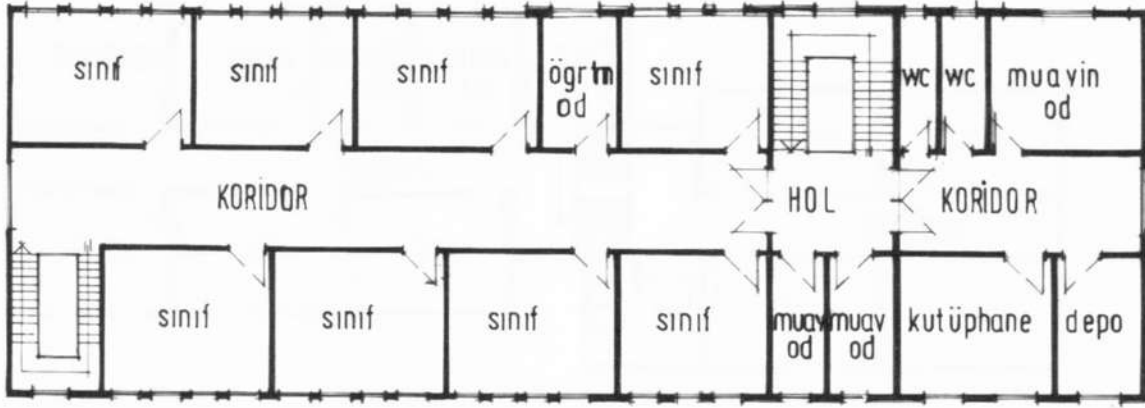

YENİ BİNA _____ GİRİŞ KAT

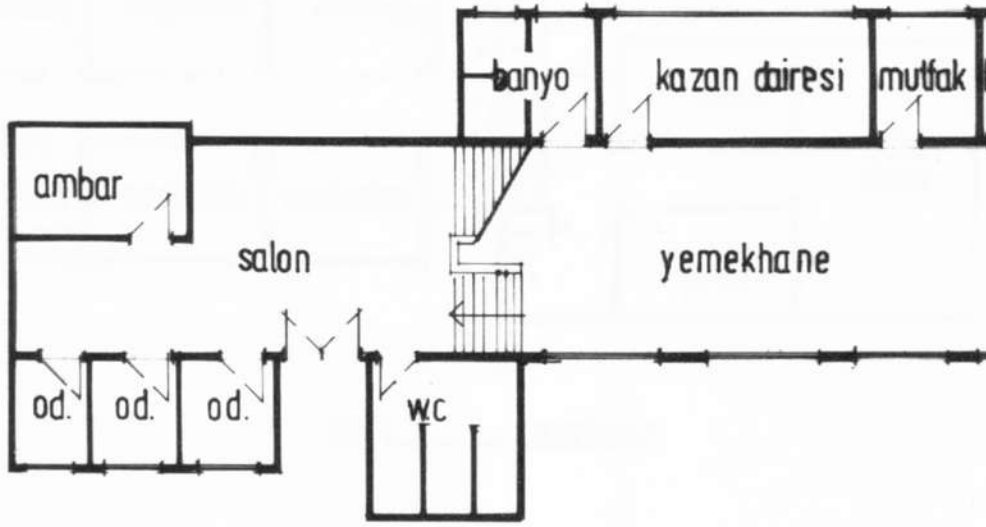
Kayseri Lisesi yeni bina kısmının bodrum katı ile giriş zemin katının planı:

Tarihi Kayseri Lisesi'nin ününün il sınırlarını hatta yurt sınırlarını aşması karşısında ihtiyaca yetmez olmuştu. Bunun üzerine 1956-1957 öğretim yılında hizmete giren kütüphane ve laboratuvarın da bulunduğu yeni bina olarak adlandırılan merkez bankası tarafındaki bölümün planı görülmektedir.

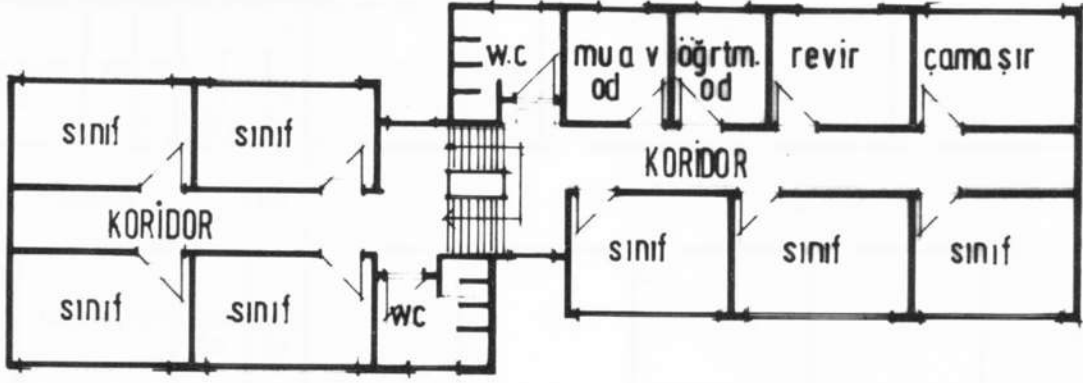
YENİ BINA ——— 2.KAT

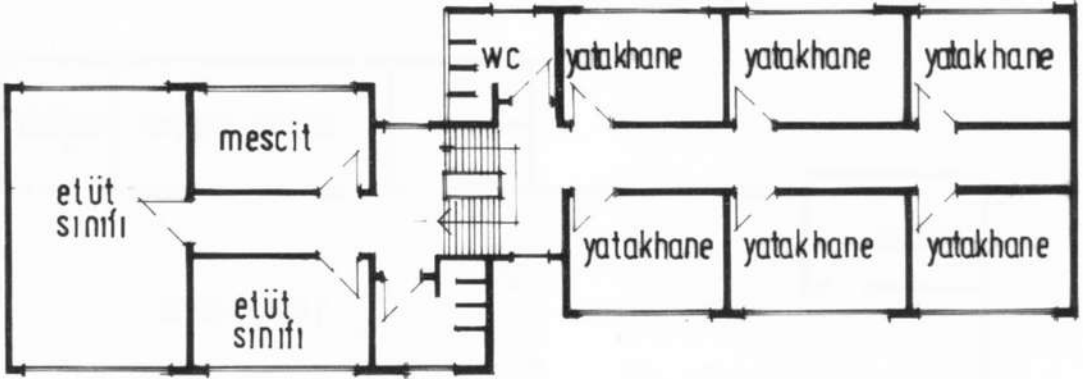
PANSİYON ——— ZEMİN KAT

Kayseri Lisesi yeni binanın 2. kat ve pansiyon binası zemin katın plânı:

Herkesin acı-tatlı hatıralarının bulunduğu okulun bölümleri. Pansiyon binası da yatılı olarak okuyan yüzlerce binlerce Kayseri Liseli'ye sıcak yuva görevini de yaparak eğitim-öğretim vermiştir.

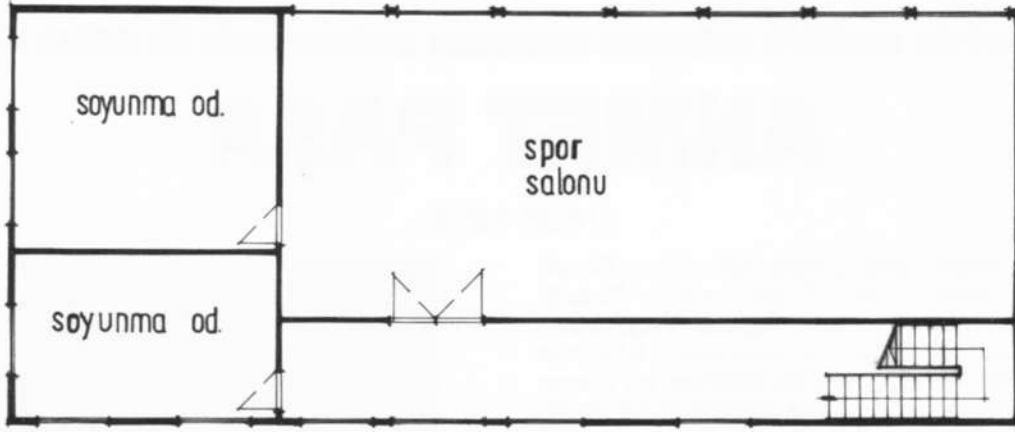
PANSİYON _____ 1 KAT

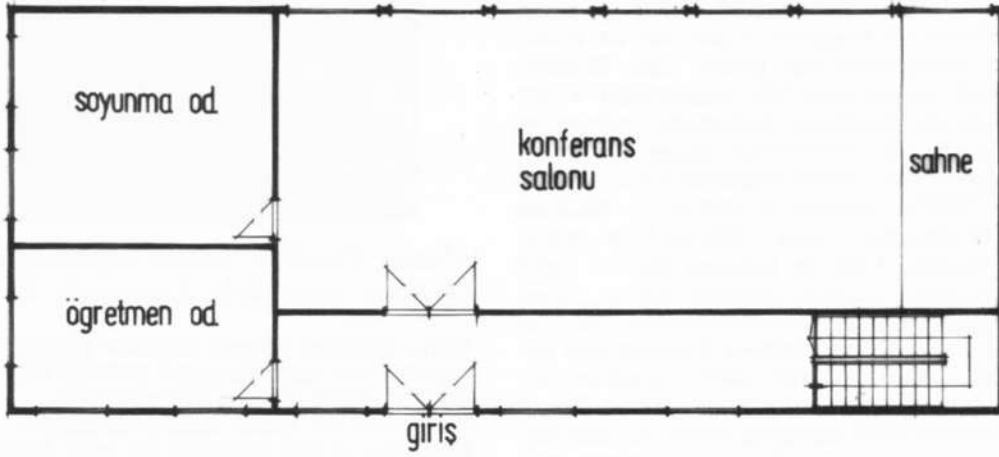
PANSİYON _____ 2 .KAT

Kayseri Lisesi pansiyon binası bölümü 1. kat ve 2. kat plânı:

Kayseri Lisesi kurulduğu günden beri yüzlerce binlerce gence eğitim-öğretim yanında evi, ailesinden uzakta bir çok gence sıcak aile yuvası görevi yapmıştır. Pansiyonda yatılı olarak okuyup valilik v.b. makamlara yükselmiş yüzlerce binlerce Kayseri Liseli vardır.

SPOR SALONU _____ BODRUM KAT

SPOR SALONU _____ 1. KAT

Kayseri Lisesi spor salonu ve konferans salonu plânı:

Tarihi Kayseri Lisesi'ne zaman zaman yapılan ek binalarla bugünkü kültür sitesi halini almıştır. 1976-1977 öğretim yılında hizmete giren bu bölüm eğitim-öğretimin bir parçası olan sportif faaliyet ve sosyal etkinliklerde büyük bir hizmeti yerine getirmektedir.

Kayseri'de modern anlamda okulların açılmasında ilk adımı atan:

AHMET PAŞA

(1806-1878)

Ahmet Paşa 1806 yılında (daha önce Develi İlçesine bağlı olan) Tomarza'nın Pusatlı köyünde dünyaya gelmiştir. Babasının adı Mehmet'tir. Çocukluğunu ve gençliğini köyünde geçiren Ahmet 1825 yılında Bahriye eri olarak askere çağırılmıştır. Askerde çalışmalarıyla kendisini kabul ettirmiş ve hemen çavuş olmuştur. Çavuş Ahmet, denizde meydana gelen bir kazada, çarpışan iki geminin batma tehlikesini gemilerde açılan yaraları kapatmak suretiyle gösterdiği yeni buluşlarından dolayı Mülazımlığa terfii ettirilmiştir. Bu olaydan yirmi gün sonra da yüzbaşılık rütbesi verilmiştir.

Yüzbaşı Ahmet, sisem ayaklanmasında buraya gönderilince, orada duruma hakim olup asileri yakalayıp ayaklanmayı bastırmıştır. Bu başarısı da ona binbaşılığa yükselme ortamı hazırlamış, ayrıca "İftihar nişanı" verilmiştir. Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın isyanında da ayaklanmanın bastırılmasında görev alan Binbaşı Ahmet 1845 yılında Ferik'liğe yükselmiştir. Kırım muharebesinde Karadeniz Kumandanı olmuş ve Sivastopal fethinde Mahmudiye savaş gemisi ile hazır bulunmuştur. 1854 tarihinde vezir rütbesi verilmiş, 1855'te İstanbul'a gelmiş ve 1856'da Bahri Sefid (Akdeniz) Valisi, 1859 da İzmir, Valisi 1860'da Sayda, 1862'de Cezayir Barh-i Sefid Valisi olmuştur. 1873'te Bahriye Nazırı olup, 1874'te Şura-ı Devlet Azası olmuştur. 1875'te ikinci defa İzmir, Bursa, Adana, Valiliklerinde bulunmuştur. Adana Valisi iken azledilmiştir. 1876'da Bahriye Nazırı olmuş, Kaptan-ı Derya Ünvanı almıştır. 1876 sonunda tekrar azl edilmiş, 1877'de Ayan Meclisine Aza oldu. Ruslarla muharebe çıkınca Tuna Valisi ve Kumandanı oldu. 1878'de geçirdiği kalp krizi sonucunda vefat etmiş ve Süleymaniye Camii Kabristanı'na defnedilmiştir.

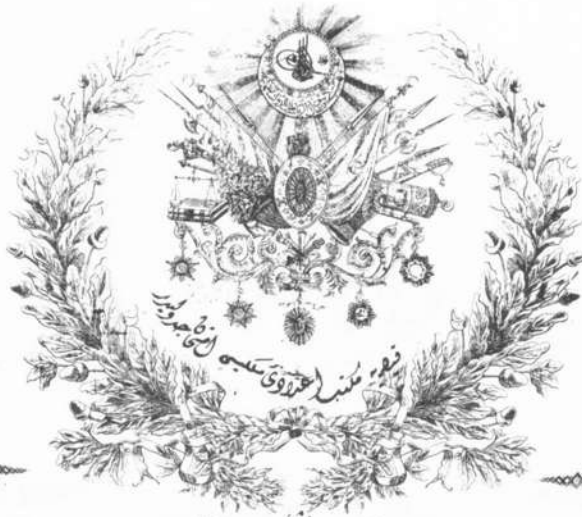
Kayseri'de "Kayseri İdadisi" (Kayseri Lisesi) nin açılmasında bir merhale olan Kayseri Rüştüyesi (şimdiki Ahmet Paşa İlkokulu) 1870 yılında Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Böylece Ahmet Paşa Kayseri'de modern anlamda okulların açılmasında ilk adımı atmıştır.

Ahmet Paşa'nın Adına Yaptırdığı Okulun Yanındaki Çeşmenin Kitabesi

Sarf-ı himmet ederek Hazret-i Ahmet Paşa
Vatan-ı asli olan Kayseri şehrini ihyâ
Bildir muhtâc idi âba Vilayet halkı
Mâ ihsanı ile anları kıldı irva mecrâ
Çekti bendi yol azıtmıştı bu ma-i ceryan
Etti emri ile yine râh-ı kadimin
Tâ baştan alup yolları terdit ederek
Etti bu ma-i hayatı bu mahallede icrâ
Peder ve mâderinin ruhunu şâdetmek için
Böyle hayrata anı kıldı muvaffak Meylâ
Teşneğan söyledi menkût ile "FEYZİ" tarihini

(Âba kandırdı cihan halkını Ahmet Paşa)
1287 H. - 1870 M.

٤٤٥ - ٤٤٦

٤٤٧ - ٤٤٨

ملاحظات	جنس کات		نمبر	اسم	اسمى دروس												اسمى نگرانہ	نمبر
	کتاب	نوٹ			تاریخ	جغرافیہ	حساب	جبر	هندسہ	اصول	معلومات	حسب	ریاض	تصویر	اخلاق	تعمیر		
	۱	۱	۱	۱														

1888-1889 (Seneyi maliye 1315-1316, Sanayi Kameriye 1317-1316) Öğretim yılındaki Sınıf Geçme Defterinde Kayseri Lisesi öğrencilerinin dersleri ve notları.

N u m a r a s ı	Şakirdin Adı	Umumi Diniye	Arabi	Türkçe	Fransızca	Tarihi Umumi	Coğrafya	Hesap	Cebir-i adi	Hendese	Usul Defteri	Malumat-ı nafi	Hüsn-ü hat	Resim	Ahlak notu	Yekün	Derecesi	Cinsi mukafat
18	Abdulsabır Efendi	10	10	10	10	10	10	10	10	9	10	10	9	9	10	127	1	11 ad.kitap
20	Fazıl Efendi	6	7	7	4	5	8	8	6	4	9	6	10	10	10	90	5	2 ad.kitap
21	Ahmet Efendi	7	6	8	3	8	9	9	8	4	9	8	10	7	9	96	4	-
26	Emin Efendi	7	5			8	9	7	2	8	5	6	8	8	8	81	6	-
30	Avni Efendi	10	10	10	6	10	10	10	10	10	10	10	9	8	10	123	2	2 kitap
35	Halis Efendi	9	7	10	10	10	10	9	8	2	9	8	8	8	10	109	3	1 kitap

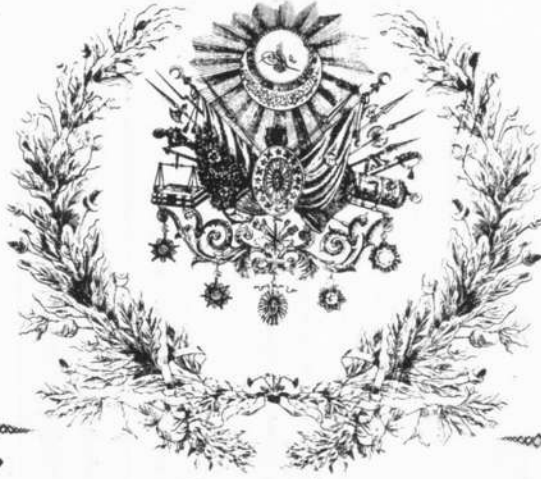
سنة ١٢١١

روز و شب اولاد به ١٢١١

صفه سیزدهم

ملاحظات	جنس و فام	تاریخ	سن	اسامی دروس										اسامی نگران	تاریخ
				عربی	فارسی	تاریخ	جغرافیه	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ		
		محمد	١١٤	٩										محمد	١١٤
		محمد	١١١	٩										محمد	١١١
		محمد	١١٤	٩										محمد	١١٤
		محمد	٩٨	٩										محمد	٩٨
		محمد	٩٤	٩										محمد	٩٤

1895-1896 (1311-1312) öğretim yılında Kayseri Lisesi (Kayseri Mektebi İdadisi) Sınıf Geçme Defteri'nde öğrencilerin isimleri, okuduğu dersler ve notlarını gösteren cetvel.

۱۳۲۶ — ۱۳۲۵

۱۳۲۸ — ۱۳۲۷

سایه	کلاس	نام	اسما دیوس										شاگرد کتبه سینه	تاریخ
			عربی	فارسی	تاریخ	حساب	جغرافیه	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ		
۱	۱	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲	۲	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳	۳	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴	۴	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۵	۵	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۶	۶	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۷	۷	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۸	۸	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۹	۹	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۰	۱۰	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۱	۱۱	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۲	۱۲	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۳	۱۳	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۴	۱۴	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۵	۱۵	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۶	۱۶	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۷	۱۷	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۸	۱۸	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۱۹	۱۹	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۰	۲۰	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۱	۲۱	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۲	۲۲	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۳	۲۳	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۴	۲۴	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۵	۲۵	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۶	۲۶	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۷	۲۷	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۸	۲۸	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۲۹	۲۹	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۰	۳۰	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۱	۳۱	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۲	۳۲	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۳	۳۳	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۴	۳۴	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۵	۳۵	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۶	۳۶	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۷	۳۷	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۸	۳۸	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۳۹	۳۹	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۰	۴۰	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۱	۴۱	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۲	۴۲	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۳	۴۳	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۴	۴۴	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۵	۴۵	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۶	۴۶	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۷	۴۷	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۸	۴۸	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۴۹	۴۹	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...
۵۰	۵۰	...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...	...

104 yıllık onurlu bir mazi. Kayseri Mektebi İdadisi Mülkisi İntika Not Cetveli (Karne Kayıt Defteri) 1909-1910 Miladi (1325-1326 Sene-i Kameri) öğretim yılı öğrencilerinin isimleri, okuduğu dersler ve notları...

قسم ناطق

قبهري سلفاني مکتبي امتحانہ جہدوی

سنہ ۱۳۳۵-۱۳۳۶

Kismi Sani Kayseri Sultani Mektebi Imtihan
Cetveli. Sene-i Devriye 1336-1335 (1909-1910).

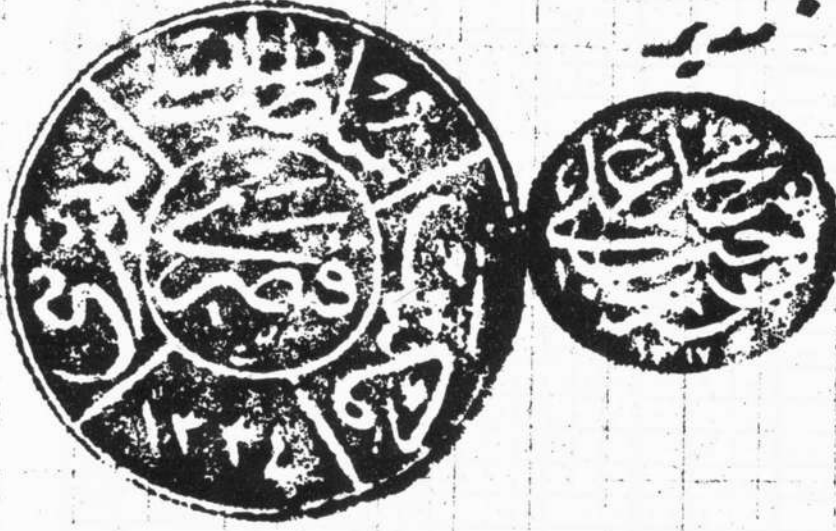
شماره	نام و نام خانوادگی	تاریخ تولد	محل تولد	مدرسه	مدرس	موضوع	نمره	ملاحظات
۱۲۴	طه زاده محمد علی زاده محمد زاده	۱۳۱۱	کایسری	کلیا مدرسه	محمد علی	عربی	۱۰۰	
۱۱۳	عزت زاده ابراهیم زاده محمد زاده	۱۳۱۱	کایسری	کلیا مدرسه	محمد علی	عربی	۱۰۰	
۱۱۷	عزت زاده محمد زاده محمد زاده	۱۳۱۱	کایسری	کلیا مدرسه	محمد علی	عربی	۱۰۰	
۱۰۰	عزت زاده محمد زاده محمد زاده	۱۳۱۱	کایسری	کلیا مدرسه	محمد علی	عربی	۱۰۰	

Kayseri Mektebi Sultanisi Sınıf Geçme Defterinden bir bölüm. Öğrencilerden; 23 Talash Zade Ihsan Efendi oğlu Ahmet Efendi, 113 Fevzi Efendi oğlu Necmettin Efendi, 147 Hakkı Zade Mehmet Efendi oğlu Mehmet Efendi, 405 Ömer Efendi oğlu Abdurrahman Efendi. Okutulan derslerden; Siyaseti Nebevi, Lisani Osmani, Tarih, Coğrafya, Ulum-i Tabiye, Fizik, Kimya, Cebir, Ahvali Defter, Hendese, Arabi ve bu derslerden aldığı notlar görülmektedir.

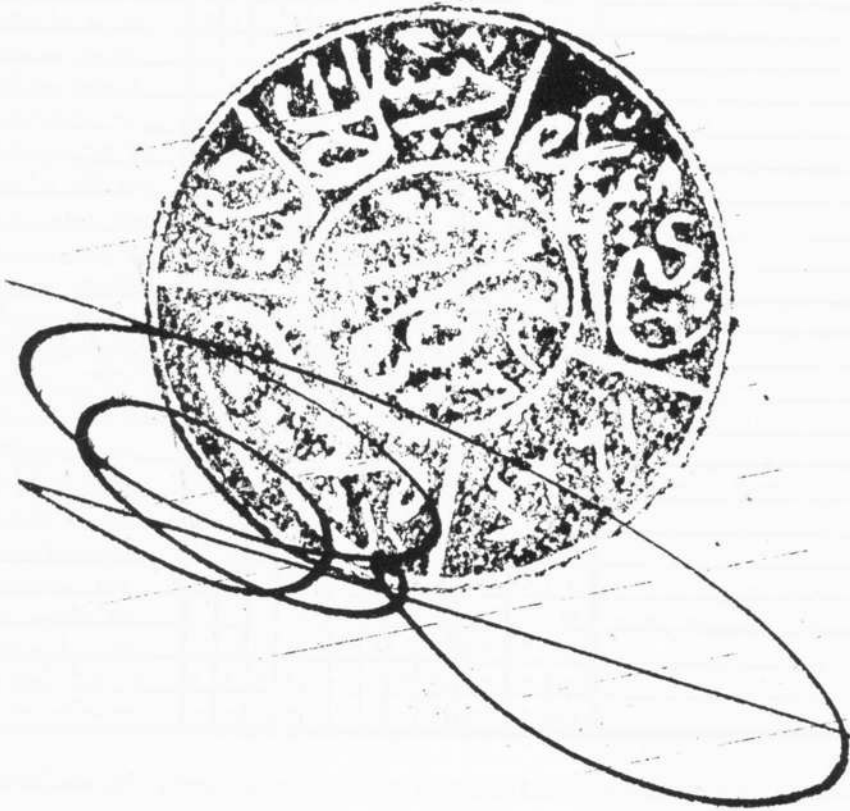
Sıra No	Öğrenci Adı	Yaş	Sınıf	Sınav Soruları										Öğretmen İmzası		
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
65	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
66	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
67	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
68	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
69	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
70	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
71	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
72	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
73	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
74	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
75	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
76	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
77	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
78	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
79	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
80	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Kayseri Sultanisi'nin (Kayseri Lisesi) 1912-1913 (1328-1329) öğretim yılına ait Sınıf Geçme Defterinden bir sayfa. Öğrencilerin künyeleri ve notları derse giren öğretmenler tarafından imzalanmış (mühürlenmiş) halde görülüyor.

رقيب اولدني تصدیه اولنور - ۱۰۰۰ اسونج

"Muafik kayıt olduğu tasdik olunur. 20 Eylül 1336 Kayseri Mektebi Sultanisi'nin (Kayseri Lisesi'nin) mühürü ve Müdür Ali Bey'in mühürü. Bilindiği gibi o dönemlerde müdür ve öğretmenler imza yerine özel mühür kullanırlardı.

Kayseri Mektebi Sultanisi mühürü. Okul direktörü (müdürü) tarafından bir evrakın mühürlenip imzalanmış hali.

سلاھت	امجد درسی										بجی سہ	نمبر درجہ	
	روز تہ	گلکریٹ	کونین	مستطیق	مکعب	مربع	طریقہ	مکعب	مربع	مکعب			
													مکعب
	۱۶	۹	۶۷	۷	۶	۷	۷	۱	۱	۷	۷	۱	عبدالحمید بابا زارہ خالدہ افق
	۱۵	۱۰	۶۱	۸	۶	۶	۶	۱۰	۷	۵	۸	۸	محمد افق زارہ لطیف افق
	۱۴	۹	۵۶	۸	۵	۶	۶	۹	۵	۵	۴	۸	عثمانہ افق زارہ محمد افق
	۱۳	۱۰	۸۷	۹	۹	۱۰	۱۰	۱۰	۹	۱۰	۱۰	۱۰	رضا افق زارہ اسٹیل افق
	۱۲	۹	۵۱	۱۰	۹	۵	۶	۶	۷	۷	۵	۹	عبد حمیدی افق زارہ محمد افق
	۱۱	۹	۶۵	۵	۷	۶	۶	۶	۵	۵	۶	۷	سیدہ افق زارہ محمد افق
	۱۰	۱۰	۶۸	۷	۸	۶	۹	۱۰	۱	۷	۷	۱	اسٹیل حفیہ زارہ محمد افق
جو سفید نہ سمجھ سکو وہ پورے صفحہ پر لکھا۔	۹	۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	محمد افق زارہ لطیف افق
	۸	۹	۶۹	۹	۶	۹	۶	۱	۵	۷	۱۰	۹	ظاہر افق زارہ مسعود افق
	۷	۹	۸۷	۷	۷	۹	۱۰	۱۰	۱۰	۹	۱۰	۱۰	عبد محمد افق زارہ محمد افق
اس پر لکھا گیا کہ جس سے وہ سفید رہا اور سفید نہ قید نہ لکھا۔	۶	۹	۶۹	۹	۸	۷	۶	۶	۶	۶	۶	۶	عبد محمد افق زارہ لطیف افق
	۵	۹	۶۵	۶	۶	۵	۵	۵	۴	۵	۵	۷	عراق زارہ صدیق الدین افق
	۴	۹	۶۶	۸	۸	۶	۶	۹	۶	۵	۵	۹	عبد محمد افق زارہ عثمانہ افق
جو سفید نہ سمجھ سکو وہ پورے صفحہ پر لکھا۔	۳	۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	شیخہ عبدالغفار زارہ محمد افق
جو سفید نہ سمجھ سکو وہ پورے صفحہ پر لکھا۔	۲	۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	لطیف افق زارہ محمد افق
	۱	۹	۵۵	۷	۷	۶	۸	۶	۷	۵	۶	۷	واحد زارہ عثمانہ افق
	۰	۱۰	۵۰	۷	۵	۶	۵	۶	۵	۵	۷	۶	عراق زارہ محمد افق
		۱۰	۷۰	۸	۸	۸	۷	۸	۷	۷	۸	۹	عثمانہ زارہ محمد افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	سیدہ افق زارہ محمد افق
		۹	۷۷	۱۰	۵	۵	۸	۸	۱۰	۹	۸	۹	صادقہ افق زارہ لطیف افق
		۱۰	۶۵	۶	۵	۶	۶	۵	۶	۵	۸	۶	محمد افق زارہ ساری افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نوری افق زارہ محمد افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نور افق زارہ محمد افق
		۱۰	۶۸	۸	۷	۶	۶	۶	۶	۷	۷	۸	زہدہ افق زارہ محمد افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	سدریہ افق زارہ امیرہ افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	اسٹیل افق زارہ سجادہ افق
		۱۰	۶۶	۱۰	۸	۸	۷	۷	۵	۵	۷	۶	سیدہ افق زارہ محمد افق
		۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	عبد محمد افق زارہ اسٹیل افق
اس پر لکھا گیا۔		۹	۶۹	۶	۶	۸	۷	۵	۶	۵	۵	۶	احمد افق زارہ محمد افق
		۹	۶۷	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	رفیقہ افق زارہ محمد افق
		۱۰	۵۰	۸	۹	۶	۶	۶	۶	۵	۶	۶	ہانم افق زارہ فوزی افق
		۱۰	۵۸	۷	۶	۷	۶	۶	۵	۵	۶	۱۰	طلوزہ افق زارہ سہانہ افق
		۱۰	۶۹	۸	۶	۸	۸	۷	۷	۱۰	۹	۹	محمد افق زارہ حمیدہ افق
		۱۰	۵۱	۷	۷	۶	۵	۷	۵	۵	۵	۶	محمد افق زارہ عزیز افق
اس پر لکھا گیا۔		۱۰	۶۶	۶	۶	۸	۶	۶	۶	۶	۶	۶	حمیدہ افق زارہ سجادہ افق
		۱۰	۵۹	۶	۱۰	۶	۸	۷	۶	۵	۵	۸	لطیف افق زارہ سراج محمد افق
جو سفید نہ سمجھ سکو وہ پورے صفحہ پر لکھا۔		۱۰	۵۸	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۷	۷	۷	لطیف افق زارہ علی افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	عبد محمد افق زارہ احمد افق
		۱۰	۵۷	۸	۸	۶	۶	۶	۵	۵	۶	۶	عادل افق زارہ محمد افق
		۱۰	۷۵	۸	۱۰	۷	۷	۸	۱۰	۶	۱۰	۹	احمد افق زارہ محمد افق
		۱۰	۷۱	۱۰	۶	۸	۷	۵	۱۰	۶	۹	۱۰	احمد افق زارہ مسعود افق
		۱۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	محمد افق زارہ محمد افق
		۹	۸۶	۹	۱۰	۷	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	سیدہ افق زارہ فخریہ افق
		۹	۵۷	۸	۵	۸	۵	۶	۸	۵	۶	۶	رفیقہ افق زارہ حفیہ افق
		۹	۶۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۵	۵	احمد افق زارہ محمد افق

Kayseri Sultanisi (Kayseri Lisesi) Sınıf Geçme Defteri'nden bir sayfa. Öğrencilerin isimleri, oldukları derslere ait notlar.

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ تولد	آرامگاه	محل دفن	ملاحظات
۷۱	محمد ابراهیم	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۲	عبدالله	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۳	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۴	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۵	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۶	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۷	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۸	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۷۹	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۰	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۱	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۲	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۳	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۴	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۵	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۶	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۷	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۸	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۸۹	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۰	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۱	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۲	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۳	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۴	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۵	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۶	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۷	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۸	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۹۹	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	
۱۰۰	محمد	۱۹۰۰	قبرستان	قبرستان	

Kayseri Sultanisi (Kayseri Lisesi) öğrenci kayıt (künye) defterinden bir sayfa. (Örnek)

سرفصل		صف		طبیه ناک		درس	
ردیف	نام	ردیف	نام	ردیف	نام	ردیف	نام
1	...	1	...	1	...	1	...
2	...	2	...	2	...	2	...
3	...	3	...	3	...	3	...
4	...	4	...	4	...	4	...
5	...	5	...	5	...	5	...
6	...	6	...	6	...	6	...
7	...	7	...	7	...	7	...
8	...	8	...	8	...	8	...
9	...	9	...	9	...	9	...
10	...	10	...	10	...	10	...
11	...	11	...	11	...	11	...
12	...	12	...	12	...	12	...
13	...	13	...	13	...	13	...
14	...	14	...	14	...	14	...
15	...	15	...	15	...	15	...
16	...	16	...	16	...	16	...
17	...	17	...	17	...	17	...
18	...	18	...	18	...	18	...
19	...	19	...	19	...	19	...
20	...	20	...	20	...	20	...

Kayseri Lisesi'nin 1927-1928 öğretim yılına ait sınıf geçme defterinin son sayfaları. Henüz harf inkılâbı yeni olduğu için defterin tanzimi eski yazı ile okul idaresi ve Maarif Müdürü Nimet Bey tarafından onanması yeni yazı ile yapılmıştır.

1800'lü yılların sonu 1900'lü yılların başında KAYSERİ LİSESİ ÖĞRETMENLERİ ve ÖĞRENCİLERİ

Kayseri İdadisi'nin açıldığı 1800'lü yılların sonlarında ve 1900'lü yılların başında öğretmenlerin mühürlerinden tespit ettiğimiz isimleri ve ünvanlarını not cetvellerinden çıkardık. Derslere kimlerin girdikleri hakkında bilgi sahibi olunması bakımından bazı öğretim yıllarından örnekler sunuldu. Mütte-

akip öğretim yılında ismi geçen öğretmenler tekrar yazılmayıp değişik olanların ismi yazıldı.

O dönemlerde soyadı kanunu çıkmadığından öğretmen ve öğrencilerin nasıl anıldığını göstermesi bakımından örnek olarak alınmıştır.

İlk Müdür Rasih Efendi zamanındaki öğretmen listesi:

MEKTEB-İ İDADİ

Müdür Rasih Efendi
Muallim Ömer Fevzi Efendi
Muallim Ananya Efendi
Muallim Şahab Efendi
Muallim Ziya Efendi
Muallim Ahmet Efendi
Muallim Galip Efendi

RÜŞDİYE MEKTEBİ

Mekteb-i Terakki muallim-i evveli Mahmut Efendi
Muallim-i sanisi Halis Efendi
Ahmet Paşa İbtidai muallim-i evvel Remzi Efendi
Muallim-i sanisi Abdullah Efendi
Talas Rüşdiyye Muallimi Rıza Efendi
Muallim Derviş Efendi
Fevziye İbtidasi Muallim-e evveli Sait Efendi
Muallim-i sanisi Ali Efendi
Feyz'ül-Hamid İnas İbtidai
muallime-evvelisi Ganime Hanım
Muallime-e saniyesi Penbe Hanım

1895-1896

Abdülhamid Ahmet (Erkan-ı Harbiye Kaymakamı)
Mehmet (Müderriş)
Mehmet Hulusi (Müderriş)
Süleyman Sulhi (Divan-ı Umumi Müdürü)

Mehmet Niyazi (Erkan-ı Tabur Kolağası)

Mahmut Raci (Okunamadı)

1898-1899

Mehmet bin Şevki Tahir (Binbaşı)
Mehmet Arif (Mülazım)
İbrahim Nazif (Belediye Tabibi)
Ahmet Remzi el Mevlevi (Mevlevi Şevki Zade)
El Mevlevi Ahmet Remzi (Gömeçli Zade)
Mehmet Ali bin Ömer (Surari Yüzbaşısı)
Mustafa Nail (Muhasebe Ketebesini)

1899-1900

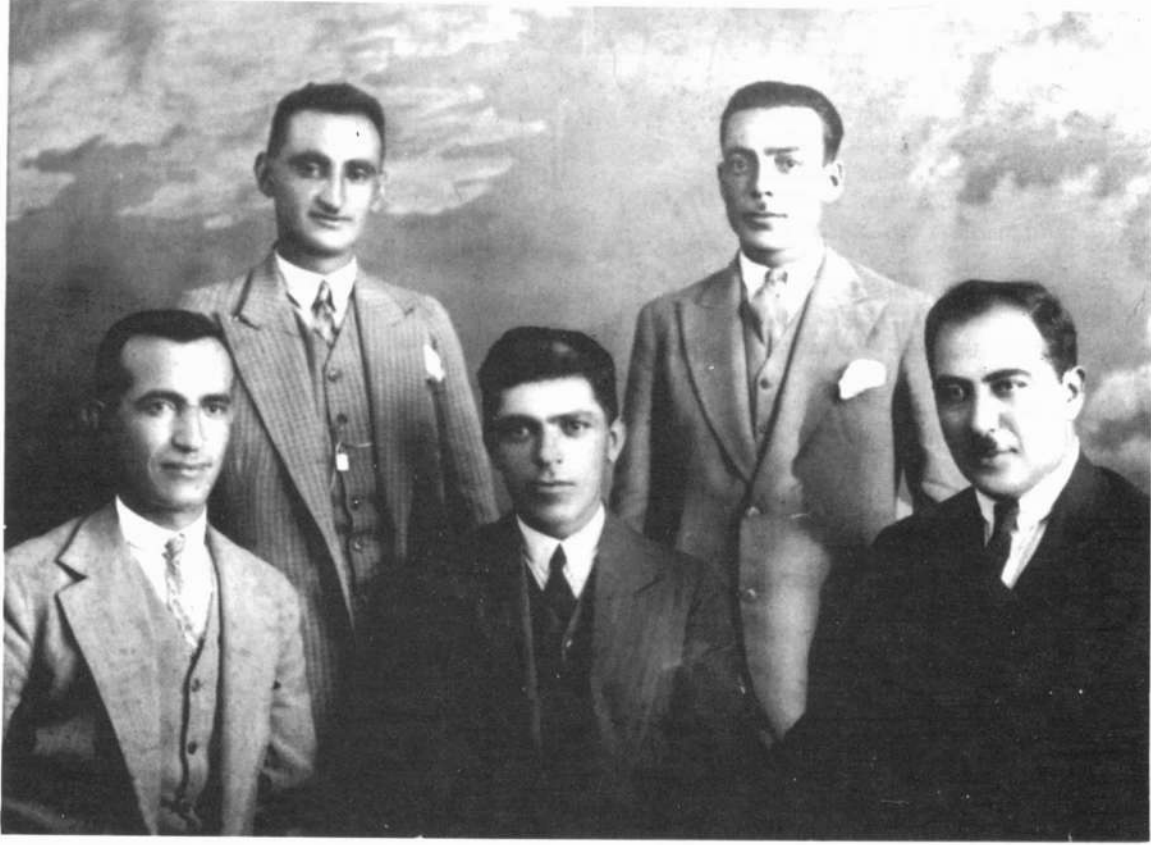
Mehmet Rifat (Müderriş, Tarakçızade)
Nuri (Müderriş, Keçecizade)
Mehmet Nuri (Belde Müftüsü)
Mehmet Arif (Mülazım)
Hüseyin (Mülazım)
Ali Sabır (Mülazım)
Doktor Karabet (Belediye Tabibi)
Ömer Lütfi (Umum-i Diniye, Türkçe Arabi Muallimi)
Memduh bin Hulki (Mülazım)

1901-1902

İbrahim Nazif (Belediye Tabibi)
Ahmet Ziyadettin (Mülazım)
Mustafa Lütfi (Hüsn-ü Hat Muallimi)
Mehmet Hilmi (Mekteb-i İbdidi Muallimi)
Mehmet Sadık (Evhat Katibi)
El Seyid Ali Rıza (Müderriş)

1916-1917 öğretim yılında KAYSERİ LİSESİ 9. Sınıf (Lise 1. sınıf) ÖĞRENCİLERİ Listesi

Sıra No	Okul No	Adı
1.	72	Niğdelioğlu Hacı Ahmet Oğlu Mehmet Efendi
2.	82	Mehmet Efendi Oğlu Fahri Efendi
3.	83	Bakırcızade Abdulkadir Efendi Oğlu Osman Efendi
4.	88	Halil Efendizade Salih Efendi Oğlu Abdulkadir Efendi
5.	90	İmamzade Reşit Ağa Oğlu Yunus Efendi
6.	105	Nakıpzade Sadık Efendi Oğlu Fahri Efendi
7.	150	Gevher Oğlu İbrahim Ağa Oğlu Hilmi Efendi
8.	162	Kadir Efendi Oğlu Cemal Efendi
9.	224	Cerrah Oğlu Hamdi Ağa Oğlu Mehmet Efendi
10.	243	Kocabezade Abdülkerim Ağa Oğlu Osman Efendi

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer...

Yazdığı ALFABE ile yıllarca Türk çocuklarına okuma-yazmayı öğreten Ahmet Hilmi Güçlü görülüyor. Bazı öğretmenler gibi Ahmet Hilmi Güçlü'de dışarıdan ücretli olarak Kayseri Lisesi orta kısmında öğretmenlik yapmıştır.

Resimde soldan sağa (Oturanelar): 1) Ahmet Hilmi Güçlü 2) Şevket Bay (Kayseri İlköğretim Müfettişi) 3) Fahrettin Nakipoğlu (Etiler İlkokulu Müdürü)

Soldan Sağa (Ayaktakiler): 4) Şaban Karşhoğlu (Ahmet Paşa İlkokulu Müdürü) 5) Ahmet Nail Bıçaker (İncesu Şeyh Şaban Köyü İlkokulu Müdürü)

Bu Resim sayın Ömer Güçlü'nün arşivinden alınmıştır. Kendilerine teşekkür ederiz.

Ahmet Hilmi Güçlü

1899'da Kayseri'de doğmuş, ilk tahsilini Fevziye İlkokulu'nda yapmıştır. 1918'de İstanbul Öğretmen Okulu'ndan mezun olmuştur.

İlk olarak Dar-ül Edeb İlkokulu'na atanan Ahmet Hilmi Güçlü, bu okulun müdürlüğünü de yaptı. 1921 yılında İlköğretim Müfettişi oldu. Daha sonra İstiklal İlkokulu, Cumhuriyet İlkokulu, Bozathıpaşa İlkokulu'nda çalıştı. 41 yıl hizmetten sonra 1959'da emekli oldu. 1976 yılında vefat etti.

Kayserimizin yetiştirdiği güzide öğretmenlerimizden biri olan Ahmet Hilmi Güçlü, ilk alfabe

yazarıdır. Yazmış olduğu alfabe 20 milyon baskı yapmış ve Türk çocuklarına okuma-yazma imkanı sağlamıştır.

ESERLERİ:

- 1- *Alfabe (Arap harfleriyle) 1922*
- 2- *Tetkikli ve Tenrinli Türkçe Gramer 1932*
- 3- *Alfabe 1944*
- 4- *Halk Ordu Alfabeti*
- 5- *Yetişkinler Alfabeti, Öğretim Kılavuzu 1963*

KAYSERİ LİSESİ DOKSANINCI YIL MARŞI

İmanın güneşleri, parıldar yüzümüzde
Zekanın şimşekleri, ışıldar gözümüzde,
Ataların ruhları, şahlanır önümüzde,
Türkün, Milliyetçilik, Türk'ün ana ilkesi,
Yaşa, milli ruhunla ey Kayseri Lisesi

Erciyes'ten ders aldık, eğilmeyiz cihanda,
Şahlanır kudretimiz, asil kanda, imanda,
Erciyes hocamızdır, ulu hikmet var onda.
Şanlı Erciyes Dağı, ülkümüzün simgesi,
Yaşa, milli ülkünle, ey Kayseri Lisesi

Dünyayı aydınlatır tarihimizin nuru,
Göğsümüzü kabartır, Türk olmanın gururu,
İmanımızdan gelir, Türk'ün milli şuuru.
İmanla yoğrulmuştur, Türklüğün seciyesi,
Yaşa, o imanla, ey Kayseri Lisesi.

Yüreğimizde yanar, ilim, iman ateşi,
Bayrağımızda parlar büyük Türklük güneşi,
İşte tarih, işte dünya! Var mı Türk'ün bir eşi?
Türklükle kurulmuştur, bu dünyanın dengesi,
Yaşa, o Türklüğü'ne, ey Kayseri Lisesi.

Erciyes'e benzeriz, başımızda dumanlar,
İçimizde şahlanır, yanardağlar, volkanlar,
Türklük'teki esrarı, Türk olmayan ne anlar?
Milli bir arma yaptık, o şanlı Erciyes'i,
Yaşa, Erciyesi'ne, ey Kayseri Lisesi.

Bayrağımız semadan, ay alır, yıldız alır,
Yüreğimiz imandan, kuvvet alır, hız alır,
Gönlümüz, ülkü adlı, bir ilahi kız alır.
Türk'ün Erciyes gibi, bitmez aşkı, çilesi,
Yaşa, milli aşkınla, ey Kayseri Lisesi

Lise Mehter Takımı, ruhumuzu yoğurur,
Lise Bando Takımı, gönlümüzü coşturur,
Ataları andıkça, şahlanır milli şuur.
Ruhlarda volkan olur, vatan aşk hevesi,
Yaşa, o Mehterinle, ey Kayseri Lisesi.

Ataların ruhları, ruhumuzda dirilir,
Dostlarımız sevinir, düşmanımız yerinir,
Ülkümüzde, Türklüğün geleceği görünür.
Bizlere kuvvet verir, tarihimizin sesi,
Yaşa, o tarihinle, ey Kayseri Lisesi.

Lisemizden mezunlar, kız, erkek, nice erler,
Türk toplumu içinde, kendini gösterirler,
Her alanda yaratır, başarılar, zaferler,
Bu güzel yurt, bizlere, Atalar hediyesi.
Yaşa, atalarla ey Kayseri Lisesi.

Erkek bozkurt olur da dişi bozkurt olmaz mı?
Erkek yiğit olur da baci yiğit olmaz mı?
Erkek şehit olur da baci şehit olmaz mı?
Kadın, erkek Türk'tür değişmez Türk töresi,
Yaşa, milli töre'ne, ey Kayseri Lisesi.

Hak yolunda yürümek, bize büyük şan olur,
Her işte rehberimiz, ülkü ve iman olur,
Türk, elbet böyle kalmaz, şahlanır, zaman olur,
Türklüğün şahlanışı, tarihin zelzelesi,
Yaşa, o heybetinle, ey Kayseri Lisesi.

Ateşoğlu, gün doğdu, Türk artık uyanıyor,
Yüreklerde, yurt için, yanardağlar yanıyor,
Müjde, ey vatan müjde, bir gençlik şahlanıyor.
Milliyetçi Gençliktir, Türklüğün güvencesi,
Yaşa o gençlerinle, ey Kayseri Lisesi.

Mehmet ATEŞOĞLU

"Kayseri Lisesi 90. Yıl Marşı"nı 1961-1964 yıllarında Kayseri Lisesi'nde Müdürlük yapan Mehmet ATEŞOĞLU yazmıştır. Müdürlük yaptığı yıllarda makamında görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Tarih içinde Trabzon Lisesi-Hüseyin Albayrak
2. Mahmut Cevat-Maarif-i Umumiye Nezareti Tarihçe-i Teşkilat ve İcraat- "İstanbul-1338 S.478"
3. Başbakanlık arşivi, Yıldız kısım 18 No 553/475, Zarf 37 Sene 6 Kanunievvel-1289
4. Faik Reşit Unat-Aynı eser S. 45
5. Başbakanlık arşivi, Yıldız kısım 18 No 553/474, Zarf-93 Karton 37, Sene 9 Recep 1290
6. Sait Paşa-Hatıratı Cilt 2, S. 156
7. Sait Paşa-Hatıratı C. 1.5 157
8. Başbakanlık arşivi, Yıldız kısım 22, No 462 Zarf 153 Karton 66
9. Doç. Dr. Bayram Kodaman-Abdulhamit Devri Eğitim Sistemi S. 194
10. 1328 (1912) Tarihli Devlet Salnamesi S/336-398
11. Vilayet-i Şahanede bulunan leyli ve nehari Mekatib-i idadiye mahsus ders programları İstanbul 1310 (Milli kütüphane., 1968 A.604)
12. Aynı eser
13. 1312 (1896) Beyrut vilayet Salnamesi S. 234
14. Nevzat Ayaz-T.C. Milli Eğitim Kurulu ve Tarihçeler S. 389
15. Fait Reşit Unat-Türkiye Eğitim Sistemi'nin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış S. 46
16. Atatürk'ün devraldığı Milli Eğitim M.Rauf İnan
17. Mir'at-i Kayseriye (Kayseri Tarihi)-1987 Ahmet Nazif Efendi-Prof-İng Dr. Mehmet Palamutoğlu
18. Kayseri Şairleri-Abdullah Satoğlu
19. Türkiye Orta Öğretim 1937-Hasan Ali Yücel
20. Kendi Kitabım 1960-Ahmet Hilmi Kalaç
21. Nuran Uyumaz'ın Makalesi
22. Ömer Çelebi-Atatürk Kayseri'de
23. Atatürk ve Kurtuluş Savaşı 1964-Dr. Selahattin Tansel
24. Hakimiyet-i Milliye Gazetesi'nin 15 Ekim 1924 günü ve 1247 sayılı nüshası, (Atatürk Kayseri'de Ömer Çelebi)
25. Kendi Kitabım 1960 Sayfa 54-55 A.Hilmi Kalaç
26. Kayseri Basın Tarihi 1910-Ali Rıza Önder
27. Öğretmen Armağanı 1986-Yusuf Özmerdivenli
28. Anadolu'yu Aydınlatanlar-Mehmet Önder
29. Erciyes Dergisi Haziran 1982, 1983 Yılı Sayıları-Yusuf Özmerdivenli
30. Hakimiyet Gazetesi-Mayıs 1988-Ali Rıza Önder
31. Fevzi Yıldız Tiaret Turizm Dergisi
32. Kayseri Şehri Halil Edhen Cev. Doç.Dr.Kemal Göde
33. Milli Mücadele'de Kayseri-Zübeyr-Kars-Kültür Bakanlığı Yayını.
34. Eski Erciyes Dergisi'nin 1938-1956 yılları arasında yayınlanan muhtelif sayıları
35. Kuruluşundan günümüze Kayseri Belediyesi-Necmettin Çalışkan
36. Kayseri Bölge Sporunda 50 yıl-Naci Ulucan
37. Kadir Özdamarlar-Akın Gazetesi
38. M. İlyas Subaşı-Kayseri'nin Manevi mimarları
39. Halit Erkiletlioğlu-Kayseri Tarihi
40. Kayseri Prestij Kitabı-Komisyon
41. Kayseri Sanayi Dış Satım Rehberi-Sanayi Odası Yayını
42. Kayseri Lisesi Dergisi-1-9. Sayılar
43. Kayseri Lisesi yıllakları
44. Kayseri lisesi Tarihi-Yusuf Özmerdivenli (Henüz yayınlanmadı)
45. Milli Eğitim Dergileri-(M.E.B. Yayınları)
46. Başöğretmen Atatürk (M.E.B. Yayınları)

KAYSERİ LİSESİ BİNALARININ ÖLÇÜLERİ:

1- Eski Bina	: 1493 m2
2- Kantin	: 300 m2
3- Yeni Bina	: 1122 m2
4- Pansiyon Binası	: 90 m2
5- Spor Salonu	: 480 m2

TOPLAM : 4185 m2

Kayseri Lisesi'nin toplam arsası : 11923 m2
Binalarının oturduğu toplam alan : 4185 m2
Kalan bahçe alanı: 7738 m2

Not:Okulun ön bahçesinden Belediye arsa alınmadan önceki durumudur.

1893

1905

1918

1926

1933

1952

1965

1982

1996

ÖĞRETMENLERİMİZ

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN MÜDÜRLERİMİZ

Bütün orta dereceli okulların idari yönetmeliklerinin ortak maddelerinden birisi "Okulu müdür yönetir" hükmüdür. İdarecilik: Kimine göre bir sanat, kimine göre bir kabiliyettir. İdarecilik eldeki imkanların amaç için en karlı şekilde kullanmadır. İdarecilik; insanları zamanı, parayı, aracı ve emeği Türk Milli Eğitim'in amaçları doğrultusunda en uygun bir şekilde kullanmaktır. Bu görev, müdürlere ve müdür

yardımcılarına verilmiştir. Her müdür bu görevi üstlendiği süre zarfında şüphesiz bir şey yapmış ve yapmaya çalışmıştır. Bunların değerlendirilmesini ve hükmü; tarihe ve devirlerinde yetişen öğrencilerine bırakarak tesbit edebildiğimiz kadarıyla müdürlerimizi isim ve görev süreleriyle sunuyoruz: Türk Tarih Kurumu kitaplığındaki 1318 tarihli salnameden İdadinin ilk müdürünün Rasih Efendi olduğunu anlıyoruz.

Rasih Efendi
(1893)

Ali Hilmi Bey
(1911)

Mustafa Bey
(1915)

M.Ali Bey
(1919)

Cafer Sadık (ÖZALP)
(1920)

Mustafa Nuri Bey
(1921)

Nafi Atıf (KANSU)
(1922)

Sadık Bey
(1923-1926)

Rauf Bey
1.9.1927-23.9.1928

Ekrem Bey
30.9.1928-24.1.1931

Yunus Kazım Bey
24.1.1931-24.10.1933

Serif Bey
(1933-1934)

İmamettin Bey
(11.10.1934)

Haydar N. DİKÇEĞLU
(30.9.1937-20.9.1938)

Ömer Sitka ERDİ
(26.9.1938-19.9.1942)

Mehmet ARISAN
(19.9.1942-11.9.1944)

Reşat OĞUZ
(19.10.1944-25.9.1947)

Ali Rifat ERGEÇE
(30.10.1947-17.10.1950)

Reşat ÖZBAYOĞLU
(27.10.1951-13.10.1954)

Sakir SOYSAL
(12.10.1954-3.10.1956)

Ali TEKOL
(1.10.1956-16.12.1958)

M.Tevfik TARHAN
(16.10.1958-8.7.1961)

Mehmet ATEŞOĞLU
(17.9.1961-11.3.1964)

Mahmut TAŞKIN
(29.9.1964-19.2.1980)

Mehmet YONTAR
(19.2.1980-1.10.1980)

Tuncer ERTEN
(1.10.1980-15.8.1985)

Mehmet BEDİZ
(15.8.1985-1.8.1992)

Gençosman MART
(7.8.1992-.....)

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN ÖĞRETMENLERİMİZ...

Eğitim-Öğretim çalışmalarında müfredat programları, ders araç ve gereçleri gerekli olmakla beraber, asıl unsur, şüphesiz öğretmenlerdir. Bir yabancı eğitimcinin dediği gibi: "Öğretmen ne ise okul odur." Kayseri Lisesi'ni Kayseri Lisesi yapan, memleketin kaderinde söz sahibi olan binlerce kişinin yetişmesinde O'nun O meçhul öğretmenin alın teri vardır. Sayıları az da olsa öğretmenler vardır. Hiç iz bırakmadan unutulup gider, mesleklerine bir türlü ısınamaz, "Ne diye öğretmen oldum?" diye yıllarca ayrılacakları günün özlemi ile yaşar ve emekli olunca "Oh kurtuldum!" derler.

Yine öğretmenler vardır. Her öğrencisinin yüreğinde sınımsız, dipdiri, taptaze, boylu boyunca uzanıp yatar, belleğinden sökülüp atılmayan, meslekleri süresince tüm sıkıntıları, dertlerini, sınıfın dışında bırakabilen, dersleri ve öğrencilerinden başka bir şey düşünmeyen hayatlarının en büyük acısını ise emekliye ayrılırken duyan ama yine öğrencilerinden kopamayan "Tekrar dünyaya gelseydim yine öğretmen olurum" diyebilecek kadar mesleği ile hayatlarını kaynaştıran öğretmenler...

Anadolu aydınlığında emekleri büyük olan öğret-

menlerin katkısı büyüktür.

Bu yüce özelliğe sahip, gençliğin önderi olmak durumunda olan öğretmenin ve mesleğinin tam anlamıyla önemi ve saygınlığı belirginlik kazanmamıştır. Oysa çağdaş uygarlığa varmak, öğretmenlerin önderliğinde gerçekleşecektir.

Gelişmiş ülkelerin başarılarının temelinde bu yüce mesleğe ve öğretmene duyulan güven ve saygı yatmaktadır. Sosyal, kültürel, ekonomik alanda gelişmiş bir toplum oluşturma yolu, eğitime verilen değerle bulunmaktadır.

Bir heykeltraş, mermerle en güzel biçimi vermeye çalışırken yaratıcılığın verdiği hazı tadarak. Öğretmen ise, dimağ adı verilen eşsiz bilgisayarın sonsuzluğuna, bilginin ve sanatın sihrini katarak yeni bir duygu ve düşünce evreni yaratır. Bu düşünce evreni içinde sevgi tomurcukları yeşermiştir. O, insana olan sevgiyi Yunus Emre olgusundan almıştır.

Öğretmen, doğruyu, güzeli, iyiyi bilip bunu insanlığa bahşederken, bu uğurda tükenip fizik olarak sonlanır. Fakat bilir ki:

Kurtuluş Savaşımızın muzaffer Başkomutanı eşsiz devlet adamı Büyük ATATÜRK, Cumhuriyet'i kurduk-

TEN FANIDIR CAN ÖLMEZ
ÇÜNKÜ GİTTİ GERİ GELMEZ
ÖLÜR İSE TEN ÖLÜR
CANLAR ÖLESİ DEĞİL,

Öğretmen hep yapıcıdır. Evreni bir bahçe, insanı bir çiçek misali özenle yetiştirmeye çalışır.

HANI TOPRAĞA BİR TOHUM DÜŞERDE,
YAPRAK, YAPRAK, DAL, DAL, YEŞERİR,
ÇİÇEK AÇAR YA,
İŞTE

BENDE YETİŞİR ÇİÇEKLERİN EN GÜZELİ,
BENDE YETİŞİR MEYVELERİN EN LEZİZİ,
BEN; İNSANLIĞIN, KÜLTÜRÜN, BECERİNİN ODAĞI
AHLAKIN, İYİLİĞİN, İLMİN, İRFANIN BEŞİĞİ,
GELECEĞİN GÜZELLİKLERİNİ YARATAN BEN,
CEHALETİN KURAKLIĞINDA ÇOLLEŞEN
İNSANLARA.

TERTEMİZ SULAR GİBİ
CAN VEREN, HAYAT VEREN,
BENDE YETİŞİR.

BENDE YETİŞTİ MUSTAFA KEMAL,
BENDE YETİŞECEK
MUSTAFA KEMAL'ler

Toplumda barışın sembolüdür öğretmen.

BEN GELMEDİM KAVGA İÇİN
BENİM İŞİM SEVGİ İÇİN
GÖNÜLLER DOST EVİ İÇİN
GÖNÜLLER YAPMAYA GELDİM.

Toplumda sevginin rehberidir öğretmen.

KOR ATAŞLAR KÜLE DÖNER
KARA DİKEN GÜLE DÖNER
ALTIN TASTA BALA DÖNER
ZEHİR, SEVGİYLE SEVGİYLE

Öğrencilerini hoşgörür ve özenle kırmamaya çalışır bilir ki;

YUNUS EMRE DER HOCA
GEREKSE VAR BİN HACCA
HEPSİNDEN EYİCE
BİR GÖNÜLE GİRMEKTİR.

menlerimizi de anmayı "MEÇHUL ASKER" gibi gönüllerimizde taht kurmuş bu ülkü erlerine şükranlarımızı bir kez daha dile getirmeyi bir görev sayıyoruz.

Anadolu öğretmeni bir başka gözle görür. Onu boş tarlaya bilgi tohumları saçan, ektiklerini karşılıksız biçen ve topluma mal eden, bu uğurda ömür harcayan, saç ağartan bir üretici olarak tanır ve saygı duyarlar. Gençcek bir öğretmene, "Ver elini öpeyim öğretmenim" diyen yaşlı Anadolu ihtiyarının yüreğindeki asıl sevgidir, üstün saygıdır bu.

Öğretmeni sevmek vatani şevmdir. Öğretmeni sevmek Atatürk'ü sevmektir. Öğretmenlik mesleğini yükseltmek vatani yüceltmektir. Davranış mimarı, gönülleri imarı, hayatın damarı, denizidir öğretmen. Parlayıp sönmeyen, doğrudan dönmeyen, maddeye kanmayan, imardır öğretmen.

Aşk dolu, sevgi dolu, yolu insanlık yolu, gönlünde Anadolu, kervandır ÖĞRETMEN. Türk milletinin çağdaş uygarlık düzeyine erişmesinde, ilkokuldan üniversiteye kadar kendilerine emanet edilen çocukları ve gençleri iyiye yöneltmek için özveriye katlanan

tan sonra, memleketimizin hızla kalkınması ve aydınlatılması için eğitim ve öğretime büyük önem vermiş bunun için de öğretmenlere güvenmiş. Daha Cumhuriyet'in ilk yıllarında öğretmenlere şöyle seslenmiştir:

Yeni nesli Cumhuriyet'in fedakar öğretmenleri ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.

O'nu harf inkişabından sonra köyden kente, okumazma seferberliği açtığı yıllarda bir başöğretmen olarak, elinde beyaz tebeşir, kara tahtanın önünde milletimize alfabeyi öğrettiği günleri, her öğretmen heyecanla yaşar bugün...

Büyük Atatürk'ün sonsuz umut beslediği, yücelttiği, yücelere çıkarttığı öğretmenler...

NE MÜTLÜ, İLMİ KENDİSİNE MÜRSİT OLARAK KABUL EDEN VE BUNLARA LAYIK OLAN ÖĞRETMENLERE...

Kayseri Lisesi'nde hizmet vermek bahtiyarlığına erişen gelmiş geçmiş bütün öğretmenlerden hakkın rahmetine kavuşanlara, Allah'tan rahmet, yaşayan emeklilere sağlık, uzun ömür, halen görevli olanlara da sağlık dolu günler, başarılar dilerim.

ÖĞRETMEN

Öğretmen;
Kaderi destan destan okunur onun.
Yüce fikirlerinde...
Fikirler alevlenir, alevler iman olur sesinde.
İnsanlığın bekası, gönüllerin huzuru,
Ulusun mutluluğu, gülen gözlerin nuru,
Hep onun sayesinde...

Öğretmen...
Umudu ve güveni, bu çileli milletin
Sınırsız feragatin, misilsiz faziletin
En kutsal çabasının, Tanrısal kişiliği
Onun feragatinde ve onun gayesinde gizlenir.
Onun, ruh gergesinde, duygular ipekleşir,
Sevgiler filizlenir.

Adı?
Adı: "Meçhul kahraman"dır...
Konusu: Ruhtur insandır.
Yükü: Milli heyecandır.
Gönül meyvası: İrfandır.
O candır, Canandır... Sultandır.
Tüm tarih, tüm vatandır o.
İlahi vekar vardır, edep vardır, ar vardır...
Sabrı dağlar kadardır bitmeyen çilesinde.
Azmetmek onun şevki, sevmek onun işidir.
O, gönül ülkesinin sönmeyen güneşidir.

Öğretmen...
Feragat onun feyzinin,
Maneviyat, Kemal'inin cevheridir.
O, gönüller serdarı,
O serdarlar eridir.
O, her çeşit çileden
Her tesirden beridir.
"İlerici" "gerici" bilmem "neci" olamaz.
Gerçekçi her öğretmen;
Ahlâkın mihveridir.
Türk tarihi ve kültürü,
Emeğinde yeşerir...
İş şevki, görev aşkı,
Açık alanında onun
Bakar, bakar ürperir.
Vecdinin ölçüsü yok, feragat imbiğinde,
Millet-Vatan aşkıyla şahlanır dolu dizgin
Ve... Damla damla erir.
Ruhundaki mihrakın ışıldayan cevheri

Ve alnında açılan fazilet çiçekleri
Yeşerir salkım salkım,
Ölümsüz meyva verir.
Eflatun'un Tanrısal gergefi onda işler.
Maddeler revnak bulur, mana sonsuz genişler
Bilgi, aşk ipliğine takılır inci inci...
Kökleşir selvi selvi onda insan bilinci.
Yedi veren sihrinin gücü onda gizlidir.
On kollu şamdan gibi her göğe ışık saçar.
Kapanan her kapıyı, onun nefesi açar.
Ölümsüz sultanların, eğilmez hür başların
Zaferlerle bezenen tacı onda gizlidir.

Ey gerinin, kötünün, cehaletin düşmanı;
Ey hidâyet ışığının aşınmaz burcu;
Ey ruh gergefi manâ mimarı;
Ey doğrunun, güzelin, gerçeğin yarı.
Sakın ecrinle taşan
Ve ilahlaşan
O asil gönlün acınmasın kaderine...
Sen "Sus" demesini bilirsin kederine.
Biliyorum... Yolların dikenli,
Uzun ne çare dayanmak,
Senin ezeli hasletindir.

Ey sabırda; Eyyub
Ey bilgide; Platon
Ey duyguda; İtri
Ey cezbede; Mevlana
Ey sevgide; Yunus
Ey sanatta; Sinan
Ey cephede; Yıldırım
Ey zaferde; Fatih
Ve kuvvette;
Koca Türk'ün yüce temsilcisi.
Ey kutsal devrimler önderi
Ey Mustafa Kemal'ler yaratıcısı.
Ve Allah'ın alnından öptüğü insan.
Sen...Evet...Sen...
Bir Cihansın.
Dileriz ki varlığın,
Mukaddes idealin
Üstümüzde, bir güneş haşmetiyle
Tutuşsun
Ve: Haşre kadar yansın...

ÖĞRETMEN

Gerçekten ışıksın, gerçekten nursun
Gönülde saltanat, kalpte gurursun
Milletin bahtında milli şuarsun
Bayraklar açılan vatan gibisin...

Tetikte parmaksın, süngüde hamle
Zaferler sağlayan sensin kalemle
Fatih'i Yavuz'u Gazi Kemal'e
Tarihler yaratan cihan gibisin...

Yıldızlı geceler senin göğsünde
Görevin aşkıdır, yaşar gönlünde
Niceler açıldı gül gül ömründe
Mahlassız bir şiir, destan gibisin...

Göklere yücelen başlarda varsın
Yurt, sevgi, sonunda, aşklarda varsın
Her ocak kabında aşklarda varsın
İlahi, inayet, ihsan gibisin...

Eserin meydanda, rüyada değil
Her işin gerçekte, riyada değil
Desen de "ben benim, ziyade değil"
İsimsiz mezarda bir şan gibisin.

Her zora müşkile ilk sen koşarsın
Hamları, çiğleri olgun yaparsın
Alnında kaderin açık yaşarsın
Kıtlığa bereket, bürhan gibisin

Ne madde ne mevki yönün olamaz
"Alayış, gösteriş ünün olamaz"
"Ben Türküm" denmeyen günün olamaz
Türklüğü yaşatan iman gibisin

Yoklukta varlığı yaratan sensin
Bozları ak güle donatan sensin
Şu cumhur,şu paşa,şu başkan sensin
Güneşler doğuran bir tan gibisin

En uzak, en bucak senin mekânın
Olmazı oldurmak işin imkânın
Fedakâr hadimi sensin vatanın
Gayenin kolunda kalkan gibisin...

Ağlarken gülersin,güldürmek için
Ağrıyı sızıyı dindirmek için
Milleti boylayıp yüceltmek için
Dilleyen dillenmez lisan gibisin...

Cihana neştersin, yaraya deva
Başında vatanın bir kara sevda
Bozdağın şiiri bir anı-vefa
Gözlere bağ olan bostan gibisin...

Kamil BOZDAĞ

Ya öğretmenliğe ne dersiniz?

A, işte o, mesleklerin en az kazanç getireni fakat insanı en çok mükafatlandıranıdır. Eğer onu sevmiyorsan asla girmeğe cür'et etme. Büyük ekseriyetle ne servet ne de şöhret vaat eder fakat sırf kendi hatırı için onu sevenlere insanlığın asalet ünvanını bahşeder. Meçhul öğretmenim önünde saygıyla eğiliyorum.

Meşhur pedagoglar yeni eğitim sistemleri kurarlar fakat bunları çocuklara nakleden, yol gösteren meçhul öğretmendir. Karanlıkta yaşar ve güçlülere gönül rızasıyla katlanır. Onun kapısı önünde arabalar beklemez, mızıklar çalmaz, madyalar verilmez. O, karanlıkların hududunda nöbet bekleyerek cehalet ve cinnetlerin siperlerine hücum eder. Vazifesinde sabırlıdır, uyuşuklara hareket, uysallara cesaret, muvazenesizlere istikamet verir. Öğrenme aşkını ve ruhundaki hazinelerini öğrencileriyle paylaşır. Gelecek yıllarda, bizzat kendi yollarını da aydınlatarak ona haz verecek olan pek çok meşaleler ateşler. Onun mükâfatı budur.

Henry Van Dyke

ZİLLER ÇALACAK

Zil çalacak... Siz derslere gireceksiniz bir bir.
Zil çalacak, ziller çalacak benim için,
Duyacağım evlerden, kırlardan, denizlerden;
Ta içimden birisi gidecek uça ese...
Ama ben, ben artık gidemeyeceğim.

Zil çalacak... Siz geminize, treninize gireceksiniz bir bir,
Zil çalacak, ziller çalacak benim için,
Duyacağım iskelelerden, istasyonlardan bütün;
Ta içimden birisi koşacak ardınızdan...
Ama ben, ben artık gelemeyeceğim.

Sonra bir gün zil çalacak yine,
Hiçkimceler, kimsecikler duymayacak...
Ne sınıflar, ne iskeleler, ne istasyonlar, ne siz...
Ta içimden birisi kalacak oralarda...
Ben gideceğim.

Zeki Ömer DEFNE

Mahmut Nedim Bey

(Aytaç)

Malatya - 1300

Riyaziye

18.12.1332

08.04.1946

Fazlı Bey

Bozok - 1307

U. Tabiye

01.09.1331

25.09.1926

Mustafa Bey

Kayseri - 1310

Hüsn-ü Hat

01.12.1329

Faruk Nafiz Bey

(Çamlıbel)

İstanbul - 1893

Edebiyat

1922-1924

Miyaszade

Nuh Naci Bey

Kayseri - 1876

Arabi

1915-1935

Rasih Bey

Niş - 1287

Tarih

15.09.1338

21.09.1926

Abdullah Bey

Kastamonu - 1303

Fizik

25.12.1336

18.05.1935

H.İbrahim Güver

Kayseri - 1299

Kimya

15.03.1326

25.12.1931

Yahya Saim Bey

İstanbul - 1310

Felsefe ve Ed.

01.09.1340

30.10.1929

Necmettin Bey

Kayseri - 1303

Hukuk-Felsefe-İkt.

04.10.1338

01.07.1926

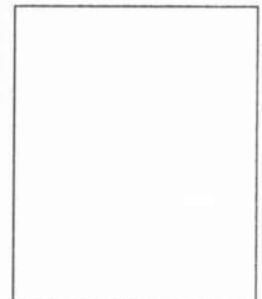
Mehmet Murat Bey

Fatsa - 1302

Coğrafya

16.11.1338

13.09.1927

Hacı Bekir Bey

Kayseri - 1276

Din Dersleri

05.12.1324

01.03.1926

Nîmet Nuri Bey

Kayseri - 1318

Tarih

19.11.1926

02.09.1930

H.Mehmet Şükrü Bey

Dersadet - 1305

Arapça

22.09.1339

01.09.1927

**Ahmet Remzi Bey
(Akyürek)**

Kayseri - 1287

Arapça ve Farsça

07.10.1313

13.03.1928

Cemil Bey

Sivas - 1298

Fransızca

22.09.1334

06.09.1929

Hamî Bey

İstanbul - 1300

Resim

01.09.1349

28.12.1927

Mustafa Nuri Bey

Gesi - 1309

İlk Kısım

18.09.1336

01.09.1926

İzzet Bey

Manastır - 1318

Bedenî Terbiye

26.09.1338

28.08.1931

Bekir Sıtkı Bey

Kayseri - 1315

İlk Kısım

06.12.1325

01.09.1926

Ali Alî Bey

Sivas - 1296

Türkçe

27.09.1334

23.09.1928

Mehmet Zeki Bey

Erzurum - 1312

Tarih

15.02.1331

01.09.1926

Ahmet Cevdet Bey

Kayseri - 1310

Almanca

23.11.1328

07.10.1946

Ahmet Şükrü Bey

Sungurlu-1314

Tabiat Bilgisi

01.09.1926

11.04.1927

Behçet Bey

Kayseri-1303

Tabiat Bilgisi

21.03.1340

01.06.1932

Şahin Bey

Batum - 1291

Din Dersi

08.079.1926

01.09.1929

Şadan Bey

İstanbul-1312

Müzik

01.09.1926

06.09.1929

Halis Zeki Bey

Kayseri - 1299

Türkçe

01.06.1927

27.09.1927

Rauf Bey

Girit - 1312

Coğrafya

01.09.1927

27.09.1928

Ali Haydar Bey

Girit - 1296

Riyaziye

07.09.1928

01.09.1929

Saibe Nazif Hanım

İstanbul - 1321

Resim

12.02.1928

01.09.1930

Hüsnü Uluğ Bey

Erzurum - 1308

Riyaziye

28.09.1926

02.12.1928

İbrahim

Ertuğrul Bey

Kırcaali - 1320

Türkçe

27.09.1928

30.01.1933

Yunus Kazım Bey

Musul - 1319

Felsefe

17.09.1928

21.04.1931

Mustafa Niyazi Bey

Minlik - 1319

Tabiye

01.12.1927

15.07.1929

Yusuf Kemal Bey

Priştine - 1313

Türkçe

12.04.1928

08.10.1931

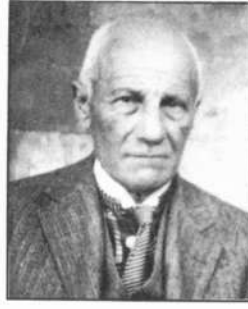
Kazım Bey

Bursa - 1320

Felsefe

26.12.1928

01.09.1930

Vehbi Bey

Yozgat - 1307

Türkçe

10.12.1928

03.12.1929

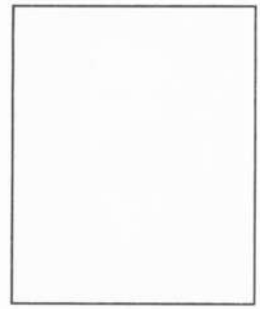
M. Faik Bey

Beypazarı - 1323

Musiki

26.09.1929

19.09.1933

Ekrem Bey

İstanbul - 1308

Coğrafya

30.09.1928

24.01.1931

Eşref Bey

Filibe - 1306

Tabiye

06.02.1930

02.10.1934

Salih Bey

Trablusgarp - 1903

Tabiye

12.09.1930

15.05.1932

**Kemalettin Bey
(Karamete)**

Kayseri - 1324

Fransızca

01.10.1929

03.07.1952

Fazıl Bey

Urfa - 1319

Edebiyat

01.04.1930

01.07.1932

Nikson

Amerika - 1890

İngilizce

1928-1933

Settar Bey

Silistre - 1293

Tarih-Coğrafya

01.09.1934

01.09.1934

Seyfettin Bey

Kayseri - 1323

Tarih

15.05.1931

01.09.1934

Hulusi Bey

İstanbul - 1306

Tarih

03.02.1931

05.04.1932

Aziz Bey

Elaziz - 1317

Beden Terbiyesi

30.09.1931

02.11.1932

Halil Bey

İstanbul - 1322

Resim

31.01.1931

21.10.1933

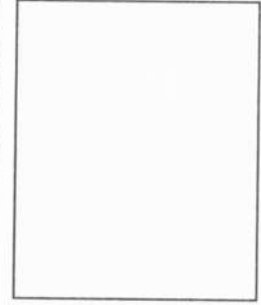
Ruksan Hanım

Paris - 1321

Fransızca

08.11.1930

01.07.1932

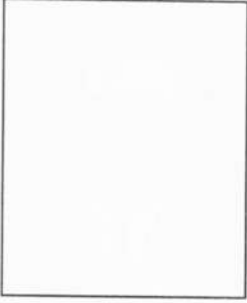
M.Tekin Bey

Osmaniye - 1326

Riyaziye

23.03.1932

(Okunamadı)

Ömer Lütfi Bey

Usturanca - 1906

Almanca

01.09.1932

28.10.1932

Kemal Emin Bey

Edirne - 1307

Fransızca

28.08.1932

24.02.1933

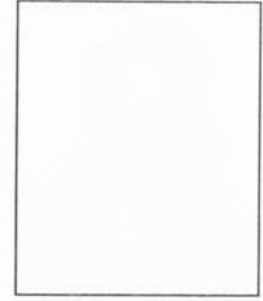

Şeref Bey

Erzurum - 1328

İngilizce

28.10.1933

Hikmet Bey

İstanbul - 1324

Musiki

28.10.1930

11.09.1933

Cevdet Kudret

(Solok)

İstanbul - 1908

Edebiyat

17.4.1934

1.10.1938

Şadi Bey

İstanbul - 1319

Tabiye

01.09.1932

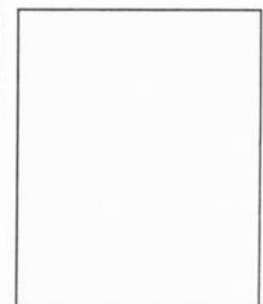
Cafer Sadık Özalp

Üsküp - 1295

Riyaziye

23.09.1937

14.08.1937

Salih Bey

Trablusgarp - 1903

Tabiye

12.09.1930

19.11.1935

Settar Tür

Silistre - 1293

Tarih-Coğrafya

02.09.1930

22.04.1939

Seyfettin Bey

Kayseri - 1329

Tarih

05.05.1931

17.11.1935

Halil Usta Dikmen

İstanbul - 322

Resim

31.01.1931

20.10.1933

İbrahim Tekin

Osmaniye - 1326

Riyaziye

23.03.1932

07.09.1936

Ömer Lütfi Baykoca

Ustrumca - 1906

Almanca

01.09.1932

26.09.1939

Şeref

Erzurum - 1328

İngilizce

28.10.1933

11.10.1942

Hikmet Bora

İstanbul - 1324

Musiki

28.09.1933

20.10.1948

Sadi Önder

İstanbul - 1319

Tabiye

01.09.1932

20.09.1942

Muharrem Naci İnan

İstanbul - 1318

Felsefe

28.12.1939

22.06.1951

İmamettin Bey

Kazan - 315

Tabiye

11.10.1934

10.09.1937

Mehmet Naim Arda

Edirne - 1315

Türkçe

01.09.1933

06.02.1938

İ.Hakkı Yüzbaşıoğlu

Malatya - 1328

Tarih-Coğrafya

29.08.1934

23.09.1938

M. Fuat Tüzün

Tikveş - 1301

Tarih

01.09.1933

30.09.1936

Rıza Nadir Ülkü

Gümüş - 1319

Beden Terbiyesi

16.05.1935

30.09.1936

Neyyir Şadan

Serez - 1326

Türkçe

30.08.1935

15.09.1945

Takihe Odman

Bursa - 1322

Edebiyat

30.09.1935

30.09.1936

Hüseyin Hüsnü

Aktan

Mardin - 1314

Tabiye

09.11.1935

22.09.1943

Behlül Toygar

İstanbul - 1908

İngilizce

15.05.1935

18.10.1935

Ali Tekol

Kayseri - 1325

Fizik

18.11.1935

16.11.1948

Cüzide Kıvane

İstanbul - 1318

Biçki-Dikiş

22.11.1931

31.03.1944

Nevzat Yücel

İstanbul - 1327

Beden Eğitimi

31.10.1936

03.11.1945

Sıdika Sayın

Çorum - 1324

Tarih

12.10.1936

01.10.1937

Nuh Tilev

Kayseri - 1332

Tabiye - Riyaziye

26.11.1936

11.02.1937

Nazlı H. Gaspıralı

İstanbul - 1320

Türkçe

01.09.1933

27.03.1941

Lamia Sırmalı

Medine - 1332

Riyaziye

11.01.1937

08.04.1937

Fahri Uzun

Maraş - 1312

Resim

31.11.1936

01.11.1937

Yusuf Ziya Öner

Antalya - 1302

Riyaziye

11.10.1937

01.05.1939

Ahmet M. Erdemer

Edirne - 1316

Türkçe

30.09.1937

26.09.1938

Şükrü Baykal

Talas - 1324

Tabiye ve Fizik

30.09.1937

15.03.1972

Hayri Özdemir

Nevşehir - 1327

Türkçe

30.09.1937

22.09.1942

Naime Savaşçın

İstanbul - 1326

Tarih

30.09.1937

01.10.1938

M. Sacit Bahçevli

Ermenak - 1331

Riyaziye

07.12.1937

16.11.1940

Rabia L. Akdora

Samsun - 1327

Türkçe

23.12.1937

01.09.1938

Nuri Olcay

Kartal - 1325

Tarih-Coğrafya

15.01.1938

22.09.1949

Ali Rıza Türker

Kayseri - 1292

Riyaziye

01.11.1937

01.02.1940

Mehmet Ötüken

İstanbul - 1328

Coğrafya

30.9.1937

1.10.1942

Ekrem Erkmen

Taşkent - 1326

Edebiyat

08.10.1938

09.10.1944

Şefik Türker

Gaziantep - 1328

Tarih-Coğrafya

31.08.1938

09.10.1944

Ömer Sıtkı Erdi

İstanbul - 1315

Tabiye

26.09.1938

19.09.1942

Edip Ertürk

Ürgüp - 1322

Tarih-Coğrafya

30.09.1938

15.10.1950

Zeki Piran

Diyarbakır - 1330

Riyaziye

31.10.1938

19.09.1944

Mustafa Dülgeroğlu

(Pişkin)

Kayseri - 1335

Türkçe

08.11.1938

12.01.1950

Mustafa Ejder

Kayseri - 1334

Tabiye

22.10.1938

10.07.1939

Nuri Taniola

Edremit - 1332

Fransızca

04.11.1938

28.07.1939

Halit Doral

Trabzon - 1320

Resim

26.01.1939

11.10.1940

Sadriye Gökdel

İstanbul - 1330

Coğrafya

27.10.1938

06.12.1940

Kemal Dağlıoğlu

Maraş - 1326

Türkçe

25.09.1939

01.07.1943

Lütfü Ertek

Nevşehir - 1327

Riyaziye

30.09.1939

23.10.1945

Melahat Erkmen

Soma - 1334

Beden Terbiye

29.09.1939

22.10.1947

Enver Koray

Akçaşehir - 1329

Tarih

30.11.1939

10.10.1940

Sabahattin Aka

Kayseri - 1335

Almanca

01.10.1939

13.09.1940

Nilüfer Hun

İstanbul - 1917

İngilizce

01.12.1939

01.10.1940

H.Hüseyin Taylan

Uluborlu - 1331

Riyaziye

29.12.1939

15.10.1948

Rezan Kayder

İstanbul - 1336

Fransızca

16.10.1939

09.09.1940

Müşkiye Söyke

Gelibolu - 1330

Fransızca

20.10.1939

09.09.1940

Galip Güneri

Erbaa - 1330

Türkçe

29.09.1939

05.08.1946

Sait Atsal

Halfeti - 1326

Tabiye

29.09.1939

16.10.1940

Sabri Ozanoğlu

Zora - 1331

Tarih-Coğrafya

09.02.1939

02.11.1943

Nihal Özsan

İstanbul - 1331

Tarih-Coğrafya

11.10.1939

25.10.1950

Sabahattin Aklar

İstanbul - 1302

Almanca

02.10.1941

18.07.1945

Nezahat Bilginer

İstanbul - 1332

İngilizce

28.09.1940

16.03.1942

Behzat Kaynar

İstanbul - 1336

Fransızca

30.09.1940

02.09.1942

Ali Yavuz Konulu

Kıbrıs - 1331

Tarih

18.05.1940

22.08.1945

S.Pakize Amil

İstanbul - 1332

Tarih

25.09.1940

25.09.1941

Melahat Kale

İstanbul - 1333

Fransızca

31.03.1941

02.10.1944

Meliha Erkman

Samsun - 1332

Tarih-Coğrafya

14.02.1941

24.09.1941

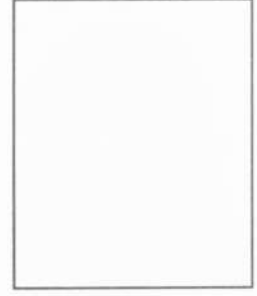

**Ziyannur Işıksal
Karaisalı - 1330**

Tabiye

30.07.1941

05.10.1950

Şerif Baykurt

Kırklareli - 1335

Resim

31.07.1941

01.11.1941

Sabahat Özülü

(Ayrı)

Erzurum - 1332

Türkçe

30.9.1941

4.11.1944

Muharrem Barut

Manyas - 1329

Türkçe

26.11.1941

12.10.1950

Mahmut Toğay

Konya - 1331

Matematik

29.11.1941

03.02.1947

Muhyittin Sarısözen

Sivas - 1332

Tarih

06.11.1941

06.10.1944

Ahsen Dokaoglu

İstanbul - 1336

Türkçe

26.03.1942

16.01.1952

Muzaffer Bingöl

İstanbul - 1333

Matematik

13.01.1941

01.09.1942

Fatma Evrenasoglu

İstanbul - 1332

Tabiye

06.05.1942

05.03.1952

Veli Akay

Adilcevaz - 1325

Coğrafya

28.04.1941

23.11.1951

Lamia Çataloglu

İngilizce

01.10.1942

04.10.1944

Mete Bayrak

Fransızca

01.10.1942

31.12.1942

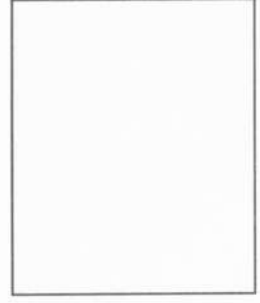
Mustafa Turna

Çankırı - 1330

Tarih

31.12.1942

09.05.1944

Selahattin Taran

Resim

01.10.1942

01.11.1942

Mehmet Arisan

Üsküdar - 1326

Coğrafya

19.09.1942

11.09.1944

Müeyyet Özer

İstanbul - 1326

Tabiye

14.10.1943

29.11.1947

Şemsettin Akdağ

Akdağ - 1327

Tarih-Coğrafya

02.06.1944

09.10.1946

Latif Baykal

Kayseri - 1321

Tarih

30.09.1943

30.06.1965

Rükzan Kazancıoğlu

İstanbul - 1919

İngilizce

28.10.1943

04.10.1944

Mustafa Raşit Bener

Seydişehir - 1305

Tabiiye

11.10.1943

19.09.1950

Rifat Sözman

Karaman - 1334

Edebiyat

30.11.1943

28.04.1944

Kemal Noyan

Niğde - 1330

Matematik

28.04.1941

04.10.1943

Mahmut Hisar

Gargara - 1334

Tarih

29.05.1944

02.10.1945

Cevdet Çitoğlu

Kayseri - 1310

Almanca

31.05.1944

07.10.1946

S.Suat Oray

İstanbul - 1331

Türkçe

18.10.1944

30.10.1946

Reşat Oğuz

Antalya - 1324

Edebiyat

19.10.1944

02.06.1947

Saime Afederak

İstanbul - 1333

Biçki-Dikiş

20.11.1944

30.10.1946

Remzi Alper

Malatya - 1338

Tarih

23.10.1944

09.10.1946

Semra Saydanbey

Malatya - 1336

İngilizce

20.10.1944

19.09.1946

İffet Ercan

İstanbul - 1936

Edebiyat

20.12.1944

25.06.1945

Müyesser Ulusoy

Isparta - 1329

Tarih

20.10.1944

15.09.1945

Nezihe Arat

Balıkesir - 1329

Tarih-Coğrafya

18.12.1944

23.11.1960

Emine Arkoyun

İstanbul - 1332

Kimya

18.10.1943

11.09.1946

Servet Delidoruk

Bünyan - 1334

Türkçe

02.12.1944

26.10.1945

İsmet Rıza Ercan

Şarkışla - 1925

Matematik

16.11.1944

01.09.1945

Zekiye Karabelli

Adana - 1337

Matematik

16.11.1944

01.10.1946

Salahattin Sarıgöl

Ankara - 1333

İngilizce

31.08.1945

01.12.1949

Hüseyin Arıttürk

Mersin - 1331

Edebiyat

30.09.1945

26.10.1949

Cemal Tiftik

Develi - 1338

Tarih

28.09.1949

09.11.1946

Faruk Caner

Bergama - 1331

Tarih

26.06.1945

03.02.1950

Kemal Ülkücü

Bey pazarı - 1327

Türkçe

22.10.1945

02.11.1950

Hasan R. Göcmengil

İncesu - 1336

Matematik

24.10.1945

12.01.1950

İzzet Deliçay

Amasya - 1324

Edebiyat

19.11.1945

21.06.1947

M. Handan Deliçay

İstanbul - 1332

Tabiye

28.12.1945

21.06.1947

Edibe Özuysal

Ankara - 1336

Fransızca

01.10.1945

30.07.1946

Nimet T. Uluğtuğ

Semerkant - 1910

Türkçe

31.11.1945

07.10.1947

Niyazi Kaplangı

İzmir - 1332

Beden Eğitimi

31.08.1945

29.05.1947

Ali Sofulaloğlu

Kayseri - 1332

Matematik

31.01.1946

02.10.1946

Şükrü Tahirgil

Elbistan - 1337

Müzik

30.03.1946

30.08.1963

**Nazım Cem
Bayraktar**

Talas - 1337

Tabiye-Kimya

30.09.1946

04.10.1950

Salih Çağlar

Kayseri - 1925

Almanca

31.10.1946

01.10.1947

Nazmiye Soykut

Kayseri - 1340

Matematik

17.10.1946

04.10.1948

Bedia Kılıç

Menemen - 1341

Matematik

31.10.1946

01.12.1949

Rahmi Taşcıoğlu

Hasköy - 1334

Felsefe

28.11.1946

02.09.1951

Adile İzgi
Adana - 1338
Bıçkı-Dikiş
30.11.1946
31.03.1951

Namık Özgür
Bafra - 1336
Fransızca
08.12.1946
312.01.1950

Orhan S. Etken
İstanbul - 1339
İngilizce
08.04.1947
04.10.1950

Arif Akşehirlioğlu
İstanbul
Çocuk Bakımı
16.12.1946
01.09.1947

Mevlüt Gölgelioğlu
Silifke - 1339
Beden Eğitimi
29.04.1947
09.12.1968

Saide Kadıpaşaoğlu
İstanbul - 1336
Fransızca
01.02.1950
01.10.1950

Muhlise İnal
İncesu - 1927
Matematik
30.08.1947
30.01.1952

Ali Rifat Ergeçe
Pranada - 1329
Coğrafya
20.10.1947
17.10.1950

Saadet Ergeçe
Şam - 1330
Coğrafya
22.10.1947
17.10.1950

Ayfar Canitez
Antalya - 1933
Almanca
20.07.1955
01.10.1955

Nevin Özkut
1926
Edebiyat
13.12.1947
28.01.1950

Yekta Topsal
1322
Askerlik
20.08.1946
01.07.1948

Selva İltuk
Mudanya - 1928
Tabiye
20.12.1947
01.10.1948

Mehmet Salih San
Muş - 1335
Resim
31.12.1945
01.10.1949

Aliye Görer
Sivrihisar - 1926
Almanca
30.03.1948
05.08.1951

Halime Manavlar
Şummu - 1341
Beden Eğitimi
01.10.1948
29.09.1950

Adil Tol
Silifke - 1331
Tarih
18.10.1948
08.03.1952

Rauf Subaşı
Askerlik
01.10.1948
01.07.1950

Mübeccel Tamgaç
Küre - 1338
Tarih-Coğrafya
18.10.1948
01.10.1949

Talat Güvenç
Aksaray - 1325
Türkçe
28.10.1948
01.11.1952

Behiye Güvenç
Samsun
Fizik-Kımya
28.10.1948
12.01.1950

Nuri Ersoy
Akdağmadeni-1341
Matematik
26.10.1948
30.09.1950

Mediha Sipahi
Vezirköprü - 1341
Fizik
28.12.1948
15.08.1951

Mehlika Erik
Isparta - 1341
Matematik
01.11.1948
01.10.1949

Serap Yalçın
Seydişehir - 1927
Felsefe
28.01.1949
22.01.1951

Ahmet Gizer
İstanbul - 1933
Almanca
17.10.1949
22.10.1952

Necdet Gençkol
Antalya - 1927
Almanca
09.11.1949
03.11.1952

Nihat Çetin
Hacıköy
Edebiyat
27.09.1949
30.04.1951

İhsan Aysu
İstanbul - 1926
İngilizce
21.11.1949
28.02.1951

Yusuf Ziya Uğurcu
Avanos - 1329
Matematik
01.11.1949
15.04.1950

Kenan Doğan
Ürgüp - 1341
Kimya
06.03.1950
03.11.1952

Hikmet Tanju
Ankara - 1330
Felsefe
22.10.1949
13.10.1950

Nurullah Berberoğlu
Kayseri - 1336
Tarih
01.10.1949
01.12.1950

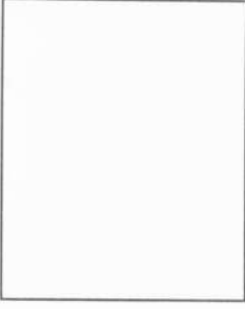
Nazmiye Toğan
Köstence - 1326
Tarih
26.10.1949
26.10.1950

İsmail Canatar
Develi - 1337
Resim
17.10.1948
01.10.1950

Nuri Ersoy
A.Madeni - 1341
Matematik
26.10.1948
24.10.1955

Reşat Özbayoğlu

Bursa - 1326

Matematik

27.10.1950

13.10.1956

Semiha Özbayoğlu

Ürgüp - 1328

Fizik-Kimya

31.10.1950

15.10.1956

Nükhet İşgüven

Ankara - 1341

İngilizce

05.10.1950

01.09.1953

Süleyha Tercan

Tokat - 1341

Fizik-Kimya

05.10.1950

31.10.1954

Yıldız Önbilgin

Nevşehir - 1926

Fransızca

22.10.1950

27.09.1958

Semiha Sungur

İstanbul - 1930

Beden Eğitimi

23.10.1950

05.08.1952

Münire Gülbaş

Kalecik - 1336

Fizik

19.10.1950

15.08.1951

Rıfat Doğan

Gürün - 1321

Edebiyat

28.09.1948

19.09.1951

Zeki Arman

Kütahya -1321

Askerlik

02.10.1950

01.05.1952

Ruhi Çağlar

Askerlik

02.10.1950

27.07.1952

Meliha Torkak

İstanbul

Almanca

17.11.1950

15.08.1951

Hayriye Kutlu

Trabzon - 1336

Coğrafya

28.12.1952

01.07.1954

Nezahat Öge

İstanbul - 1334

Bıçkı-Dikiş

28.12.1950

02.10.1951

Sait Dağdeviren

Edirne - 1326

Tabiye

11.04.1951

03.01.1953

Mualla Ezer

Tekirdağ - 1340

Tabiye

29.08.1951

15.12.1959

Necla N. Vergün

Bursa - 1930

İngilizce

28.09.1951

12.10.1956

Muzaffer P. Kurşun

Lapseki - 1334

Felsefe

28.08.1951

02.10.1952

Emine Akmandor

Bolu - 1331

Fizik

29.09.1951

14.07.1959

Mehmet Durulgin

Şebinkarahisar-1333

Edebiyat

25.10.1951

08.11.1958

Nadire Öngör

Balıkesir - 1329

Matematik

28.10.1951

03.07.1952

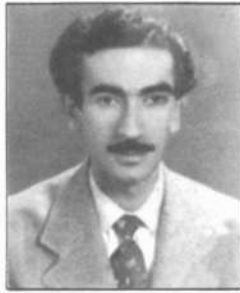
Faruk Yüce

Manisa - 1335

Tarih

12.03.1950

12.03.1953

Orhan Ural

Erzurum - 1340

Edebiyat

21.01.1952

13.10.1954

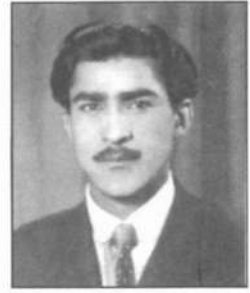
İslam Kutlay

Kars -1337

Askerlik

01.05.1952

28.02.1953

Abdurrahman Çaycı

Bitlis - 1927

Tarih

30.04.1952

14.06.1954

Hatice Kuşcuoğlu

İstanbul - 1929

Fransızca

05.07.1952

01.09.1953

Sevimcan Serteren

Ankara - 1929

Fransızca

05.07.1952

01.10.1953

Adile Tahirgil

Adana - 1338

Bıçkı-Dikiş

30.11.1946

10.01.1955

Nevin Çetin

Akşehir - 1926

Edebiyat

13.12.1947

15.09.1955

Nazmi Karaaslan

Turgutlu - 1337

Matematik

26.06.1947

22.08.1963

Muhlise Karaaslan

İncesu - 1927

Matematik

30.08.1947

22.08.1963

Veli Akay

Adilcevaz - 1325

Coğrafya

28.04.1941

03.09.1954

Naci İnan

İstanbul - 1318

Felsefe

28.12.1933

17.10.1960

Bedriye Adıgün

Urfa - 1338

Edebiyat

31.07.1952

20.10.1971

Meliha Tektaş

İstanbul - 1337

Tarih

25.08.1952

02.01.1957

Perihan Serez

Ermeneek - 1336

Tabiye

25.08.1952

18.10.1954

Akif Tüteneek

Diyarbakır - 1326

Tarih

28.08.1952

06.12.1958

Nejat Tuna

Askerlik

01.10.1952

01.10.1953

H.Cahit Tezer

İstanbul - 1331

Beden Eğitimi

25.08.1952

12.10.1954

Saffet Tezer

Kocaeli - 1337

Beden Eğitimi

25.08.1952

05.12.1954

Rasim Erdem

Kırşehir - 1335

Tabiye

19.09.1952

05.12.1954

Kemal Yükselengil

Bursa - 1338

Resim

01.03.1953

31.01.1956

Füzuan Güleç

Samsun - 1926

Almanca

24.11.1952

30.08.1955

İhsan Ezar

Antakya - 1337

Fransızca

27.08.1951

15.12.1959

Sabahat Dökümcü

Edirne - 1930

Ev İşleri

01.10.1953

28.02.1954

Melek Sevüktekin

Bursa - 1929

Ev İşleri

16.07.1951

28.12.1954

Sabri Özdemir

İstanbul - 1930

Fen Grubu

15.02.1952

20.09.1956

Ali Kurt

Kaymaklı - 1930

İş Atölyesi

27.07.1953

04.11.1953

Haşim Nehir

Saray - 1926

İş Atölyesi

26.02.1954

02.11.1954

Ahmet İneköy

Kayseri - 1341

Toplu Dersler

31.08.1953

20.10.1961

Adnan Çalışkan

Bursa - 1927

Toplu Dersler

01.05.1953

02.11.1954

Celal Bensoy

İncesu - 1326

Beden Eğitimi

16.07.1953

21.01.1970

Cebbar Ertürk

Azerbaycan - 1331

Tabiye

01.01.1953

28.09.1959

Ahmet Kayalidere

İstanbul - 1926

Müzik

06.03.1953

30.10.1958

Mevlüt Dilsiz

G.Hacıköy - 1928

Resim

06.03.1953

21.10.1960

Selahattin Mısırlı

İstanbul - 1931

Fen Grubu

30.04.1954

12.12.1958

Yahya Ezici

Mersin - 1338

İngilizce

30.04.1954

01.11.1957

Mehmet E. Arısoy

Niğde - 1927

Toplu Dersler

12.09.1954

19.01.1960

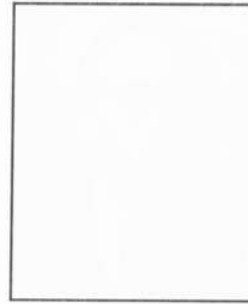
Nuri Çetinalp

Boğazlıyan - 1323

Coğrafya

30.09.1955

01.03.1963

Şakir Soykal

İzmir - 1335

Tabiye

12.10.1954

26.09.1960

Kadriye Ezer

Antakya - 1341

Edebiyat

28.10.1954

22.08.1960

Şerif Halit İpekten

Saray - 1926

Edebiyat

30.10.1954

01.10.1955

Nejdet Karman

Ankara - 1928

Tarih

24.11.1954

13.11.1963

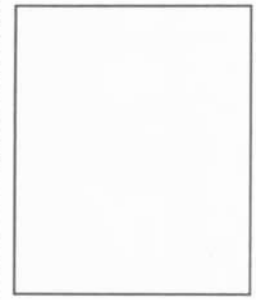
Fuat Tolgay

Kayseri - 1927

Fizik

16.11.1954

10.10.1955

Muammer Gürdal

Akşehir - 1934

Fen Grubu

20.07.1955

04.01.1956

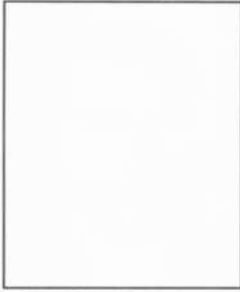
Mahmut H. Taşkın

Diyarbakır - 1926

Almanca

26.09.1955

19.02.1980

Neriman Türkata

İstanbul - 1930

Resim

31.11.1955

03.11.1958

Muzaffer Özdem

Kırşehir - 1331

Resim-İş

01.10.1955

28.11.1960

Akay Dağlı

Azerbaycan - 1324

Edebiyat

30.09.1955

01.08.1957

Remzi Alper

Malatya - 1338

Tarih

23.10.1944

30.01.1965

Ahmet C. Çitoğlu

Kayseri - 1310

Almanca

01.09.1926

01.07.1959

Meral Atak

İstanbul - 1930

Tarih

30.04.1956

05.11.1959

Raziye Atasü

Ardahan - 1932

İngilizce

25.07.1956

22.02.1966

Müruvvet Mordan

Bolu - 1933

Müzik

24.07.1956

23.07.1959

Arif Erginbaş

Karaman - 1333

Fransızca

25.11.1956

26.12.1960

Veli Soysaldı

Arapsun - 1335

Matematik

12.10.1956

15.11.1960

Mecdude

Kargıcıoğlu

İstanbul - 1928

Edebiyat

23.08.1956

22.09.1963

Ahmet Kargıcıoğlu

Tokat - 1926

Matematik

26.04.1956

22.09.1963

Selahattin Aydemir

Sivas - 1927

Resim

26.04.1956

01.05.1957

Hayri Akış

Adana - 1931

Beden Eğitimi

01.05.1957

04.10.1971

Muazzez

Akşehirlioğlu

Simav - 1926

Tarih-Coğrafya

26.03.1957

16.12.1960

Hilmi Kurtoğlu

Develi - 1930

Matematik

24.05.1957

11.07.1970

Tansu Eset

Sivas - 1935

İngilizce

29.08.1957

27.05.1958

M. Ali Güneş

Hacılar - 1944

Edebiyat

27.03.1969

13.10.1971

Adnan Şahik Oral

Sinop - 1926

Coğrafya

29.01.1959

30.12.1959

Ahsen Başkal

Nazilli - 1341

Tabiat Bilgisi

31.01.1961

22.10.1963

Artemiz Arsoy

Yerkesik - 1940

Matematik

28.11.1963

17.10.1964

Ayşe Düşteğör

Aydın - 1941

Fizik

19.08.1963

17.10.1964

Ayşe Özön

İzmit - 1941

Tabiat

24.11.1964

29.11.1965

A.Edip Yüceer

Çerkes - 1331

Felsefe

11.11.1963

10.12.1964

İbrahim A. Ertuna

İstanbul - 1332

Tarih-Coğrafya

03.04.1963

25.09.1967

Ali Çakmak

Manisa - 1934

İngilizce

29.08.1966

01.12.1968

Ali Osman Koçyiğit

Kayseri - 1938

İngilizce

30.03.1966

14.10.1968

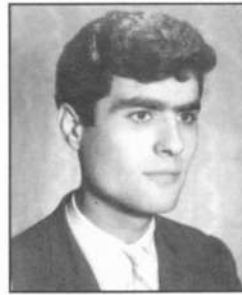
Ali Kızıltepe

İncirlik - 1942

Fizik-Matematik

28.06.1967

21.09.1968

Ayvaz Gökdemir

Gaziantep - 1942

Edebiyat

30.11.1965

21.09.1968

Ayşe Nuran Ararat

İzmir - 1943

Tabiye

15.11.1965

01.12.1968

Aydın Kılıçaslan

Kayseri - 1930

Coğrafya

26.10.1960

01.10.1970

Ahmet Ç. Ertürk

Uluborlu - 1946

Fransızca

15.10.1969

04.01.1971

Ayhan Yüksel

Uşak - 1946

Tabiye

18.10.1969

19.06.1972

Abdurrahman

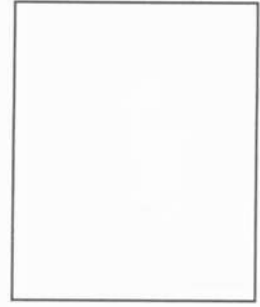
Akgün

Efkere - 1938

Resim-İş

28.07.1959

25.09.1972

Arif Ceylan

Sivas - 1947

Biyoloji

16.11.1972

09.02.1973

Nejdet Yünlü

İzmir - 1950

Kimya

01.03.1973

18.03.1974

Ahmet Karapınar

Tomarza - 1945

Fizik-Matematik

27.01.1973

17.10.1977

Birol Özcan

Kepez - 1944

İngilizce

12.03.1971

25.12.1971

Belma Peynircioğlu

Balıkesir - 1928

Tarih

19.11.1957

07.10.1963

Baki Dereli

Çal - 1932

Fransızca

03.11.1959

14.11.1960

Bahri Aslandoğan

Yunakdere - 1937

Fen

25.09.1960

25.09.1961

Beşir Sağlam

Çankırı - 1933

Tarih

23.03.1964

20.01.1968

Bekir Özgen

İncesu - 1937

İngilizce

25.03.1963

13.10.1970

Bilge Erkal

Lapseki - 1942

Tarih

18.09.1973

18.03.1975

Birnur Günçe

Tokat - 1952

Resim

27.08.1973

28.12.1976

Canan Çaz

İstanbul - 1950

Beden Eğitimi

07.04.1971

30.10.1971

Cenanettin Merki

Denizli - 1926

Tarih

17.08.1966

31.07.1969

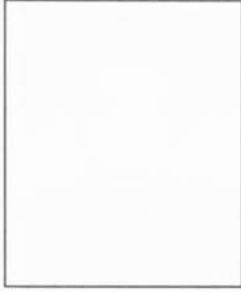
Dünya Öztürk

Yozgat - 1930

Fen

28.07.1960

25.09.1961

Emin Deniz

Çalkacı - 1949

Felsefe

06.01.1975

02.11.1975

Engin Erk

İstanbul - 1943

Edebiyat

31.10.1967

16.09.1969

Ethem Loğoğlu

Kadirli - 1330

Edebiyat

25.09.1960

20.09.1965

Filiz Durucan

Bor - 1947

Matematik

26.08.1968

01.12.1968

Fethi Baygın

Zile - 1939

Edebiyat

01.04.1963

13.10.1970

Fatma Özkazman

Ereğli - 1943

Fransızca

26.04.1969

20.09.1972

Fethi Soykan

Kayseri - 1941

Edebiyat

27.03.1968

15.04.1996

F. Selvi Şahan

Çanakkale - 1948

Felsefe

25.12.1971

15.05.1972

Fehmi Helvacı

Ermeneek - 1939

Fen Bilgisi

24.07.1961

13.12.1964

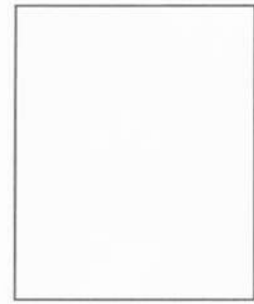
Güner Türker

Kayseri - 1939

Edebiyat

29.09.1961

01.10.1963

Günsel Özen

Suşehri - 1936

İngilizce

13.01.1958

31.10.1958

Hulusi Yağmur

Tomarza - 1933

Coğrafya

05.11.1962

26.10.1964

Hayriye Ayken

Varna - 1929

Ev İşleri

28.10.1964

31.05.1966

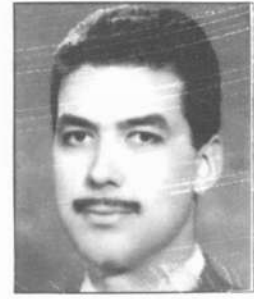
Hüseyin Metin

Nallıhan - 1936

Edebiyat

10.03.1961

27.09.1968

Halil Öklü

Niğde - 1935

Fransızca

27.09.1961

16.10.1968

Hidayet Öztekin

Göksun - 1941

Matematik

31.10.1967

30.09.1971

Halil Uslu

Çayıralan - 1937

Edebiyat

30.05.1967

26.09.1968

Hidayet Durucan

Konya - 1945

Matematik

26.08.1968

01.12.1968

Haydar Dikmen

Elmapınar - 1941

Fen Bilgisi

18.11.1967

01.12.1968

Hülya Köksaldı

Çankırı - 1947

Tarih

30.05.1970

10.12.1973

H.İbrahim Konak

Kayseri - 1941

Biyoloji

15.02.1972

18.11.1975

Halit Kamaşak

Kayseri - 1946

Kimya

10.12.1975

01.11.1976

Faruk Karaca

Taraklı - 1949

Fen Bilgisi

15.02.1973

23.12.1975

**Güleksan
Dayıgürepik**

Mersin - 1937

İngilizce

26.09.1966

26.09.1968

Gülşin Şuşut

Çankırı - 1940

Edebiyat

25.07.1967

01.12.1968

Işık Baykal

Ankara - 1939

İngilizce

30.12.1960

30.11.1962

İsmail Öcal

Kaynarca - 1934

İngilizce

06.11.1961

01.03.1962

İdil Can Mamas

İnegöl - 1935

Edebiyat

29.11.1965

25.10.1967

İsmet İçöz

Hallaçlar - 1941

Resim

16.09.1965

27.07.1968

Kemal Ataseven

Bucak - 1940

Fizik

30.06.1967

12.10.1971

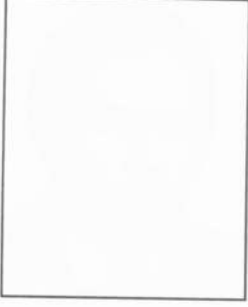
Kadim Yerimözü

Gemerek - 1933

Edebiyat

25.08.1960

29.02.1964

M. Tefrik Tarhan

Sivas - 1339

Coğrafya

16.12.1958

08.07.1961

Mesut Ayken

Pazar - 1341

Müzik

28.10.1964

04.10.1971

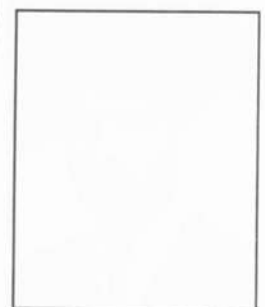
M. Asım Yurdakul

Ürgüp - 1338

Resim

24.11.1958

05.01.1962

Mubahat Şölen

Eskişehir - 1341

Tabiat

01.11.1959

13.09.1964

Mehmet Ateşoğlu

Kayseri - 1926

Edebiyat

06.11.1960

11.03.1964

Mustafa Teksoy

Zile - 1339

Fen Bilgisi

01.03.1961

01.09.1962

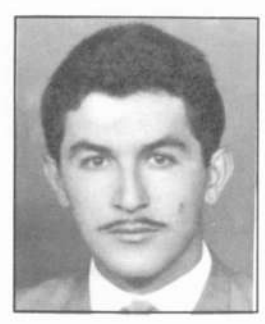
Mehmet Sergin

İzmir - 1332

Felsefe

16.09.1959

22.05.1963

Mustafa Yolcu

Kayseri - 1940

Matematik

30.09.1970

01.03.1972

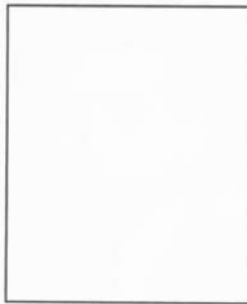
Mücevher Yılmazel

Balıkesir - 1941

Felsefe

31.03.1965

25.08.1967

Bedia M. Dinçer

Mardin - 1340

Müzik

03.10.1966

20.02.1968

Müslüm Öztürk

Uzunkilise - 1338

Fen

31.03.1966

01.12.1968

M. Tomris Arıca

Rize - 1942

Edebiyat

30.11.1964

01.12.1968

Mehmet Alagöz

Davulga - 1942

Matematik

20.08.1965

21.09.1968

Mehmet Koçan

Mastavra - 1942

Matematik

31.12.1964

01.12.1968

Melahat Ögel

Uşak - 1940

Edebiyat

28.10.1966

01.12.1968

Mustafa Cemiloğlu

İncesu - 1948

Almanca

30.12.1967

08.01.1980

Meral Bahçeci

Kırşehir - 1944

Sanat Tarihi

23.10.1967

01.12.1968

Memnune Tuvay

(Yalçın)

Adapazarı - 1936

Felsefe

04.03.1966

20.08.1992

Mehmet Şahan

Hassa - 1945

Felsefe

28.02.1972

21.09.1973

Mehmet Altun

Kayseri - 1942

Edebiyat

31.03.1970

12.10.1973

Mediha Ertan

İzmir - 1337

Tabiat

30.07.1973

01.02.1975

Mehmet Aşlamacı

Koşukavak - 1946

Fizik

30.11.1971

16.09.1974

Mehmet Kayhan

Sarız - 1931

Psikoloji

28.09.1973

14.04.1975

Muazzez Toğanaş

İstanbul - 1340

Edebiyat

30.11.1970

31.11.1975

Nejdet Öncül

K. Maraş - 1931

İngilizce

24.10.1960

21.10.1965

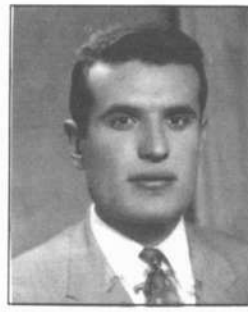
Nail Bozel

Çorum - 1940

İngilizce

30.06.1961

01.01.1962

Nebi Kaçan

Bulgaristan - 1936

Fransızca

31.03.1962

30.09.1965

Nuri Orbay

Kırşehir - 1927

Tarih-Coğrafya

02.11.1964

01.09.1966

Nurgül Baycan

Göğnü - 1944

Kimya-Fizik

28.10.1965

15.07.1968

Nejat Sav

Düzce - 1938

Tarih

29.02.1968

01.12.1968

Nevcihan Çeyrekli

Rodos - 1944

Tabiat

22.09.1966

01.10.1969

Nermin Belirgen

(Kurtoğlu)

Kayseri - 1947

İngilizce

30.11.1967

22.03.1984

Necmiye Özköse

Nizip - 1946

Matematik-Fizik

30.11.1971

05.09.1974

Namık Yücesan

Bafra - 1947

Tarih

13.11.1972

02.10.1975

Nuri İnan

Ermemek - 1947

Tarih

10.02.1975

10.05.1976

Naci Kuşçulu

Kayseri - 1949

Kimya

06.01.1976

01.04.1977

Ömer K. Şölen

İstanbul - 1340

Beden Eğitimi

01.11.1959

17.11.1962

Özdemir Akgün

Çiçekdağ - 1933

Kimya

31.10.1961

16.11.1965

Özen Gürakan

Fethiye - 1934

Resim

06.11.1967

09.11.1968

Özden Başkan

(Saruhan)

Arapkir - 1943

Edebiyat

08.10.1966

01.12.1968

Orhan Aydın

Mersin - 1942

Felsefe

22.12.1969

19.01.1971

Özdemir Başdemir

Yozgat - 1933

İngilizce

30.07.1958

01.10.1971

Osman Kılıç

Elbaşı - 1940

Fransızca

31.05.1972

01.04.1977

Perihan Coşkun

(Köseoğlu)

Dinar - 1939

Coğrafya

21.01.1966

04.10.1974

Rıdvan Sözüçök

Kandıra - 1946

Fizik-Matematik

26.08.1968

25.08.1972

Rifat Akpınar

Yıldızeli - 1943

İngilizce

29.11.1969

04.11.1975

Şükrü Karataş

Harmancık - 1946

Kimya

30.11.1970

12.11.1971

Şükran Güney

Sinop - 1931

Biyoloji

27.01.1958

14.07.1967

Salim Aydın

Ordu - 1938

Coğrafya

27.03.1969

25.09.1971

Sevgi Tok

İncesu - 1942

Edebiyat

31.03.1964

16.10.1971

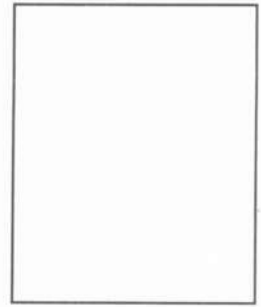
Süheyla S. Ünen

Elazığ - 1340

Coğrafya

03.03.1958

27.09.1963

Sevim Özel (Saraç)

Söke - 1336

Müzik

28.07.1959

04.01.1960

Saadettin Ergeneçi

Sivas - 1932

Fen-Matematik

26.08.1960

26.10.1964

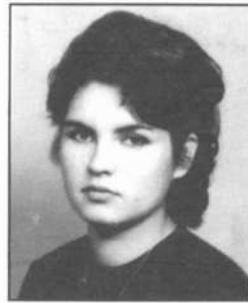

Sibel Sunay

Uşak - 1939

Edebiyat

30.03.1963

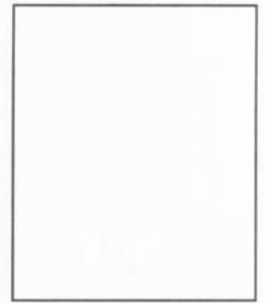
Semiha Pamukel

Kırkağaç - 1941

Matematik

30.04.1965

07.10.1967

Seval Baştanoğlu

Denizli - 1943

İngilizce

07.03.1966

31.10.1966

Selma Suna (Özbay)

Turgutlu - 1928

Fransızca

17.10.1964

30.07.1968

Suna Boğ

M.Adası - 1936

Coğrafya

17.10.1966

27.09.1968

Sevgi Gökdemir

Uzunköprü - 1944

Edebiyat

15.12.1965

31.07.1968

Semiha Öztürk

Osmaniye - 1943

Tarih

29.04.1968

01.12.1968

Sabahat Karakılınc

İspir - 1926

Din Bilgisi

15.07.1968

01.12.1968

Sabahattin Yüksel

Erzincan - 1944

Tarih

31.10.1967

01.10.1969

Selahattin Güntay

Erkilet - 1940

Edebiyat

25.11.1970

25.07.1983

Saliha Işıl Soyer

Babaeski - 1943

Tarih

13.04.1970

26.11.1972

S.Yavuz Çetin

İnegöl - 1947

Fizik

28.09.1972

01.11.1975

Şelale Ural

Mandıra - 1940

Edebiyat

26.09.1962

11.10.1965

Tansu Köktürk

Bozdoğan - 1945

İngilizce

30.09.1968

28.08.1972

Tarhan Çırbın

Denizli - 1938

Coğrafya

11.09.1964

30.08.1971

Ülker Dadak

Suşehri - 1940

Edebiyat

26.04.1960

05.11.1962

Ülkü Turan

Kırkağaç - 1944

Fizik-Matematik

20.08.1965

03.10.1967

Utku Cürbüz

Buca - 1945

Matematik

29.03.1967

16.01.1968

Recep Veysoğlu

Antakya - 1935

İngilizce

28.02.1960

01.09.1960

Ramazan Manav

Kaman - 1940

Tarih

30.11.1966

24.09.1970

Ümran Haşserbetçi

İstanbul - 1947

Edebiyat

22.03.1971

02.12.1980

Ülker Karakış

Bozdoğan - 1940

İngilizce

30.09.1961

20.09.1966

Yüksel Gülen

Kaşan - 1937

Müzik

11.08.1960

17.09.1963

Yunus Emre Özulu

Kayseri - 1929

Edebiyat

31.10.1960

06.10.1965

Yıldız Cankurul

Manisa - 1936

İngilizce

30.09.1961

01.01.1962

Yüce Ünal (Gündüz)

Kayseri - 1938

Edebiyat

30.11.1963

19.10.1965

Yaşar Bektiner

Samsun - 1931

Fransızca

02.11.1958

08.10.1961

Yurdakul Coşkun

Niğde - 1941

Matematik

19.01.1965

29.06.1972

Yalçın Belirgen

Kayseri - 1943

Almanca

31.12.1970

14.10.1974

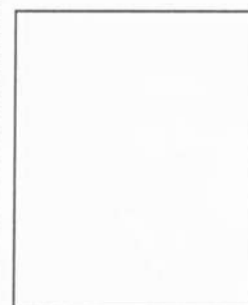
Yaşar Şahin

Talas - 1942

Tarih

29.11.1969

13.10.1971

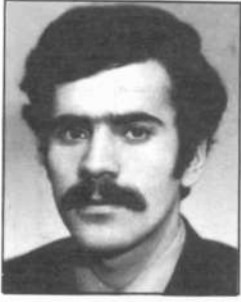
Yılmaz Tuğrul

Bünyan - 1940

Fransızca

01.12.1973

09.10.1975

Yusuf Saygı

Ördekli - 1954

Tarih

29.12.1975

05.05.1980

Veysel Kartal

Ayrancı - 1946

Tabiat

26.08.1968

25.07.1969

Ziynet V.(Boymur)

Ayvacı - 1935

Beden Eğitimi

11.04.1972

03.09.1973

Ahmet Eşel

Talas - 1929

Fen-Matematik

22.04.1972

08.07.1980

Ali İ. Yükselbaba

Nevşehir-1945

İngilizce

27.11.1968

08.05.1978

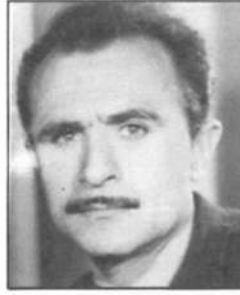
Atilla Akçalı

Kayseri - 1951

Müzik

04.09.1979

17.04.1980

A.Cabir Duran

Boğazlıyan-1940

Tarih

01.10.1974

10.03.1980

Adnan Kirişçi

Kayseri - 1957

İngilizce

21.02.1980

11.06.1980

Bedri Balcıoğlu

Develi - 1941

Edebiyat

27.03.1969

28.05.1978

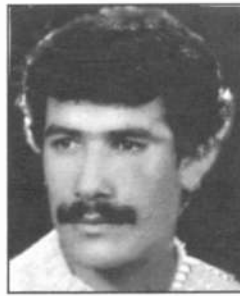
Cengiz Derman

Kayseri - 1943

Biyoloji

29.11.1969

21.06.1990

Cemal Şengün

Malatya - 1954

Edebiyat

01.03.1979

12.10.1981

Ergün Ömem

Kayseri - 1935

Matematik

30.04.1961

12.07.1979

Faize Keçecigil
(Sümengen)

Tomarza-1953

İngilizce

01.03.1979

12.10.1981

F.Kaya Caner

B.Toraman-1945

Edebiyat

28.10.1970

01.10.1978

Ferda Aykan

Salihli-1954

Felsefe

27.04.1977

24.10.1978

Gülderen Caner
(Düvencioğlu)

Gezi-1943

Matematik

28.01.1967

06.02.1980

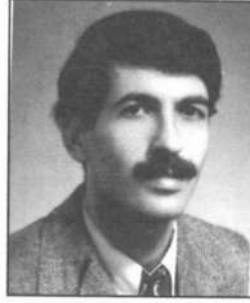
Hakkı Tanrıverdi

Yıldırım-1954

Tarih

01.06.1977

16.08.1979

Hüseyin Akpınar

Sarız -1950

Felsefe

13.11.1972

12.02.1979

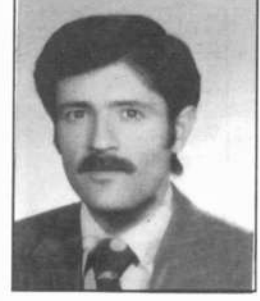
Hasan Basınoğlu

Kırşehir-1942

Matematik-Fizik

04.12.1975

25.08.1978

Hacı Zaralı

Sarız-1950

Matematik

22.05.1978

24.07.1988

Hüseyin Kılıç

Artmak-1944

Edebiyat

02.04.1971

10.03.1980

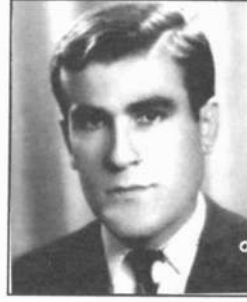
Halit Sungur

Talas - 1948

Biyoloji

05.08.1971

01.10.1980

Hayri Terzioğlu

Avanos - 1934

Beden Eğitimi

30.06.1961

01.10.1980

Hatice Köker

(Arıkan)

Erkilet-1954

Matematik

03.01.1978

01.10.1981

Hüseyin Akın

Antalya - 1957

Fransızca

16.01.1981

01.10.1981

İsmet Helvacı

Kayseri - 1949

Müzik

04.09.1974

01.09.1981

Kenan Ardıç

İncesu - 1946

İngilizce

30.04.1974

12.02.1979

Kadir Özdamarlar

Develi - 1948

Edebiyat

19.01.1973

12.02.1979

Mustafa Yaşar

Bünyan - 1938

Coğrafya

30.09.1968

19.06.1978

Mustafa Vurdum

Pınarbaşı - 1949

Matematik

25.10.1971

03.04.1978

D.Mehmet Ateş

Zara - 1947

Beden Eğitimi

25.09.1973

17.04.1978

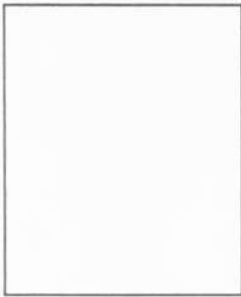
N.Mehtap İnce

Güzelbahçe - 1958

Beden Eğitimi

07.03.1979

25.02.1980

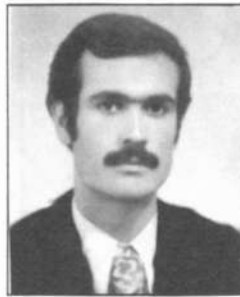
Mümin Akıllıoğlu

Kayseri - 1949

Beden Eğitimi

20.10.1978

05.04.1980

Mehmet Tunç

Sarız - 1946

Fizik

05.11.1973

06.03.1980

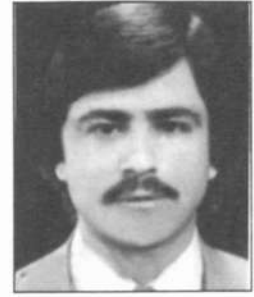
M.Necdet Özsoy

Yahyalı 1946

Fizik-Matematik

09.12.1972

01.10.1989

Mustafa Ertaş

Kayseri - 1954

İngilizce

20.03.1980

01.09.1981

Melahat Canbulat

Çerkez - 1954

Matematik

05.03.1980

16.05.1980

Mefkure Kılıçaslan

Denizli - 1933

Coğrafya

10.02.1961

06.10.1980

Mustafa Erdoğan

Talas - 1948

Matematik

17.11.1972

16.04.1993

Mehmet Emin Aydınli

Kayseri - 1953

Matematik

11.03.1980

01.10.1980

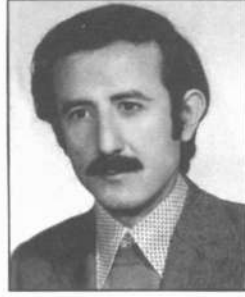
Mehmet Yontar

Bünyan - 1947

Edebiyat

02.09.1977

27.03.1996

Mustafa Eminel

Kayseri - 1954

Almanca

11.04.1980

01.05.1981

Nefise Karasu

İskeçe - 1942

Matematik

24.11.1964

16.10.1979

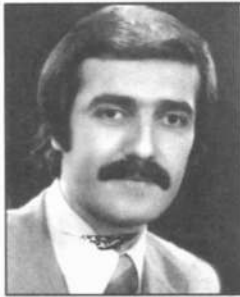
Nesrin Balcıoğlu

Ceyhan - 1946

Edebiyat

27.09.1973

25.12.1978

Nail Demirci

Kayseri - 1949

Fizik-Matematik

17.01.1977

17.10.1978

Nazmiye Tunç

Ulukışla - 1951

Matematik

30.11.1979

13.03.1980

Osman Yüksel

Ürgüp - 1946

Din Bilgisi

25.09.1970

29.09.1978

Osman Özdemir

Sarız - 1951

Sosyal Bilgiler

21.02.1980

01.10.1980

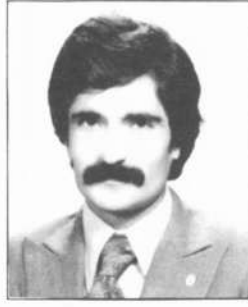
Osman Ünal

Üskübü - 1941

Almanca

31.07.1968

22.08.1991

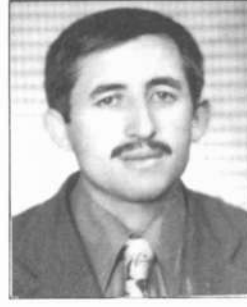
Ömer Yılmaz

Büyükkışla - 1949

Matematik

12.10.1977

02.09.1985

Rahim Demirbaş

Ereğli - 1940

Matematik

15.08.1978

14.03.1980

Suna Şahin

Niksar - 1951

Fransızca

19.10.1978

19.07.1979

Selen Özsoy (Ula)

Kayseri - 1952

İngilizce

03.11.1972

15.02.1980

Semra Kumral

Müreffe - 1957

Biyoloji

25.02.1981

01.10.1981

Selma Göksu (Oğuz)

Polatlı - 1951

Matematik Fizik

08.05.1974

01.03.1982

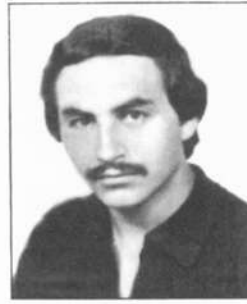
Şenol Terzioğlu

Bor - 1943

Kimya

01.11.1966

16.10.1979

Turgut Koçer

Bünyan - 1951

İngilizce

14.07.1980

01.09.1981

Tuncer Erten

Kayseri - 1941

Edebiyat

10.12.1971

02.09.1985

Nurşen Özdamar

Adana - 1941

Resim

24.07.1960

25.01.1993

Oğuz Güler

Gemerek - 1937

Resim

28.07.1959

13.03.1985

Ömer Köylü

Sarıkaya - 1945

Fizik

05.01.1970

18.12.1989

F.Gülcan Kolukisa

Nevşehir - 1947

Sanat Tarihi

31.12.1969

29.12.1987

Neşe Seyhan

Kayseri - 1948

İngilizce

31.10.1970

17.09.1984

Mehmet Yavrucu

Develi - 1946

Felsefe

17.01.1972

01.10.1985

Ayşe Korulan (Al)

Vakıfkebir - 1949

Edebiyat

25.01.1972

11.02.1985

Seyit Tekin

Bünyan - 1946

Fizik

16.05.1974

Mehmet Bediz

Bünyan - 1944

Din Bilgisi

03.11.1975

Yusuf Akbudak

Bünyan - 1949

Biyoloji

03.11.1975

24.07.1988

Nurettin İnanç

Ocaklı - 1946

Matematik

06.11.1975

17.09.1984

Ahmet Çakır

Kayseri - 1939

Din Bilgisi

12.07.1976

18.07.1994

Nurhayat Akkaş

Düzce - 1951

Kimya

29.11.1977

15.09.1992

Mustafa Parlak

Talas - 1943

Edebiyat

10.08.1978

06.04.1988

F.Nurdan Avcı

Kayseri - 1953

Kimya

03.11.1978

18.11.1985

Hüseyin Sazak

Kayseri - 1951

Coğrafya

28.10.1976

15.07.1988

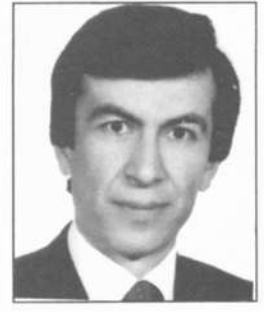
Aliye Oral (Tepe)

Mardin - 1952

Fransızca

13.11.1979

01.09.1983

Ali Özgür

Tomarza - 1946

Kimya

30.11.1979

30.09.1985

Rasim Göksoy

Pınarbaşı - 1942

Matematik

10.03.1980

15.01.1996

Yusuf Özmerdivenli

İncesu - 1944

Fizik

26.02.1980

Mustafa İlhan

Yeşilhisar - 1945

Tarih

14.10.1975

30.06.1992

Cavit Gülsoy

İncesu - 1952

Matematik

17.03.1980

02.09.1985

Müjgan Orhan

Malatya - 1948

Kimya

23.05.1980

16.11.1989

Süfyan Koçer

Pınarbaşı - 1948

Fen Bilgisi

23.05.1980

18.06.1990

Hatice Çakmak

(Soyata)

Talas - 1954

Edebiyat

09.04.1980

02.07.1991

Yusuf Altuner

Kayseri - 1954

Tarih

19.03.1980

15.05.1993

A.Ziya Yağın

Pınarbaşı - 1956

Beden Eğitimi

08.04.1980

09.08.1985

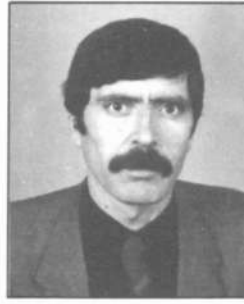
Ali Kılınc

Erkilet - 1952

Matematik

10.10.1980

18.06.1990

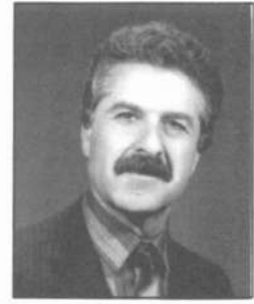

Ali Menekşe

Travşın - 1948

Felsefe

10.10.1980

Gazi Bekar

Kayseri - 1945

Matematik

01.09.1978

16.05.1994

Hayrullah Okyay

Horsa - 1937

Din Bilgisi

16.10.1978

16.08.1994

Osman Oskay

Talas - 1939

Coğrafya

20.10.1979

04.02.1994

Yavuz Şahin

Talas - 1946

Coğrafya

13.01.1976

16.07.1996

Ziynet Ersoy

Tefenni - 1955

Matematik

13.10.1980

02.12.1982

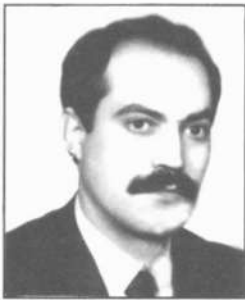

Naim Bolat

Kayseri - 1947

Tarih

24.11.1980

Gençosman Mart

Ellek - 1950

Fizik

20.01.1981

Münevver Utku

(işler)

Niğde - 1958

Müzik

19.01.1981

16.10.1981

Necah Oruç

Samandağ- 1953

Almanca

22.01.1981

17.09.1986

Sevinç Teker
(Alemdar)

Hayrabolu - 1957

Edebiyat

08.12.1980

10.12.1982

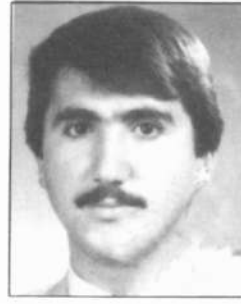
Ufuk Gürsoy (Erel)

Niğde - 1960

Fransızca

05.01.1981

20.07.1987

Osman Samsun

Samsun - 1959

Biyoloji

01.12.1980

31.08.1982

Sema Özbay

Banaz - 1960

Beden Eğitimi

20.01.1981

01.09.1986

Güneş Aktopuk

Eğridir - 1958

İngilizce

05.01.1981

03.10.1984

Dursun Akar

Pınarbaşı - 1945

Matematik

16.09.1981

18.06.1990

Şahin Yılmaz

Kayseri - 1952

İngilizce

06.11.1979

İbrahim Doğan

Kayseri 1952

Edebiyat

04.08.1980

Müzeyyen Gönüllü

Alacahöyük - 1946

Felsefe

04.05.1981

18.08.1983

Ali Vanlı

Kayseri - 1951

Fizik

05.08.1981

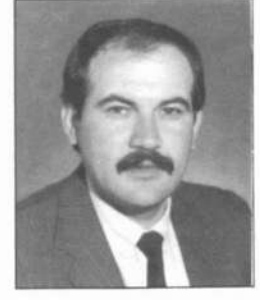
A. Gönül Güreli er

Aydın - 1958

İngilizce

12.10.1981

27.09.1993

Durmuş Karaman

Yalvaç - 1956

Tarih

16.11.1981

17.02.1992

F. Gülsüm Özdemir

(Arıkan)

Mucur - 1958

Biyoloji

16.12.1981

Z. Ayşe Karalar

İzmir - 1957

Tarih

18.12.1981

17.08.1992

Binali Oltan

Erzurum - 1953

Matematik

02.12.1981

25.06.1990

Hayrettin Karagül

İstanbul - 1946

Müzik

04.08.1981

18.09.1984

Abdürrezzak

Karaköse

Kayseri - 1948

Din Bilgisi

16.10.1981

16.05.1994

Fevzi Ay

Bünyan - 1953

Din Bilgisi

13.03.1979

Selçuk Kök

Kayseri - 1953

Felsefe

23.10.1978

15.07.1987

İsmail Yılmaz

Kumluca - 1956

Matematik

13.10.1981

07.11.1983

Serpil Aktaş

Tavşanlı - 1960

İngilizce

08.03.1983

13.09.1983

Mehmet Berber

Seydişehir - 1949

Rehberlik

16.04.1982

15.05.1986

Ahmet Koncan

Kayseri - 1949

Beden Eğitimi

28.01.1983

22.01.1986

Dursun Boztosun

Palas - 1950

Edebiyat

01.07.1983

24.07.1988

Tülay Yalçinkaya

Erzurum - 1954

İngilizce

15.08.1983

18.09.1989

Yılmaz Çalışkan

Pınarbaşı - 1950

Biyoloji

16.09.1983

18.06.1990

**Nurcan Çalışkan
(Ergen)**

Fizik

06.12.1983

03.03.1986

Hacer Koç

Manavgat - 1960

Kimya

16.12.1983

14.11.1986

Nuran Uyumaz

Nazilli - 1961

Sanat Tarihi

19.12.1983

03.08.1992

Mahmut Yaşar

Bor - 1956

Fizik

22.12.1983

22.06.1990

Gülden Can

Nazilli - 1954

Biyoloji

09.03.1984

26.09.1988

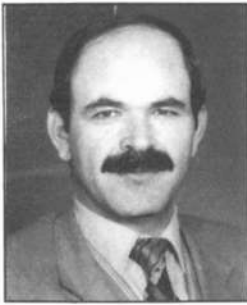
Lütfiye Ardahan

Malatya - 1946

Matematik

14.09.1984

31.01.1992

Ferhat Memiş

Kayseri - 1951

Tarih

15.10.1984

18.06.1990

Mustafa Yılmaz

Sarıoğlan - 1951

Matematik

02.10.1984

Hikmet Tarkay

Pınarbaşı - 1942

Matematik

15.10.1984

18.06.1990

Ahmet Layık

Biga - 1958

İngilizce

25.10.1984

18.02.1986

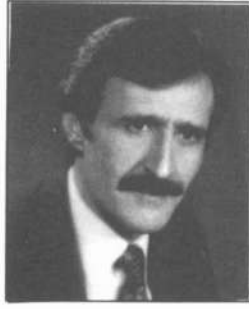
F.Zehra Türkkan

İshaklı - 1956

Matematik

24.10.1984

25.11.1985

Yüksel Poyraz

Kındıralık - 1947

Edebiyat

23.12.1984

15.09.1992

**Alemdar
Yusufbeyoğlu**

Yeşilhisar - 1946

Matematik

20.02.1985

09.07.1990

Nihat Turan

Denizli - 1957

Biyoloji

06.06.1985

25.05.1989

Süleyman Kıvıncı

Sarız - 1943

Matematik

19.10.1992

Zühal Bulut

Tire - 1959

Beden Eğitimi

16.10.1985

06.09.1991

İbrahim Yaltıraklı

Kayseri - 1956

Beden Eğitimi

31.10.1985

Mehmet Arda

Tomarza - 1947

Matematik

14.11.1985

07.06.1990

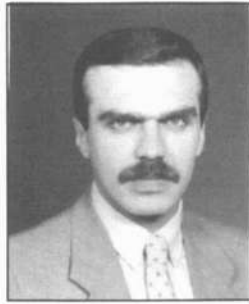
Bekir Çınar

İncesu - 1955

Fen Bilgisi

16.11.1985

16.06.1986

Mustafa Pala

Bünyan - 1959

Tarih

24.04.1986

25.10.1990

Asım Erkan

Hacılar - 1952

Coğrafya

11.04.1986

Necati Kuzudişli

Ceyhan - 1937

Edebiyat

01.07.1986

01.03.1993

Hale Arık
Ereğli - 1959
İngilizce
18.07.1986
26.09.1988

Suat Lezgiöğlü
Erzurum - 1957
Müzik
01.10.1986
18.10.1989

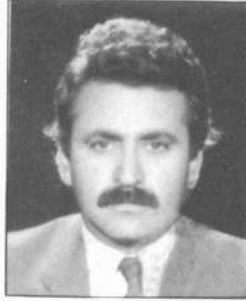
Mustafa Maden
Yeşilhisar - 1947
Coğrafya
02.01.1987

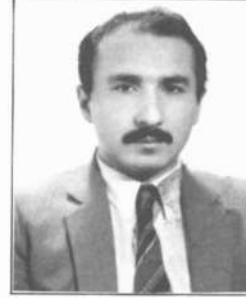
H.Meral Güneş
Bünyan - 1962
Edebiyat
20.03.1987

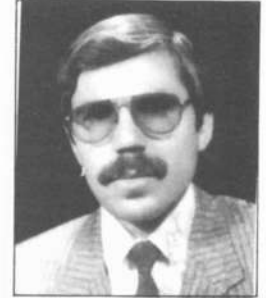
Gülay Bayram
Bünyan - 1950
Sosyal Bilimler
31.03.1987

İsmet Akdağ
Çukur - 1949
Sosyal Bilimler
01.07.1987
19.10.1990

Ömer Şafak
Develi - 1961
Almanca
03.07.1987
17.03.1993

Bekir Atik
İncesu - 1955
Kimya
01.07.1987
22.06.1990

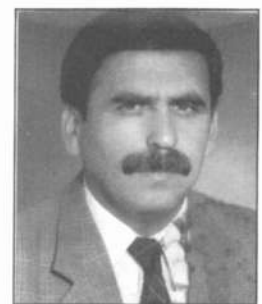
Nuh Çakır
Talas - 1952
Matematik
01.07.1987
22.06.1989

İsmail Aslantaş
Kayseri - 1949
Coğrafya
01.07.1987

Serap Çelik
Süleoğlu - 1964
Biyoloji
03.08.1987
30.10.1989

Mustafa Karpuzoğlu
Develi - 1950
Edebiyat
01.07.1987
18.06.1990

Ömer Türkoğlu

Isparta - 1956

Sosyal Bilimler

30.10.1987

18.11.1991

Ülker Özdemir

Menemen - 1955

Fizik

20.11.1987

27.09.1988

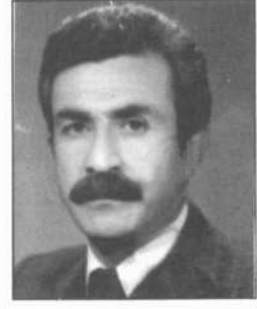
**H.Naran Devetaşı
(Afacan)**

Aşkale - 1964

İngilizce

03.12.1987

15.09.1992

Selahattin Şıvgın

Kayseri - 1940

Almanca

26.11.1987

22.07.1994

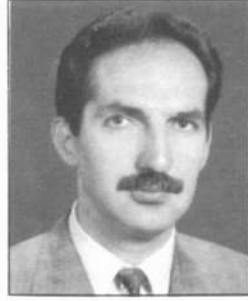
Yusuf Koçyiğit

Bünyan - 1959

Fizik

05.10.1987

20.06.1990

Mehmet Erol

Kayseri - 1953

Matematik

22.12.1987

Hüseyin Özyalçın

Ürgüp - 1954

Matematik

05.10.1987

Bakı Akpınar

Sarız - 1953

Matematik

15.12.1987

01.06.1990

Kemal Gökşen

Karamanlı - 1946

Matematik

05.10.1987

04.04.1994

Canser Ökten

Acıpayam - 1960

Resim İş

29.12.1987

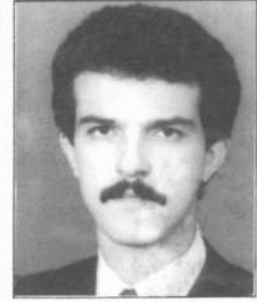

**Mustafa
Velibeyoğlu**

Erkilet - 1952

Din Bilgisi

25.12.1987

Ahmet Ayer

Kayseri - 1956

Resim İş

29.12.1987

02.09.1991

Fazilet Kılınç

Kayseri - 1942

Fransızca

30.12.1987

Tefik F.

Tüzüngüven

Van - 1944

Fransızca

11.01.1988

Esmâ Eraslan

Bünyan - 1965

Kimya

15.03.1988

16.09.1991

Murat Durdu

Pınarbaşı - 1950

Edebiyat

06.05.1988

11.04.1990

Fatma Karadeli

Kars - 1952

Matematik

15.09.1988

25.08.1994

Tural Özdemir

Kayseri - 1954

Tarih

16.09.1988

23.03.1990

R.Gaye Öktem

Burdur - 1956

Sosyal Bilimler

22.08.1988

16.09.1994

Leman Karasu

Turgutlu - 1960

Edebiyat

10.10.1988

18.09.1995

Emrullah Karakaya

Gemerek - 1954

Fen Bilgisi

27.09.1988

15.09.1995

M.Selim Şahin

Erzurum - 1954

Fen Bilgisi

27.09.1988

17.08.1994

İlyas Yılmaz

Kilis - 1964

Kimya

20.11.1988

22.06.1990

Suat Kaplan

Trabzon - 1954

Beden Eğitimi

12.10.1988

02.04.1992

Oya Akpınar

Pilomer - 1942

Edebiyat

15.08.1988

15.09.1989

Serap Topbaş

Turhal - 1959

Edebiyat

17.10.1988

16.08.1989

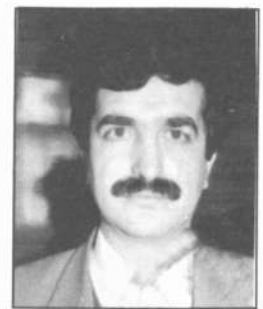
İlker Akagündüz

Tepeköy - 1959

Beden Eğitimi

19.10.1988

15.09.1992

Emel Ömer Yücel

İncesu - 1957

Matematik

21.11.1988

20.02.1990

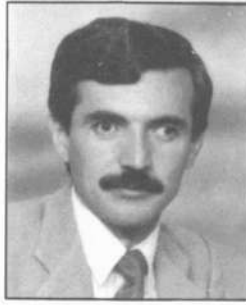

Ahmet Karatoprak

Avanos - 1957

Fen Bilgisi

25.11.1988

Erol Arkalı

Sarız - 1954

Matematik

30.12.1988

Nilgün Aydoğan

Erzurum - 1952

Biyoloji

02.03.1989

Ömer Sağıroğlu

Kayseri - 1949

Beden Eğitimi

16.05.1989

31.08.1992

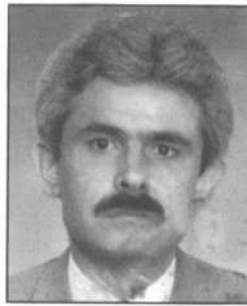
Fatma Gürses

Bor - 1947

Kimya

29.06.1989

30.09.1993

Necdet Gökaya

Evciler - 1954

Rehber

24.02.1989

22.10.1990

Talip Öccü

Uzunlu - 1950

Matematik

03.08.1989

Bendegül Keşap

Trabzon - 1964

Fizik

04.08.1989

19.09.1991

Mustafa Dikmen

Kayseri - 1955

Fizik

15.09.1989

28.05.1993

O.Ayhan Mutlu

Bünyan - 1950

Matematik

15.09.1989

Abdulcelil Can

Yahyalı - 1952

Edebiyat

15.09.1989

08.01.1990

Mediha Emre

Kayseri - 1953

Resim İş

15.09.1989

Celal Celasin Başkan

Kağızman - 1950

Matematik

15.09.1989

Ülkü Oğuz

Bektaşlı - 1961

Psikoloji

15.09.1989

Zümrüt Elkoca

Ankara - 1967

Müzik

29.11.1989

07.03.1991

Halil Külcü

Araççak - 1956

Matematik

06.12.1989

06.01.1995

Hacı Lüy

Kırıkkale - 1955

Biyoloji

02.02.1990

15.08.1990

Asım Ünal

Antalya - 1957

İngilizce

22.06.1990

21.06.1991

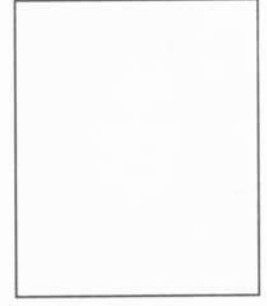
**F. Mürşide
Dörtkardeşler**

Gönen - 1958

Matematik

04.09.1990

04.09.1995

Nurdan Kırac

Kırşehir - 1968

Tarih

24.09.1990

25.08.1995

Ahmet Selçuk Özen

Konya - 1963

Biyoloji

26.09.1990

24.08.1993

Akay Salar

Güzelyurt - 1963

Biyoloji

05.10.1990

İbrahim Tokat

Boğazlıyan - 1956

Fizik

01.10.1990

Ayten Togrul

Beylikova - 1954

Biyoloji

15.10.1990

19.07.1995

Mehmet Şanal

Toprakkale - 1956

Edebiyat

16.10.1990

17.02.1992

Selma Nevin Sunar

Hatay - 1961

İngilizce

06.12.1990

05.07.1993

S. Berrin Sertkaya

(Ünal)

Tarsus - 1966

Kimya

29.01.1991

17.02.1992

Münevver Haykır

Turhal - 1964

Edebiyat

11.02.1991

24.08.1992

M. Raif Kasacı

Kayseri - 1953

Müzik

03.03.1991

30.09.1992

Mehmet Buğday

Boğazlıyan - 1949

Din Bilgisi

27.06.1991

Hayrettin Cengiz

Sarıkaya - 1953

Edebiyat

16.07.1991

Nilgün Yağız

Hilvan - 1962

Kimya

23.08.1991

Hayriye Türkmen

Kayseri - 1966

Kimya

17.09.1991

Nimet Yakut

Kayseri - 1968

Edebiyat

19.09.1991

Mürüvvet Doğan

İstanbul - 1964

İngilizce

10.10.1991

22.01.1993

Nâlan Bal

Çankırı - 1963

Edebiyat

27.09.1991

23.10.1996

Cülden Onbaşılı

Ayvalık - 1960

Beden Eğitimi

15.10.1991

15.10.1992

Selma Büyükbaş

Boğazlıyan - 1969

Edebiyat

18.06.1992

28.03.1994

Celil Pehlivanoğlu

Ürgüp - 1952

Tarih

17.08.1992

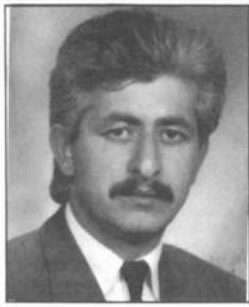
İsmet Bozkurt

Adıyaman - 1947

Rehber

29.07.1992

17.10.1994

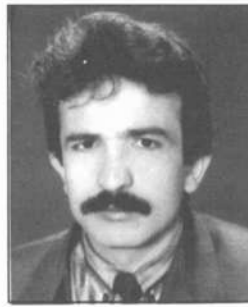

İsmail Kaya

Kayseri - 1963

Tarih

20.07.1992

Devlet Deveci

Kayseri - 1963

Tarih

21.09.1992

15.09.1996

Şerife Öztürk

Tomarza - 1961

Edebiyat

29.09.1993

Deniz Gügebakan

Pervari - 1970

Kimya

01.10.1993

Hayriye Coşkun

Kayseri - 1966

Kimya

05.10.1993

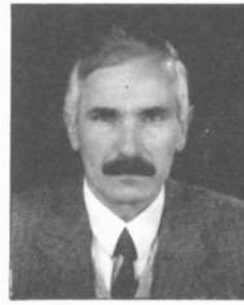

Kadriye Dinçer

Bünyan - 1968

Kimya

27.10.1993

İdris Talih

Bünyan - 1948

Matematik

01.11.1993

17.07.1996

Cengiz Eke

Adana - 1968

Beden Eğitimi

09.02.1994

Oya Özcan

Kastamonu - 1955

Müzik

17.02.1994

Fatma Deliceoğlu

Keskin - 1971

Edebiyat

14.04.1994

Mevlüt Demirözü

Konya - 1962

Tarih

02.08.1994

06.01.1995

Ruhittin Soyakça

Boğazlıyan - 1957

İngilizce

06.09.1994

Rezzan Soyakça

Erbaa - 1959

Edebiyat

06.09.1994

Süleyman Aydın

Şarkışla - 1969

Edebiyat

05.09.1994

Güngör Akın

Kelkit - 1955

İngilizce

21.09.1994

Mustafa Adıbelli

Kepiç - 1953

Coğrafya

15.09.1994

Cavit Bal
Anamur - 1955
Matematik
15.09.1994

M.Kemal Inceoğlu
Darsiyak - 1960
Biyoloji
15.09.1994
16.09.1996

Necmi Gökdoğan
Paşalı - 1960
Biyoloji
15.09.1994
16.09.1996

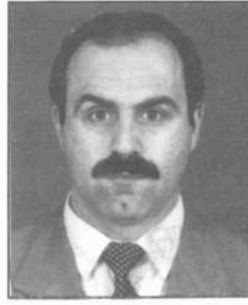
M.Kemal Kılınmaz
Tuzla - 1962
Fizik
05.09.1994

İsmet Kolukısa
Sarız - 1952
Edebiyat
05.09.1994
06.02.1995

A.Kevser Kumsel
Ankara - 1966
Fizik
09.09.1994
07.10.1996

Nurettin Şahan
Kızılhan - 1956
Almanca
18.08.1994
16.01.1995

M. Sami Ertem
Yeşilhisar - 1954
Almanca
26.09.1994

Orhan Timur
Kayseri - 1959
Sanat Tarihi
06.09.1994

Sibel Bakır
Büyükkişla - 1968
Kimya
12.09.1994

Atilla Özdemir
Sarız - 1964
Din Kültürü
30.09.1994

Osman Görgüz
Kayseri - 1947
Rehberlik
02.01.1995

Işıl Cingöz

Bandırma - 1971

Edebiyat

04.04.1995

Meltem Akkan

Çorlu - 1973

Tarih

31.08.1995

Serap Çelik

Balıkesir - 1960

Felsefe

08.09.1995

Gonca Türker

Ankara - 1970

İngilizce

12.09.1995

Sibel Özdolap

Kozaklı - 1972

Müzik

05.09.1995

Abdullah Eşki

Osmaniye - 1964

Tarih

07.09.1995

04.09.1996

Erol Ünal

Kozaklı - 1960

Matematik

06.09.1995

Neslihan Cengiz

Adana - 1975

Felsefe

11.09.1995

16.09.1996

Makbule Eldeniz

Pazarcık - 1968

İngilizce

14.09.1995

Sertaç Boztaş

Sarıkamış - 1972

Beden Eğitimi

14.09.1995

14.10.1996

Hacı Ali Azgın

Kayseri - 1967

Edebiyat

22.07.1996

Murat Tanrıverdi

Bektaşlı - 1963

Tarih

26.08.1996

30.09.1996

Abdullah Ayçetin

Kermelik - 1953

Tarih

02.07.1996

Kudret Kutlu

Ankara - 1952

Tarih

13.09.1996

Y. Mahmut Sürmeli

Yahyalı - 1969

Edebiyat

17.09.1996

04.10.1996

Bekir Erdoğan

Sarıkaya - 1965

Biyoloji

20.09.1996

Yusuf Teliz

C.Karaboğaz - 1956

İngilizce

11.08.1996

Sedat Karakoç

Alabaç - 1969

Edebiyat

12.10.1996

Nursun Alkan

Zile - 1974

Edebiyat

11.12.1996

ACIKLAMA

Öğretmenlerin branşından sonraki iki tarihten birincisi, Kayseri Lisesi'nde göreve başladığı tarihi belirlemektedir.

İkincisi ise, tayin, emeklilik v.b. nedenlerle Kayseri Lisesi'nden ayrılış tarihini belirlemektedir. Ancak, bazı öğretmenlerimiz asker dönüşü, yeniden tayin v.b. nedenlerle ikinci, üçüncü defa Kayseri Lisesi'ne tayin olarak görev yapmışlardır. Bu şekilde olanların göreve ilk başlama tarihi ve en son ayrılış tarihi esas alınarak aradaki gidiş gelişler dikkate alınmamıştır. Halen görevde olanların ayrılış tarihleri ise boş bırakılmıştır. Ayrıca,

kadrolu olmadan dışarıdan ücretli olarak her dönemde derse giren öğretmenlerimiz de vardır.

Ancak bunlar için Sicil Defteri tutulmadığından hepsini tesbit etmek ve yayınlamak mümkün olmadı. Bunlardan tesbit edebildiğimiz kadarıyla bazılarını da ekledik. Fakat doğum tarihlerini ve hangi dönemlerde öğretmenlik yaptıklarını belirtmedik.

Kayseri Lisesi'nde öğretmenlik yapmak şerefine eren bütün öğretmenlerimizden hakkın rahmetine kavuşanlarına Allah'dan rahmet, hayatta olanlara sağlık, mutluluk ve başarı dolu, günler dileriz.

OKUL DIŐINDAN MUHTELİF ZAMANLARDA DERSE GİREN BAZI ÖĞRETMENLERİMİZ...

**Rasim
Pehlivanoglu**

**İhsan
Gokbelen**

**İrfan
Tekiner**

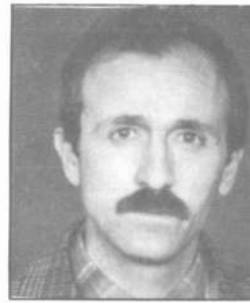
**Mehmet
Velibasoglu**

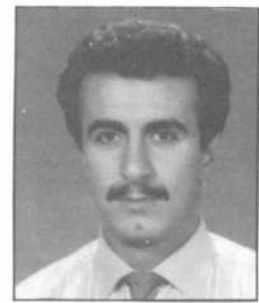
**Osman
Erkose**

**Ahmet
Kekec**

**İlyas
Ozer**

**Ünal
Erkilet**

**Neriman
Pezük**

**Esef
Ozkan**

**Fatma
Karabulut**

**Nermin
Varinli**

**Hülya
Kayan**

**Dilek
Genç**

**Ferhat
Karaaslan**

**Şaban
Buyantemur**

**Hatice
Koç**

**Mustafa
Saçmacı**

**Yakup
Kocatürk**

**Sedat
Özgüdenli**

**Servet
Bakırcı**

**Mehmet
Şahin**

**Ömer
Karakuş**

**Ahmet
Kökrek**

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN MEMURLARIMIZ VE HİZMETLİLERİMİZ

Kayseri Lisesi öğrencisiyle, öğretmeniyle memuruyla, hizmetlisiyle bir bütündür. Kayseri Lisesini bu günlere getirmede hepsi de karınca karınca üzerine düşen görevini yapmaya çalışmıştır. Bir çarkın dişleri, bir zincirin halkaları gibi birbirlerinin, tamamlayıcısı olurken bir hizmetin yürütmesinde önemli görevler ifade etmişlerdir. Biz bu Kayseri Lisesi belgeseli'nde bu emektaşları da tanıtalım istedik.

Ancak eski yıllarda memur ve hizmetliler

için ayrı birer sicil defteri tutulmadığından daha eski yıllarda görevde bulunan hizmetlilerimizin hepsini tanıtmak mümkün olmadı. Kayseri Lisesi'ne emek veren tanıtılabildiğimiz, tanıtamadığımız bütün memur ve hizmetli arkadaşlarımızdan hakkın rahmetine kavuşmuş olanlara Tanrıdan rahmet, Emekli olanlara sağlıklı, mutluluk dolu günler, halen görevde olanlara da sağlık mutluluk ve başarı dolu günler dileriz.

Naci Bey
Alet ve Kütüphane
Memuru

Kayseri - 1292
28.03.1913
14.09.1929

Ömer Makbul Bey
Katip ve Hesap M.

İstanbul - 1314
29.12.1918
15.09.1921

Naci Baysal
Ambar M.

Erzurum - 1313
11.11.1924
01.01.1941

Ahmet Bey
Kütüphane M.

Zara - 1316
21.12.1928
01.06.1932

Hulusi Bey
Ambar M.

Isparta - 1927
29.01.1929
20.12.1930

**Mehmet Bey
(Kılıçarslan)**
Mübaya M.

Talas - 1313
01.06.1930
15.07.1962

Avni Bey
Kütüphane M.

Tirebolu - 1315
24.01.1931
25.01.1931

M. Lütfi Karakoç
Kitaplık M.

Kayseri - 1315
27.09.1933
21.06.1946

Nasuhi Kılıçoğlu

Kütüphane M.

İstanbul - 1911

14.03.1934

06.08.1936

Macit İltaş

Katip ve Hesap M.

İstanbul - 1318

04.12.1934

16.11.1964

Arif Ergel

Kütüphane M.

Manastır - 1329

31.10.1938

30.09.1939

Mustafa Çit

Kütüphane M.

Kayseri - 1338

19.11.1940

01.03.1943

Mustafa Giygioğlu

Ders Aletleri M.

Kayseri - 1312

01.02.1942

19.08.1940

Mustafa Gürgüoğlu

Ders. Aletleri M.

Kayseri - 1312

01.02.1943

30.11.1957

Hilmi Akdoğan

Katip ve Hesap M.

İskece - 1314

08.01.1945

12.10.1946

Ali Şişli

Hesap M.

Kayseri - 1330

30.11.1946

12.01.1953

**Selahattin
Karabulut**

Santral M.
Kayseri - 1932

30.08.1957

02.05.1985

Mehmet Setenci

Ders Aletleri M.

Kayseri - 1919

09.07.1958

12.04.1982

Ali Kılıç

Kütp. ve Hesap M.

Başhoroz - 1933

04.02.1959

22.04.1980

Emine Doğan

Kitaplık M.

Boğazlıyan

25.12.1959

12.08.1977

**Ahmet Turan
Topçu**

Pansiyon M.
Şarkışla 1936
27.08.1936
05.01.1984

Avni Yalçın
Daktilo Memuru

Kayseri 1942
17.12.1965
14.02.1985

Meryem Kılıç
Daktilo Memuru

Avanos 1935
26.11.1966
07.08.1986

**Mehmet
Soykarafakılı**
Ayniyat Mutemedi

09.11.1966
05.12.1980

Ömer Arslan
Muhasebe M.
Kayseri 1954

08.12.1978

**Emine Özsoy
(Deveci)**
Pansiyon M.
Felahiye 1959

02.06.1980

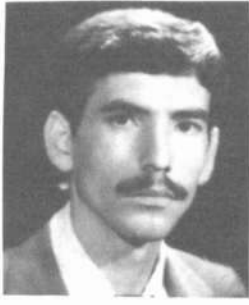
**Fatma Tufanoğlu
(Seyhan)**

Talas 1961
04.06.1980

Yüksel Atacık

Kayseri 1939
15.10.1980
01.05.1985

Süleyman Yılmaz
Teknisyen

Kayseri 1960
01.12.1982

Münire Yıldız

Nizip 1947
20.01.1983
12.12.1984

Hasan Nebioğlu

Develi 1941
07.12.1983
12.03.1985

Yaşar Genç

Kayseri 1960

20.12.1983

**Fatma Tufan
(Börekçi)**

Kayseri 1962

30.12.1983

Aycan Karaca

Yozgat 1962

02.03.1987

01.12.1989

İzhan Şengil

Pınarbaşı 1959

20.09.1993

30.12.1993

Ayşe Ünal

Ankara 1954

2.11.1993

5.2.1996

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN HİZMETLİLERİMİZ

Ramazan Çalışkan

Ağrı 1930
10.03.1958
03.08.1983

Ahmet Üstün

Çayıralan 1340
30.11.1970
04.02.1985

Vahdi Akın

Akın 1944
20.03.1968
25.04.1994

Duran Çalışkan

S.Kaya 1926
15.10.1968
16.05.1984

Halil Doğan

Sarız 1941
01.03.1966
25.04.1994

Mustafa Keser

Hacılar 1937
02.11.1959
17.08.1982

Mehmet Sarıgül

Sarıoğlan 1929
23.10.1965
19.02.1988

Ramazan Çalışkan

S.Kaya 1933
12.09.1969
20.09.1991

Mehmet Ayaz

Elana 1931
10.10.1969
27.06.1995

Selver Yedidağ

Gezi 1930
08.04.1970
22.09.1992

Osman Göktaş

Erdemli 1927
30.04.1970
17.02.1988

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN HİZMETLİLERİMİZ

Ali Köybaşı

Kayseri 1948
07.10.1970
02.09.1985

Hasan Gümüş

Sarız 1946
08.01.1976
16.01.1996

Ali Gürdal

Göksun 1953
10.03.1975

Mehmet Varol

Saimbeyli 1954
12.12.1978
02.05.1986

Mehmet Arslan

Kayseri 1947
23.12.1976

**Ahmet
Aksakoğlu**

Sarız 1949
12.01.1976

Sinan Şahin

Bünyan 1953
31.10.1980

Dursun Aykar

Yozgat 1941
15.10.1982
22.10.1991

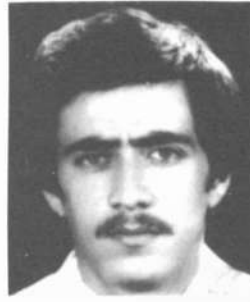
İbrahim Yılmaz

Kayseri 1951
11.01.1980
15.05.1986

Mehmet Kök

Kayseri 1956
12.12.1983
02.09.1995

Süleyman Türkmen

Erciyes 1958
22.12.1983

Mehmet Gündüz

Tomarza 1931
18.12.1958
04.02.1985

KAYSERİ LİSESİ'NE HİZMET VEREN HİZMETLİLERİMİZ

Yusuf Özocak

Tomarza 1956

17.01.1985
29.02.1989

Mustafa Arslan

Akin 1952

12.12.1985

Muharrem Tek

Develi 1961

18.06.1986

Turgay Şahin

Gemerek 1958

18.06.1986
02.10.1989

Mustafa Özkaya

Eğim 1957

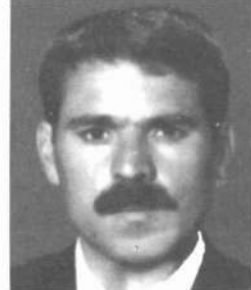
18.06.1986

Şaban Karakuş

Ağrı 1955

24.09.1987

Murat Kalender

Gemerek 1960

23.01.1989

İbrahim Yücel

Felahiye 1962

06.04.1989
18.06.1991

Yıldız Makul

Gaziantep 1947

16.12.1992

Ömer Kılıç

Bünyan 1965

15.06.1995

İSTANBUL'DAN KAYSERİ'YE SESLENİŞ

İkinci anamsın doğduğum Belde,
Eksilmez, yıpranmaz sevgin gönülde,
Rahat görünsem de şu gurbetelde,
Özlemin bağrımı yakar da geçer!

Akbaşı Erciyes, yüceden yüce,
Gururum şahlanır onu görünce,
Sular köpük köpük, seller delice,
Karamsar ruhumu yıklar da geçer!

Kırkpınar'a varır, eylersin seyran,
Renkler cümbüşüne olursun hayran,
Tekir Yaylası'nda bir taşık ayran,
İçenler, bir günlük doyar da geçer!

Everek'te çiçek kokan balım var,
Hisarcık'ta kiraz yüklü dalım var,
"Gessi Bağları'nda bir top gülüm var",
Güzeller göğsüne takar da geçer!

"Alıdağı derler, dağların hası,
Çekmiş koltuğuna koca Talas'ı",
Böyle başlar kıvrak Bızdık havası,
Coşanlar bir göbek atar da geçer!

Türkülerim; hasret, ayrılık dolu,
"Ağam mesken tutmuş bak İstanbul'u",
Bağlamada Emmi, Etheminoğlu,
Ahmetçik, Kavuncu çalar da geçer!

Bünyan'da uçan su, sanki damla-toz,
Pınarbaşı suyu, Ağustos'ta buz,
Yahyalı elması, al yanaklı kız,
Zevk ehli yemeden koklar da geçer!

Bağlarımız; yalınayak gezdiğim,
Ağacına çıkıp türkü dizdiğim,
Şiranede üzümünü ezdiğim,
Pekmezler, burnumda tüter de geçer!

Sığırcık, Elmacık, Saka, Delirce,
Seherde Bülbüller, yanık ve ince,
Ördekler, Turnalar ille de Serçe,
Hayal göklerimden öter de geçer!

Sekinin dibinde dolma kuyumuz,
Aşırmadan taşan buzlu suyumuz,
Şilte yastık, şepit minder, çulumuz,
Anılar dünyamdan bakar da geçer!

Gel Hemşehrim bir de şehre inelim,
Camiler, kümbetler, çarşı görelim,
Fırınağzı, göveç, kebab yiyelim,
Kursak kavurgayı arar da geçer!

Hatırıma geldi, deyince kursak,
Taze bazlamayla bir diş sarmısak,
İreyhanlı mantı, üstünde sumak,
Gül kayısı, parmak dut, artar da geçer!

Kavaf, sarraf, saraç ve fincancılar,
Hacışakir kokan o urgancılar,
Hele tohumcular, o zavzacılar
Mis gibi baharat kokar da geçer!

Sucuk; boğum boğum, pastırma; denk denk,
Kilim; elvan elvan, halılar; renk renk,
Bir santimetrede bilmem kaç ilmek,
İpekte göz nuru parlar da geçer!

Kayserili merttir, koçyiğit insan,
Zekası, iç gücü dillere destan,
"BOYACI" ÖYKÜSÜ; İFTİRA, BÜHTAN,
İt ürür, kervanlar koşar da geçer!

Tüccar, sanayici olduğu kadar,
Sanat sevgisi var, bilim aşkı var,
"Üniversitem" der, bağrına basar,
"Erciyes" adını koyar da geçer

Konukseverlikte eşi yok belki,
Hayırseverlikte yarışır sanki,
Verirken de öyle gizli verir ki;
Sevabı çok diye, saklar da geçer!

DEDEMAN Salonu bayram yerimiz,
Ayrı-gayrımız yok, biriz hepimiz,
Duamız, neşemiz ve temennimiz,
Birleşir, yükselir, coşar da geçer!

EVİNTAN; kes artık, uzattın sözü,
Makbuldür herşeyin azı ve özü,
Sıkılanın elbet asılır yüzü,
Boşverir, gözünü kırpar da geçer!

AHMET EVİNTAN

1920 - 1921 ÖĞRETİM YILI ÖNCESİ MEZUNLARIMIZDAN BAZILARI...

Süreyya SOYSAL

Hakim - Avukat

Doğumu: DEVELİ - 1319 Ölümü : 1988

Cemal HATTAT

Tüccar

Doğumu: ..... Ölümü : 1988

Ahmet Hıfzı GÖZÜBÜYÜK

Hakim - Avukat

Doğumu: KAYSERİ - 1904 Ölümü : 1985

Mustafa Kemal SATIR

Hakim - Avukat

Doğumu: KAYSERİ - 1305 Ölümü : 1966

Nafiz AKŞEHİRLİOĞLU

Avukat

Doğumu: KAYSERİ - 1305 Ölümü : 1957

1920 - 1921 Öğretim yılı'ndan önceki yıllarda (Kayseri İdadisi, Kayseri Sultanisi) Kayseri Lisesi mezunlarından bazıları

(Fotoğrafları yakınları tarafından yollanmıştır.)